

**Devote oeffeninghe op de vijf letteren, van de soete ende
alderheylichste namen Jesus, ende Maria : met noch
verscheyden litanien, ende andere gheestelijcke oeffeninghen
ende lof-sanghen : tot dienst der godtvruchtigher catholijcken**

<https://hdl.handle.net/1874/35525>

57 No. 8104
Devote oeffeninghe

Op de vijf Letteren / van
de soete ende alderheyligste
Namen .

I E S U S .

Ende

M A R I A .

Met noch verscheden Titarianen / en
andere gheestelycke Oeffeninghen
ende Lof-sanghen.

Tot dienst der Godtvruchtigher Catholijcken,
by een vergadert door P. V. T.

T O T L O V E N .

By Bernardijn Maes, 1628.

Tot den Godtvruchtighen Leser.

Ik bē over lan-
ghen tijt gebe-
den ende seer
verfocht ghe-
weest, soo van
geestelijcke als
weerlijcke per-
soonen, datter van nieus soude
mogen herdruet worden, eenige
Psalmen op de namē van I E S U S
ende Maria, welcke exemplaren
seer zijn getrocken gevveelt, om
dē smaeck, ende devotie die vele
Godvruchtige menschen int lesē
vande selven gevoelt hebben, en
om de merckelijckē hulp en ver-
troostinge die sy daer door in ha-
ren noot verkregen hebben. Ver-
hopende dā dat de selfde vruchtē

(. .) ij

noch

V O O R - R E D E N .

noch in toecomende tijdē soude
 mogen vermenichvuldicht vvor-
 den, hebbe ic dit na haer begeer-
 ten eñ mijn vermogē gevvillich-
 lijck eñ geerne vvillen doen, goet
 betrouvvē hebbende dattet selve
 te meer behagen sal, aenghesien
 ick daer noch andere oeffenin-
 gen hebbe by-gevoeght, die den
 mensch tot devotie vervvecken,
 als *morgē eñ avont gebedē*, gebeden
 onder het *Sacrificie vande H. Mis-*
se, bereydinghe tot de *Biechte*, eñ
 de *H. Communie*, de *seven Psalmen*,
De Litanie eñ Lof-sangen op elckē
 dagh van de vveke, de *guldē Lita-*
nie, de *vijfthiē Bloet-stortingē*, gebeden
 om by *Siecken* te lesē, eñ voor
 de *Overledenē*, gebeden als mē van
 huys vaert, meditatieen op het le-
 vē van den *H. P. Ignatius* eñ de *H.*
P. Fran-

V O O R - R E D E N .

P. Franciscus Xaverius, eñ kort begriip van hen leven, *De maniere om de Misse te dienē*, de Psalmē die in de H. Kercke gebruyct vvorden, in de *Vesper* eñ *Compleet*, &c. Eñ alle dese oeffeningen zijn in sodanigher formade gestelt, datse bequaem zijn om over al mede te nemē, eñ by hem te dragen, vvenschende deelachtich te vvorden der verdiensten vanden genē die daer in smaeck eñ devotie sullen hebben; Bidde oock datse onsen dienst eñ arbeyt in dancke vvillē nemē, dē vvelckē ic sonderlinge geerne aengenomen hebbe, om der godtvruchtiger persoonē devote gebeden te voldoen: Vaert vvel goetvvilligen leser, eñ bidt voor my. Int laer 1628. den 27. Januarij.

Vwen Dienaer,

A. V. T.

T A F E L

Oft aenwijfinghe van de roerende
ofte verſchietende Feest-
daghen.

I. ons	Sond.	Septua-	Afdach.	Paestohen.	Den Ad-
Heer.	letter.	gelima.			vent.

1633	b	23 Jan.	9 Febr.	27 Marti.	27 Novem.
1634	A	12 Febr.	1 Marti.	16 April.	3 Decemb.
1635	g	4 Febr.	21 Febr.	8 April.	2 Decemb.
1636	f e	20 Jan.	6 Febr.	23 Marti.	30 Novem.
1637	d	8 Febr.	25 Febr.	12 April.	29 Novem.
1638	c	31 Jan.	17 Febr.	4 April.	28 Novem.
1639	b	20 Febr.	9 Marti.	24 April.	27 Novem.
1640	A g	5 Febr.	22 Febr.	8 April.	2 Decemb.
1641	f	27 Jan.	13 Febr.	31 Marti.	1 Decemb.
1642	e	16 Febr.	5 Marti.	20 April.	30 Novem.
1643	d	1 Febr.	18 Febr.	5 April.	29 Novem.
1644	c b	24 Jan.	10 Febr.	27 Marti.	27 Novem.
1645	A	12 Febr.	1 Marti.	16 April.	3 Decemb.
1646	g	28 Jan.	14 Febr.	1 April.	2 Decemb.
1647	f	17 Febr.	6 Marti.	21 April.	1 Decemb.
1648	e d	9 Febr.	26 Febr.	12 April.	29 Novem.
1649	c	31 Jan.	17 Febr.	4 April.	28 Novem.
1650	b	13 Febr.	2 Marti.	17 April.	27 Novem.
1651	A	5 Febr.	22 Febr.	9 April.	3 Decemb.
1652	g f	28 Jan.	14 Febr.	31 Marti.	1 Decemb.
1653	e	9 Febr.	26 Febr.	13 April.	30 Novem.

JANUARIUS

Heeft xxxj. daghen.

- 1 A De Besnijdenisse ons Heeren.
 - 2 b s. Marbus Abt.
 - 3 c s. Genovesa maeght/
 - 4 d s. Pharauldus maeght te Gent/
 - 5 e s. Thelesph. Paus mart. s. Gerlatus/
 - 6 f Derchiendagh, der H. drie Coningen.
 - 7 g s. Lucianus martelaer/
 - 8 A s. Gedula maeght tot Brussel/
 - 9 b s. Julianus en Basilissa martelaren/
 - 10 c s. Paulus den eersten Eremit/
 - 11 d s. Ppgimus Paus en martelaer/
 - 12 e s. Arcadius martelaer/
 - 13 f s. Tuletta Clupsenaerster/
 - 14 g s. Pylar. Bisschop en Conf. s. Dout martel.
 - 15 A Den soeten naem Iesus.
 - 16 b s. Marcellus Paus en martelaer/
 - 17 c s. Antonis Abt den Gzooze/
 - 18 d s. Petr. Stoel tot Romen/ s. Pziska martel.
 - 19 e s. Marius ende Martha martel.
 - 20 f s. Fabia. en Sebastianus martel.
 - 21 g s. Agnes maeght martel.
- Son in Aqua, op voor 8. onder na 4. uren.
- 22 A s. Vincent en Anastasius martel.
 - 23 b s. Emirentiana maeght en marteler.
 - 24 c s. Chimotheus Bisschop en martelaer
 - 25 d S. Pauwels Bekeeringhe.
 - 26 e s. Polycarpus Bisschop en martelaer.
 - 27 f s. Jan Guldemont Bisschop Confessoor
 - 28 g s. Agnes ten tweeden / s. Carolus Magnus
 - 29 A s. Valerius Bisschop
 - 30 b s. Wdegonde Abdisse
 - 31 c s. Marcella weduwe

FEBRUARIUS

Heeft xxvij. daghen.

- 1 d s. Ignatius Biffchop en martelaer/
 - 2 e Ons L. Vrouwen Lichtmis,
 - 3 f s. Blasius Biffchop en martelaer/
 - 4 g s. Rembertus Biffchop tot Bremen
 - 5 M s. Agatha maeght en martel.
 - 6 h s. Dozothea maeght en martel.
 - 7 c s. Romuald. Abt/ s. Helena/
 - 8 d s. Mangoldus Hertoch en martel.
 - 9 e s. Apollonia maeght en martel.
 - 10 f s. Guilielmus Conf. s. Sura martel.
 - 11 g s. Seberijn Abt/
 - 12 M s. Eulalia maeght en martel.
 - 13 h s. Gregorius den tweeden Paus/
 - 14 c s. Valentijn Priester en martel.
 - 15 d s. Faustinus en Jobita martel.
 - 16 e s. Juliana maeght en martel.
 - 17 f s. Silvinus Biffchop/
 - 18 g s. Simeon Biffchop en martel.
 - 19 M s. Bonifacius Biffchop van Lausanen/
 - 20 h s. Cleutherius Biffchop/
- Son in Pisces, op te seven uren onder te 5. ure.
- 21 c s. Pipinus Hert. in Brabandt/
 - 22 d S. Peters stoel van Anthiochien,
 - 23 e s. Milburga martel.
 - 24 f S. Marhijs Apostel.
 - 25 g s. Adeltrudis Abdiffe/
 - 26 M s. Pesto Biffchop en martel.
 - 27 h s. Leander Biffchop/
 - 28 c s. Lupicinus en Romanus Confess.

Int Schrickel-jaer heeft Februarius 29. dagen, ende
S. Marhijs viertmen den 25. dagh, ende de Son-
daghs-letter wort verandert.

MEERT

M E E R T

Heeft xxxj. daghen.

- 1 d s. Swibertus Biffchop/ f. Albin. Biffchop/
- 2 e s. Willeicus Confessoor/
- 3 f s. Cunegundis Keyferin/
- 4 g s. Lucius Paus martel.
- 5 W s. Phocas martelaer/
- 6 b s. Coletta maghet/
- 7 c s. Thomas van Aquinen Confessoor D.
- 8 d s. Hunfridus Biffchop Ipren/
- 9 e s. Deertich martelaers/ f. Franciscus wed.
- 10 f s. Himelmus Confessoor/
- 11 g s. Vudicianus Biffchop Cam.
- 12 W s. Gregorius Paus Confessoor Doctoor/
- 13 b s. Euphrazia mag. De Lenten.
- 14 c s. Mathildis Coninginne/
- 15 d s. Longinus martel. Crijghsman.
- 16 e s. Herebertus Biffchop/
- 17 f s. Beertruydt maeght Abdis.
- 18 g s. Eduardus Coninck van Enghelant.
- 19 W s. Ioseph Confessoor. Gzupdegom van Maria/
Son in Aries, op ende onder te 6. uren.
- 20 b s. Vulfrannus Biffchop/
- 21 c s. Benedictus Abt/
- 22 d s. Catharina van Sweden/
- 23 e s. Benedictus Monuck/
- 24 f Dat h. kint Simeon martel.
- 25 g Ons L. Vrouwen Boodtschap.
- 26 W s. Hudgerus Biffchop/
- 27 b s. Hubertus Biffchop in Beyeren/
- 28 c s. Sixtus 3. Paus/
- 29 d s. Jonas martelaer/
- 30 e s. Veronus Confessoor/
- 31 f s. Guido Abt/

(. .) v APRIL

A P R I L

Heeft xxx. daghen.

- 1 g s. Valericus Abt/
- 2 A s. Franciscus de Paula Confessoor/
- 3 b s. Richardus Bisschop/
- 4 c s. Hilbebertus martelaer/
- 5 d s. Vincentius Ferrerius Confessoor/
- 6 e s. Sixtus Paus ende martelaer/
- 7 f s. Hermannus Probertijn/
- 8 g s. Bademus martelaer/
- 9 A s. Walbetrudis maeght/
- 10 b s. Macarius Bisschop/
- 11 c s. Leo Paus den Gzooten/
- 12 d s. Erkembodo Bisschop/
- 13 e s. Iva weduwe/ s. Ernegil martel.
- 14 f s. Uydwijt martel. Tiburt. Dale. Maxi.
- 15 g s. Basilissa en Anastasia martel.
- 16 A s. Droggo Confessoor/
- 17 b s. Amicetus Paus en martelaer/
- 18 c s. Ursinarius Bisschop en Confessoor/
- 19 d s. Bernardus den Penitent/
- 20 e s. Agnes de monte Polit s. Victor P.
- 21 f s. Anselmus Bisschop en Confessoor/
- 22 g s. Soter en Caus Pausen martelaren/
- 23 A s. Jozis martelaer/
Son in Tauro, op te vijven onder te seven uren,
- 24 b s. Egbert Priester/
- 25 c s. Marcus Evangelist. De groote Litamen,
- 26 d s. Cletus en Marcel.
- 27 e s. Conradus Bisschop t' Drecht/
- 28 f s. Vitalis martelaer/
- 29 g s. Katarina van Senen maghet/
- 30 A s. Forzmannus Abt,

MEY

9

M E Y

Heeft xxxj. daghen.

- 1 b S. Philips en Jacob Apostelen. / s. Walb.
- 2 c s. Athanasij Bisschop en Confessoor/
- 3 d H. Cruys vindinghe,
- 4 e s. Monica weduwe/
- 5 f s. Maurontus Abt/
- 6 g s. Jan vooz de Latijnsche voozte/
- 7 A s. Stanislaus Bisschop in Polen/
- 8 b s. Michiels openbaringhe/
- 9 c s. Gregorius Theol. Bisschop van Naz.
- 10 d s. Gordian. en Epimach. Martel.
- 11 e s. Mamertus Bisschop/
- 12 f s. Perceus/Achilleus/en Pant. Martel.
- 13 g s. Servaes Bisschop en Confessoor/
- 14 A s. Bonifacius martelaer/
- 15 b s. Dympra maeght martelaer/
- 16 c s. Oualdus Bisschop / s. Domnolus Bisschop/
- 17 d s. Bruno Bisschop tot Witsburgh/
- 18 e s. Venantius martelaer ende sijn ghesel.
- 19 f s. Pudenciana maeght / s. Ibo Prieester
- 20 g s. Bernardinus Confessoor/
- 21 A s. Ivisberga maghet/
 Son in Gemini, op na 4. onder na 8. ure.
- 22 b s. Marceanus Bisschop/
- 23 c s. Gubertus Confessoor/
- 24 d s. Johanna Hupszou van Chuzi.
- 25 e s. Orbaen Paus en martel.
- 26 f s. Cleuth. Paus en martelaer/
- 27 g s. Joannes Paus en martelaer/
- 28 A s. Germanus Bisschop/
- 29 b s. Sisinius ende andere martelaren/
- 30 c s. Felix Paus en martelaer/
- 31 d s. Petronella maghet.

(.:) bj

JU-

JUNIUS

Heeft xxx. daghen.

- 1 e f. Pamphilus martelaer/
- 2 f f. Marcellinus/Petrus/ Erasmus martel.
- 3 g f. Pergentinus en Laurentius martel.
- 4 A f. Quirinus Biffchop en martelaer/
- 5 b f. Bonifacius Biffchop m. en fijn gefel/
- 6 c f. Adalbertus Biffchop
- 7 d f. Paulus Biffchop en martelaer/
- 8 e f. Medardus Biffchop/
- 9 f f. Prunus en Felicianus martel.
- 10 g f. Ceculus martelaer/
- 11 A f. Barnabas Apoftel. Den Somer.
- 12 h f. Odolphus Confeffoor/ f. Cenera martel.
- 13 c f. Antonius van Padua Confeffoor/
- 14 d f. Basilius Biffchop/
- 15 e f. Vitus/ Modestus/ Crescentia martel.
- 16 f f. Lutgardus maeght/
- 17 g f. Alena maeght/
- 18 A f. Marcus en Marcellus martel.
- 19 b f. Gerbasius en Protasius martel.
- 20 c f. Silverius Paus en martelaer/
Son in Cancro, op voor 4. onder na 8. ure.
- 21 d f. Aloys. Gonzag. Soc. Jelu.
- 22 e f. Paulinus Biffchop/
- 23 f f. Ediltrudis Coningin/ Vigilie.
- 24 g S. Jans Baptifte gheboorte,
- 25 A f. Adelbertus Confeffoor/
- 26 h f. Joannes en Paulus martelaren/
- 27 c f. Crescens martelaer / f. Maria d' Oymes/
- 28 d f. Leo Paus C. f. Benig. martel. Vigilie.
- 29 e S. Peter en Panwels Apoftelen.
- 30 f Gedenckeniffe van S. Panwels/

99

JULIUS

Heeft xxxj. daghen.

- 1 g s. Gombout Biffchop en martelaer/
- 2 A Ons L. Vrouwen Vifitaric.
- 3 b s. Felix Ireneus Mustela martel.
- 4 c s. Martens Oberboeringhe/
- 5 d s. Anselmus Biffchop en Zoa martelaer/
- 6 e s. Godeleba martel. s. Goar Priester/
- 7 f s. Willebaldus Biffchop/
- 8 g s. Protopius martelaer/ s. Landz. martelaer/
- 9 A s. Anatalia m. Martelaer van Goze.
- 10 h Seben H. vzoeders ende Auf. Sec. martel.
- 11 c s. Pius Paus martelaer/
- 12 d s. Nabor en Felix martelaren/
- 13 e s. Anac. P. martel. s. Marg. in Wt. bis.
- 14 f s. Bonaventura Biffchop/ s. Marcel.
- 15 g Scheydinghe der Apostelen, s. Blechel.
- 16 A s. Repuldis maeght. (Hontfdagen begin.
- 17 b s. Merius Confessooz/
- 18 c s. Symphozosa/ s. Fredericus Biffchop/
- 19 d s. Macrin. ende Wiften. A. s. Bernulp.
- 20 e s. Margareta M. M. t' Antioch.
- 21 f s. Praxedis maeght/ s. Henr. Key.
- 22 g S. Maria Magdalena,
Son in Leo op te 4. uren onder te 8. ure.
- 23 A s. Apollinaris Biffchop martel. s. Brigitta/
- 24 b s. Christina maeght en martel. Vigilie.
- 25 c S. Jacob. Apost. s. Christoffel martel.
- 26 d s. Alma de Moeder van Maria/
- 27 e s. Dantaleon martelaer/
- 28 f s. Nazarius/ Celsus/ Vict. ende Trin.
- 29 g s. Martha/ Felix/ Sip. Faust. Beat.
- 30 A s. Abden en Semien martelaren/
- 31 b s. Ignatius Loyola fund. Soc. Jelu,

AUGUSTUS

Heeft xxxj. daghen.

- 1 c S. Peters banden S. S. Machabeus/
- 2 d f. Steben Paus en martelaer/
- 3 e f. Stebens bindinghe/
- 4 f f. Dominicus / Te Brecheren den vijfden/
- 5 g f. Maria ter Sneeuw/
- 6 A Transfiguratie ons Heeren/
- 7 b f. Donatus Bisschop en martelaer/
- 8 c f. Cypriacus/ Vargus/ Smaragd. martelaren/
- 9 d f. Romaen martelaer/ Vigilie.
- 10 e S. Laurentius Martelaer,
- 11 f f. Tib. en Susanna martel.
- 12 g f. Clara maeght/
- 13 A f. Hypolit. Cassianus martelaren/ f. Wigb.
- 14 b f. Weresfr. f. Eusebius/ Vigilie.
- 15 c Ons Lieve Vrouwen Hemelvaert.
- 16 d f. Arnout Bisschop en Confessoor/ f. Rochus/
- 17 e f. Jeroen martelaer/
- 18 f f. Agapitus martelaer/ f. Helena/
- 19 g f. Magnus martelaer/
- 20 A f. Bernardus Abt/
- 21 b f. Privatus Bisschop/
Son in Virgo op te 5. uren onder te 7. ure.
- 22 c f. Timotheus/ Wppp. Symph. martelaren/
- 23 d f. Claud. Wsneon martelaer/ Vigilie.
- 24 e S. Bartholomeus Apostel.
- 25 f f. Lodewijck Confessoor f. Gregorius Bisschop
- 26 g f. Seberijn paus en m. eyndt der Hontsdagen,
- 27 A f. Rufus martelaer/
- 28 b f. Augustijn Bisschop/ Confessoor Doctoor/
- 29 c f. Jans onthoofdinghe/
- 30 d f. Felix Wudauctus martelaer/
- 31 e f. Paulinus Bisschop.

SEP-

S E P T E M B E R

Heeft xxx. daghen.

- 1 f s. Gielis Abt/ de rij. H. broeders/
- 2 g s. Justus Bisschop/
- 3 A s. Remaclus Bisschop en Confessoor/
- 4 b s. Seraphia maeght en martelaer/ s. Iba/
- 5 c s. Bertijn Abt/
- 6 d s. Cleutherius Abt/
- 7 e s. Eboztius Bisschop/
- 8 f Ons L. Vrouwen gheboorte,
- 9 g s. Gorgonius martelaer/ s. Audomar bisschop/
- 10 A s. Aclaes Coletijn/ S. Otgerus/
- 11 b s. Prothus en Hyacinthus martel.
- 12 c s. Guido Confessoor/
- 13 d s. Amatus Bisschop/ Den Herfst.
- 14 e H. Cruys verheffinghe,
- 15 f Nicomedes martelaer/
- 16 g s. Cozn. Cypz. martelaer/ s. Editha martel.
- 17 A s. Lambrecht Bisschop en martelaer/
- 18 b s. Ferreolus martelaer/
- 19 c s. Januarus Bisschop en sijn ghesel martel.
- 20 d s. Eustach. ende sijn gesellen martel. Vigilie,
- 21 e S. Mattheus Apostel en Euangelist,
Son in Libra dagh en nacht even lanck.
- 22 f s. Mauritius met sijn gesellen martelaren/
- 23 g s. Linus paus en martel. s. Cecilia martel.
- 24 A s. Gerardus Bisschop martelaer/
- 25 b s. Firminus Bisschop martelaer/
- 26 c s. Cypria. en Justina martel.
- 27 d s. Cosmas en Damiaen martelaren/
- 28 e s. Lioba Maeght/
- 29 f S. Michiel en alle H. Enghelen.
- 30 g s. Hieronimus Priester Confessoor en Doct.

OCTOBER

Heeft xxxj. daghen.

- 1 A s. Remigius Bisschop / s. Babo Confessoor /
- 2 b s. Leodegarius Bisschop en martelaer /
- 3 c De twee h. Ewald. martelaren / s. Gerar.
- 4 d s. Franciscus Confessoor / s. Theresa /
- 5 e s. Placidus zjin gesel martelaer /
- 6 f s. Bruno Confessoor /
- 7 g s. Marcus Paus en Confes. Serg. Bac.
- 8 A s. Pelagia Sonderse /
- 9 b s. Dion. Rust. en Cleut. martel s. Gisse.
- 10 c s. Victor / s. Gerioen martelar.
- 11 d s. Gommar Confessoor /
- 12 e Seven HH Minnebroeders martel.
- 13 f s. Faustus / Januar. Martia. martel.
- 14 g s. Calirtus Paus en martelaer. s. Don. Bis.
- 15 A s. Hedwigis Hert. van Polen /
- 16 b s. Gallus Abt /
- 17 c s. Andreas Monick /
- 18 d s. Lucas Evangelist.
- 19 e s. Aquilinus Bisschop /
Son in Scorpio op te 7. ende onder te 5. ure,
- 20 f s. Irene m. en m. s. Caprasius m.
- 21 g s. Ursula met haer ghesel. martelaer /
- 22 A s. Malchus Monick / s. Severus Bisschop /
- 23 b s. Seberijn Bisschop /
- 24 c s. Ebergustus Bisschop /
- 25 d s. Crispijn en Crispinaen martelaers /
- 26 e s. Evaristus Paus en martelaer /
- 27 f s. Dinc. Sabi. Christina martel. Vigilie.
- 28 g s. Simon en Judas Apost.
- 29 A s. Marcissus Bisschop /
- 30 b s. Marcellus martelaer /
- 31 c s. Quintinus. Vigilie.

NOVEMBER

15

Heeft xxx. daghen.

- 1 d Alder Heylighen Feest,
 - 2 e Alder zielen dagh/
 - 3 f s. Huprecht Bisschop en Confessoor/
 - 4 g s. Vita. en Agric. m. s. Carol. Boze.
 - 5 A s. Galation en Episc. martel.
 - 6 b s. Lenaert Bisschop en Confess.
 - 7 c S. Willebrordus Bisschop en Confessoor,
 - 8 d De vier ghecroonde martelaren/
 - 9 e s. Salvatoris Kerckw. s. Theod. martel.
 - 10 f s. Ceyphon/Respicius/Pymp. martelaren/
 - 11 g S. Marten Bisschop en Confessoor,
 - 12 A s. Marten paus/ s. Liburnis biss.
 - 13 b s. Brictius bisschop en Confess. s. Marcell.
 - 14 c s. Wozie bisschop/ s. Siardus Abt/
 - 15 d s. Machutus bisschop/
 - 16 e s. Edmundus bisschop/ s. Euche. biss.
 - 17 f s. Gregorius Chaum. bisschop Confess.
 - 18 g Kerckw. van s. Petr. en Paul. Rom. martel.
 - 19 A s. Elisabeth weduwe,
- Son in Sagittario. op voor 8. ure onder na 4 ure.
- 20 b s. Edmunda Conuick martelaer/
 - 21 c Ons Lieve Vrouwen presentatie/
 - 22 d s. Cecilia maeght en martelersse/
 - 23 e s. Clemens paus en martelaer/
 - 24 f s. Chrysogonus martelaer/
 - 25 g s. Catharina maeght en martelersse.
 - 26 A s. Peter bisschop van Alex. martelaer/
 - 27 b s. Josaphat en Barlaam Confess.
 - 28 c s. Oda maeght/
 - 29 d s. Radbodus bis. Vigilie.
 - 30 e S. Andries Apostel,

DE-

DECEMBER

Heeft xxxj. daghen.

- 1 f s. Clop Biffchop en Confessoor/
- 2 g s. Bibiana M. en M. s. Franc. Fabier/
- 3 A s. Cloquius Confessoor/ s. Walf. ende Stadf.
- 4 b s. Barbara maeght en martel.
- 5 c s. Sabbas Abt/
- 6 d S. Nicolaes Biffchop en Confessoor,
- 7 e s. Ambrosius Biffchop Confessoor en Doctoer/
- 8 f Ons Lieve Vrouwen Ontfanck.
- 9 g s. Neocadia martelaer/
- 10 A s. Melchiades paus en martelaer/
- 11 b s. Damafus paus en Confessoor/
- 12 c s. Epimachus ende fijn gefellen martelaren/
- 13 d s. Lucia maeght/ s. Albertus Biffchop/
- 14 e s. Pircasus Biffchop en martelaer/
- 15 f s. Eusebius Biffchop en martelaer/
- 16 g s. Eberardus Confessoor/
- 17 A s. Begga/ s. Wibma/ s. Olympia/
- 18 b s. Wunibaldus Abt/
- 19 c s. Megengogus G. Abe van Gelderlant/
- 20 d s. Philogonus Biffchop/ Vigilie.
- 21 e S. Thomas Apostel.
- 22 f s. Afchbron martelaer/
Son in Capric. op na 3. ure en onder na 4. ure.
- 23 g s. Serbulus Confessoor/ s. Victoria maget/
- 24 A s. Gregorius priester en martelaer/ Vigilie.
- 25 b De gheboorte ons Heeren,
- 26 c S. Steven den eerften martelaer,
- 27 d S. Ian Euangelist en Apostel.
- 28 e D'onnoofele Kinderen,
- 29 f s. Thomas Cantel. Biffchop en martelaer/
- 30 g s. Sabina ende fijn ghesel martel.
- 31 A s. Silvester Paus/ s. Columba martelaer.

Lijst

**Lijst van de gheboden Heyligh-
dagen en vasten-dagen int Wtrecht-
se Hertf-bisdom/ in Hollant/ Zeelant/
Ghelderlandt/ Frieslandt/ en andere
omlanden vooz desen tijdt.**

In Ianuario.

Den eersten dagh. **De Besnijd. Chzisti.**
6. **H. Drie Coninghen dagh.**

In Februario.

2. **Licht-Misse.**
24. **S. Mathijs Apostel.**

In Martio.

25. **Onse V. Vrouwe Boodtschap so die
vooz Palm-sondagh komt.**

In Aprili.

Siet beneden inde generale regulen.

In Maio.

1. **S. S. Philips ende Jacob Ap.**
3. **H. Crups bindinghe.**

In Iunio.

23. **Vasten-dagh.**
24. **S. Jans gheboorte.**
28. **Vasten-dagh.**
29. **S. S. Peter ende Pauwels Aposto-
len.**

In Iulio.

24. **Vasten-dagh.**
25. **S. Jacob Apostel.**

In Au-

In Augusto.

9. Vasten-dagh.
10. S. Laurens.
14. Vasten-dagh.
15. Onse Liebe Vrouwen Hemelvaert.
23. Vasten-dagh.
24. S. Bartholomeus Apostel.

In Septembri.

8. Onse Liebe Vrouwen gheboorte.
20. Vasten-dagh.
21. S. Mattheus Apostel.
29. S. Michiel.

In Octobri.

27. Vasten-dagh.
28. S. S. Simon en Judas Apostolen.
31. Vasten-dagh aller H. avont.

In Novembri.

1. Aller Heplighen.
7. S. Willebrordus Bisschop.
11. S. Martinus Bisschop.
29. Vasten-dagh.
30. S. Andries Apostel.

In Decembri.

20. Vasten-dagh.
21. S. Thomas Apostel.
24. Vasten-dagh.
25. Kersdagh.
26. S. Steven Martelaer.
27. S. Jan Apostel en Euangelist.

**Lijste voort Wtrechtsche Aerts-
bisdom/ van eenighe Wypligh-daghen
diemen voort desen tijt niet ghehouden
en is te vieren: maer staen tot een ve-
der devotie/ met afaet van 40 dagen.**

In Ianuario.

Den veerthienden. S. Pontiaen.

21. S. Agniet.

25. Paulus bekeeringhe.

In Februario.

22. S. Peters stoel.

In Aprili.

25. S. Marcus Euangelist.

In Iunio.

5. S. Bonifacius ende zijn ghesellen.

12. S. Odolphus.

In Iulio.

2. Onse Liebe Vrouwen Visitatie.

4. S. Martens overvoeringhe.

5. S. Bonifacius ende zijn gheselle
oversettinghe.

22. S. Maria Magdalena.

In Augusto.

1. S. Peters banden.

6. Ons Heeren Transfiguratie.

In Septembri.

14. H. Cruys verheffinghe.

In Octobri.

18. S. Lucas Euangelist.

In No-

In Novembri.

2. Alder Zielen dagh.
21. Onse Liebe Vrouwen presentatie.
25. S. Catharina.

In Decembri.

6. S. Nicolaes.
8. Onse Liebe Vrouwen ontfanghenis.
28. Der onnossele kinderen.

Nota Paesch-maendagh en Pinxtermaendagh zijn gheboden Vier-daghen: maer Dinsdach nae Paesschen ende Dinsdach nae Pinxteren zijn Aflaet daghen.

Ghemeyne Regulen belanghende die Vier-daghen ende Vasten-dagen voor beyde die Bisdommen.

1. Ons Heeren Hemelvaerdt: H. Sacraments Feest-dagh zijn geboden Vier-daghen.

2. Inde groote Vasten, van 40. dagen/ vooz Paesschen / onthout men hem van seckere spijs / ghelijck in peder Kercke verkondight wort. Int Wtrechtsche Bisdom: vooz dese tijt onthoutmen hem van vleesch ende eperen / ende die zupvel eten / lesen dagelijcks vijf Pater noster, en vijf Ave Maria, en op woensdach / donder-

derdagh/bypdagh/ en Paesch-abont/ is men sonder zuyvel.

3. De Quateremper Vasten-daghen, comen viermael 'sjaers / ende zijn gheboden Vasten-daghen : te weten.

d' Eerste Woensdagh/bypdagh/en saterdagh in de eerste gheheele weeck van de groote Vasten.

Item. d' Eerste Woensdagh/bypdagh/saterdagh na Wintteren.

Item. d' Eerste Woensdagh/bypdagh/saterdagh na H. Cruys-dagh.

Item. d' Eerste Woensdagh/bypdagh/saterdagh na S. Lucie dagh/ 'twelc gemeynlyck is in de derde weeck van den Advent.

4. Op S. Marcus dagh (als die niet en comt in de Paesch-weke noch op een Sondagh) so onthouytme hem van vleys te eten den gheheelen dagh/en men vast tot den noen toe.

Insgelycks in de drie Cruys daghen, te weten maendagh/ dijns dach/ woensdagh / vooz ons Liebe Heeren Hemelbaerts-dach.

5. Als die heyligh daghen komen op maendach / soo salmen vasten op saterdagh daer voozen.

Van den Advent.

6. Den Advent, dat is den tijdt van den toekomstige des Heeren:
Begint op den Sondagh aldernaest S. Andries dagh/ of op den dagh so die op een Sondagh komt.

Vanden besloten tijdt.

7. Den Besloten tijdt, als verboden wordt nae 't Concilie van Trenten openbaerlijck te trouwen ofte houwelijcks feest te houden:
Is van den eersten Sondagh van den Advent tot H. drie Coninghen dach/ ende van Nissche-woensdagh tot beloocken Paeschdagh inclus.

CHRISTUS seght:

Matth. 22. vers. 17. Geest Godt dat Godt toebehoort.

Matth. 18. vers. 17. Die de kercke niet en boort zy u als een Heyden ende Publicaen.

C O R T E
Ende devote oeffeninghe,

Op de vijf Letteren / van
den soeten ende alderheyl-
lichsten Name/
I E S U S.

Weerdich om by der hant ge-
nomen te worden.

O I E S U S soet,
Geeft my dat Hemelsch goet.

I. In te Domine speravi. Psalm. 30.

In Heere heb ick gehoopt/
ick en sal niet beschaemt
worden in der eentwicheydt/
in ulwe rechtveerdicheydt / verlost
my.

Buyght tot my u dooze / haest u
om my te verlossen.

A

Weest

Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur
puer: vocatum est nomen eius IESVS. Luc. 2.

Weest my tot eenen God/eenē beschermer / ende tot een hups des toeblycht/op dat ghy my salich maket.

Want mijn sterckheyt ende mijn toeblycht zyt ghy / ende om uwen naem suldy my gheleyden / ende my opboeden.

Ghy sult my uytleyden van desen strick / den welckē sy my verborzen hebben / want ghy zyt mijn beschermer.

In u handen bevele ick mijnen gheest / ghy hebt my verlost Heere/God des waerhepts.

Glorie sy den Vader/eñ den Sone/ende den heyligen Gheest.

Alst was inden beginne / eñ nu/ende altyt / ende inder eeuwigheden der eeuwigheden/Amen.

O I E S V S soet, &c.

E. Ecce nunc benedicite. Psalm. 133.

Eg / benedijt nu den Heere / alle ghy knechten des Heeren.

Die

Die staet in't hups des Heerē/in
de voor-hobē van't hups ons Gods.

In de nachten heft op uwe han-
den in't heylige/ ende gebenedijt den
Heere.

Ghebenedijden moet u de Heere
uyt Sion / die ghemaectt heeft He-
mel ende Aerde.

Glorie zy den Vader/etc.

O I E S V S soet, &c.

S. Sæpe expugnauerunt me. *Psal.* 128.

Seer dickmaels hebben sy my be-
streden van mijnder jonckhepdt
af/laet Israel nu segghen.

Dickmaels hebben sy my bestre-
den van mijnder jonckhepdt af / maer
sy en hebben gheen macht ober my
ghekregghen.

Op mijnen rugge hebben die son-
daers ghetimmert / sy hebben haere
boosheyt verlenght.

Den rechtveerdigen Heere heese
A ij der

der sondaren necken afghehouwen/
laetse beschaemt worden en te rug-
ghe gekeert worden alle die Zion
haeten.

Datse worden als't hopy der da-
ken/ 'twelck wordt verdozt eert upt
ghetrocken wordt.

Waer af dat hy zijn handt niet
en heeft verbuldt die daer maeyt/
noch zynen schoot die daer schooven
vergadert.

Ende die boozby gingen / en heb-
ben niet ghesept: de benedictie des
Heeren sy over u lieden / wy hebben
u lieden gebenedijt in de naem des
Heeren.

Glorie sy den Vader/ etc.

O I E S U S soet, &c.

V. Usquequo Domine. Psalm. 12.

VAn hoe lange suldy mijns ver-
geten Heere totten eynde? Hoe
lange keerdy u aensicht van my?

Hoe

Hoe lange sal ick raden stellen in
mijn Ziele / pijn in mijn herte da-
ghelijcks?

Hoe lange sal mijn vpant verhe-
ben worden boven my? siet aen ende
verhoozt my Heere mijn Godt.

Verlicht mijn ooghen dat ick tot
geenen tijde en ontscape inde doot/
dat mijn vpandt nemmermeer en
segghe: Ick heb hem overwon-
nen.

Die my quellen / sullen hen lieden
verheugen/ ist dat ick om-geworpen
worde / maer ick heb in u barmher-
ticheyt ghehoopt.

Mijn herte sal hem verheugen in
zijnen Salichmaecker: ick sal den
Heere singen / die my goede dingen
gegeven heeft / ende ick sal met san-
ghe loben den naem van den Alder-
hooghsten Heere.

Glorie sy den Vader/etc.

O I E S V S soet, &c.

S. Super flumina Babylonis. Psal. 136.

Sittende aen de bloeden van Ba-
bylonien / daer hebben wy ghe-
weent / als wy dachten op Sion.

Men de Wilgen / in't midden van
haer / hebben wy onse Musijck-In-
strumenten opgehangen.

Want daer hebben sy ons ghe-
braegt / die ons gebangen wech heb-
ben ghelept / na de woorden der ghe-
sanghen.

Ende die ons wech ghelept heb-
ben / singet eenen Lof-sanck van de
Sanck-liedekens van Sion.

Hoe sullē wy singē den Lof-sanck
des Heeren / in een vreemdt lant?

Ist dat ick ulwes vergete o Jeru-
salem / so moet vergeten worden mij-
ne rechter handt.

Mijn tonge moet kleben aen mijn
kakē / ist dat ic ulwes niet en gedēcke.

Ist dat ick Jerusalem niet hoor
en

en stelle / in't beginsel van mynder
blijfschap.

Glorie sy den Vader/etc.

Verf. Den naem des Heeren zy ge-
benedijt.

Resp. Van nu aen tot in der eeu-
wigheyt.

Ghebedt.

O God die uwe beminden eeni-
gen Sone/onfen Verlosser hebt
willen noemē met den gloricusen en
eerweerdigen naem I E S V S, en dooz
de on-sprekelycke kracht van den sel-
ven naem/ de sondaren rechtveerdich
maken / en die u dooz dien H. naem
aenroepen / hebt willen verhooren:
Geest ons dat wy dese Goddelijcken
en hepligen naem met een vperich en
getrouw herte mogen beminnen/ eerē
ende aenroepen / op dat wy die desen
hepligen naem devotelijck gheden-
ken/zijne gratie en mogentheyt vol-
komelijck doek mogen altijs ghe-
waer worden. Amen.

A iij

LITA-

LITANIE

Van den soeten naem I E S U.

Heerre/ontfermt u onser.**C**hriste/ontfermt u onser.

Heere/ontfermt u onser.

Jesu Chriſte/hoozt ons.

Jesu Chriſte/verhoozt ons.

Godt Dader van den Hemel/

Godt Sone verlosser des We-
relts.

Godt heplighen Gheest/

Heplige Dypuldicheyt eenen
Godt/Jesu Sone van den lebenden
Godt/Jesu eeuwich woordt des He-
melschen Daders/

Jesu Koninck des Werelts/

Aldermachtichste Jesu/

Aldersterckste Jesu/

Aldervolmaeckste Jesu/

Alderglozieuste Jesu/

Ontfermt u onser.

Wou:

Wonderdadige Jesu/
 Aldervermaeckelijckste Jesu/
 Alderlieffste Jesu/
 Aldereerweerdichste Jesu/
 Alderootmoedichste Jesu/
 Aldersachtmoedichste Jesu/
 Alderverduldichsten Jesu/
 Aldergehoorzaemsten Jesu/
 Aldersoetsten Jesu/
 Jesu blinckende boven de Ster-
 ren/
 Jesu schoonder dan de Mane/
 Jesu klaerder dan de Sonne/
 Jesu beminder der supberheyt/
 Jesu onse liefde/
 Jesu beminmer des vzeeds/
 Jesu spiegel des lebens/
 Jesu voorbeeldt aller deughden/
 Jesu jaloersen liefhebber der
 Zielen/
 Jesu onsen toeblycht/
 Jesu Vader der Armen/
 Jesu vertrooster der verdruck-
 tey

Onfermt u onser.

Jesu schat der geloovige/
 Jesu kostelicken steen/
 Jesu armaris der volmaect-
 heydt/
 Jesu goeden herder/
 Jesu sterre der Zee/
 Jesu waerachtig licht des we-
 relts/
 Jesu eeuwighe wijsheyt/
 Jesu onepndelijcke goedtheydt/
 Jesu blijdschap der Enghelen/
 Jesu Coninck der Patriarchen/
 Jesu onderwijser der Propheetē
 Jesu meester der Apostelen/
 Jesu leeraer der Euangelistiē/
 Jesu sterckheyt der Martela-
 ren/
 Jesu licht der Confessozen/
 Jesu Brudegom der maegdē/
 Jesu kroone van alle Hepligen/
 Jesu zijt ons ghenadich / spaert ons
 Jesu.
 Jesu zijt ons ghenadich / verhoort
 ons Jesu.

Onfermt u onser.

Dan

Van alle quaet/
 Van alle sonden/
 Van utwe gramschap/
 Van de listige lagen des Dup-

vels/
 Van de overtredinge utwer Ge-
 boden/

Van de onsalighe doodt/

Van alle ongheluck/

Dooz utwe Menschwozdinghe/

Dooz utwe toekomst/

Dooz utwe gheboozte/

Dooz utwe besnijdenisse/

Dooz utwen arbept/

Dooz utwe gheesselinghe/

Dooz utwe sware krooninghe/

Dooz utwe bittere doot/

Dooz utwe verrijfenisse/

Dooz utwe Hemelbaert/

Dooz utwe blijdschappen/

Dooz utwe glozie/

Lam Gods / die af neemt de sonden
 des Werelts / spaert ons Jesu.

Lam Gods / die af neemt de sonden
 A vj des

Verloft ons Jesu.

des Werelts/ verhoort ons Jesu.
 Lam Godts / die afneemt de sonder
 des Werelts/ontfermt u onser.

Jesu/ hoort ons.

Jesu/verhoort ons.

Onsen Vader etc.

Verf. Ende en leydt ons niet in be-
 cozinghe.

Antw. Maer verlost ons van den
 quaden/ Amen.

Verf. Den naem des Heeren zy ge-
 benedijdt.

Anwt. Van nu aen tot inder eeu-
 wicheydt.

Ghebedt.

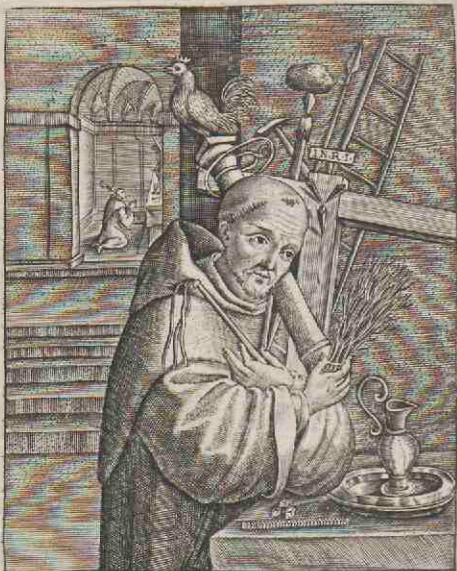
O God/die den gloziefen Naem
 uwes Soons onses Heerē Je-
 su Christi/in oer-soete begheerten/
 uwen gheloobighen seer minnelijck
 hebt ghemaect/ ende de boose ghee-
 sten seer verbaerlijck ende grouwe-
 lijck : Verleent ons genadelijck/ dat
 alle die desen hepligen Naem I E S U S
 op der

oy der aerden devotelijck eeren/ mogen ontfangen in dit tegenwoordich leven / de soeticheydt des heylighen Troosts/ en in het toekomende leven de blijdschap/ vzeucht/ ende salicheyt des Hemels : dooz den selven Iesum Christum onsen Heere. Amen.

Goedertieren I E S U soet,
Geeft ons rust' , en't eeuwich goet.

Een Ghebedt van S. Bernardus tot I E S U M.

O Soete Iesus/ o aldergenadigste Iesus/ o aldersoetste Iesus/ o Iesus/ soon der gebenedijde maget Maria/ vol van barmhertigheyt/ en goedertierenheyt. O soete Iesus/ na u groote barmhertigheyt ontfermt u mijnder. O aldergenadighste Iesus: ic bidde u/ dooz u preciose Bloet/ dat ghy dooz die sonden hebt willen verstorzen / supbert mijn van alle mijn onrechtbeerdigheden: Siet op mijn

VERA EFFIGIES D.S. BERNARDI.

*Saluete o Christi spinæ crux lancea clauī
Vos ego perpetuo pectore fixa gero.*

mijn ellendighepdt / die hoe wel on-
 tweerdich / begeere ootmoedelic quijt-
 scheldinge / ende aentroepe ulwe H.
 naem Iesus. O naem I E S U S, een
 soeten naem / is ulwe naem I E S U S,
 eenen naem ons allen versterckende:
 want / wat is I E S U S anders dā Sa-
 lichmaker? Hierom o Iesus / om u-
 wen H. naems wille / zijt mijnen Je-
 sus / en maectt my saligh / wilt my
 niet verdoemen / dien ghy van niet
 geschapen hebt. O goede Iesus / laet
 mijn in booshepdt niet vergaen / die
 my ghemaectt hebt na u almogende
 goethepdt. O soete Iesus erkent dat
 u is / en wist uyt dat ghy niet en zijt.
 O goedertierenste Iesus / ontfermt
 u mijnder / wijle het tijt is van t'ont-
 fermen / op dat ghy my niet en ver-
 doemt in den dag des oordeels. Wat
 profijt sal't zyn in u bloet aengaende
 mijn persoon / als ick sal neder dalen
 in d'eeuwighe verdoemenisse. Die
 dooden o Heere Iesus / en sullē u niet
 loben /

loben / noch oock alle die neder dalen
 ter hellen. O alder supberste Jesus.
 O Jesus ons begheert hoven alle.
 O aldersachtmoedighste Jesus. O
 Jesus / Jesus / Jesus / laet my ingaē
 in't getal van u uptverkozen. O Je-
 sus Salighmaker aller die in u ghe-
 loobē. O Jesus troost aller die haer
 toevlucht tot u nemen. O soeten Je-
 sus / vergiffenisse aller sondē. O Je-
 sus / soon van die gebenedijde maget
 Maria / stozt in my utwe gratie/
 wijshepdt / liefde / supberhept / en oot-
 moedighepdt / op dat ick u volkome-
 lijk lief hebbe: u love / u gebenedije /
 u diene / en in u glozriere / met alle die
 aenroepen uwen hepligen Naem /
 welke is I E S U S.

Corte ende devote oeffeninge,
op de vijf Letteren, van
den heyligen naem

MARIA.

S. Anselmus *lib. de excel.*
Virg. cap. 12.

Gelijk, o alderheylichste Maghet, die van u afghekeert ende verlaten is, nootsaeckelijck moet verloren gaen: so en ist niet mogelijk dat yemant tot u bekeert ende van u bevvaert zijnde, kan verloren vvorden.

Goedt-

*Speciosa facta es et suavis, in delicijs tuis,
Sancta Dei genitrix.*

Mich. Snyders excud.

Goetwilligen ende Godt-
vrachtighen Leser.

HEt is een ghemeyne ghe-
woonte gheweest onder de Re-
ligieusen van Syrien daeghe-
lijcks te lesen ter eeren van de
alderheylighste Maghet MARIA vijf
Psalmen / welker eerste letteren den
soeten name MARIA updzucken. Le-
sende vooz elcken Psalm/ de Enghelsche
groetenisse. Het welck verstaen heb-
bende den Salighen Ioscio / Religieus
in het Clooster vanden heylighen Ber-
tinus / in de Stadt van S. Omars/
dooz het verhalen vanden Ertzbisschop
van Canteibergh/ die komende van Ro-
men ontrendt het jaer 1160. in het selve
Clooster cen Cheestelijcke vermaninghe
dede / heeft begost den selven Ioscio al-
len daghen de selve Psalmen debotelijck
te lesen. In't Jaer 1163. op S. An-
dries nacht/ als alle de Religieusen t' sa-
men vergadert waren om de Mettenen
te singhen / den Suppriez ommegegaen
zijnde naer gewoonte inde chooz/ om te
mercken oft alle de Religieusen teghen-
wooz-

woordich waren / so heeft hy gesien dat-
 ser alle waeren / behalven alleen zynen
 broeder Jostio / waer / as verwondert
 zynde / neemt zyne lanteerne ende gaet
 recht naer de slaep-plaetse: hy komt tot
 zyn bedde / bint hem legghende / doet zyn
 beste om hem te ontwecken / maer so hy
 hem wat aendachtelycker aensach / be-
 merckte hy dat hy t'eenemael doot was /
 met zyne groote verwonderinghe / ende
 datter ghesproten waren vijf schoone
 roosen upt zyn aenschijn / alle gheteec-
 kent met eene lettere vandē hoochweerdighen
 ende saelighen naem MARIA
 ende met het beginsel vande vijf Psal-
 men die hy ghewoon was te lesen : soo
 dat de roose die upt den mondt sproot:
 dzoech de eerste lettere M , ende het eer-
 ste Versken van den Psalm Magnificat.
 De tweede komende upt de rechte ooge/
 dzoech de tweede lettere A , met het eer-
 ste Versken van den Psalm Ad Domi-
 num cum tribularer. Op de derde roose
 ghewortelt inde sincke ooghe / was de
 derde lettere R , ende het eerste Versken
 vanden derden Psalm Retribue. Op de
 vierde sprote upt de rechte ooze / was
 de vierde letter I , en het eerste Versken
 vanden vierden Psalm In convertendo.

Een lesten / de vijfde roose komende
 upt de slincke voze droech de vijfde let-
 ter A, met het beginsel van den vijfden
 Psalm Ad te levavi oculos. Dit selsaem
 ende Doozlichtich Mirakel is geschiet
 als voozen ghesep is / int jaer ons Hec-
 ren 1163. op den nacht vooz den Feest-
 dach van den hepligē Andzies Apostel /
 in cene stadt van Arthoys ghenoeemt
 Sint-Omars / in het vermaerdt Cloo-
 ster van den hepligen Bertinus / ten ty-
 de van den Abt Leo Pzelaet aldaer / en-
 de van Theodozitus Grabe van Vlaen-
 deren.

Dese Historie is ghetrocken / upt
 diversche soo oude als nieuwe Histo-
 ryschrijvers / als zijn: Vincentius Bel-
 luacensis *lib. 7 histor. cap. 116.* Pelbert.
lib. 6. Stel p. 1. art. 3. Thom. à Cantip.
lib. 2. cap. 29. Ioan Mai. *spec. magno ex-
 emp. tit. B. M. Virg. exemp. 42. edit. 3.*

AVE

A V E M A R I A.

M. Magnificat. *Luce 1.*

Mijne ziele maect groot den Heere. En mijnen geest heeft hem verheucht in Godt mijnen Sa-lichmaker.

Want hy heeft aengesien de ootmoedicheydt zijnder dienstmaecht / want siet / van desen tijdt voort sullen my saelich noemen alle gheslachten.

Want hy heeft my groote dingen gedaen / die machtich is / ende heyllich is sijnen naem.

Ende sijne barmherticheyt is van gheslachte tot gheslachte / den genen die hem bresen.

Hy heeft kracht ghedaen dooz sijnen arm / hy heeft die hooverdighe verstroydt / met den sin huns herten.

Hy heeft die machtighe afgesteld
van

van den stoel / ende hy heeft verhe-
ben de ootmoedige.

Die hongerige heeft hy met goe-
den vervult / ende die rijke heeft hy
pdel gelaten.

Hy heeft ontfanghen Israëlsijn
kindt / ghedachtich wesende sijnder
Barmherticheydt.

Ghelijck hy ghesproken heeft tot
onse vaderen / Abraham / ende zijnen
sade inder eeuwichheyt.

Glorie zy den Vader en den So-
ne / ende den heyligen Gheest.

Alst was inden begin / ende nu / en
altijdt / ende inder eeuwichheyt der
eeuwigheden. Amen.

A V E M A R I A .

A. Ad Dominum. Psalm. 119.

A En den Heere heb ick geroepen
als ick verdrückt werde / ende
hy heeft my verhoort.

Heere verlost myne ziele van de
boose

hoose lippen/ ende van de bedzieghe-
lijcke tonge.

Wat mochtmen u geven / en wat
mochtmen u toeleggen/ tot de bedzie-
gelijke tonge?

Scherpe pijlen vanden machti-
gen/ niet verdervende kolen.

Wee my want mijne pelgrimagie
verlengt is/ ick hebbe gewoont met
de bewoonders van Cedar / seer lan-
ge heeft mijne ziele een vreemdelinck
gheweest.

Met de ghene die vrede haetten/
was ick vzedelijck/ als ick henlieden
toe sprack / so stonden sy tegen my
op sonder oorsake.

Glorie sy den Vader/ etc.

A V E M A R I A .

R. Retribue. *Psalm.* 118.

Rekent het uwen knecht/ maect
my lebendich/ ende ick sal uwe
woorden bewaren,

Ont-

Ontdeckt mijne ooghen / ende ick
sal aenmercken de wonderlijckheden
ulwer wet.

Een aenkomelinck ben ick op der
aerde / en verberghyt vooz my niet
ulwe gheboden.

Mijne ziele heeft begheert te be-
gheeren ulwe rechtbeerdichmaeckin-
gen / tot alle tijdt.

Ghy hebt die hobeerdige gestraft /
vermaldijt zijn sy die af-wijcken
van ulwe gheboden.

Neemt van my het verwijt en de
versmaetheyt / want ick hebbe ulwe
getupgenissen ondersocht.

Want voozwaer die Princen heb-
ben geseten / ende spraken tegen my /
maer ulwen dienaer wierd geoeffent
in ulwe rechtbeerdichmakinghen.

Want oock ulwe ghetupghenissen
zijn myne oberpepsinghe / ende u
rechtbeerdichmaeckinghen zijn my-
nen raet.

Mijne ziele heeft gekleest aen de
vloer /

bloer/maeckt my lebēde na u woorzt.

Mijne wegen hebbe ic uytgesproken / en̄ ghy hebt my verhoort / leert my uwe rechtveerdichmakingen.

De wech van uwe rechtveerdichmaeckinghen leert my / ende ick sal gheoeffent worden in uwe wonderlijckheden.

Mijne ziele heeft ghesluymert van verdriet / versterckt my door uwe woorden.

Den wech der boosheyt doet wech van my / ende om uwe wet ontfermt u mijnder.

Den wech der waerheydt hebbe ick ghekozen/uwe ordeelen en hebbe ick niet vergeten.

Ick hebbe uwe ghetuyghenissen aengehangen Heere/en wilt my niet beschaemen.

Den wech van uwe geboden hebbe ick gheloopten/als ghy mijn herte hebt verbreydt.

Glorie sy den Vader/etc.

A V E

A V E M A R I A.

I. In Convertendo. *Psalms. 125.*

In't wederkeeren als den Heere wederom keerde de gebanckenisse van Sion: so zijn wy ghetworden als ghetroost.

Doen wiert met blyschap verbult onsen mont/ende onse tonge met verheuginge.

Dan sullen zy segghen onder de Heydenen/ den Heere heeft groote dinghen met hen gedaen.

Den Heere heeft groote dinghen met ons ghedaen/wy zijn blyde ghesworden.

Keert wederomme Heere onse gebanckenisse/ ghelijck die beke inden zypden windt.

Die in tranen saepen / sullen in verheuginge maepen.

Al gaende gingen zy ende weeneden/ worpende hunne saeden.

B

Maer

Maer komende sullen zy komen
met verheuginghe/ bzingende hulle
schoben.

Glorie zy den Vader/etc.

A V E M A R I A.

A. Ad te levavi. *Psalm.* 122.

Al tot u hebbe ick myne ooghen
opgheheben / die in de Hemelen
woont.

Siet ghelijck de oogen der knech-
ten : in de handen van humlieder
Heeren.

Gelijck de oogen der dienstmaegt
op de handen van hare vrouwe/ also
zijn ons ooghen tot den Heere onsen
Godt/tot dat hy onser ontferme.

Ontfermt u onser Heere/ontfermt
u onser / want wy zijn seer verbuldt
met versmaetheyt.

Want onse ziele is verbult : den
rijcken eenēspot/ende eene versmaet-
hepdt den hooveerdighen.

Glo:

Glorie zy den Vader/etc.

Verf. Maria ghebenedijdt.

Resp. Toont dat ghy ons Moeder
zijt.

Ghebedt.

O Godt / die dooz de vruchtbaere
maechdelijckhepdt der zaliger
Maria, het menschelijcke gheslachte
gaben der eeuwighe zaligheyt hebt
ghegeven: Ont ons bidden wy / dat
wy haer Ghebedt ghewaer moghen
worden / dooz wien wy verdient heb-
ben te ontfanghen den Aucteur des
levens / onsen Heere Jesum Christum
uwen Soone / die met u leeft ende re-
gneert in eenigheyt des Heplighen
Geests in eeuwigheden der eeuwig-
heden / Amen.

Litanien van onse L. Vrouvve van
Loretten.

Here ontfermt u onser.
Christe ontfermt u onser.
Heere ontfermt u onser.

V ij

Chri-

Chriſte hoorz ons.

Chriſte verhoorz ons.

Godt Hemelſchen Vader / ontfermt
u onſer.

God Sone verlosser der werelt / ont-
fermt u onſer.

God heylige Geest / ontfermt u onſer.

Heylige Dypbuldigheyt / eenen God /
ontfermt u onſer.

Heylige Maria.

Heylige Moeder Godts /

Heylige Maget der Maegden.

Moeder Chriſti.

Moeder der Goddelijcker Gra-
tien.

Supberſte Moeder.

Keynſte Moeder.

Onbedleckte Moeder.

Onbesmette Moeder.

Lieffelijcke Moeder.

Wonderlijcke Moeder.

Moeder des Scheppers.

Moeder des Salichmakers.

Alderwijſte Maget.

Bidit hoorz ons.

Gerz

Eerweerdige Maget.
 Lofweerdighe Maget.
 Machtige Maget.
 Sachtmoedige Maget.
 Getrouwe Maget.
 Spiegel der Rechrveerdicheyt.
 Stoel der wijshepdt.
 Oorzake onser blijdschap.
 Geestelijck vat.
 Eerweerdich vat.
 Excellent vat der Debotien.
 Geestelijke Kooze.
 Torre van David.
 Torre van ybooz.
 Hups van goudt.
 Arcke des verbondts.
 Deure des Hemels.
 Morgen-sterre.
 Salicheyt der crancken.
 Toevlucht der sondaren.
 vertroosteresse der verdruchten.
 Hulpe der Chzistenen.
 Coninginne der Engelen.
 Coninginne der Patriarchen.

Bidt booz ons.

Coninginne der Propheten.

Coninginne der Apostelen.

Coninginne der Martelaren.

Coninginne der Confessozen.

Coninginne der Maeghden.

Coninginne van alle Heplighen.

Bidt hoort ons.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts/ spaert ons Heere.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts/ verhoort ons Heere.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts/ ontfermt u onser.

Onsen Vader &c.

Weest ghegroet Maria, &c.

Ghebedt.

O H. Maeder Godts/ wy nemen
onsen toeblycht tot uwe hulpe/
en wilt onse ghebeden niet versmae-
den in onsen noodt/ maer verlost ons
altrijdt van alle perijckelen / o Glori-
euse ende ghebenedijde Maghet/ on-
se Meesterse / onse Doozpraker sse/
onse Advocater sse/ versoent ons aen
uwen Sone / beveelt ons aen uwen
Sone /

Sone/ offerdt ons aen uwen Sone.
 Verf. Bidt voor ons H. Moeder
 Godts.

Resp. Op dat wy mogen weerdich
 ghemaect worden der beloften
 Christi.

G H E B E D T.

O Heere/ wy bidden u/ stozt ulve
 Gratie in onse herten / op dat
 wy/ die door het Boodtschappen des
 Engels/ gekent hebben de Mensch-
 wordinge Christi uws Soons/ door
 sijne Passie ende Cruyce mogen ge-
 bracht worden tot de glozie der ver-
 rijsenisse. Door den selven Christum
 onsen Heere. Amen.

Verf. Bidt voor ons Aldersaligsten
 Joseph.

Resp. Op dat wy mogen weerdich
 gemaect worde der belofte Christi.

G H E B E D T.

Wy bidden u / o Heere / dat wy
 door de verdieste des Bruyde-
 goms ulver Alderheplichste Moes-
 der

der moghen geholpen worden/ op dat
 't welc onse mogentheit niet en ver-
 krijght/ door sijne voorbiddinghe ons
 worde ghegheven. Die leeft ende re-
 gneert inder eeuwighejdt der eeu-
 wigheden. Amen.

Ghebenedijt zy den alder-
 soetsten Naem ons Heeren
 Iesu Christi, ende vander alder-
 glorieuste Maget Maria sijns al-
 dersoetste Moeders, tot in der
 eeuwigheyt, ende vvijder:

De Maghet Marie,
 Wil ons ghebenedye
 Met haer Kindeke.

Onsen Vader, &c.

Weest ghegroet Maria, &c.

Ick gheloove in Godt. &c.

Oeffeningen des morgens.

✠ Inden naem des Vaders, ✠ ende des
Soons, ✠ ende des Heylighen
Gheests, Amen.

Ghebenedijt zy God den Vader/
Die my geschapen heeft/ Gebe-
nedijt sy God den Soon die my ver-
last heeft/ Ghebenedijt zy Godt den
H. Gheest die my geheplicht heeft/
Ghebenedijt zy de Heylighen ende on-
berdeplde Drievuldigheyt / want
groote barmhertigheyt heeft hy ons
ghedaen / Laet ons hem aen-bidden/
loben ende ghebenedijden van nu en-
de tot inder eeuwigheyt der eeuwig-
heden/ Amen.

Morghen Ghebedt.

Ick dancke den Heere mijnē God/
Die alderheplichste Moeder ende
Maget Maria/ den Enghel mijnen
betwaerder/ den Heylighen N. N. ende
alle Gods lieve Heylighen/ van alle
W v wel-

weldaden/die sy my opt gedaen heb-
 ben tot deser uren/ ende namentlijck
 dat sy my desen nacht gespaert heb-
 ben / ick bidde u mijn Heere ende
 Godt/wilt my niet de selve ghenade/
 oock desen dagh bewaren/ op dat ick
 tot geene sonde en vervalle/maer dat
 alle mijn ghedachten / woorden ende
 wercken verborzert worden om uwe
 rechtveerdicheydt te volbzengen. Tot
 desen eynde offere ick my / ende al
 dat my aengaet / tot dienst uwer al-
 derhoochste Majestejt / inde veree-
 ninge onses Middelaers ende Sa-
 lichmakers Christi Jesu / ende ick
 neme vooz my niet uwe Goddelijcke
 gratie alle sonden te schoutwen / mij-
 ne ghewoonlijcke ghebzecken te la-
 ten / ende in deuchden my te oeffe-
 nen / ende in alle mijne ghepepnsen/
 woorden ende waercken uwe alder-
 meeste Glorie te soecken / helpt my/
 o mijnen Godt / om dit te volbzen-
 ghen. Amen.

Verf. Heere ghy sult mijne lippen open doen.

Resp. Ende mijnen mondt sal uwen lof vercondighen.

Verf. Godt hebt acht tot mijnder hulpe.

Resp. Heere haest u om my te helpē.

Verf. Glorie zy den Vader ende den Soue/ende den H. Geest.

Resp. Alst was inden beginne/ende nu ende althijt/ende in ceuwicheden der ceuwicheden/Amen.

Kyrie-Eleyson. Christe-Eleyson.

Kyrie-Eleyson.

Onsen Vader, &c.

Weest ghegroet, &c.

Ick Gheloove, &c.

Tot Godt den Vader.

Doet open/ o Heere mijnen God mijn hert ende mijn lippen om te ghebenedijden ende te glozificeren uwen naem die boven al is ghebenedijdt / ende supbert mijn hert van

B vj

alle

alle quaetheden ende boose ghedach-
 ten / op dat mijne lippen u ghedue-
 richlijck moghen loben / mijn geest u
 mach bepeynsen / mijn leven mach
 glozificeren / mijn ziele mach ghebe-
 nedijden / ende want ick alleen door
 uwe goetheyt tot lof ende glorie van
 uwen naem ben gheschapyen / so laet
 my altyt / so langh ick in dese sterffe-
 lijckheyt sal zyn / devotich ende u toe-
 ghedaen blijven / op dat ick in't aen-
 sien van uwe Goddelijcke Maje-
 steyt / u weerdichlijck mach dienen /
 die daer leeft ende regneert Godt in
 der eeuwighejdt der eeuwigheden.
 Amen.

Tot den Heere I E S U S.

O Heere Jesu Chziste / Koninck
 van hemel ende aerde / geweer-
 dicht u te bestieren / heyligh te makē /
 ende te verborderen / heden ende al-
 tijdts alle mijne gedachten / woorden
 ende wercken / in uwe wet / ende in de
 wercken

wercken uwer geboden / op dat ic nu
 ende inder eeuwigheyt behouden en-
 de salich mach wesen / dooz u o Sa-
 lichmaker des wereldts / die met den
 Vader ende den heylighen Gheest /
 leeft ende regneert Godt inder eeu-
 wigheyt der eeuwigheden. Amen.

Tot Godt den heylighen Gheest.

Comt heylighen Geest ende ver-
 bult die herten uwer geloovige /
 die ontsteckende met het vier uwer
 Goddelijcker liefde / op dat wy u sa-
 lichlijck mogen kennen / vierichlijck
 beminnen / ende behaechelijck altijts
 dienen: die leeft ende regneert Godt
 inder eeuwigheyt der eeuwigheden.
 Amen.

Tot onse lieve Vrouwe, ende
 alle Heylighen.

Heylige Maria / ende alle Hey-
 lighen / willen den Heere vooz
 ons bidden / op dat wy van hem ghe-
 hul-

hulpen ende salich mogen gemaect
worden / die daer leeft ende regneert
in eeuwicheden der eeuwicheden/
Amen.

Tot onsen goeden Enghel.

O Hepligen Engel my tot eenen
bewaerder van Godt gegeven/
Beschermt/ende regheert my heden/
ende alle mijn leben.

Eermen eenigh vverck begint.

God heb acht tot mijnder hulpe/
Heere haest u om my te helpē/
Glorie zy den Vader/etc.

Ghebedt.

Wij bidden u/ Heere / boorkome
met uwe jonste onse wercken/
ende volbrenght die met uwe hulpe/
op dat alle ons ghebedt ende werck
van u altyt beginne / ende dooz u be-
gost zijnde voleyndt worde/ dooz Je-
sum Christum onsen Heere. Amen.

De

De Benedictie.

DEn Heere ghebenedijde ende be-
waere ons van alle quaet/ ende
gelepe ons tot het eeuwich goet/ ende
alle gheloovighe zielen/ door Gods
bermherticheyde moeten rusten in
zede. Amen.

Ghebedt om Gheestelijc ge-
vvapent te vvorden.

Verleent my/ o Heere/ dat uwen
heylighen naem altydt in my
gebenedijdt zy: ende dat uwe gratie
gestadichlijck in my groeue/ my ver-
stercke ende wapene: met my bechte/
ende my victorie ober alle mijne vy-
anden verlcene.

Gheeft my den helm der saliger ho-
pe/ op mijn hoofst.

Dat teecken des H. Crupces/ op mijn
voorhoofst.

Dat woort der waerheyt / in mijnen
mond.

Het

Het pansier der rechtveerdicheydt/
rondt-om mijn lichaem.

Het sweerdt des gheests / in d'eene
handt.

Den schilt des gheloofs / in d'andere
handt.

Den gordel der repnicheyt / aen mij-
ne lenden.

Den schoen des peys / aen mijne voe-
ten.

Eenen goeden wille / in mijn herte.

De liefde Godts / in mijne ziele.

Erbaerheyt / in mijnen doene.

Maticheyt / in voozspoet.

Verduldicheyt / in tegghenspoet.

Goetmoedicheyt / in mijn ghelaet.

Kloeckicheydt / tegghen alle bekozin-
ghen.

Dooztganck / in alle deughden.

Dierighe begeerte / tot het eeuwich
leven. Amen.

Ghebedt der Ouders voor
hare kinderen.

O Almoghenden Godt / die den
houwelijcken-staet inghestelt
hebt tot vermeerderinghe der men-
schelijcker nature / bevelende allen
ouderen besondere sozghē vooz hunne
kinderz te dzaghen / ende die tot uwer
eeren ende tot hunder zielen salicheyt
op te voeden: wy offeren u dese kin-
derz / die u beliest heeft ons te verlee-
nen / daer wy ons bekennen niet an-
derz dan voedsters af te zyn / tot dat
ghyse in eenen staet roept / daer zy u
behagelijc in dienen. Geeft hen uwe
benedictie / op dat zy in uwe vreesse
ende in alle deugden op wassen: want
ghy zyt hunnē vader ende schepper /
die hen 't lichaem gegheven hebt / en
hunne ziele uyt niet geschapē. Helpt
ons in hen op te voeden / en t'onder-
wijsen. Gheeft hen goede inspraec-
ken ende inwendige beroeringen / op
dat

dat zy u altijd booz ooghen hebben/
 ende alle sonden schouwen: want lie-
 ver saghen wijse sterben/ dan u met
 eene doot-sonde vergrammen. Door
 Jefum Christum, &c.

Ghebedt der kinderen voor
 hare levende Ouders.

Almogende eeuwighe Godt/ ick
 dancke u dat ghy my hebt laten
 ghebozen worden van Chzistelijcke
 ouders/ ende dooz hun sorghe wel
 in't Catholijck gheloobe hebt laten
 op-boeden / ende met nootdrift ver-
 sien.

Ick bidde u verleent hun u gra-
 tie/dat sy int onderhouden van u ge-
 boden deuchdelijck levende/ na dit le-
 ven mogen deur u hulpe vercrijghen
 den loon des eeuwigen lebens. Dooz
 Chzistum onsen Heere. Amen.

Voor alle staten der menschen levende ende doode.

O Heere Godt vermeerdert in ons 't Geloove / Hope ende liefde: Wilt ganschelijck te niet doen alle sonden ende quaet / tweedzacht / ongheloove / dwalinghe / ende alle valsche opinien.

Straft de dwalende / leert de onge-loobighe / vergadert de Schismatijcken in eenicheyt van uwer Kercken / ende thoont hen d' licht uwer Gracien.

Beschermt ende bewaert de Pastoozen / Oversten / Bisschoppen van uwer Heyligher Kercken ende andere oversten / als den Keyser / Koninghen / Hertoghen / ende alle macht ende Overheyt / van allen teghenspoet des Lichaems ende der Zielen.

Bekeert de Sondaeren tot een waerachtighe penitentie / bewaert de

de rechtveerdighe in't goet/maeckt
ſtantbaſtich hunne gedachten/wooz-
den ende wercken / ende verſterckt u
lieſhebbers in uwen dienſt.

Doedet de arbeiders/vertrooſt de
bedroefde/gheneeſt de krancken/ver-
leent den armen hunnen nootduſt/
den pelgrims de verhoopte weder-
komſte in haer Vader-land/die in pe-
rijckel der zee zijn/datſe moghen ko-
men totter begeerder haben: Verblijt
de vroukens die met den bant der na-
turen ghebonden zijn/ ontbint de ge-
vangen.

Vergeeft al den genen die met my
geſondicht hebben/oſt die ick tot ſon-
de ghebzaecht hebbe. Gheeft hondert
fout weder/den ghenen die ick hebbe
verongelijckt / gheſchandaliſeert oſt
bedroghen.

Ick bidde vooz alle mijn vrien-
den ende magen / vooz mijn ouders/
broeders ende ſuſters/ die my eenige
deucht oſt dienſt bewijſen / die mijn-
der

der gedachtig zijn in haren gebeden/
oft die haer selven mijnen ontweerdig-
gen gebeden bevolen hebben. Dat gy
dese ende alle de ghene die my gun-
stich sijn / goedertierlijc wilt stueren
inden wech der salicheyt: Verhoort-
se in wat druck oft lijden dat sy tot u
roepen.

Verleent onse vbanden ende ons/
eeuwigen paps en liefde / alle men-
schen patientie / goedertierenheyt en-
de barmherticheyt / ende laet verre-
ban ons wese nydicheyt / gramschap
ende bitterheyt.

Maer oock / o barmhertighe Va-
der / ontfermt u alder zielen die in
Christo slapende sijn. Inden eersten
mijn ouders ende mijn andere vrien-
den ende maghen / met de welcke ick
conuersatie / kennisse oft vrientschap
hebbe ghehadt / oft wiens goet ick
nu besitte / ende alle den ghenen
die in u gheloobe rusten. O Hee-
re verleent hen d'eeuwighe ruste/
ende

ende het eeuwich licht wil hen ver-
lichten.

Ghebedt in tribulatie ende
benautheydt.

O God die weet dat wy in so gro-
ten perijckelen gestelt zijn / dat
wy nader menschelijcker broosheydt
niet en mogen stantvastich blijven /
gheeft ons salicheydt der zielen ende
des lichaems / op dat wy 't ghene
d' welck wy om onse sonden lijden /
deur uwe hulpe verwinnen moghen.

o saechtmoedighe Godt / wy bid-
den u verleent ons u gratie / deur de
welcke wy in alle dinghen / 't sy
voospoet oft teghenspoet / u deur
een vast betrouwen moghen aenhan-
ghen.

Ghy weet alleen wat my van
noode is / wilt daerom met my doen
het ghene dat sy tot uwer eeren en-
de tot mijnder zielen salicheydt. Laet
o Vader

O Vader uwen wil aen my gheschieden hier op der aerden als inden hemel / Want u oordeelen zijn rechtveerdich / ende wy zijn arme creatuerkens.

O bermhertighe Godt / die niet en versmaet der begeerten ende suchten der bedroefder herten / ontfangt 'tgebed dat wy deur onse groote benaueghed tot u uytstortende zijn / aenroepende u hulpe / ende begeerende dat ghy deur u ghenade ende goedertierenheyt teniet wilt doen al het gheue dat ons eenichsins schadelijck oft hinderlijck soude moghen wesen / op dat wy van alsulcken druck / lyden ende benauegheden verlost zijnde / moghen u in u Kercke eendrachtelijck dancken ende loben : Deur Iesum Christum onsen Heere. Amen.

Een Ghebedt door den *H. Thomas Aquinas* gemacckt, om zyn selven gantschelijck aen Godt op te draghen ende gratie daer toe te verkrijghen.

Ick bidde u (o almoghende ende
bermhertighe Heere) verleent my/
dat u behaeghelijck is / vierichlijck
te begeeren / wijselijck te ondersoec-
ken / waerachtelijck te beminnen/
volkomelijck te volbzenghen / tot lof
ende glorie van uwen *H. Naem*.
Ordineerd mijnne staedt / ende al
wat ghy begeert dat ick doe: Geest
my gratie dat ick het kan doen/
soo't behoort / ende mijne ziele salich
is. *Mijnen Heere* ende Godt / geeft
my dat ick tusschen den voorszpoedt
ende teghenspoet deser wereldt / niet
achterwaerts en gae: dat ick my
in voorszpoedt niet en verheffe / ende
in teghenspoedt niet en verflauwe.
Dat ick my nergkens in en verbly-
de /

de/dan in't ghene dat my leyt tot u/
noch en bedzoeye/ dan in't ghene dat
my verbzemt van u. Dat ick nie-
mandt en soecke te behagen/ noch en
vzeese te mis haghē dan u. Heere
maeckit dat my vernoeypen alle ver-
ganckelijcke dingen / ende dat my in
weerde zy / al dat u aengaet / om u/
ende ghy boven al : verdzierich moet
my wesen alle blijdschap sonder u/
ende niet en moet ick begeeren buy-
ten u. Heere maeckit my behaghe-
lijck allen arbeyt vooz u/ verdzierich
alle ruste sonder u. Helpit my / dat
ick dielmael mijn herte opheffe tot
u/ ende als ick verflappe / wilt my
tot beteringhe vernieuwen. Maeckit
dat ick onderdanich zy sonder tegen
segghen/ arm sonder ghebzeckelijck-
heyt/ supber sonder besmettinge/ ver-
duldich sonder murmuratie / oot-
moedich sonder gebeynstheyt/ blijde
sonder lichtbeerdicheydt / droevich
sonder kleynmoedicheyt / rijp sonder

swaermoedicheydt / haestich sonder
 lichtveerdicheydt / bevreest sonder
 wanhopicheyt / waerachtich sonder
 dobbelhepdt / goet doende sonder ver-
 metentheydt / mijnen naesten te ver-
 manen sonder op-geblasentheydt / en-
 de te strichten met woorden ende
 werckē sonder gebeymsicheyt: Gheeft
 my / o Heere mijnen Godt / een wa-
 kende herte / dat van u niet geschey-
 den en worde dooz kurieusheyt / noch
 afghetrocken en worde dooz onbe-
 hoorlijke passien. Gheeft my een
 recht herte / dat niet nederwaerts ge-
 kromt en worde / dooz eenighe ongherech-
 rechtighe meyninge. Gheeft my een
 onberwonnen herte / dat niet af en
 wijcke dooz eenige tribulatie. Geest
 my een vry herte / dat niet bedwon-
 gen en worde dooz eenige verbaert-
 hepdt. Geest my / o mijnen Heere en-
 de Godt / een verstandt dat u kenne/
 neersticheydt die u soecke / wijs heydt
 die u binde. Gheeft een leven dat u
 beha-

behaghelelijk 3p/ geeft volherdicheyt
 die u met betrouwen verwachte/ en-
 de een betrouwen/ dat u ten laetsten
 omhelse. Gheeft my dat ick niet u in
 pijnne ghecruyft worde dooz peniten-
 tie/ende dat ick in dit leven / dooz u-
 we gratie / alle uwe wel-daden zae-
 lichlijck ghebrypcke / ende hier nae-
 maels uwe blijfchap met wellusten
 aenschoutwen / in de glorie des eeu-
 wighen lebens/Amen.

Ghebedt voor die in den
 Houvvelijcken staet zijn.

O Almoghende Heere/ ghy hebt
 inden beginne Adam onsen
 Vader gheschapen/ en vander ribbe
 zijnder zijde ghemaect de vrouwe
 Eva/die ghy hem hebt gegheven tot
 een huysvrouwe/een been van zijnen
 beene / ende een vleesch van zijnen
 vleeffche/ons leerende/ dat de ghene
 die doozt houtvelijck met malcande-
 C ij ren

ren verfaemt zijn/nu niet en zijn ge-
 lijk twee / maer ghelijck een / ende
 behooren te zijn een herte ende eenen
 gheest. O Heere / ghy hebt my oock
 tot den houwelijcken staedt gheroep-
 en/ ende my toegeschiet geselschap/
 op dat wy 'tsamen souden leven/ en-
 de helpen malcanderen draghen den
 last van dit leven / alsoo lange alst u
 sal believen. Geest ons o Heere / dat
 wy in desen staet in alle peys en vze-
 de/en in alle deuchsaemheyt mogen
 leven / alsoo ghedaen hebben utwe
 heplige dienaers ende dienareffen/
 die den houwelijcken staet met hun
 deuchdelijck leven vercert hebben/
 ghelijck Abraham ende Sara/Isa-
 ac ende Rebecca / Jacob ende Ra-
 chel/ Tobias en Sara/ ende daer na
 Zacharias ende Elizabeth de ou-
 ders Joannis Baptista / de welke
 waren levende in alle rechtveerdig-
 heden des Heeren / also dat niemant
 ober hun en claegde. O Heere/utwen
 Heplighen

Heylighen Apostel heeft ons booz-
sept/dat de ghene die hen begheben
totten houwelijck / sullen hebbe tri-
bulatie des vleeschs / met vele becom-
mernisse die den werelt aengaet / en
die 'thert vermiddelt / ende wy be-
proeben daghelijcx dattet waer is.
Maer / o Heere / als ghy zijt gheco-
men inder werelt / ghy hebt den hou-
welijcken staet wederom gebenedijt /
ende comende in Cana Galilee ter
bzuyploft als daer wijn gebreck was /
ghy hebt dat water in wijn veran-
dert / de bzuyploft vereerende en ver-
blijdende: O Heere ghebenedijt ons
doock / ende want onder ons dickwils
den wijn ghebreck is / verandert ghy
dat water inden wijn / wilt allen on-
bzedde in bzedde / ende alle onruste / en
alle vrendicheyt in een Goddelijcke
liefde veranderen: Geest ons o Hee-
re also te leven in alle heylicheyt / dat
ghelijck wy hier op der aerden dat
joc des houwelijcx t'samen zijn dra-
gende /

gende/ ooc na dit leven malscanderen
mogen binden inden hemel in u eeu-
wighe glozie. Amen.

Ghebedt voor de We- duvven.

O Heere Jesu Chyriste / vertroo-
ster van alle bedruckte herten/
ende lief hebber van alle die u be-
minne: u heeft beliest mijne parture
my t'ontnemen/ daer ic mijnen troost
ende toevlucht aen hadde: want ghy
begeerdet mijnen trooster ende hel-
per selfs te wesen. Dus bidde ick u/
staet my by/ ende en verlaet my niet
in allen mijnen noot. Ghy weet dat
de weduwen groote aenbechtinghen
lijden van alle canten: want de we-
relt verbolght ons/ ende soeckt ons
onghelyck te doen / by faute van be-
schermer/ die den man pleegt te zijn:
het vleesch tenteert ons oock meer/
dooz memorie vande voozgaende
wel-

wellusten / dan de maeghden die
 sulcks noydt en proefden: den duyvel
 en slaept niet / die dese zijne instru-
 menten tot onsen val opraept en ghe-
 brypckt. Daerom siet ghy / o Heere /
 hoe nootsaeckelijck ons utwe hulpe
 is / daer ick u uyt der herten om bid-
 de / begeerende voordaen u alleen aen
 te hangen / ende op nimanen dan op
 u te steunen : Zijt my voer man / die
 my helpe: voer Vader / die my rege-
 re : voer meester / die my leere : ende
 voer Heere / dien ick altijt diene: ver-
 leent my supberheyt des herten met
 de H. Anna propheetesse / vromicheyt
 met Judith / devotie met Paula /
 barmhertighe liefde met S. Eliza-
 beth / blydschap in mijne kinderen
 met Monica / ende volcomenheyt
 van alle deughden met utwe heplige
 moeder Maria / die in alle dzy de
 staeten / der maeghden / der gehoude /
 ende der weduwen / volmaectt was:
 op dat ick naermaels den loon van

festich ontfanghe / onder de maeghden / die hondert hebben / ende boven de ghehoude / dien ghy dertich sult gheben. Dooz u Jesu Chziste / Godts Sone / die met den Vader ende met den heplighen Gheest leeft ende regneert inder eeuwichheydt. Amen.

Ghebedt voor de Maeghden.

O Heere Jesu Chziste / ghetrouwen Bzupdegom der maeghden die u hare repnicheydt beloofst hebben / ende haren maeghdom geoffert / (want sonder vasticheydt en is men in gheenen staedt) ick gheboele dat ghy my tot uwe liefde treckt / ende my begheerdt booz uwen Bzupdt t'ontfangen: dus en begeere ick oock gheenen anderen man / dan u alleen: ende ick dancke u / dat ghy my tot soo hoogen staet verheft / die den houwelijcken staet soo verre te boven gaet / als

als de ziele het lichaem / den hemel
d'aerde / d'eeuwicheyt den tijt / Godt
den mensch / om de vereeninge met u /
die Godt zijt: want naer de hoocheyt
des Bruydegoms wort de Bruydt
verheben. Ick bidde u / maect my
desen staedt weerdich / verciert mijne
ziele met alle soorten van deughden
in alle mijne crachten: want het in-
wendich cieraedt behaeght u boven
al. Maect my naer u exempel sacht-
moedich / ende ootmoedich van her-
ten: verleent my volcomen supber-
heyt / ende bewaerdt alle mijne sin-
nen / dat daer niet oneerlijcks in en
geraecte: weert van my alle onrep-
ne ghepepsen ende beroerten: schickt
alle mijne woorden ende uptwendi-
ghe manieren tot uwer eeren / ende
tot stichtinge mijns naeste: bescherm
ende regheerdt my als uwe beminde
Bruydt / ende en laet my uwe bystant
nimmermeer gebreken / en ten lesten
ontfanght mijne ziele in u hemelsch
C 5 paleys /

paleys/ ghebende my daer de croone
der maegden/ diemē Aureolam noemt
dooz de welcke ick u volghe al waer
ghy gaet / ghelijck de hupsbrouwe
haeren man: ende inder eeuwichheydt
met u glozriere / singhende den beson-
deren sanck / die niemanden gheooz-
loft en is te singhen / dan alleen die
tot uwer liefde haeren maeghdom
tot den eynde onbesmet ghehouden
hebbē. Dooz u Jesu Chziste / die met
den Vader ende den Heyligen Geest
leest ende regneert inder eeuwic-
heyt. Amen.

Oeffe-

Oeffeninghen ende Gebeden onder de H. Misse.

Tot u mijnen Godt en Heere
heb ick opgeheben mijn ziele/
op u betrouwe ic / en laet my
niet beschaemt wordē. Heere eeuwi-
ghe Godt / wijs my uwe wegghen / en
leerd my u voet-paden. Glorie zy
Godt den Vader / den Sone / ende
den H. Gheest / Alst was inden be-
ginne / ende nu ende altydt / ende in-
der eeuwichheidt der eeuwicheden/
Amen.

Ghebedt voor de Misse.

Aldergoedertierenste Vader der
bermherticheden / ende God al-
der vertroostinghe / die uwen eeni-
ghen Sone geoffert hebt aent Cruys
tot onser ghesontmaeckinghe / niet
alleen eens / maer doock dese u alder-
aenghenaemste offerhande hebt wil-
len allen daghen in u stercken ver-
niewen / op dat de vrucht van dien /

in ons vernieut soude worden: Wy
 bidden u / gheeft ons / dat wy soo aen=
 dachtich / eerweerdich / en minne=
 lijk / teghenwoordich zijn dit won=
 derbare en salighe mysterie uwer
 goedertierenheydt / op dat wy mocht=
 ten de vruchten van die deelachtich
 worden: Door den selven Christum
 onsen Heere. Amen.

Den Enghelschen Loffanck:

Gloria in excelsis Deo.

Glorie zy Godt inde hoochsten:
 Ende vrede op der aerden de
 menschen die van goeden wille zijn.
 Wy lovē u / wy gebenedijē u / wy aen=
 bidden u / wy prijsen u. Wy danckē u /
 om uwe groote glozie. Heere Godt /
 hemelschen Koninck / Godt Vader
 almachtich. Heere Jesu Christe ee=
 nigen gebozen Soone. Heere Godt /
 Lam Gods / Sone des Vaders. Die
 wech neemt de sonden des werelts /
 ont=

ontfermt u onser. Die wech neemt de sonden des wereldts / ontfanght ons ghebedt. Die sit aende rechter hant des Vaders / ontfermt u onser. Want ghy zijt alleen heyligh / alleen Heere / alleen den Alder-hoochsten / Jesu Chyriste / met den heylighen Gheest / in die glozie Gods des Vaders / Amen.

Totten Epistel ende Euangelie.

U Zy glozie / o heylige Drievuldicheyt / en u o Chyriste Iesu zy lof inder eentwicheydt / die dooz u selven ende u heylighe Apostelen de gantsche wereldt met het licht uwer geloofs verlicht hebt / ende den wech uwer salicheyt bewesen. Gheeft ons gratie dat wy dat licht nimmermeer en verliesen / noch de Gheestelijcke boeten onser begeerten uyt de wegen uwer H. gheboden en stellen : maer dat wy voortgaende in deuchden na
dit

dit leben u moghen binden in't eeu-
wich leben. Amen.

Den Credo.

Ick gheloove in eenen Godt / den
Vader almachtich / Schepper van
hemel ende aerde / van alle ſienlijke
ende onſienlijke dinghen. Ende in
eenen Heere Jeſum Chriſtum / den
eenigen ghebozen Sone Godts. Die
uyt den Vader ghebozen is voor alle
tijden. Godt / van Godt / dat licht van
den lichte / waerachtich Godt van
waerachtich Godt. Ghebozen ende
niet ghemaectt / een-wesentlijck met
den Vader / door wien alle dinghen
ghemaectt zijn. Die om ons men-
ſchen / ende om onſe ſalicheydt neder
ghedaect is van de hemelen. Ende
heeft 't vleesch aengenomen / door den
H. Gheest / uyt Maria de Maghet:
Ende hy is menſch gheworden. Die
oock ghekrupft is voor ons onder
Pontius Pilatus: Hy is ghepaſſijt
ende

ende begraven. Ende is ten derden daghe wederom opghestaen naer die Schryfturen. Ende is opgheklommen ten Hemel / ende sidt ter rechterhant des Vaders. Ende sal wederom komen met glorie / oordeelen de levende ende dooden : wiens rijke geen eynde zijn en sal.

Ende inden hepligen Gheest / den Heere / ende die levende maectt : die vanden Vader / ende den Sone uyt gaet. Die met den Vader ende den Sone gelijk aen ghebeden / ende geglozificert wordt : die door de Propheten gesproocken heeft. Ende een heplighe Catholijcke ende Apostolijcke Kercke. Ick belijde een Doopsel tot vergiffenisse der sonden. Ende ick verwachtte de verrijfennisse der dooden. Ende dat leven der toekomender eeuwen / Amen.

Als den Priester seght,

Orate Fratres.

DEN Heere zy gedachtich uwes
Sacrificie ende offerhande / dat
het vooz zijne Majesteydt vet mach
worden ende aengenaem / ende hy
dat ontfanghe van ulwe handen / tot
berheffinge / eere / ende glozie van zij-
nen heplighen naem / tot wel-varen
onser zielen ende lichamen / ende tot
vermeerderinghe / troost / ende vrede
van zijne gantsche heplighe Kercke /
Amen.

I. Bereydinghe totde Heplighe
Consecratie.

Alsmen de *Prefatie* leest.

Wy dancken u Heere Godt /
want het is behoorzijck en-
de salich dat wy u altijd ende
in alle

in alle plaetsen danck segghen / heyl-
lich Heere / almogenden Vader / eeu-
wich Godt / dooz Christum onsen
Heere / dooz den welcken de Engelen
uwe Majestejt loben / de heerschap-
ppen u aenbidden / de machten u ont-
sien : de hemelen ende de hemelsche
krachten / ende de heylige Seraphin-
nen roepen met eene stemme sonder
ophoutwen : met de welcke wy onse
stemme oock voegghen / in ootmoedi-
ghe belijdinghe / segghende / Heylich /
Heylich / Heylich / Heere Godt der
heyl-krachten : Hemel ende aerde
zijn vol uwer glozie ende heerlijck-
heyt : maectt ons salich Godt inde
hoochsten. Gebenedijdt is hy die
daer komt inden naem des Heeren /
maectt ons salich Godt inde hooch-
sten.

D'eerste *Memento* oft die gedachtenisse voor de levende.

Syt ghedachtich barmhertighen Godt in dese versoenende offerhande / uwer heyliger Kercke in alle haren noodt : aller gheestelijcke vergaderingen / ende Christelijcke ghemeynten : den ellendighen staedt der genen / die in doot-sonden leven : alle der ghenen die vooz uwen naem in druckende lijden zijn : deser stadt met alle hare inwoonders / onse Ouders ende Oversten / Broeders / Sisters / Nichten / Neven / ende alle gheestelijcke ende tijdelijcke weldoenders : alle der ghenen / die ick verachttert / oft verboozdert hebbe in deuchden : alle der ghenen die uwe hulpe versoecken tot saligheyt hunder zielen / alle der genen die mijnder in hun gebedt gedachtich zijn / die hun in het mijne bevolen hebben / ende vooz de welke ick schuldich ben te bidden :
 nament-

namentlijck *P. P. P.* oock mijnder
 arme sondige mensch / hoe wel uwer
 ghenaeude den alder-ontweerdichste.
 Supbert ons dooz de kracht en ver-
 dienften van dese alderheylighste of-
 ferhande / van alle ghebzecken ende
 sonden / bewaert ons van alle tegen-
 spoet in ziele en lichaem. Gheeft ons
 eenen salighen peys ende vrede / ende
 stozdt mildelijck in ons uwe gratie /
 op dat wy u hier moghen behaghen /
 ende hier naemaels 't Hemelrijck
 verkrijghen / Amen.

II. Berydinghe tot de Heylighe Consecratie.

O Godt ontfermt u mijnder / ende
 voozkomt met uwe gratie de
 slauwigheyt / blintheypdt / ende ver-
 steentheyt van mijn ellendich herte.

Ontsteeckt / o Heere / in my het
 vier uwer liefde / ende doet my / met
 vierige devotie / dit Goddelijcke my-
 sterie aenschouwen ende bereeren.

Maeckt

Maectt my / o Heere / weerdich
 utwer teghenwoordigheyt / ende doet
 my / met uwe heylighe Enghelen uwe
 goddelijcke Majesteydt hier beken-
 nen ende aenbiddē / vernieuwt alle de
 krachten van mijne ziele gantsche-
 lijk nae de weerde van uwen heyli-
 ghen dienst: want ick niet anders in
 my en binde / dan traechteyt / ende be-
 lijde dat ick deser Goddelijcke gra-
 tie ende utwer tegenwoordigheyt al-
 lessints onweerdich ben.

Gebedt tot 'thooghvveerdich Sa-
 crament des Autaers.

West gegroet waerachtich lic-
 haem / gebozen van de Maget
 Maria / gepassijt / gecrupst / geoffert
 vooz ons sondighe menschen : uyt
 wiens doozsteecken zijde water ende
 bloedt ghebloeyt heeft : zijt ons tot
 een voozmaeck ter saligheyt in dese
 pelgrinagie. O sachtmoedige / o ge-
 nadighe / o soete Iesu, Sone van Ma-
 ria /

ria / zijt mijnder sondaer ghenadich /
Amen.

Ghebedt als men den heylighen
Kelck op heft.

U Heere bidden wy / komt uwe
dienaren te hulpe / die gy met
u dierbaer bloet verlost hebt. Weest
gegroot / o gebenedijt / weerdich / en-
de heyligh bloedt ons Heeren Iesu
Christi, dat vooz onse salicheyt in het
Hofken overbloedelijck is uyt-ghe-
sweert / aen de colomme seer wreed-
lijck uytghetrocken ende gestoot: in-
de crooninghe ende aen het hout des
crups seer pijnelijck uytgheperst.
Ick bidde u / o lieben Heere Iesu
Christe / dat ghy dooz u dierbaer
bloet / alle mijne sonden wilt af-was-
schen / mijne arme ziele laben / heyligh
maecken / ende bewaeren / ende al-
ler sondaeren bermhertich wesen /
Amen.

Naer de Consecratie.

Een op-offeringe des Soone Gods
aen den Hemelschen Vader.

Ick offere u o hemelschen Vader/
Dooz den heyligen dienst des Prie-
sters / uwen lieben Sone / met alle
zijn lijden / gratien / deughden / ende
verdiensten / Dooz de gantsche heylige
Catholijcke Roomsche Kercke /
op dat ghy haer wilt verheffen / peps
verleenen / ende de gheheele werelt
oer voozspoedelijck verhezpen.

Ick offere u / o hemelschen Va-
der / uwen lieben Sone / vooz alle
Gheestelijcke ende Wereldlijcke
Oversten : op dat ghy hun wijsheyt
wilt verleenen / om Chzistelijck hun
officie te bedienen / ende salichlijck
hunne ondersaten te regeren.

Ick offere u / o hemelschen Va-
der / uwen lieben Sone vooz de een-
dzachticheydt van alle Catholijcke
Prin-

Princen / vooz de vreedde van alle
 Chriftelijcke republijcken / ende vooz
 den voortganck in dencken van alle
 gheestelijcke Ordenen ende vergade-
 ringen.

Ick offere u / o hemelschen Va-
 der / utwen lieben Sone / vooz de uyt-
 ropinghe der ketterijen / bekeerin-
 ghe der ongeloobigen / beteringe der
 sondaren / verlossinghe ende bebrin-
 dinghe van alle quaedt / vooz alle de
 ghenen die u dienen.

Ick offere u / o hemelschen Va-
 der / utwen lieben Sone / vooz alle ge-
 vanghen / ende bedruckte Chriсте-
 nen / op dat ghy dooz hem / een ieghe-
 lijck van die / nae hunnen noodt / ter
 salighepdt wilt troosten ende ver-
 maecten.

Ick offere / u o hemelschen Va-
 der / utwen lieben Sone / vooz allen
 den genen / die arbeypden tot salighept
 der zielen / op dat ghy hun gratie
 wilt verleenen / om die al te sae-
 men

men tot het eeuwich leven te verbor-
deren.

Ick offere u / o hemelschen Vae-
der / uwen liebē Sone / vooz dit lant /
dese stadt / ende ons huysgesin : vooz
alle mijn Ouders / Vrienden / ende
wel-doenders / levende ende doode :
vooz alle die ick eenich gebedt schul-
dich ben / ende oock vooz my selven /
op dat uwen wel-behaechlijcken
Sone Iesus Christus ons allen by uwe
goddelijcke Majesteydt eenen ghe-
trouwen Advocaet zy / uwe gram-
schap over onse sonden versoene / ende
al dat ons ter saligheydt van noode
is besorge / ende verkrighe : want hy
is / o hemelschen Vader / uwen eeni-
ghen natuerlijcken Sone / die u ghe-
hoorzaem is geweest tot de schande-
lijcken doot des cruyces / ende nu
met u / ende den heylighen Gheest /
leeft ende regneerdt een waerachtich
Godt in der eeuwigheydt / Amen.

Als den

Als den Priester seght,
Agnus Dei, &c.

O Lam Godts die wech neemt de
sonden des werelts / ontfermt u
onfer.

O Lam Godts die wech neemt
de sonden des werelts / ontfermt u
onfer.

O Lam Godts die wech neemt de
sonden des werelts / gheeft ons peys
en breede.

Een Gebedt als den Priester hem
ghereet maect om het H. Sa-
crament te nutten.

1. **O** Weerdige ziele Jesu Christi
heplicht my.

2. **O** Medecinaele vleesch Jesu
Christi spijst my.

3. **O** Vierbaer bloedt Jesu Christi
laest my.

4. **O** Ghebenedijde leden Jesu Christi
versterckt my.

D

5. **O**

5. O Bloedich sweet Jesu Christi vertroost my.
6. O Bittere tranen Jesu Christi besproept my.
7. O Supbere fonteyne der doozwōde zijde Jesu Christi wascht my.
8. O Verdienstighe Passie Jesu Christi wapent my.
9. O Almoghende goetheydt Jesu Christi beschermt my.
10. O Onepndelijcke wijsheyt Jesu Christi verlicht my.
11. O Brandende liefde Jesu Christi ontsteect my.
12. O onbedrieghelijcke waerhepdt Jesu Christi onderwijst my.
13. O grondeloose barmhertighepdt Jesu Christi gheneest my.
14. O onderwinnelijcke verduidigheyt Jesu Christi bewaert my.
15. O lieffelijcke sachtmoedigheyt Jesu Christi verandert my.
16. O behaechghelijcke vreedtsaemheyt Jesu Christi troost my.

17. O volkomentheyt der deuchden
Jesu Chzisti volmaeckt my.
18. O Goddelijcke milchepdt Jesu
Chzisti verciert my.
19. O Pijnelijcken arbeypdt Jesu
Chzisti betert my.
20. O Schandelijcke doodt Jesu
Chzisti behout my.
21. O Heylich Cruys Jesu Chzisti
gebenedijdt my.
22. O Glorieuſe Verriſenisse Jesu
Chzisti vernieut my.
23. O Triumphante Hemelvaerdte
Jesu Chzisti verheft my.
24. O onveranderlijcke glorie Jesu
Chzisti verſaet my.
25. O Verloffer der zielen Jesu
Chziste verhoort my.
26. Inde binnēſte crachtē utwer wō-
den o Jesu Chziste verbercht my.
27. Van alle quaedt in ziel ende lic-
haem o Jesu Chziste / bebrjyt my.
28. Men uwen hemelſchen Vader / o
Jesu Chziste / bebeelt my.

29. Tot alle uwe deuchden / o Jesu
Chziste / verborzert my.
30. Inde ure mijnder doodt / o Jesu
Chziste / besoeckt my.
31. Met uwe heplighe Enghelen / o
Jesu Chziste / omringelt my.
32. Vande listige lagen mijnder by-
anden / o Jesu Chziste / verlost my.
33. Rae dit ellendich leven / o Jesu
Chziste / roept my : ende met u-
we heplighen versaemt my. Doet
my u mijnen Godt ende Salich-
maker / in u rijcke met alle vzeug-
de gebenedijen / loben ende danc-
ken sonder eynde / Amen.

Als den Priester seght: *Domine non
sum dignus*: Segt driemaels' telc-
ke reyle, met leetwesen uwer sonden,
voor uwe borst slaende.

O Heere ick en ben niet weerdich
dat ghy onder mijn dack komt: maer
spreekt alleen een woort / ende mijn
ziele sal ghenesen worden.

Als

Als den Priester de *Benedictie* geeft.

Ons ghebenedijde / ende beware
den almogenden ende barmher-
tighen Heere ✠ Godt den Vaeder /
✠ den Sone / ✠ ende den heylighen
Gheest / Amen.

Jesus van Nazareth / Koninck
der Joden / gebenedijde ende bescher-
me ons van alle quaden / Amen.

Het Euangelie van S. Ian.

Inden beginne was dat woordt / ende
het woordt was by Godt / ende Godt
was dat woordt. Dit was inden beginne
by Godt. Alle dinghen zijn dooz dat
gemaect / ende sonder dat en is niet ge-
maect / datter gemaect is: in dat was't
leven / ende het leven was het licht der
mensen / ende het licht schijnt inde
duysternissen / ende de duysternissen en
hebben dat niet begrepen.

Daer is gheweest een mensch geson-
den van Godt / wiens naem was Joan-
nes. Dese is ghekomen tot eene ghe-
tuyghe-

tuyghenisse / om dat hy ghetuyghenisse soude gheben van het licht / dat zy alle dooz hem ghelooven souden. Hy en was het licht niet / maer om dat hy ghetuyghenisse soude gheben van het licht. Het was een waerachtich licht / het welck verlicht alle menschen komende in dese werelddt. Het was inde werelt / ende de werelddt is daer dooz ghemaectt / ende de werelt en heeft het niet ghekent.

In zijn eyghen is hy ghekomen / ende de zyne en hebben hem niet ontfanghen. Maer alle die hem ontfanghen hebben / dien heeft hy macht ghegheben kinderen Godts te worden / den ghenen / die in zijnen naem ghelooven: de welke niet upt den bloede / noch upt den wille des bleeschs / noch upt den wille eens mans / maer upt Godt ghebozen zijn. Ende 't woordt is bleesch gheworden / ende het heeft onder ons gewoont; ende wy hebben zijn glozie gesien / de glozie als vanden eenigen gebozen Sone vanden Vader / vol gratie ende waerhepdt.

Een Ghebedt naer de Misse.

O Heplige Drievuldicheydt eeu-
 wigh Godt/ ick dancke u/ dat
 ghy mijn die gratie ghedaen hebt/
 dese Misse te hoorzen ende dit dier-
 baer Sacrificie/ dooz de handen des
 Prieesters/ uwe Goddelijcke Maje-
 steyt op te offeren: Ick bidde u/ ont-
 fanght dat tot uwer eere / tot pzoft
 bande H. Catholijcke Kercke / tot
 salighepdt mijnder ziele/ tot gheeste-
 lijck ende tijdtlijck behulp der ghe-
 ner / vooz de welcken ick schuldich
 ben te bidden/vooz levende ende doo-
 den : ende al dat ick misdaen ofte
 versumpit hebbe / wilt my dat gena-
 delijck vergheven / ende al het goet
 dat ick mach hebben ghedaen / ghe-
 weerdicht u dat goedertierlijc t'ont-
 fanghen : Dooz Iesum Christum on-
 sen Heere/ Amen.

M A N I E R E

Van Biechten.

Ghy moet onderhouden drie dinghen vooz de biecht. Ten eersten eer ghy u sonden overdenckt die ghy van u leste biecht ghedaen hebt / sult ghy segghen dit ghebedeken.

Ic bidde u Heer Iesu door u vijf wondē Geeft my kennis ende berou van al mijn sonden.

Ten tweeden / sult ghy overdencken oft ghy in u voozgaende biechten gheen doodelijcke sonden en hebt achtergehouden upt schaemte / want soo en soude al de voozgaende biechten niet deughen : ende oft ghy u penitentie volbracht hebt / ende dan peysen wat sonden ghy gedaen hebt van u leste biechte / met wercken / woorden ofte ghedachten / tegens die thien Geboden Godts / teghens de vijf geboden van de heylighe Kerck / bin-

binnens huys / op de straedt / inde Kerck / op de winckel oft in de school ofte andere plaetsen / ende met wat personen ghy omghegaen hebt. Ten derden als ghy overdacht zult hebben alle uwe sonden / dan sult ghy vooz Godt almachtich op u knien vallen ghelijck een goet kindt vooz zijn vader / alst hem vergramt heeft / ende vzeest ghestraft te worden / segghende:

Mijn sonden zijn my leedt, o Heer ick roep tot dy,

Ick ben benauwt, o Heer o Godt vergeeftse my,

Ick falsē biechten in u Kercke verheven,
En met u gratie beteren mijn leven.

Inder biechte sult ghy oock drie dinghen onderhouden.

Ten eersten / sult ghy knielen met gebouden handen aende zijde vandē Priester / als vooz den Stadt-houder Godts / ende maecken vooz u het teken van het H. Cruys / ende daer na

D v

seggen:

seggen: Pater gheeft my de benedictie.

Ten tweeden / wel van alles wete-
tende wat het Christen geloove leert/
soo spreekt de vooz-biechte / seggen-
de: Ick belijde den almoghenden Godt,
der heyliger Maria altijdts Maghet, S.
Michiel Aertsch-Enghel, S. Jan Bap-
tist, de heylighe Apostelen Petrus
ende Paulus, allen Heylighen, ende u
Vader, dat ick veel ghesondicht heb-
be, met ghedachten, woorden, werc-
ken, ende achterlaten van deuchden,
waer af ick spreke mijne schuldt, mijne
aldermeeste schuldt.

Ten derden / ist nootsaeckelijck te
segghen aenden Pziester alle doodt-
sonden diemen kan ghedencken / en-
de haer ghetal / ende de conditien die
de sonden swaerder maecken / als
zijn seektere plaetsen / personen ende
tijden. Ende is seer profijtelijck oock
de daghelijckse sonden te biechten: op
dese maniere.

Van mijn laetste biechte / die ick
ghe-

ghesproocken hebbe over een maent
 (hier sult ghy den tijt segghen van
 dat ghy laest ghebiecht hebt) heb ick
 Godt vergramt dat ick hem boven
 al niet lief ghehadt hebbe / noch niet
 sulcke neerstighepdt gediend als ick
 schuldich was. Ick hebbe klepne
 memorie ghehadt van zijne welda-
 den / zijne inspraecten niet wel in
 waer genomen. Seer traegh en ver-
 stroopt geweest in mijne gebeden / en-
 de die smorghens en 'tsavonts / ende
 oock vooz den eeten ende nae den ee-
 ten / eenighe reysen achter ghelaten.
 Ick en hebbe Godt niet supberlijck
 gesocht in alle mijne woorden / wer-
 ken / ende ghepeynsen : Noch altydt
 behoorzijcke cere bewesen aen zijnen
 H. Naem / heylige dingen / geestelijc-
 ke plaetsen ende personen. Ick en
 hebbe de H. dagen niet wel gebiert /
 noch altydt niet behoorzijck Misse
 ghehoort / jae die versupmt te hoozen
 als ickse wel hadde konnen hoozen.

Dij

Ick

Ick hebbe Godt seer ondancckbaer
 gheweest / ende luttel my begheven
 om hem te behagen ende mijne salic-
 heydt te voorderen. Ick hebbe mij-
 nen tijdt dickwils onprofytelijck
 overgebzocht / ydel behaghen gehadt
 in my selven / ydele woorden gespro-
 ken / gheloogen / versierde dingen op-
 gehaelt / curieus geweest / nieus-gie-
 rich geweest / superstiteus geweest /
 hooverdigh geweest ende niet oot-
 moedich / begeerich om te hebben / en-
 de sparich om te gheven / den Armen
 niet troostich geweest / vuple ghe-
 pepnsen gehadt met eenigh beha-
 gen / lichtveerdighe boecken gelesen /
 mijn hert ende mijn vijf sinnen niet
 wel bewaert / ende alle occasien ende
 perikelen van quaedt niet geschout.
 Ick ben te sinnelijck geweest in
 eeten ende drincken / traegh geweest
 ende niet vierich / onpatientich / ende
 onghemaniert / ende hebbe kleyn de-
 vair ghedaen om af te staen van sou-
 den

den/ ende my tot der deught te ver-
 bozderen / ick en hebbe mijnen nae-
 sten oock niet lief ghehadt als mijn
 eyghen selven / zyn ghebrecken niet
 verdragen/ ick hebbe cozsel gheweest
 ende grammelijck gesproocken/ met
 eens anders gebrecken sonder pro-
 fijt besich gheweest/ quaedt gheboe-
 len van hem gehadt/ hem benijt/ hem
 toe namen gegeven/ van hem achter-
 clap ghesproocken ende gehoozdt/ in
 klepne dinghen hem mispresen ende
 veracht / upt quaethept yet verwee-
 ten/ onbeleefdelijck aengesproken/
 gestoozt geweest/ ongehoorzaem ghe-
 weest / onstichtich gheweest/ ongeoz-
 dineerde droefheydt ghehadt / ende
 om klepne saecken moepelijck ghe-
 weest / ick hebbe al te sozghbuldich
 geweest vooz het ghemack mijns lic-
 haems / ende alles sintz versump-
 lijck vooz mijne ziele/etc.

Van dese ende alle andere sonden,
 daer my Godt in schuldigh kent sprec-
 ke.

ke ick mijne schult: Ende bidde Moeder Godts Maria , alle Heylighen, ende u Vader , voor my den Heere te willen bidden : Ende my te gheven de absolutie met eene salighe penitentie.

Na de biechte sult ghy dock drie dinghen onderhouden.

Ten eersten / Godt dancken / segghende:

Sijt ghedanct o Heer, ende inder ewicheyt ghepresen,

Want ghy mijn sonden door u roonden hebt gantsch genesen.

Ten tweeden / salmen de penitentie terstont volbrengen.

Ten derden / moet ghy van Godt den Heere gratie begeeren om u te beteren / segghende :

Ick bidd' u Heer, wilt my gratie gheven
Dat ick mach beteren geheel mijn leven.

GHE-

G H E B E D T

voor de biechte.

Alder goedertierenstē Heere Jesu Chryste / eenighe hope der salichepdt mijnder ziele / ontfangt mijne Biechte (bidde ick u) gheeft my berouw mijns herten / ende gheeft tranen mijne ooghen / om te beschrepen dach ende nacht alle mijne versumpmenissen / met ootmoedighepdt ende oprechtichepdt mijnder herte. Heere zijt ghy op my vergzamt / wien sal ick soecken tot mijnen hulper? wie sal ontfermen over mijne boosheden? Heere ghedenckt mijnder / die den Publicaen tot penitentie ghe-roepen hebt / ende Petrum schrepende hebt ontfanghen. Mijn Heere / mijnen Godt / ontfanght mijne gebeden. Goeden Jesu / Salichmaecker des wereldts / die u selven inde doodt des crups hebt vooz my gegeven /

ben/aensiet my arm sondaer / uwen
naem aenroepende. Al hebbe ick
gedaen waerom ghy my soudt mo-
ghen verdoemen / ghy en hebt niet
verlozen/waer dooz ghy my kont sa-
lich maecken. Ghy dan die mijnen
Salichmaecker zijt / spaert my / ende
zijt barmhertich mijne sondighe zie-
le. Ontbindt hare banden / geneest
hare wonden. Heere Jesu/u begeer-
re ick / u soecke ick / u wil ick / ver-
thoont my u aenschijn / en ick sal be-
houden zijn. Sepndt my o aldergoe-
dertierenste Heere / u licht ende u
waerheydt in mijne ziele / op dat die
my vertoonen alle mijne sonden die
ick moet biechten / ende helpt my
met een droebich herte die verklae-
ren. Dit bid ick u o goeden Je-
su/die leeft ende regneert met Godt
den Vaeder / ende den H. Gheest/
Godt in allen eeuwen der eeuwen/
Amen.

Een Formulier van Contritie ofte volkomen berou der sonden, ende van Liefde tot Godt boven al: Diemen noemt Twee Sleutels des Hemels, om datmen door dese hem selven steldt in staet van gratie, ende bequaem om in te gaen tot in't Rijk der Hemelen.

Ick ken en 'ris my upt gantscher herten leet / o mijnen God / Schep- per / verlosser ende Salichmaecker / dat ick tegens u ghesondicht hebbe: dit rout mijn dat ick u Goddelijcke goetheydt dooz sonden vergramme. Siet / ick maecke van nu een opsedt liever alle quaet te lijden / ja de doot te sterben / dan uwe hooge Godde- lijcke Majesteydt met eenighe boot- sonden willens ende wetens te ver- tooznen. Ick wil mijne sonden / ghe- lijck ick schuldich ben / met uwe gra- tie biechten ende beteren / ende soec- ken booztaen u / mijnen Heere ende Godt te behaghen / die d' alder-op-
perste

perste goetheyt ende volmaecktheyt
 zyt / dien ick upt gantscher herte be-
 minne om u eygen selve / ende boven
 al: want ghy zyt die fonteyne van
 alles goets / onser aller salicheydt/
 die mijne liefde / ende de liefde van
 alle creaturen uptnemenlijck ver-
 dient hebt / ende verdient. Ick ver-
 gebe t' uwer liefde geern alle quaedt
 ofte leedt dooz eenighe mensche mijn
 aenghedaen / ende wille alle men-
 schen / oock mijn vbanden beminnen
 om u heplich exempel / die uwe sonne
 doet schijnen ober die goeden ende
 quaeden / ende gebiet dat wy bidden
 oock dooz die ghenen die ons vervol-
 ghen ende tribuleren.

Een ghenerale Biechte.

* In den naem des Vaders / des
 Soons ende des Hepligen Gheests/
 Amen.

Ick arm sondich mensche versaecht
 den boosen vpant / van d'helle alle
 zynen raet / daet / quaet ingeben ende
 onge-

ongheloof. Ick gheloobe in God den Vader/ in Godt den Sone/ ende in Godt den H. Gheest/ dat dese dzy persoonen zijn een waerachtich God/ ende datter anders gheen Godt en is noch comen en sal.

Met dese kersten gheloobe come ick te biechten voor God van Hemelrijck/ Marie zijn ghebenedijde moeder/ allen Godts lieve heyligen/ en u Priester inde stadt Godts ende ghebe my schuldich in allen sonden die ick gedaen heb van mijnen kintschen daghen af tot noch toe / hoe sy gheschiet zijn / dootlijck oft daghelijck/ met woorden/ wercken/ oft met ghesdachten/ hoe sy gheschiet zijn/ sy zijn my al te samen uyt den gront mijns herten seer leet.

Tot een teecken o Heere datse my leet zijn / soo legghe ickse op u grondeloose barmherticheyt ende met den sondighen Publicaen slae ick voor mijn sondighe bozst/ seggende/ o God vader

vader ghenade / die my na u Godlyck beelt geschapen hebt / o God sonne genade / die my met u bitter lijden verlost hebt / o Godt heplige Gheest ghenade / die my met u Godlycke gratie verlicht hebt.

Spaert my o Heere in dit sterffelijcke leven / ende wilt my aensien met u ghenadighe ooghen / daer ghy mede aenghesien hebt uwen lieven Apostel Petrum als hy u dymael verloochende / Magdalenam als sy u boeten salfde / ende den moordenaer hanghende aende galghe des crups.

Spaert my Heer in dit sterffelijck leven / ende wilt my instorten uwen Heplighen Gheest / dat ick met den heplighen Apostel Petro mijn sonden genoeg mach beschrepen ende beweenen / met Magdalena u mach vierich beminnen / ende van herten lief hebben / ende in mijn upterste mach hooren het troostelijck woort dat den Moordenaer aen u rechte

rechte zijde ghehoort heeft: Heden sult ghy met my wesen in het Paradijs.

Een ghebedt na de Biechte.

Ick bidde u Heere Jesu/dat u aen-
ghenaem zy dese mijne biechte/
dooz de verdiensten uwer saeligher
Moeder ende altyt maghet Maria/
ende allen uwe Heplighen: ende wat
my nu heeft ontzoocken / oft oock
op andere tijden/soo in't berouw/als
opzrechticheydt der biechte/ verbult
dat dooz uwe goedertierenhepdt/ en-
de gheweerdicht u my in den Hemel
te achten gheheel ontbonden: Die
leeft ende regneert met Godt den
Vader / in eenichepdt des heplighen
Geests/ God in alle eeuwen der eeu-
wen/Amen.

Een ghebedt als men gaet ten
H. Sacrament, ghenomen
uyt het Roomsche.

MISSAEL.

Goedertieren Heere IesuChriste,
ick sondaer niet met allē goets
in mij bindende/maer op uwe berm-
herticheydt / ende goetheydt betrou-
wende / vzeese te gaen tot de tafel u-
wer alder-soetste maeltijt : ende ick
hebe / want ick heb mijn hert ende
mijn lichaem besmedt met veel son-
den/mijn hert/ ende tonghe niet wij-
selijck bewaert. Hierom / o goeder-
tieren Godtheyt/o vzeeselijcke Ma-
jesteyt/ ick ellendich mensch/ bevan-
gen met benautheydt/ loope tot u de
fonteyne der bermherticheydt / tot u
spoep ick / om ghenesen te worden/
ick vlie onder uwe vleughelen: ende
dien ick niet en kan verdraghen als
Rechter/dien begeere ick als mijnen
Salichmaecker t'ontfangen. **D** / o
Heere/

Heere / verthoon ick mijne wonden /
 u ontdecke ick mijne beschaemdt-
 heydt. Ick weedt dat mijn sonden
 veel / ende groot zijn / om welck ick
 vreesse. Ick betrouwe in uwe berm-
 herticheden / die ontallick zijn. **O**
 Heere Jesu Chziste / eeuwigh Co-
 ninck / Godt ende mensch / die om
 den mensch ghecrupst zijt / aensiedt
 my met de oogen utwer bermhertic-
 heden : verhoort my die in u betrou-
 we : zijt mijnder ellendich ende son-
 dich mensche ghenadich / ghy die de
 fonteyne utwer bermherticheden al-
 tijdts laet bloeyen. Weest ghegroet
 o salige offerhande / die voor my / en-
 de het geheel menschelijck gheslach-
 te gheoffert zijt aen de galghe des
 Crucpes. Weest ghegroet edel pre-
 ciosoese bloedt / uyt de wonden van mij-
 nen gecrupsten Heere Jesu Chzisti
 bloeyende / ende de sonden bande ghe-
 heele wereldt af wasschende. Ghe-
 denckt Heere utwer hantwerck / dat
 ghy.

ghy met u bloet gekocht hebt: het is
 my leedt/ dat ick ghesondicht hebbe/
 ick begeere te verbeteren dat ick ge-
 daen hebbe. Neemt van my / o al-
 der goedertierensten Vaeder / mijne
 boosheden/ende alle mijn sonden/ op
 dat ick / ghesupbert zijnde / mach
 weerdelijck smaecten t'Heplich der
 Hepligen: Ick bidde u verleent my/
 dat dese weerdighe offerhande ws
 lichaems ende bloedts / 'twelck ick
 onweerdich begheere t'ontfanghen/
 my mach zijn tot vergiffenisse mijn-
 der sonden / een supberinghe mijnder
 misdaden / een verdrijvinge van alle
 leelijcke ghepepsen/een vernieuwin-
 ghe der goeder sinnen / een saelighe
 oorsake der wercken die u behaech-
 lijck zijn / ende oock eene vaste wa-
 peninge tegens alle lagen ende aen-
 vechtinghen der vbanden mijnder
 zielen ende lichaem/ Amen.

In het ontfanghen van't H. Sacrament des Autaers.

Ick sal het Hemelsch broodt ontfanghen / ende den naem des Heeren aenroepen.

O Heere / ick en ben niet weerdich dat ghy onder mijn danck ingaet / maer spzeect alleen een woort / ende mijne ziele sal ghesondt worden.

Het lichaem ons Heeren Jesu Christi beware mijne ziele ende lichaem in't eeuwich leven / Amen.

Een Gebedt gemaeckt door den
H. Thomas Aquinas, nae 't ontfanghen des H. Sacraments.

Ick dancke u H. Vader / ende eeuwich Godt / die my sondaer / uwen onweerdigen dienaer / alleen door de gunste uwer barmherticheydt / hebt gheweerdicht te spijsen met het prezicuous lichaem ende bloet ws Soons /
E
ons

ons Heeren Iesu Christi. Ick bidde u dat dese heylighe vereeninghe my niet en zy tot sonde/ maer dat het my zy eenen salighen middel tot versoeninghe: een wapinghe des ghe-loofs / eenen schildt der goede wille. Laet dit zyn tot een vernielinghe mijnder gebzecken/ tot een yptroepinghe mijnder quaede lusten/ ende begheerlijckheden: tot vermeerderinghe der liefde / ende der verduidicheydt/ende der ootmoedicheydt/ende der ghehoorsaemheyt. Laet my dit zyn eene vaste bescherminghe tegens alle lagen/mijnder vbanden / soo sienelijcke als onsienelijcke. Laet dit zyn eene volmaeckte stilte van alle mijne beroerten / soo vlesschelijcke als geestelijcke: ende eene vaste aenhanginge in u mijnen waerachtigen Godt/ende tot een slot van een ghe-luckich eynde. Ick bidde u/ dat ghy u gheweerdicht mijn sondaer te gheleyden tot de onsprekelijcke weerd-schap/

schap/ daer ghy met uwen Sone en-
 de met den H. Gheest/ zyt uwe Hef-
 ligen een waerachtich licht/ een vol-
 le versaetheydt / eene eeuwighe blij-
 schap/ eene volmaeckte gheneuchte/
 eene perfecte salicheydt. Doo? Je-
 sum Christum onsen Heere / Amen.

*Hier nae mooght ghy lesen de Litanien
 van't H. Sacrament , staende op den
 Donderdagh.*

E ij EENE

EENE
OEFFENINGHE

ENDE

Ghebeden tot die vijfthien
Bloedstortinghen
CHRISTI.

*Seer krachtich om te vercryghen 'tghene een
mensche saelich is, ende wordt van veel
devote personen alle Vrydagen ghelesen,
oft oock alle daghen.*

D'eerste Bloedstortinghe CHRISTI,
in zijne Besnijdenisse.

IC dancke u/ Heere Iesu Chri-
ste, vooz dat uyt-gestozte heyl-
lich bloet/ dat ghy om mijnen
'twille vergoten hebt/ als gy/ een teer
kindeken acht daghen oudt zijnde/
na de Joodsche Wet besneden worz-
de. Ick bidde u/ lieve Heere/ neemt
van

van my alle dat in my veroudert ende verdozven is / ofte aen ziele ende lichaem my hinderlijck mach zijn. Vergheeft my alle die sonden van mijne kindtsche daghen af / daer ick overmidts mijn kindsheyt geen volkomen berouw van gehadt / oft dooz mijn onwetenhaydt niet ghenoechsaem ghebiecht en hebbe. Wilt toch dat dierbaere Bloet laten dalen op mijn / op alle mijne ouders ende vrienden / op alle gheloovige zielen / die noch inde pijn des Daghebiers zijn / dat bidde ick u / o alder-goedertierenste Jesu / die met den Vaeder ende den H. Gheest / leeft ende regneert een waerachtich Godt / inder eeuwichheydt der eeuwicheden / Amen.

Onsen Vader, &c.

Weest ghegroet, &c.

De II. Bloetstortinge CHRISTI,
biddende in't Hofken.

Ick dancke u / Heere Iesu Chri-
ste, vooz dat uytghestorte heplich
Bloedt / dat ghy om mijnen't wille
vergoten hebt / doen ghy waert in't
Hofken biddende / ende sweete wa-
ter ende bloedt / dat van u H. Lic-
haem tot op der aerden was bloey-
ende. Ick bidde u liebe Heere / neemt
van mijn alle slappicheydt mijnder
devotie / ende verhoorzt mijn berm-
hertelijck. Wilt doch u dierbaer
bloedt laten dalen op mijn / op alle
mijne ouders ende vrienden / op alle
geloobige zielen / die noch inde pijn
des Daghebiers zijn / dat bidde ick
u / o alder-goedertierenste Iesu / die
met den Vader ende den H. Gheest /
leeft ende regneert een waerachtich
Godt / inder eeuwichheyt der eeuwic-
heden / Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De III.

De III. Bloetstortinghe CHRISTI,
in zijn Ghevanckenisse.

Ick dancke u / Heere Iesu Chri-
ste, voor dat uytghestorte heyligh
Bloedt / dat ghy om mijnen i'wille
vergoten hebt / als die bloet-gierige
Joden ende wreede soldaten u bin-
gen / bonden / slepften / ruckten / sloe-
ghen / soo dat u H. Bloet ober u ge-
benedijde aensicht was afloopende
Ick bidde u liebe Heere / ontlaedt
mijn van alle banden der sonden / en-
de vande macht des boose vbandts.
Wilt toch dat dierbaer bloedt laten
dalen op mijn / op alle mijne ouders /
ende vrienden / op alle gheloovighe
zielen die noch inde pijn des Dage-
viers zijn / dat bidde ick u / o alder-
goedertierenste Iesu / die met den
Vader ende den H. Geest / leeft ende
regneert een waerachtich God / inder
eewichept der eewicheden / Amen,
Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De IV. Bloetstortingē CHRISTI,
ghebonden aenden Colomme.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
 voor dat uptghestorte H. Bloedt/
 dat ghy om mijnen wille vergoten
 hebt / als ghy naectt zijnde / wree-
 delijck aen een colomme ghebonden
 worde bande bloedt-gierige beulen.
 Ick bidde u / liebe Heere / besticht
 mijn aen u met die handekens der
 soete liefde / soo dat ick op u als een
 vaste colomme rustende / in't gheloo-
 ve standt vastich / in alle mijne wan-
 delinge oprecht mach bevonden wor-
 den. Wilt doch dit dierbaer Bloedt
 laten dalen op mijn / op alle mijne
 ouders / ende vrienden / op alle
 gheloovighe zielen / die noch inde
 pijnē des Daghebiers zijn / dat bid-
 de ick u / o alder-goedertierenste
 Iesu / die met den Vaeder ende den
 heyligen Gheest / leeft ende regneert
 een waerachtich Godt / inder eeu-
 wic-

Op de vijfthien Bloetstortingen. 105
wichepdt der ceuwicheden/ Amen.
Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De V. Bloetstortinge CHRISTI,
in zijne Gheeffelinghe.

Ick dancke u / Heere Iesu Chri-
ste, booz dat uytghestorte heplich
Bloedt / dat ghy om mijnen t'wille
bergoten hebt als ghy / aen eene co-
lomme ghebonden zijnde / met scherpe
gheeffelen soo onghenadelijck ghe-
slaghen worde / dat in u H. Lichaem
niet geheels en bleef. Ick bidde u /
lieve Heere / bevizt mijn bande geef-
selinghe ws goddelijcke rechtveer-
dichepdt / die ick dooz mijne sonden
verdient hebbe. Wilt doch dit dier-
baer Bloedt laten dalen op mijn / op
alle mijne ouders ende vrienden / op
alle gheloobighe zielen / die noch in-
de pijn des Daghebiers zijn / dat
bidde ick u / o alder goedertierenste
Iesu / die met den Vaeder ende den
E u H. Gheest /

H. Gheest / leeft ende regneert een
waerachtich Godt / inder eeuwig-
heyt der eeuwieheden / Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De VI. Bloetstortinghe **CHRISTI**,
in zijne Crooninghe.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
voor dat uytghestort **H.** Bloedt/
dat ghy om mijnen t'wille vergoten
hebt / als die wreede soldaten op u
gehenedijde hoofft stelden eene croo-
ne van scherpe doornen / die u herffe-
nen doorgroeben / daer zy oock on-
bermhertelijck op sloegen / ende zeer
afgrijffelijck u minnelijck aensicht
bespoghen. Ick bidde u / liebe Hee-
re / vergheest my de sonden van mijn
pdele ende onbehoorzijcke phanta-
sien : doet mijn onder u alle pijn-
lijckhepdt ende versmaethepdt pati-
entelijck lijdē / op dat ick door u ver-
diene de kroone der hemelsche glozie.
Wilt

Wilt doch dat dierbaer Bloet laten dalen op mijn / op alle mijne ouders ende vrienden / op alle gheloobighe zielen / die noch inde pijn des Dagebiers zijn / dat bidde ick u / o aldergoedertierenste Jesu / die met den Dader ende den H. Gheest / leeft ende regneert een waerachtich Godt / in der eeuwichheydt der eeuwicheden / Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De VII. Bloetstortinghe CHRISTI,
draghende het Cruys.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
voor dat uytghestozte bloedt / dat ghy om mijnen t'wille vergoten hebt / als ghy op u doozwonde schouderen dat swaere hout des cruyces droecht / ende soo dickmaels met u swack ende bloedich Lichaem ter aerde vielt. Ick bidde u / lieve Heere / gheeft my een krachtighe gracie /
E vj soo

soo dat ick nae u mijn krupfsken dra-
 ghe/ ende ghelijck ick hier ws krup-
 ces/ alsoo oock hier naermachs uwer
 vertroostinghe deelachtich werde.
 Wilt doch dit dierbaer Bloet laten
 dalen op mijn / op alle mijne ouders
 ende vrienden / op alle gheloovighe
 zielen / die noch inde pijn des Va-
 ghebiers zijn / dat bidde ick u / o al-
 der-goedertierenste Jesu / die met
 den Vader ende den H. Gheest/ leeft
 ende regneert een waerachtich God/
 in der eeuwichepdt der eeuwiches-
 den/ Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De VIII. Bloetstortinghe
 CHRISTI,
 in zijn ontkleedinghe.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
 voor dat uptghestozte H. Bloedt/
 dat ghy om mijnen 'twille vergoten
 hebt / als u weder uwe kleederen
 uptge-

uptghetoghen worden / die met uwe
 bloet aen u lichaem kleefden / so dat
 de wonden vernieuwden / ende u H.
 Bloedt daer upt liep. Ick bidde u
 lieve Heere / vergheeft my mijn son-
 den die ick dooz kleedinghe hebbe be-
 gaen / ende kleedt mijn ziele met
 uwe verdiende Rechtveerdicheydt /
 op dat ick inden dach der vertoonin-
 ghe booz u ende alle u Heplighen /
 niet naeckt oft beschaemt en stae.
 Wilt doch dit dierbaer Bloet laten
 dalen op mijn / op alle mijne ouders
 ende vrienden / alle gheloobighe
 zielen / die noch in die pijn des Da-
 ghewiers zijn / dat bidde ick u / o al-
 der-goedertierenste Jesu / die met
 den Vader ende den H. Gheest / leeft
 ende regneert een waerachtich God
 inder eeuwichheyt der eeuwicheden /
 Amen.

Onsen Vader, &c.

Weest ghegroet, &c.

De IX. Bloetstortingē CHRISTI,
ghestreckt aenden Cruyce.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
voor dat upt ghestorte H. Bloedt/
dat ghy om mijnen t'wille vergoten
hebt / als ghy op den cruyce worde
gheworpen / ende zeer gheweldelijck
uptgereckt. Ick bidde u / liebe Hee-
re / maect dat ick alle mijne lid-
maten tot uwen behagelijcken dienst
strecke / ende daer inne volherde.
Wilt doch dat dierbaer Bloet laten
dalen op mijn / op alle mijn ouders
ende vrienden / op alle gheloovighe
zielen / die noch inde pijnē des Dage-
viers zijn / dat bidde ick u / o alder-
goedertierenste Iesu / die met den
Vader ende den H. Gheest / leeft en-
de regneert een waerachtich Godt /
in der eeuwichēpt der eeuwicheden /
Amen

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De X.

De X. Bloetstortinge CHRISTI,
die met zijne ghebenedijde han-
den ghenagelt werde aen-
den Cruyce.

Ick dancke u / Heere Iesu Chri-
ste, booz dat uytghestorte heyligh
Bloedt / dat ghy om mijnen r'wille
vergoten hebt / als uwe gebenedijde
handen met grove nagels ende swa-
re hamer-slagghen ghehecht worden
aenden kruyce. Ick bidde u liebe
Heere / vergheeft my alle mijn on-
danckbaerheyt / booz de ontastlijcke
weldaeden van u milde handt ont-
fanghen / ende doet my alle de wer-
ken mijnder handen neerstelijck be-
stieren tot uwen dienst / ende behulp
mijns naestens. Wilt doch dat dier-
baer Bloedt laten dalen op mijn / op
alle mijne ouders ende bzienden / op
alle gheloobige zielen / die noch inde
pijne des Daghebiers zijn / dat bid-
de ick u / o alder-goedertierenste Je-
su / die

su / die met den Vader ende den H.
Gheest leeft ende regneert een waer-
achtich Godt inder eeuwigheyt der
eeuwigheden / Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De XI. Bloetstortinghe CHRISTI,
die met zijne ghebenedijde voe-
ten ghenaghelt werde aen-
den Cruyce.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
voor dat uptghestore heplich
Bloedt / dat ghy om mijnen t'wille
vergoten hebt / als utwe ghebenedijds
voeten / met uptstreckinghe ws ghe-
heele pijnelijcke lichaems / ghenag-
ghelt worden aen den cruyce. Ick
bidde u liebe Heere vergheeft my
mijne traecheydt in ulwen dienst / en-
de maect dat ick met alle behoor-
lijcke affectie u altyts volghe. Wilt
doch dit dierbaer Bloet laten dalen
op mijn / op alle mijne ouders / ende
vrien-

bzienden / op alle gheloobige zielen / die noch inde pijn des Daghebiers zijn / dat bidde ick u / o alder-goeder-tierenste Jesu / die met den Vader ende den hepligen Gheest / leeft ende regneert een waerachtich Godt / in der eeuwichheydt der eeuwigheden / Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De XII. Bloetstortinghe CHRISTI,
in't oprechten van het Cruys.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
van u uytgestorte heplich Bloet / dat ghy om mijnen t'wille vergoten hebt / als ghy opgherecht worde met het kruys / 'twelck in een diepe steenrotse neder gheschockt is / daer ober alle u bloedighe leden worden ontstelt / ende die fonteynen ws H. Bloets wederom uytgeronnen zijn. Ick bidde u / lieve Heere / heft mijn herdt opwaerts tot u / ende besticht dat
dat

dat in uwe liefde totter doodt toe.
 Wilt doch dat dierbaer Bloet laten
 dalen op mijn / op alle mijne ouders
 ende vrienden / op alle gheloovighe
 zielen die noch inde pijn des Dage-
 viers zijn / dat bidde ick u / o alder-
 goedertierenste Jesu / die met den
 Vader ende den H. Gheest leeft ende
 regneert een waerachtich Godt / in-
 der eeuwighejdt der eeuwigheden /
 Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De XIII. Bloetstortinghe

CHRISTI

hanghende aen den Cruyce.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
 van u uptgestorte heplich Bloet/
 dat ghy om mijnen t'wille vergoten
 hebt / als ghy hangende aende galge
 des Cruyces / riept met bloedige tra-
 nen tot uwen Hemelschen Vaeder /
 want

Op de vijftien Bloetstortinghen. 115

want u niemant troost en bzocht / dan
edick ende galle booz utwen grooten
dozst. Ick bidde u liebe Heere en
verlaet my niet / besonder inde ure
mijnder doodt sonder den troost ws
salichmaeckinghe. Wilt doch dat
dierbaer Bloet laten dalen op mijn /
op alle mijne ouders ende vrienden /
op alle gheloobighe zielen / die noch
inde pijn des Dagheviers zijn / dat
bidde ick u / o alder-goedertierenste
Jesu / die met den Vaeder ende den
H. Gheest / leeft ende regneert een
wacachtich Godt / inder eeuwigh-
heyt der eeuwigheden / Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

De XIII. Bloetstortinghe

CHRISTI,

stervende aen den Cruyce. ○

Ick dancke u / Heere Jesu Christe,
booz dat uytghestozte H. Bloedt /
dat

dat ghy om mijnen t'wille vergoten hebt / als u minnelijck herte brack / sterbende aenden cruce / ende ghy uwen geest beheelt inde handen ws Hemelschen Vaders. Ick bidde u / liebe Heere / ontfanckt ende bewaert mijne ziele ende gheest / die ick van u ontfanghen hebbe / en wederom ghebe om u inder eeuwichheidt daer mede te glozificeren. Wilt doch dat dierbaer Bloet laten dalen op mijn / op alle mijne ouders ende vrienden / op alle gheloobighe zielen / die noch inde pijn des Daghebiers zijn / dat bidde ick u / o. alder-goedertierenste Jesu / die met den Vader en den H. Gheest / leeft ende regneert een waerachtich Godt / inder eeuwichheidt der eeuwichheden / Amen.

Onsen Vader, &c.

Weest ghegroet, &c.

De XV. Bloetstortinge CHRISTI,
in't openen zijnder H. zyde.

Ick dancke u / Heere Iesu Christe,
 voor dat uytgheforste H. Bloedt /
 dat ghy om mijnen t'wille vergoten
 hebt / als uwe heylighe zijde met
 eene Lancie worden gheopent / daer
 uyt vloeyde water ende bloet. Ick
 bidde u liebe Heere / berecht mijn
 in dese Wonde der liefde / op dat
 ick van alle mijne vbanden / inson-
 der inden dach des oordeels / daer
 inne verborghen mach blijven / want
 ghy mijnen Salichmaecker zijt.
 Wilt doch dat dierbaer Bloedt
 laeten daelen op mijn / op alle mij-
 ne ouders / ende vrienden / op al-
 le gheloovighe zielen die noch in-
 de pijn des Daghebiers zijn / dat
 bidde ick u / o alder-goedertieren-
 ste Iesu / die met den Vader en-
 de den heylighen Gheest / leeft en-
 de regneert een waerachtich Godt /
 inder

inder eeuwichheit der eeuwicheden/
Amen.

Onsen Vader, &c. Weest ghegroet, &c.

Ghebedt vande Passie Christi.

O Heere Jesu Christe / ick aenbidde u aen den Crucce hanghende / ende een doornen croone op u hoost draghende : ick bid u dat u Crucce my verlosse vanden slaenden Enghel / Amen. Onsen Vader / &c. Weest ghegroet Maria / &c.

O Heere Jesu Christe / ic aenbidde u aen't Crucce ghewont hangende / met gal ende edich ghelaest zijnde : Ick bidde dat u wonden moeten zijn een medecijn mijnder zielen : Amen. Onsen Vader. Weest ghegroet. &c.

O Heere Jesu Christe / ick bid u door de bitterheit uwer passien die ghy geleden hebt inde ure ws doots : en besonder doen / als u heplighe ziele
upt

uyt utwe ghebenedijdt lichaem ghescheyden is / dat ghy mijnder zielen ontfermen wilt / als zy van mijnen lichaem sal scheyden / en brenghetse in't eeuwighē leven Amen.

Onse Vader / &c.

Weest ghegroet Maria. &c.

O Heere Jesu Chziste / ick aenbidde u nederdalende ter hellen / ende daer verlossende utwe ghebangenen / ic bidde u dat ghy my daer nemmermeer en laet comen / Amen.

Onsen Vader &c.

Weest ghegroet. &c.

O Heere Jesu Chziste / ick aenbidde u berijfende vander doot / ende opclimmende ten hemel / ende sittende aende rechte hande ws Vaders: Ick bidde u / dat ick u daer mach volghen ende u ghepresenteert worden. Amen. Onsen Vader Weest ghegroet Maria. &c.

O Heere Jesu Chziste goedē herder / betwaert u rechtbeerdighe / en wilt
wilt

wilt rechtbeerdich maecken de sondaren / ontfermt over alle gheloovighen / en zijt my sondaer ghenaedich Amen. Onsen Vader. &c.

O Heere Jesu Chziste / ic aenbidde u int graf gelept zijnde / met myzre ende costelijcke specerijen gesalft / ick bidde u dat u doot mijne leven zp. Amen. Onsen Vader. &c. Weest ghegroet.

Tot Christum I E S U M,
hanghende doot aenden
Cruyce.

O Heere Jesu Chziste / Schepper aller Creaturen / Salichmaecker des wereldts / die uyt grooter liefde vooz my dese pijnelijcke ende schandelijcken doot aenden Cruyce ghestorben zijt / om my te verlossen vanden eeuwighen doot. Ick vermaene u deser liefde / ende dancke u
daer

Stabat mater dolorosa
Iuxta crucem lacrymosa
Dum pendebat Filius: Cuius animam gementem
Contristantem et dolentem
Pertransiit gladius.

Nic. Snyder. exc

daer vooz/biddende dooz deselve/ dat
 ghy my armen sondaer / wilt verge-
 ven alle mijne sonden / ende my ghe-
 nadelijck verleenen dat ick / in mij-
 nen lesten uytganck van dit tegen-
 woordich leven versterckt ende gesa-
 licht mach worden met het nutten
 ws heplichs Lichaems / dat ons ge-
 laten is in't H. Sacrament des
 Altaers / tot een onderpandt der
 toekomender glozie / ende dat ick
 mach ghelaest worden met u heplich
 Bloet teghens den eeuwichen doost
 des toekomende levens. O lieve
 Heere / bewaert my altydts / en in-
 sonder in mijnen meeste noot: bevizjt
 my vanden helschen Opandt / ende
 van alle 'tghene mijne ziele onsalich
 mach wesen : verleent my eene sali-
 ghen doodt : ontfanght / o alder-goe-
 bertierenste Jesu / mijne arme ziele /
 als die van mijn sterffelijck lichaem
 verscheyden sal / ende beleydt die in't
 rijck ws Vaeders / om u / met den
F
Vader

Vader ende den **H.** Gheest een eeuwig ende waerachtich Godt te danken / ende loben in't gheselschap van alle die heplighe Engelen / ende salighe zielen / tot inder eeuwichheit. Gheest Heere Godt almachtig uwe **H.** Chzistene Kercke peys ende verheffinge in onse daghen / alle gelovige zielen in't Dagevier lijdende / d'eeuwighe rust ende vrede / door u **Jesu Chziste / Amen.**

DE SEVEN
 PSALMEN
 DER
 PENITENTIE.

Dese seven Psalmen der Penitentie, van den Conincklycken Propheet David, zyn seer saelich te lesen alle daghen. Hoe weerdich die geweest zyn aen S. Augustijn verhaelt Possidonius: Dat hy in de leste dagen zyns levens die dede schryven ende hangen rontsom zyn Koetse, die selve lesende met uytgestorte tranen. Aenghesien wy daghelycks sondighen, en sullen wy niet (seydt S. Gregorius) laten daghelycks den Heere met Penitentie te versoenen, den Hemel wederom te verblyden.

Antiphone.

En zijt, o Heere, onser misdaden niet gedachtich, ende ooc niet van onse Ouders, ende en neemt geen wrake van onse sonden.

I. Psalmus 6.

Domine ne in furore.

HEere in uwe verbolghent-
hepdt en straft my niet:
noch in uwe gramschap en
kastijt my niet.

Ontfermt u mijnder Heere / want
ick kranck ben : gheneest my Heere /
want alle mijne beenderen zijn ghe-
heel ontstelt.

Ende mijne ziele is seer beroert:
maer ghy Heere / hoe langhe?

Wordt omghekeerdte Heere / ende
verlost mijne ziele : om uwe berm-
hertichepdt maectt my salich.

Want daer en is niemandt in de
doot die ws gedachtich is: ende wie
sal u in de helle belijden?

Ick

Ick hebbe ghearbeydt in mijne
suchtinghe / ick sal alle nachten mijn
bedde wasschen : met mijne traenen
sal ick mijne rust-plaetse begieten.

Mijne ooge is van de verbolgent-
hepdt verflaghen: ick ben onder alle
mijne vbanden veroudert.

Gaet wech van my alle die boos-
heyt werckt: want de Heere heeft de
stemme mijns weenens ghehoort.

Den Heere heeft mijn oodtmoe-
dich bidden verhoort: den Heere heeft
mijn ghebedt ontfanghen.

Laet alle mijne vbande beschaemt
worden / ende seer krachtelijck ont-
stelt/laetse bekeert worden/ende seer
haestelijck hentlieden schamen.

Glorie zy den Vader / ende den
Sone/ende den heylighen Gheest.

Ghelijck het was inden begin-
ne / ende nu / ende altijd : ende in de
eewicheden der eewen sal we-
sen/Amen.

II. Psalmus 31.

Beati quorum remissa sunt.

Salich zijn zy der welcker boos-
heden vergheben zijn: ende der
welcker sonden bedeckt zijn.

Salich is den man / den welcken
den Heere de sonden niet toegherec-
kent en heeft: ende in wiens gheest
gheen bedroch en is.

Om dat ick gheswegen hebbe / soo
zijn mijne beenderen veroudert: als
ick den gheheelen dach riep.

Want dach ende nacht is uwe
hant op my beswaert: ick ben om-
ghekeert in mijne ellendicheydt / ter
wijlen dat het rug-been doozsteken
wordt.

Mijn misdaet hebbe ick u te ken-
nen ghegheben: ende mijne onrecht-
veerdicheydt en hebbe ick niet ver-
borghen.

Ick hebbe gheseydt / ick sal tegen
my

my mijn onrechtbeerdicheydt den
Heere belijden : ende ghy hebt de
boosheyt mijnder sonden vergheven.

Hier vooz sal een ieghelijck hep-
lich bidden : ten bequamen tijde.

Maer nochtans in den overvloet
van veel waeteren / en sullen zy tot
hem niet gheraken.

Ghy zyt mijne toeblycht van de
quellinghe die my ombangen heeft:
mijn verheughen / verlost my van
de ghene die my omringheldt heb-
ben.

Ick sal u verstandt gheven / ende
ick sal u onderwijzen in desen wech/
daer ghy dooz gaen sult / ick sal mij-
ne ooghen op u vast houden.

En wilt niet worden ghelijck een
peerdt ende eenen muyl / die gheen
verstant en hebben.

Met het bindtseel ende toom soo
bedwinght hunlieder kinnebacken:
die tot u niet en komen.

Veel zijn de gheesselen des son-
F iij . Daers:

daers: maer hem die in den Heere
hopet/sal de barmherticheyt omban-
ghen.

Verblijdt u in den Heere / ende
verheucht u ghy rechtveerdige: ende
glozieert u alle die oprecht van her-
ten zijt.

Glozie zy den Vader / ende den
Sone/etc.

III. Psalmus 37.

Domine ne in furore.

HEere in uwe verbolghentheydt
en straft my niet: noch in uwe
gramschap en berispt my niet.

Want uwe schichten zijn in my
ghebesticht: ende ghy hebt op my
uwe handt vast ghemacckt.

Daer en is geene ghesontheydt in
mijn vleesch van d'aensicht uwer
gramschap: daer en is gheenen vze-
de mijnen beenderen van d'aensicht
nijnder sonden.

Want

Want mijne boos heden zijn boven
mijn hoofde ghewassen : ende gelijk
eenen swaren last zijn 3p op my be-
swaert.

Stinckende ende vuyt zijn mijne
wonden gheworden / van d'aensicht
mijnder onwijs heyt.

Ick ben katjebich geworden ende
ghekront tot den eynde toe: alle den
dach gingh ick droeffelijck henen.

Want mijne lendenen zijn vervult
met bedrieghelijckheden: ende daer
en is gheene ghesontheydt in mijn
bleesch.

Ick ben ghepijnt / ende boven
maten seer vernedert : ick briesche
van het suchten mijns herten.

Heere booz u is alle mijne beger-
te / ende mijn suchten en is booz u niet
berozghen.

Mijn herte is heel beroert / mijn
kracht heeft my verlaten : ende het
selve licht van mijne oogen en is met
my niet.

f v

Mijne

Mijne vrienden ende mijne naesten zijn teghen my aenghekomen/ ende hebben ghestaen.

Ende die by my waren / stonden van verre: ende die mijne ziele sochten deden ghewelt.

Ende die my quaedt sochten/ hebben ydelheden ghesproken: ende bezoch hebben zy alle den dach bezocht.

Maer ick als eenen dooven en hoorde dat niet: ende als eenen stommen zynen mondt niet open doende.

Ende ick ben gheworden als eenen mensch die niet en hoort: ende die gheene weder spraecke in zynen mont en heeft.

Want ick in u / Heere / ghehopet hebbe: ghy sult my verhoozen/ Heere mijnen Godt.

Want ick hebbe gheseydt / mijne vanden en moeten henlieden tot gecnder tijdt ober my verblijden: ende als mijne voeten wanckelen / soo heb-

hebben 3p groote dinghen ober my
ghesproken.

Want ick ben bereedt tot de gees-
selinghen: ende mijne pijn is vooz
mijn aensicht altydt.

Want ick sal mijne boosheydt ber-
kondighen: ende dencken vooz mijne
sonde.

Maer mijne vyanden leven / ende
3p zijn op my ghebesticht: ende die
my ongerechtelyck haeten zijn ver-
menichvuldicht.

Die quade dingen vooz goede loo-
nen / lasterden my: want ick volchde
de goetheydt.

En verlaet my niet Heere mijnen
Godt: en gaet niet wech van my.

Denckt op mijnder hulpe / Heere
Godt mijnder salicheydt.

Glorie 3p den Vader / ende den
Sone/etc.

III. Psalmus 50.

Miserere mei Deus.

Ontfermt u mijnder Godt / nae
uwē groote barmherticheyt.

Ende nae de menichte van uwē
barmherticheden / soo doet uyt mijne
booshepdt.

Wascht my noch meer van mijne
ongherechtichepdt: ende van mijne
sonden supbert my.

Want mijne booshepdt bekenne
ick: ende mijne sonde is altyt teghen
over my.

Walleen hebbe ick gesondicht / en-
de quaet vooz u ghedaen: op dat ghy
in uwē woorden soudt gherechtbeer-
dicht worden / ende verwinnen als
ghy gheoordeelt wordt.

Want siet ick ben in boosheden
ontfanghen: ende in sonden heeft my
mijne moeder ontfanghen.

Want siet ghy hebt de waerheyt
bemint:

bemint: de onsekere ende verborzen
dingen utwer wijsheyt hebt ghy my
gheopenbaert.

Ghy sult my besproepen met yso-
pe / ende ick sal ghesuybert worden:
ghy sult my wasschen / ende boven
sneeuw sal ick wit worden.

Mijnen gehoor sult ghy blijshap
ende vzeucht gheben: ende de veroot-
moedichde beenderen sullen verheu-
ghen.

Keert u aensicht van mijne sondē/
ende alle mijne boofheden wilt upt-
wischen.

Een supber herte schept in my / o
Godt: ende den rechten gheest ver-
nieutwt in mijne binnenste.

En verwozpt my niet van u aen-
sicht: ende utwen hepligen Gheest en
neemt van my niet.

Gheest my wederom de blijshap
van utwen Salichmaecker: ende met
den principaelen gheest versterckt
my.

Ich

Ick sal den boosen utwe weghen
leeren: ende de boose sullen tot u be-
keert worden.

Verlost my van den bloeden God/
Godt mijnder salicheyt: ende mijne
tonge sal hoogelijck utwe rechtvee-
dicheydt loben.

Heere ghy sult mijne lippen open
doen: ende mijnen mondt sal utwen
lof verkondighen.

Want hadt ghy ghewilt/ ick soude
immers sacrificie ghegeven hebben:
maer ghy en sult in de brandt-offer-
handen gheene ghenoechte hebben.

Een sacrificie is Gode eenen hee-
len bedruckten gheest: een heel ghe-
broken ende berootmoedicht herte en
sult ghy Godt niet ver smaden.

Heere doet goedertierlijck Sion
in utwen goeden wille: ende laet ghe-
timmert worden de mueren van Je-
rusalem.

Dan sult ghy ontfanghen het sa-
crificie der rechtveerdicheydt/ offer-
van-

handen ende brandt-offeren: dan sul-
len zy op uwen altaer calveren leg-
ghen.

Glorie zy den Vader / ende den
Sone/etc.

V. Psalm. 101.

Domine exaudi orationem.

HEere verhoort mijn gebedt / en-
de mijnen roep laet tot u comē.

En keert u aensicht van my niet:
in wat dach dat ick ghequelt worde /
soo nepcht uwe oore tot my.

In wat dach ick u aenroepen sal /
verhoort my haestelijck.

Want mijne dagen zijn vergaen /
als eenen roock : ende mijne beende-
ren zijn als eenen verbzanden roest
verdort.

Ick ben gheslaghen als hop / ende
mijn herte is dorre gheworden / om
dat ick vergheten hebbe mijn broodt
te eten.

Van

Van de stemme mijns suchtens/
is mijn ghebeente aen mijn vleesch
ghekleest.

Ick ben ghelijck gheworden den
pellicaen der woestijnen : ende ick
ben gheworden als eene nacht-rave
in't hups.

Ick hebbe ghewaect / ende ben
gheworden als eene mussche / alleen
woonende in't dack.

Den gheheelen dach beschimpten
my mine vanden: ende die my pre-
sen/woeren teghen my.

Om dat ick asschen als broodt
adt: ende mijnen dranck met weenen
menghde.

Van d'aensicht der verbolghent-
heyt uwer gramschap: want ophef-
fende hebt ghy my ghestooten.

Mijne dagen zijn als een schadre-
we gewecken : ende ick ben als hoo-
dozre gheworden.

Maer ghy Heere blijft in der
eulwichepdt : ende uwe ghedencke-
wisse

nisse van gheslachte tot gheslacht.

Ghy Heere / sult opstaende Sions ontfermen: want het is tydt haer te ontfermen / want den tydt is ghekomen.

Want uwē dienaren hebbē haer steenen behaecht: ende haerder aerden sullen zy ontfermen.

Ende de Heydenen sullen Heere uwē naem bresen / alle Koninghen van aertrijck uwe glozie.

Want den Heere heeft Sion opgetimmert: ende hy sal ghesien worden in zijne glozie:

Hy heeft ghesien tot de ghebeden der ootmoedigher: ende hy en heeft hunlieden ghebedt niet versmaedt.

Laet dese dinghen schryven tot de andere gheboorte: ende het volck dat geschapen sal worden / sal den Heere loben.

Want hy heeft neder ghesien van zijne hooge heylige plaetse: den Heere heeft

re heeft van den Hemel op de aerde ghesien.

Om dat hy hoozen soude het suchten der ghevanghene: dat hy de kinderen van de ghedoodde ontbinden soude.

Om dat zy verkondighen souden in Sion den naem des Heeren: ende zynen lof in Jerusalem.

Als de volcken versaemden in eē: ende de Koninghen om den Heere te dienen.

Heeft hy geantwoort in den wech zijnder kracht: de korthedot mijnder daghen verkondicht my.

En roept my niet wederom in de helft mijnder daghen: van gheslacht tot gheslachte zijn ulwe jaren.

Van eerst hebt ghy Heere de aerde ghesondeert: ende ulwer handen wercken zijn de hemelen.

Sy sullen vergaē/ maer ghy blijft altijd: ende zy sullen alle geliĳck een kleedt verouderen.

Ende

Ende ghelijck een deckfel-kleedt/
sult ghyse veranderen/ ende zy sullen
berandert worden: maer ghy zijt
den selven/ende utwe jaeren en sullen
niet vergaen.

De kinderen utwer knechten sul-
len woonen:ende hunkieder saedt sal
beklyven inder ceulwichedydt.

Glorie zy den Vader / ende den
Sone/etc.

VI. Psalmus 129.

De profundis clamavi.

Ut de diepten hebbe ic geroe-
pen tot u Heere: Heere ver-
hoort mijne stemme.

Laet utwe ooren lusterende we-
sen nae de stemme mijn biddens.

Is't dat ghy de boosheden wilt
aensien Heere: Heere wie sal't ver-
draghen?

Want by u versoeninghe is: en om
utwe

uwē wet hebbe ick u verdraghen
Heere.

Mijne ziele heeft verdraghen in
zijn woordt: mijne ziele heeft gheho-
pet in den Heere.

Van den morgenstont tot dē nacht
toe laet Israel in den Heere hopen.

Want by den Heere is barmher-
ticheydt: ende by hem is overbloedi-
ghe verlossinghe.

Ende hy sal Israel verlossen upt
alle zijne boosheden.

Glorie zy den Vader / ende den
Sone/etc.

VII. Psalmus 142.

Domine exaudi orationem.

Here verhoort mijn gebedt / met
uwē ooren / soo vat mijn klage-
lijck bidden: in uwē waerheyt ver-
hoort my / in uwē rechtveerdicheyt.

Ende en gaet niet in het recht met
uwē dienaer: want in u aēsicht en sal
gheen

geen levende gerechtbeerdigt wordē.

Want den vrant heeft mijne ziele
vervolcht: hy heeft in de aerde mijne
ziele vernedert.

Hy heeft my gestelt in't doncker/
gelijck de doodē der werelt/eñ mijne
geest is beangst geweest op my: mijn
herte is in my ontstelt gheworden.

Ick hebbe der ouder daghen ghe-
dachtich gheweest / ick hebbe over-
dacht in alle uwe wercken: ende inde
wercken uwer handen oeffende ick
mijne ghepepsen.

Ick hebbe mijne handen uytghe-
repykt tot u: mijne ziele is booz u als
aerde sonder water.

Heere verhoordt my haestelijck:
mijnen geest is besweten.

En keert u aensicht van my niet:
ende ick sal ghelijck zijn den ghenen
die nederdalen in den put.

Doet my broech uwe barmhertic-
heydt hoorzen: want ick hebbe in u
ghehopet.

Maect

Maeckt my kennelijck den wech
daer ick in wandelen mach / want tot
u hebbe ick mijne ziele opgeheben.

Verlost my van mijne vbanden
Heere / tot u ben ick ghebloden: leerdt
my utwen wille doen / want ghy zijt
mijnen Godt.

Uwen goeden geest sal my leyden
in den rechten wech: om utwen naem
Heere sult ghy my levende maecken
in utwe gherechticheydt.

Ghy sult mijne ziele van de tri-
bulatie upt leyden: ende dooz utwe
bermherticheydt sult ghy alle mijne
vbanden heel vernielen.

Ende ghy sult vernielen alle die
mijne ziele verdrukken: want ick
ben utwen dienaer.

Glorie zy den Vader / ende den
Zone/etc.

Antiph. En zyt, o Heere, onser misdaden
niet ghedachtich noch oock onser ouders, en-
de en neemt geen wrake van onse sonden.

2. Petri

2. Petri. Cap. 1.

*Ende ick sal daer neerstigheydt toe
doen, dat ick u lieden indien oock dick-
mael hebben mach nae mijne doot.*

Apocal. Cap. 5.

*De vier dieren ende de vier-en-
twintich Ouders zijn ghevallen voor
't Lam, hebbende elck Herpen, ende
gulden Schaelen vol reuck-offers, welck
zijn de ghebeden der Heylighen.*

D. Au-

D. Augustinus Cap. 40. zijnder
vierighe meditatie.

*O Heylighe ende onbevleekte Ma-
ghet ende Moeder Gods Maria, Moe-
der ons Heeren Iesu Christi, wilt doch
u gheweerdighen voor my te bidden by
hem, wiens Tempel ghy geweest zijt.
O sinte Michael, S. Gabriel, sinte Ra-
phael, ende alle heylighe Chooren der
Engelen, Archanghelen, Patriarchen,
Propheten, Apostelen, Euangelisten,
Martelaren, Confessoren, Priesteren,
Leviten, Moniken, Maechden, ende
alle rechtvaerdighe, ick bidde u door
hem die u vercoren heeft, en van wiens
aenschouwinghe ghy verblijdt wordt,
dat ghy u gheweerdighen wilt voor
my arme sondaer aen Godt den Hee-
re te bidden.*

Litanien, bedeylt op de seven
daghen van der vveke.

Des Sondaeghs.

Oude Litanie, der heyligher
Roomscher Kercke.

HEere ontfermt u onser.

Christe ontfermt u onser.

Heere ontfermt u onser.

Christe hoorz ons.

Christe verhoorz ons.

Godt Vader van den Hemel / ontfermt u onser.

Godt Sone verlosser des wereldts / ontfermt u onser.

Godt heylighen Gheest / ontfermt u onser.

Heplige Drieuldicheyt eenen God / ontfermt u onser.

Heplige Maria / bidt vooz ons.

Heplige Moeder Godts / bidt vooz ons.

G

Heplige

Heylige Maghet der Maech-
den/

Sinte Michael/

Sinte Gabriel/

Sinte Raphael/

Alle heylighe Engghelen ende
Aertsch-Engelen/

Alle heylighe Choozen der sal-
gher Gheesten/

Sint Jan Baptist/

Alle heylighe Patriarchen en-
de Propheten/

Sinte Peter/

Sinte Paulwels/

Sinte Andries/

Sinte Jacob/

Sinte Jan/

Sinte Thomas/

Sinte Jacob/

Sinte Philips/

Sinte Bartholomeus/

Sinte Matheus/

Sinte Symon/

Sinte Thadeus/

Bidt voor ons.

Sinte

Sinte Mathijs
 Sinte Barnabas/
 Sinte Lucas/
 Sinte Marcus/
 Alle heylighe Apostelen ende
 Evangelisten/
 Alle heylighe Discipulen des
 Heeren/
 Alle heylige onnossele Kinderen/
 Sinte Steven.
 Sinte Laurens/
 Sinte Vincent/
 Sinte Fabiaen en Sebastiaen/
 Sint Jan ende Pauwels/
 Sinte Cosmas en Damiaen/
 Sinte Gerbaes ende Protaes/
 Alle heylige Martelaeren/
 Sinte Silvester/
 Sinte Gregorius/
 Sinte Ambrosius/
 Sinte Augustijn/
 Sinte Hieronimus/
 Sinte Marten/
 Sinte Nicolaes/

Bidt hoer ons.

Gij

Alle

Alle H. Bisschoppen ende Con-
fessozen/

Alle heplige Doctozen/

Sinte Anthoni/

Sinte Benedicte/

Sinte Bernarde/

Sinte Dominice/

Sinte Francisce/

Alle heplige Prieesters ende Le-
biten/

Alle heplighe Monicken ende
Eremijten/

Sinte Maria Magdalena/

Sinte Agatha/

Sinte Lucia/

Sinte Agnes/

Sinte Cecilia/

Sinte Catharina/

Sinte Anastasia/

Alle heplighe maechden ende
weduwen/

Alle Godts Hepligen/

Weest ghenadich/ spaert ons Heere.

Weest genadich/ verhoort ons Heere.

Dan

Bidt hooren.

Van alle quaet/
 Van alle sonden/
 Van uwe gramschap/
 Van een haestighe ende onbooz-
 sienige doot/
 Vā de listige lagē des dupbels/
 Van gramschap/ ende haet / en-
 de allen quaden wille/
 Van den geest der oncuysheyt/
 Van blixem ende ontweder/
 Vande eeuwighe doodt/
 Dooz het misterie uwer hepli-
 gher Menschwoordinghe/
 Dooz uwe toecomste/
 Dooz uwe gheboorte/
 Dooz u doopsel en heplich vastē
 Dooz u crups ende lyden/
 Dooz uwe doot en begravenisse/
 Dooz uwe heplige verrysenisse/
 Dooz uwe wonderlijcke hemel-
 baert/
 Dooz de toecomste des hepli-
 ghen Geests den vertrooster/
 In den dach des oordeels/

Verloft ons Heere.

Wy sondaren/
 Dat ghy ons wilt sparen/
 Dat ghy onse sonden quijtschelden wilt/
 Dat ghy ons wilt brengen tot waerachtighe penitentie/
 Dat ghy utwe heplighe Kercke wilt regheren ende bewaren/
 Dat ghy den Paus ende alle de Geestelijken staet inde heplighe Religie wilt bewaren/
 Dat ghy de vanden der heplighe Kercken wilt vernederen/
 Dat ghy de Coninghen ende Christelijcke Princen vrede ende waerachtighe eendzachticheyt wilt verleenen/
 Dat ghy allen Christenen menschen vrede ende eenicheydt wilt gheben/
 Dat ghy ons in utwen H. dienst wilt stercken ende bewaren/
 Dat ghy onse herten tot Hemelsche begeerten wilt oprechtē/

Wy bidden u verhoort ons.

Dat

Dat ghy alle onse wel-doenders
 de eeuwighe goeden wilt geue/
 Dat ghy onse zielen/ende de zie-
 len van onse broeders / vrien-
 den / ende wel-doenders van
 de eeuwighe verdoemenisse
 wilt verlossen/
 Dat ghy de vruchten der aerden
 wilt gheben / ende bewaren/
 Dat ghy alle gheloovighe zielen
 der overleden de eeuwighe ru-
 ste wilt gheben/
 Dat ghy u geweerddicht ons te ver-
 hoozen. (ons.
 Soone Godts/wy bidden u verhoort
 Nam Godts die afneemt de sonden
 des werelts/spaert ons Heere.
 Nam Godts die afneemt de sonden
 des werelts/ verhoort ons Heere.
 Nam Godts die afneemt de sonden
 des werelts / ontfermt u onser.
 Chziste hoozt ons.
 Chziste verhoort ons.
 Heere ontfermt u onser.

Wy bidden u verhoort ons.

Chyſte ontfermt u onſer.

Heere ontfermt u onſer.

Onſen Vader/etc.

Verſ. Ende en lept ons niet in beco-
ringhe.

Reſp. Maer verloſt ons van den
quaden.

PSALM. LXIX.

Godt/hebt acht tot mijnder hul-
pe : Heere haest u om my te
helpen.

Laetse beschaemt worden ende
hebzeest: die mijne ziele soecken.

Laetse achterwaerdtz afghekeert
worden/ende henlieden schamen : die
my quaet willen.

Laetse ter stont / beschaemt zijnde
te rugge keeren/ die my seggen : vyz
soo/vyz soo.

Laetse verheught worden ende
blyde zyn in u/alle die u soecken/ en-
de althyt moeten zy segghen : (groot
gheacht zy den Heere) die uwe salic-
heyt beminnen.

Maer

Maer ick ben behoebich ende
arm: Godt helpt my.

Mijnen helper / ende mijnen ver-
losser zijt ghy: Heere en vertoest niet.

Glorie zy den Vader / ende den
Sone: ende den heylighen Gheest.

Alst was inden beginne / ende
nu/ etc.

Verf. Maect salich utwe knechten.

Resp. Mijn Godt die in u hopen.

Verf. Weest ons Heere eenen tozen
der sterckheyt.

Resp. Van des vyants aenschijn.

Verf. En laet den vyandt gheenen
voospoet teghen ons hebben.

Resp. Ende den sone der boosheyt / en
vordere niet om ons te hin-
deren.

Verf. Heere nae onse sonden en doet
ons niet.

Resp. Noeh nae onse boosheden en
loont ons niet.

Verf. Laet ons bidden vooz onsen heyl-
lighen Vader N. den Paus.

G v

Resp.

Resp. Den Heere beware hem / ende
maecke hem lebende / ende
salich op der aerden / ende hy
en lebere hem niet in den wil-
le van zynen vbanden.

Verf. Laet ons bidden vooz onse wel-
doenders.

Resp. Geweerdicht u Heere te ver-
gelden allen den ghenen die
ons goet doen / om uwē naem /
dat eewich leven.

Verf. Laet ons bidden vooz alle ghe-
loobighe zielen der overle-
denen.

Resp. Heere gheeft haer de eewi-
ghe ruste. Ende dat eewich
licht moet haerlieden ver-
lichten.

Verf. In vzeede moeten zy rusten.

Resp. Amen.

Verf. Dooz onse broeders die hier
niet en zyn.

Resp. Maect salich u knechten mijn
Godt die in u hopen.

Verf.

Verf. Seynt Heere hun hulpe vande
heylighe plaetse.

Resp. En beschermt hen van Spon.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt.

Resp. Ende mynen roep kome tot u.

Ghebedt.

O Godt/wien het eygen is althot
bermhertich te zijn ende te spa-
ren/ ontfanght ons ghebedt / op dat
ons ende alle uwe dienaeren (die de
ketene der sonden te gader bint) uwe
goedertieren bermherticheydt ghe-
naedelijck ontflae.

V Erhoort/bidden wy Heere/de
gebeden der ootmoedigen/ ende
vergeeft de sondē der genen die u be-
lijden / op dat ghy ons t'samen goe-
dertierelijck vergiffenisse / ende vze-
de verleent.

H Eere thoont ons mildelijck u-
we onuytspreeckelijcke berm-
G vj her-

herticheydt / op dat ghy ons van allen sonden vry maectt / ende daer toe oock verlost van de straffen / die wy dooz onse sonden verdient hebben.

O Godt die dooz de sonde verto-
rent / ende dooz penitentie we-
derom versoent wort / aensiet berm-
hertelijck 'tghebedt uws volcks /
'twelck ootmoedelijck biddende is /
ende keerdt van ons de gheestelen u-
wer gramschap / die wy dooz onse
sonden verdient hebben.

Almachtigen eeuwighen Godt /
ontfermt u ober uwen dienaer
onsen Paus N. ende schickt hem na
uwe goedertierenhepdt inden wech
der salicheyt / op dat hy (ghy dat ghe-
bende) begheere dat u behagelijc is /
ende met geheelder kracht voozspoe-
delijck volbrenghe.

O Godt / van wien dat de heylige
begeerten / oprechte raden / ende
recht-

rechtbeerdighe wercken zijn / gheeft
 uwe dienaeren dien vrede / die de we-
 relt niet gheben en kan / op dat onse
 herten uwe gheboden onderdanich
 zijnde / ende de bevrzestheydt der vy-
 anden wech ghenomen zijnde / de ty-
 den door uwe bescherminghe stille
 moghen wesen.

Oetfunckt / Heere / door dat hier
 des heplichs Gheests ons nie-
 ren / ende ons herte / op dat wy u
 in een onbebleekt lichaem moghen
 dienen / ende met een reyn herte be-
 haeghen.

O Godt / schepper ende verlosser
 aller geloobigen / verleent ver-
 giffenisse van alle haer sondē de zie-
 len uwer dienaren ende dienerffen /
 op dat zy den aflaet die zy altydt be-
 geert hebben / door Godvruchtighe
 gheboden vercryghen moghen.

Wij bidden u Heere / voorszont
 met uwe jonste onse wercken/
 ende volbzengtse dooz u hulpe: op dat
 al ons ghebedt en werck van u alrijt
 beginne / ende dooz u begoft zijnde/
 voleyndt worde.

Almachtigen eeuwighen Godt/
 ghy die heerschappye hebt over
 lebende ende doode / ende zijt berm-
 hertich allen den genen die ghy voorsz-
 siet dat de uwe (dooz 'tgheloof ende
 wercken) sullen worden: Wij bidden
 u ootmoedelijck / dat alle de gheene
 daer wy inden sin hebbē vooz te bid-
 den / ende die dese teghenwoozdighe
 werelt noch inden lichaem houdt / oft
 die toekomende (nu vanden lichaem
 ontbonden zijnde) ontfanghen heeft/
 dooz het gebedt van alle uwe Hepli-
 ghen / dooz uwe goedertierlijcke ghe-
 nade / vergiffnisse van alle hare son-
 den maghen vercrigen: Dooz onsen
 Heere Iesum Christum uwen So-
 ne /

ne / die met u leeft ende regneert in
eenicheydt des heylighen Gheests/
Godt / van eeuwicheden der eeuwic-
heden / Amen.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt.

Resp. Ende mijnen roep kome tot u.

Verf. Den almogende ende barmher-
tigē Heere wil ons verhooren.

Resp. Amen.

Verf. Ende die zielen der geloobigen
moeten dooz Gods barmher-
ticheyt rusten in vrede.

Resp. Amen.

Lof-

Lof-fangen der H. Kercke, tot de
Moeder Godts Maria.

Lof-fangh / diemen ghebruycken
sal van den eersten Sondach van
den Advent / tot onser V. Vrouwe
Licht-misse dach ghepasseert.

Alma Redemptoris Mater.

Heylige moeder des verlossers /
die de open poorte des Hemels
blijft / ende eene Sterre der Zee / comt
te hulpe het vallende volck 'twelck
soeckt op te staen.

Ghy die ghebaert hebt met ver-
wonderinghe der natuere / uwen H.
schepper.

Maeghet vooz ende naer de ont-
fanghenisse.

Wt Gabriels mondt ontfangen-
de dat Weest gegroet, ontfermt u der
sondaren.

In

In den Advent:

Verf. Den Enghel des Heeren
heeft Mariæ ghebootschapt.

Antw. Ende zy heeft ontfanghen
banden heplighen Geest.

GHEBEDT.

Wij biddē u/o Heere/stoet in on-
se hertē utwe gratie: op dat wy
die dooz de bootschap des Enghels
bekent hebben de Menschwerdinge
Christi utwes Soons/mogen dooz zij-
ne Passie ende Cruyce komen tot de
glozie der verrijenisse. Dooz den
selven Christum onsen Heere.

Antw. Amen.

Verf. De Godtlijcke hulpe blijve
altijdt met ons. Antw. Amen.

Na den Advent.

Verf. Gebaert hebbende zydy eene
onbebleckte Maghet ghebleven.

Antw. Moeder Gods bid vooz ons.

GHE-

GHEBEDT.

O Godt / die dooz de vruchtbaere
maechdelijckhepdt der saligher
Mariæ, het menschelijck gheslachte/
gaben der eeuwigher salichept hebt
gegeven. Wy bidden u / jont ons dat
wy haer gebedt gewaer mogen wor-
den: dooz wien wy verdient hebben
te ontfangen den auteur des lebens/
onsen Heere Iesum Christum uwen
Soone / die met u leeft / ende regneert
in eenichept des Heplighen Geests /
in alle eeuwen der eeuwen.

Antw. Amen:

Verf. De Goddelijcke hulpe blpve
altijt met ons. Antw. Amen.

Lof-sangh diemen ghebruycken
sal van Licht-misse / tot den abont
dooz witten Donderdach.

Ave Regina cœlorum.

West ghegroet Coninginne der
Hemelen /

Weest

Weest gegroet vrouwe der Engelen/
 Weest gegroet wortel/
 Weest gegroet poorte/
 Out de welcke het licht des werelts
 ghesproten is.

Verblijt u gloziose Maghet.
 Boben alle andere de schoofte.
 Daert wel boben maten schoone.
 En wilt Christum booz ons verbid-
 den.

Verf. Geweerdicht u / dat ick u love/
 heplighe Maghet.

Antw. Geeft my cracht teghen uwe
 vbanden.

G H E B E D T.

Barmhertige Godt/ verleent on-
 se cranchept hulpe: op dat wy die
 de ghedenckenisse der heplige Moeder
 Gods houden: dooz't behulp van
 haer gebedt/ van onse sonden mogen
 op staen. Dooz den selven Christum
 onsen Heere. Antw. Amen.

Verf. De Goddelijcke hulpe bly-
 ve altydt by ons. Antw. Amen.

Lof

Lof-sangh diemen ghebruycken
sal van Paesch-abont tot den uyt-
ghesloten Saterdach-abondt nae
Sinxen.

Regina caeli letare.

Conninginne des Hemels ver-
blijdt u, Alleluia.

Want die ghy verdient hebt te dra-
ghen. Alleluia.

Is verresen/ gelijk hy gesept heeft,
Alleluia.

Bidt Godt voor ons/
Alleluia.

Vers. Verblijt ende verheugt u/ heyl-
lighe Maget Maria/ Alleluia.

Antw. Want den Heere is waerach-
tichlick verresen/ Alleluia.

G H E B E D T.

O Godt/ die u geueerdicht hebt
dooz de verrijfenisse van uwen
Sone onsen Heere Iesus Christus u
volck te verheughen: gheeft / bidden
wy / dat wy dooz de Maghet Maria,
zijne Moeder de vzeuchden des eeu-
wigen lebens mogen genieten. Dooz
den selven Christum onse Heere.

Antw. Amen.

Verf. De Goddelijcke hulpe blyue
altijt met ons.

Antw. Amen.

Lof-sangh diemen ghebruycken
sal van Saterdach abont na Sin-
ren tot den Adwent.

Salve Regina.

Weeft gegroet Coninginne/moe-
der der ontfermherticheyt.
Ons leben/soeticheyt/ ende onse ho-
pe/weest gegroet.

Tot

Tot u roepen wy ballinghen/kinde-
ren van Eba.

Tot u suchtten wy kermende / ende
wenende/ in dit dal der tranen.

Och dan onse Middelersee / keert u-
we barmhertige oogen tot ons.

En wilt ons nae dese ballinckschap
Jesum de ghebenedijde vrucht
uws lichaems thoonen.

O sachtmoedighe/ o genadige/ o soe-
te Maget Maria.

Verf. Bidt vooz ons H. Moeder
Godts.

Antw. Op dat wy mogen deelach-
tich worden der belostenissen Christi.

G H E B E D T.

Almachtigen eeuwighen Godt/
die bereydt hebt dooz de mede-
werckinghe des H. Geests / het l.c-
haem ende de ziele vande gloziense
Maghet / ende Moeder Maria: Op
dat zy soude mogen verdienen te we-
sen/ een weerdighe woonplaetse vooz
uwew

uwten Sone. Gheeft dat wy/ die ons
verblyden in haere ghedenckenisse/
oock moghen dooz haer Godtbruch-
tige gebeden vande aenstaende qua-
den/ende van de eeuwighe doot ver-
lost worden. Dooz den selven Iesum
Christum onsen Heere.

Antvv. Amen.

Verf. De Goddelijcke hulpe bly-
ve altijd met ons, Antvv. Amen.

Vande Heylighen.

Op de wijze:

O saligh, heyligh Bethlehem.

HEft op o werelt uwten thoon/
Eert Godt met hondert-duy-
sendt loben/
Dient hem met vreughdt/ aensiet de
kroon
Die hy tot loon bewaert hier ha-
ven,

O Iesu/

O Jesu/ alder menschen troost/
Fonteyn en bloet des Hemels vzeug-
den/

Dw' dienaers ghy met hulp ver-
poost/

Ghy zyt den oorspronck aller deug-
den.

Dooz u regneert Maria soet/
En die met haer u Rijck be-erven.
Neemt toch van ons wat hinder
doet/

Om wel te leven en te sterben.

O Jesu/ 'swerelts saligheyt/
En der Propheten onderrechter/
Dooz u is Abzams saet verbzeydt/
En 's Hemels weg geworden flech-
ter.

Dooz u bloedt van der sonden
stancck

Verlost zyn wy oock al te samen:
Stelt ons toch namaels aen dē rancck
Des vzeughts/ter eer van uwē na-
me.

O Moeder Godts/ o schoone stadt!
O Moer-

O Morgen-sterre/ Hof ghesloten/
O Sions bergh/des Heeren schat/
Met vzeugd' der liefden overgoten.

O Pardus/ Leli'/ Eglentier/
Vol milcheyt/ supberheyt/ ghenaden/
Wilt met Godts vrienden komen
hier/

En sien hoe dat wy zijn beladen.

O Eng'len Godts / ghestelt seer
schoon
Dooz hem tot dienst / als Hofs ghe-
sinden:

Wensiet ons elck van uwen thzoon/
Doet ons met deught den Hemel
vinden.

Stiert onse sinnen en ghemoet/
En draeght vooz Godt ons doen en
laten/

Verbetert alle tegghenspoet/
Bewaert ons vooz al die ons haten.

O Vaders van de oude wet/
Leviten/ Rechteren en Propheeten/
Des Heeren Prieesters onbesmet/
Messias komst' die hebt gheweten.

H

Maecht

Maect toch soo veel met u credijt/
Dat Godt ons sterckheydt doe ten
strijde/

En na dees' tijdt/tot 's byants spijt/
Ons al in sijn rijck make blijde.

Helpt ons Apostels Magistraet/
En ghy Discipelen des Heeren/
Euangelisten/ laet u saedt
In ons hert wassen en vermeerren.

Ghy eerste vrucht van Christus
Bloedt/
Bethlemsche jeugt/ met Sinte Ste-
ven/

In uwe glozi' weest ghegroet/
Verkrijght ons een breedsamigh le-
ven.

Godts martelaren groot van
macht/

En ghy ghetrouwe Confessozen/
Ghy maegden repn/ soo hoogh ghe-
acht/

Laet 't vleesch de rust ons gheests
niet stoozen.

Dooz al Patroonen van ons lant/
Wilt

Wilt van den Heer voort ons verwer-
ven/

Dat wy voort-aen handt ober-handt
Meer deughd en graci' moghen er-
ven.

O Jesu Prinz/ o Moeder groot/
Princesse van de neghen Choozen/
Bevrijdt ons van der zielen doodt/
Op dat wy niet en gaen verloozen.
Doet ons ghelep na 't Hemels-
hof/

Ghelijck wy dat op u betrouwen:
Alwaer ons ooghen / vyz van stof/
Godt moghen eeuwelijck aenschou-
wen.

Van de glozie des Hemels.

Op de wijze:

O saligh heyligh Bethlehen.

Ierusalem ghy schoone stadt/
Hoe staet ghy Bzuydt in mijn be-
haghen/

H ij

Mijn

172 Lof-sangen tot de H: Maria.

Mijn oogen maeckt ghy die soo nat/
Mijn herte doet ghy na u jaghen.

Mijn/etc.

Want bobē alle schoonheyt schoon
Zijt ghy van buyten en van binnen/
Soo dat tot uwen lof ydoon
Noch menschē zijn/ noch Seraphin-
nen.

Soo/etc.

O gulde Son / o silv're Maen/
O Sterr'kens blinckend' als robij-
nen/
Maer die daer binnen eens kost
gaen/
Veel Sonnen soud' hy vinden schij-
nen.

Maer/etc.

Schoon Vader-landt/ schoon Va-
der-landt/
Gods aller triumphantsten throone:
In u is rijckdom abundant/
O saligh die u krijght ten loone.

In u/etc.

W' mueren zijn van goude fijn/
Be-

Bestroopt met peerlen zijn uw' stra-
ten/

In u en is geen Sonne-schijn/

Want ghy schijnt selver boven ma-
ten.

In u/ etc.

Hoe schoon blinckt daer den dia-
mant/

Hoe soetkens lachen de saphieren/

Oock den karbonckel triumphant

Geeft licht in dupsentigh manieren.

Oock den/ etc.

Tapijtserp en isser niet/

Dit zijn Hierusalems tapijten:

De motten doense geen verdriet/

Den tijdt en kanse oock niet slijten.

De motten/ etc.

Och schoon Sion mijn liefste lief!

Ghy hebt berooft alle mijn sinnen:

Maer desen roof doet my gherief/

Du sal ick u alleen beminnen.

Maer/ etc.

Dus roept mijn ziel' /o Heer wan-
neer/

H ij

O wan-

O wanneer sal ick van hier scheyden!

Daer u soo haeck ick eben seer/
Al wilt het vleesch my ne'erwaerts
leyden.

Daer/ etc.

Ick ben hier in het tranen-dal/
Den hooghen Thabor is daer bo-
ven:

Och laet my met u vrienden al
uw' Majesteit eens saligh loben.

Och/ etc.

LITANIE,

Van de alder-heylichste
Dryvuldicheyt.

Heerē ontfermt u onser/
Christe ontfermt u onser/
 Heere ontfermt u onser/
 Godt Vader uyt wien alle dinghen
 zijn/ ontfermt u onser/
 Godt Soon dooz wien alle dinghen
 zijn/ ontfermt u onser/
 Godt H. Geest in wien alle dinghen
 zijn/ ontfermt u onser/
 Heylige ende onberdeplde Drievul-
 dicheyt eenen Godt / ontfermt u
 onser.

Heylige ende eenige Eenicheyt/
 Godt van Abraham / Isaac en
 Jacob/
 Godt onser Vaderen/
 Streckē God der heyl-crachtē/
 Coninck der eeuwicheden.
 Schepper ende regheerder van
 alles/

Ontfermt u onser.

H iij

Onbe-

Onbegrijpelijcke majestejt/
 Onveranderlicke machtighijt/
 Onepndelijcke wijshejt/
 Ongrondelijcke goethejdt/
 Heer der Heerschappen/
 Coninghlijcke Godthejt/
 Eeuwighhe waerhejt/
 Coninck almachtich Godt/
 Die alleen ende een eenich God
 bent/
 In den welcken wy leven/ ghe-
 roert worden ende zijn/
 Met wiens majestejt alle aer-
 de verbult is/
 Wien alleen toekomt alle eer
 ende glozie/
 Die ons vertroost in onse be-
 nauthejt/
 Die alleen doet groote wonder-
 heden/
 Die daer zijt/die daer waert/ en
 die daer komen sal/
 In het oordeel rechtveerdich en-
 de schroomelijck/

Onfermt u onser.

In

In t'rijck glozieus ende won-
 derlijck/
 Eenich ghebooren Soon/
 Heplighe Gheest / die daer zijt
 voozdt-komende van den Va-
 der ende den Soon/
 O Heplige Dypvuldigheyt ee-
 nen Godt/
 Sijt ons ghenaedich / Spaert ons
 Heere.

Ontfermt u onser.

Sijt ons ghenadich / verhoorvt ons
 Heere.

Van allen sonden / verlost ons Heere.
 Van alle ongheloobighepdt / verlost
 ons Heere.

Van de obertredinghe van uwer
 gheboden /

Van de versmaedenisse van u-
 we gaben /

Van de versuymenisse van hep-
 lighe dinghen /

Van de eeuwighe doot /

Dooz u almoghenthepdt /

Dooz uwe wijsheyt /

Verlost ons Heere.

Dooz

H v

Dooz uwe oneyndelijcke goetheydt/
verlost ons Heere.

Dooz uwe groote barmherticheydt/
verlost ons Heere.

Dooz uwe lijdtfaemheyt ende lang-
moedicheyt/verlost ons Heere.

Wy sandaren / **Wy** bidden u ver-
hoozt ons.

Dat ghy ons geven wilt/ dat wy al-
tijdt ende over al belijden dat ghy
een waerachtich Godt zijt / **Wy**
bidden u verhoort ons.

Dat ghy ons gheeft te eeren eenen
Godt in Dzybuldicheyt / ende de
Dzybuldicheyt aen te bidden inde
eenicheyt / **Wy** bidden u verhoort
ons.

Dat ghy ons gheeft / u uyt gantsch
onser herte lief te hebben/ **Wy** bid-
den u verhoort ons.

Dat ghy het volck d'welck uwen
heplighen naem toegheeygent is/
behoeden ende salich maken wilt/
Wy bidden u verhoort ons.

Dat

Dat ghy den genen die in dolinghen
zijn / gratie verleenen wilt / dat zy
wederom mochten komen op den
wech der rechtvaardicheydt / **Wy**
bidden u hoozt ons.

Dat ghy allen gheloovighe zielen de
eeuwige ruste verleenen wilt / **Wy**
bidden u hoozt ons.

Dat ghy ons verhoozen wilt / **Wy**
bidden u hoozt ons.

O saelighe **D**ryvuldigheyt / verlost
ons.

O salighe **D**ryvuldigheyt / maect
ons salich /

O salighe **D**ryvuldigheyt / maect
ons levendich.

Heer ontfermt u onser / **C**hriste ont-
fermt u onser : **H**eer ontfermt u
onser / **O**nsen **V**ader / etc.

Vers. **E**nde en leydt ons niet in be-
cozinghe.

Resp. **M**aer verlost ons van 'tquaet /
Amen.

Den L X V I. Psalm.

God zy onser barmhertigh/ende
 Ghy gebenedijde ons: ende hy late
 zyn aensicht lichten op ons / ende
 ontferme onser.

Op dat wy mogen kennen op der
 aerden uwen wech: onder alle Hey-
 denen uwe salicheyt.

Laet de volcken u belijden Godt:
 laet allen volcken u belijden.

Laet de Heydenen hen verblijden
 ende verheughen/ want ghy oordeelt
 de volckē in rechtveerdicheden/ ende
 de Heydenen regheerdt ghy op der
 aerden.

Laet de volcken u belijden Godt/
 laet alle volcken u belijden: de aer-
 de heeft haer vruchte ghegeven.

Gebenedijden moet ons Godt on-
 se Godt/ ghebenedijden moet ons
 Godt: ende hem moeten vreesen alle
 de eynden der aerden.

Glorie zy den Vader / ende den
 Soon/ende den heylighen Gheest.

Gelijck

Ghelijck het was in't begin/ ende nu/ ende altydt / ende in eeuwigheyt der eeuwigheden/ Amen.

Vers. Laet ons ghebenedijden den Vader/ ende den Soon/ met den heylighen Gheest.

Resp. Laet ons hem loben ende verheffen inder eeuwigheyt.

Vers. Ghy zijt gebenedijt o Heere in het firmament des Hemels.

Resp. Lofweerdich / ende glorieus ende verheben inder eeuwigheyt.

Vers. De almachtige ende barmhertighe Heere moet ons ghebenedijden ende bewaeren.

Resp. Amen.

Vers. Heere verhoordt mijn ghebedt.

Resp. Ende mijn roepen kome tot u.

Ghebedt.

Almachtich eeuwighe Godt/ die uwe dienaren vergunt hebt in de bekennenisse des waerachtichs geloofs te bekenmen de glorie des ewige

wighe Dzybuldighepdt / ende inde
 machte der Majestept te aenbidden
 de eenvoudichept / wy bidden / dat wy
 dooz de vastichept des selfs geloove /
 van allen tegenspoet beschermt mo-
 ghen worden. Dooz Iesum Christum
 onsen Heere / Amen.

Vande H. Dzybuldighepdt.

O Hepligh eeuwich Godt /
O Godt van Sabaoth /
O Heere der hepkrachten /
 Ghy zyt mijn deel / mijn lot /
 Mijn lief / mijn hert en slot
 Van alle mijn ghedachten.

Ghy zyt / etc.

O eeuwich Vader mijn!
O eeuwich Vaders schijn!
O hepligh Geest vol minne!
O weesen schoon dibijn /
 Dze in persoonen fijn /
 Een van natuer en sinne.

O weesen / etc.

Maer

Maer soo u weesen reen
 Drievuldigh is en een/
 Soo is mijn hert dizekantigh:
 't Is vooz uw' Godthept kleen/
 Maer ick gheef 't u alleen/
 O Heere triumphantigh.

't Is/ etc.

De gantsche wereldt wijdt/
 Den Hemel/ dies' omrijdt/
 Kan 't herte niet versaeppen:
 Hoe bly/ hoe groot jolijt/
 Hoe soet/ hoe langhen tijdt/
 't En kan ons al niet paepen.

Hoe bly/ etc.

Rondt is de wereldt saen/
 't Hert heeft drie punten aen:
 Hoe soud' sy dat toch vullen?
 Neen/ neen/ ick laetse gaen:
 Sy sullen al mis slaen
 Die haer beminnen sullen.

Neen/ neen/ etc.

Komt schoon' Drievuldighept/
 Mijn hert is u bereydt/
 Dize sal in dize wel passen:

Maer

Maer vuldt mijn ydelhepdt/

Met gratie planteyt:

Doet my in deughden wassen.

Maer/etc.

Want vol onreynichepdt/

Der sonden vuylichepdt/

Dol stof ben ick en asschen:

Komt Daders heplighepdt/

Komt Christi supberhepdt/

Komt hepligh Gheest my wasschen.

Komt/etc.

Wascht toch mijn ziele schoon/

En maeckt mijn hert een throon/

Om u/Heer/te logeeren:

Op dat ick eens ydoon/

Magh winnen 's Hemels kroon/

En eeuwich jubileeren.

Op dat/etc.

Con-

Contemplatie over de

Schepselen Godts.

Op de wijze : Alsoo 't begint.

Devote herten wilt vzeugde ra-
pen/

Mensiet hoe schoon is des Hemels
schijn:

Siet doch/ van niet heeft hy 't al ghe-
schapen:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn.

Siet/etc.

Mensiet de krupden seer groene
spruyten/

Die daer ghenesen sieckt' en pijn:

Mensiet haer schoonheyt/ en haer vir-
tuyten:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn.

Mensiet/etc.

Mensiet de Teliën wijt ontloken/
Thymus / Lavender / Roosemarijn:

Mensiet

Mensiet de Rooskens vol soete ro-
ken:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn,

Mensiet/etc.

Siet al de bloemkens met goet
verstande/

Den siecken zijn sp een medecijn:

Siet haer coleuren menigerhande:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn,

Siet/etc.

Mensiet de Boomen met al haer
vruchten/

En die wijngaerden met haren
wijn:

Mensiet de voghelkens inder luch-
ten:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn,

Mensiet/etc.

Siet de ghesteenten van grooter
weerden/

Die

Die klaerder blincken dan cristal-
lijn:

Siet alle schoonheyt op deser eer-
den:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn.

Siet/etc.

Siet ghy de menschen schoon van
lichame/

Fraey van fatsoen ende leden
fijn/

Supber van aensicht/ ooghen be-
quame:

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn.

Supber/etc.

Aensiet de Son ende Mane
schoone/

Aensiet de Sterren van klarē schijn:
Siet hoe sy blincken aen 's Hemels

thzoone/

Denckt dan hoe schoon moet den
Schepper zijn.

Siet/etc.

Hoozt

Hoozt ghy hier konstich op d' Or-
 gel spelen/
 Op instrumenten / Musijck di-
 vijn:
 Hoozt ghy oock singen met soete
 kelen:
 Denckt hoe soet sal 't in den Hemel
 zijn.

Hoozt/etc.

Alle vzeughdt die men hier mach
 bedrijven/
 En mach maer dueren een kort ter-
 mijn:
 Maer sy sal in der eeuwighejdt
 blijven
 Dooz die by Godt in den Hemel
 zijn.

Maer/etc.

Laet ons de werelt gheheel ver-
 saken/
 Met al haer booshejdt na Godts
 doctrijn:
 Soo sullen wy in den Hemel sma-
 ken

Hoe

Hoe soet en schoon dat het dat daer
sal zijn.

Soo/etc.

Lof 3p den Schepper der creatu-
ren/

Die alle dinghen gheschapen heeft:

Glozi' 3p hem nu en t' aller uren

Die 't onderhoudt en voedsel geeft.

Glozi' /etc.

Eccle-

Ecclesiastici. Cap. 7.

Bewijst uwe weldaet oock aen den dooden.

2. Machab. 12.

Aldus ist een heylich ende salich ghepeyns voor de overledene te bidden, dat zy van sonden moghen ontbonden worden.

1. Totten Corinthien. Cap. 3.

Hy sal behouden wesen, also nochtans, als doort vyer.

S. Augustinus lib. 9. Confess.

cap. 13.

Geen van alle dese dinghen beval zy ons, maer alleenlijck begeerde zy datmen haer memorie aen uwen autaer houden soude.

Ende wederom.

Wilt oock, mijn Heer mijn Godt, ingheven uwen dienaren, datse allegader die dese mijne belijdenisse sullen lesen, aen uwen Autaer gedachtich zijn uwer dieneresse Monice, met wijlen haren man Patricio

Des Maen-

Des Maendaeghs.

LITANIE,

Voor die gheloovighe zielen.

Laet ons bidden voor de ghe-
loovighe zielen.

Verf. Heere gheeft haer die eeuwighe
ruste/

Resp. Ende dat eeuwich licht moet
haer lichten.

HEere ontfermt u ober haer.
Christe ontfermt u ober haer
Heere ontfermt u ober haer.

Christe hoorz ons.

Christe verhoorz ons.

Godt Vader van den Hemel ont-
fermt u ober haer.

God Sone verlosser/ontfermt o ober
haer.

Godt Hepligen Gheest / ontfermt u
ober haer.

Heplige Dypuldigheyt eenen God/
ontfermt u ober haer.

Heplighe Maria / bidt vooz haer.

H. Moeder Godts / bidt vooz haer.

Leest

Leest het vervolgh van de ghemeyne
 Litanie, staende op den Sondag,
 Pagin. 145. tot

Alle Heyligen Gods/bid vooꝝ haer.
 Weest genadich/ spaert haer Heere.
 Van alle quaet/
 Van de pijnē des Dagebyers/
 Vande benautheden des bzants
 Van de wzeetheydt des hoosen
 byants/
 Vande vlammen des viers/
 Vande banden ende schulde der
 sonden/
 In den dach des oordeels/
 Van utwe gramschap/
 Vande schadutwe des doots.
 Dooꝝ 'tmysterie utwer heyliger
 menschwoꝝdinghe/
 Dooꝝ utwe toekomste/
 Dooꝝ utwe soete naem/
 Dooꝝ utwe gheboozte/
 Dooꝝ u doopsel ende H. vasten/
 Dooꝝ u cruyss ende passie/
 Dooꝝ

Verloft haer Heere.

Dooz utwe H. vijf wonden/

Dooz u dierbaer bloet/

Dooz u doot ende begraeffenisse

Dooz utwe H. berryfenisse/

Dooz utwe wonderbare Hemel-
baert/

Dooz de komste des H. Geests
des vertroosters/

Wp sondaren/biddē u verhoort ons.

Dat ghy haer wilt sparen/

Dat gy haer wilt genadig zijn/

Dat ghy haer vergiffenisse der
sonden wilt gheben/

Dat ghy hare pijnen wilt ver-
lichten/

Dat ghy de traechepdt ende on-
bolmaeckthept van haer men-
schelijcke conuersatie niet en
wilt beschuldigen.

Dat ghy haer versupmenisse vā
goede werckē wilt quijtscheldē

Dat gy de sondē vā haere jeugt/
ende hare onwetenheden niet
wilt ghedencken.

Verloft haer Heere.

Wp bidden u verhoort ons Heere.

I

Dat

Dat ghy alle het gheen daer zy
dooz des vyants boosheyt / oft
haer eyghen cranckheydt / in
vervallen zyn / wilt vergeten.

Dat ghy den ghenen / die uwen
he plighen naem bekent / ghe-
looft / ende beleden / uwe H.
Sacramenten niet versupmit
oft versmaet en hebben : ende
met berouwe gestorven zyn /
wilt ontfermen.

Dat ghy die in u ghelooft ende
ghehooft hebben / hoe wel zy
vooz haer ghebrecken niet
volkomelijck voldaan en heb-
ben / barmhertelijcken wilt
saligh maecken.

Dat ghy die ghene die nae uwe
beeldt gheschaepen / ende met
het bloedt van uwen eenigen
Soon verlost zyn / tot die ge-
meenschap der Hepligen wilt
brenghen.

Dat ghy ons Ouders / Vrien-
den)

Ady bidden u verhoort ons Heere.

- den ende Wel-doenders het
 eeuwige leven wilt verleenē.
 Dat ghy alle gheloovige zielen
 bande eeuwige verdoemenis-
 se wilt ontflaen/
 Dat ghy haere begeerten wilt
 vervullen/
 Dat haer het klaer blinkende
 heyl der Enghelen te hulpe
 kome/
 Dat de vergaderinge der Pa-
 triarchen en Propheeten haer
 te gemoet kome/
 Dat ghy over alle gheloovighe
 zielen/ daer geen eyghen ghe-
 denckenisse op der aerden af
 gehouden wort / u ontfermen
 wilt/
 Dat ghy haer alle sparen ende
 vergeven wilt.
 Dat de gloziense Choor der A-
 postelen haer onthale/
 Dat de triumpherende leger der
 Martelaren haer ontcingele/

My bidden u verhoort ons.

Dat het geselschap der H. Con-
fessozen haer geleyde/

Dat den blyd-singhenden dans
der H. Maeghden haer ver-
geselschappe/

Dat zy tot haren schepper / die
haer van slijm der aerden ge-
maeckt heeft / mogen weder-
keren/

Dat u goedertieren aensicht / o
soete ende sachtmoedige Je-
su/haer verthoont worde/

Dat ghy haer inde vergaderin-
ge der uytberkozen ter rech-
terhant wilt stellen/

Dat ghy alle gheloovige zielen
die eeuwige ruste wilt geven/

Dat ghy ons wilt verhooren
Sone Godts/

Coninck der schrickelijcke Ma-
jesteyts/

Die de sleutelen hebt van de
doodt ende helle/

Lam Godts die afneemt de son-
den

Wij bidden u verhoort ons.

den des wereldts / gheeft haer de ruste.

Nam Godts die afneemt de sonden des wereldts / gheeft haer de ruste.

Nam Godts die afneemt de sonden des wereldts / gheeft haer de ewighe ruste.

Chziste hoort ons.

Chziste verhoort ons.

Heere ontfermt u haerder.

Chziste ontfermt u haerder.

Heere ontfermt u haerder.

Pater noster.

Psalm. 129. *De profundis.*

WE de diepten heb ick geroepē / tot u / Heere: Heere / verhoort mijn stemme.

Laet u oozen lustferende wesen: nae de stemme mijns biddens.

Ist dat ghy de boosheden gaede staedt / Heere: Heere wie sal't verdraghen?

Want by u is versoeninge: en om
utwe wet heb ick u/ Heere/ verdrae-
ghen.

Mijn ziele heeft verdraeghen in
zjn woort: mijne ziele heeft gheho-
pet inden Heere.

Dan de mozghen hoede tot den
nacht toe: so laet Israel inden Hee-
re hopen.

Want by den Heere is bermher-
tigheyt: ende by hem is overvloc-
dige verlossinge.

Ende hy sal Israel verlossen: van
alle zijne boosheden.

Verl. Geeft haer Heere de eeuwige
ruste.

Resp. Ende het eeuwich licht moet
haer verlichten.

Verl. Vande poorte der Hellen.

Resp. Verlost Heere hare zielen.

Verl. In vrede moeten zy rusten.

Resp. Amen.

Verl. Heere verhoort mijn ghebedt.

Resp. Ende mijne roep kome toe u.

GHE-

G H E B E D T.

Almachtigen eeuwighen God/
 die nimmermeer sonder hope
 van barmhertighepdt aengeropen/
 ende gebeden en wordt. Ick bidde u
 ootmoedelijck / zyt genadich de ziele
 van uwen dienacr N. die in de bely-
 dinghe uwes naems / van dit leven
 gheschepden is / op dat hy onder het
 ghetal uwer hepligher uptverkozen
 inder eeuwiger vzeughden gebzacht
 mach worden. Dooz Iesum Christum
 onsen Heere / Amen.

Ghebedt voor alle geloo-
 vighe zielen.

O Godt Schepper ende verlosser
 aller geloovigē / de zielen uwer
 dienaren / ende dienerffen verleent
 vergiffnisse van alle haere sonden/
 op dat zy den afaet die zy alrijt be-
 geert hebben / dooz Godvzuchtighe
 I iij gebe-

200 · Litanie des Maendaeghs,
ghebeden vercrpghen mogen. **Deur**
onsen Heere Iesum Christum uwen
Sone/ Amen.

EEN GHEBED T.

Voor die zielen int Vaghevier.

*Alsoo dickwils, als ghy leest dit naevol-
ghende Ghebedt ter eeren vanden H. Doeck
daer onsen Heere in begraven was, verlost
ghy een Ziele uyt het Vaghevier.*

*Sulcks is verleet door den Paus Clemens
VIII. als blyckt uyt den Boeck van't Vage-
vier door P. Martinus de Roa, der Socie-
teyt I E S V uytghegheven.*

Ghebedt.

O Godt die ons int heplich Cleet/
in't wele u alderheplichste lic-
haem/vanden Crupce af gedaen we-
sende/vanden H. Ioseph in gewon-
den is gheweest / de teekenen uwer
H. Passie hebt achter gelaten : ver-
leent ons ghenadelick dat wy / dooz
uwen H. doodt ende begravenisse/
tot

tot de glorie der Verrijsenisse gelept
moghen worden. Die leeft/ ende reg-
neert met Godt den Vader/ in de ee-
nigheyt des hepligen Geests/ in alle
eeuwen der eeuwen/ Amen.

Van de Doodt.

Bepesst u/ edel menschen/
Bepepntst u leven wel:
Bepepntst utw' wil en wenschen:
Den tijdt die is seer snel.
Ghy mooght hier niet lang blijven
Sonder pijn of ghequel/
Al had ghy duysent liven:
De doodt en is gheen spel:
O doodt/ o doodt!
Ghy spaert kleyn nochte groot,
O doot/ ay my!
Hoe bitter zijt gy! Hoe bitter zijt ghy!
Ghy jonghers en jongh-vrouwen/
Die daer draeght syd' en goudt:
De doot sal u doen floutwen/
Al zijt ghy noch soo stout.
Laet danssen ende springhen/

A s

Laet

Laet al utw' over-daedt:

En wilt toch niet vol-bzenghen
's Vleeschs/ duyvels/ wereldts raet.
O doodt/etc.

Al had ghy 't Keyfers rijke/
Daer mede Samsons kracht:
Al had ghy des ghelijcke
Al Cresus schat en pracht:
't En kan u al niet baten/
Al waert ghy oock rebel/
Ghy moet het al verlaten
Onder des doodts bevel.

O doodt/etc.

Waer zijn de Maeghden schoone/
Met haren geelen hapy/
Die spanden hier de kroone/
Om haer schoon aenschijn klaer?
Al van de woymen gh'eten
Zijn sy nu allegaer/
Haer schoonhepdt is verfleten:
Verwacht dit al eenpaer.

O doodt/etc.

Waer zijn de Potentaten
Des wereldts/ met haer macht/

De.

De wijse Magistraten/
Hier voortijds hoogh geacht?
Niemandt en is gebleven/
't Zy edel of vileyn/
Die niet heeft moeten sneben
Al dooz de doodt certeyn.

Ⓞ doodt/etc.

Waer't dat wy wel bekenden
Wat ons gebeuren sal/
Als ons de doodt sal schenden/
En brenghen in den bal :
Dat herte soude bzeken
Met groote bitterheydt :
Gheen tonghe kan 't uytspzeken.
Dus pepst op d' eeuwigheyt.

Ⓞ doodt/etc.

Ick bid' u al-ghemeyne/
Wilt vaten dit verstandt/
Maecht u van sonden reyne/
Denckt op der zielen pandt/
Die Godt u heeft ghegeven :
Eer ghy die noote kraecht/
Die elcken mensch doet beven/
Als sy het herte raecht.

I vj Ⓞ doodt/etc.

Van de verſmadinghe
des wereldts.

Op de wiſſe:

Komt heyligh Geest vol-machten.

Ofte : Schoon lief wilt my
trooft gheven.

Hoe wel ſoo moet hem luſten
Een hert / dat diendt met ruſten
Den Heer der Heeren groot!
Want waer ghy ſoeckt ghenuechten/
Geen blijſchap ſonder ſuchten
In deſe wereldt ſnoodt.

Want/ etc.

Welluſt en kan niet haten/
't Gheluck oock boven maten
Met al des wereldts eer.
Dit moetmen eens verlaten/
Dus leert de werelt haten
Al zijt ghy jongh en teer.

Dit/ etc.

Wp ſterben ſekerlijcke
Te ſamen arm en rijcke:

Wp

Wp weten tijdt noch stondt.
 Dus raed' ick al ghelijcke/
 Leert sterben gheestelijcke
 Als ghy noch zijt ghesondt.

Dus/etc.

Laet in u hert niet dzinghen
 Verganckelijcke dinghen/
 Met 'swereldts dienaers fier/
 Sp triumpheeren/singhen/
 Sp danssen/en sp spzinghen/
 Haer Hemel die is hier.

Sp triumph. etc.

Maer wilt een weynigh beyden/
 Tot dat sy sullen scheyden
 Met pijn en groot ghetier/
 Als haer de doodt sal leyden
 Wt dese vette weyde
 Ter slacht-banck vol dangier.

Als/etc.

Dan sal haer klaer verthoonen
 Die werelt met haer loone/
 Met al haer rasernij' /
 Haer schijnsel nu soo schoone/
 Haer vzeughden en haer kroone

Sal

Sal dan al gaen verby.

Haer/etc.

Daerom/bevzoedt mijn reden/
 En soeckt een vzeughd en vrede
 Die namaels eenwigh duert/
 De werelt wilt bertreden
 Met al haer ydelheden/
 Tot Godt u herte suert.

De werelt / etc.

Hy sal u middelijcke
 Van deughden maken rijcke
 Soo ghy wat booz hem doet/
 En loonen eeuwelijcke
 Hier na in 't Hemelrijcke
 Met onberganck'lijck goet.

En/etc.

Wins/Heer/geeft ons ghenade/
 Pardon van ons misdaden/
 Geeft ons uw' graci' soet:
 Wy volghen uwe raden/
 De werelt wy versmaden/
 Gheeft ons toch goeden moet.

Wy/etc.

Een.

Een ander/

Stem :

Sal ick noch langher met heete tranen.

1.

Menedighe wereldt / valsche
berrader/

Gheeft my mijn hert dat ghy hebt
gherooft

Ick sal dat schencken mijn Godt
mijn Vader

Want ghy gheeft niet dat ghy be-
looft

W valsch cieraedt

En schoon ghelaet

Bedeckt een ziel-quetsint fenijn

En in het eynd gheeft het de helsche
pijn.

2.

Ellendig mensch oopent u oogen

En laet u doch verleyden niet

Gelyc daer meenigh wort bedrogen

Die allen upterlijck aen-siet.

Ick

Ick hebt gheproeft

En my bedroeft

Hoe nau dat ick was in u ſtrick ge-
bracht

Ende in mijn boofheden geheel ver-
ſmacht.

3.

Mijn God ick wil my tot u keere

En laetent al dat ghy niet zijt

Ick wil de wereldt abandoneeren

De wijl het noch voor my is tijdt

Ick ſie ſoo veel/

Diet beſte deel/

Die verkiefen en oock de wereldt af-
gaen

Ick hoope ghy zult my oock niet
verſmaen.

4.

Gelijck een Coztel-duyfje reyne

Van ſijn gheſelſchap hem heel af-
went

Als hem ſijn Geptgen laet alleyne

Tot dat het weerom comt preſent

Soo ghy alleen/

En

En anders gheen

Mijne toe-vlucht Bzupdegom soet
Die my inden geeste verheugen doet

5.

Mijn oudt geselschap wil ick ver-
laten

Een eenigh herte bemint mijn Godt
Al gaen de menschen daer af praten
Al drijft de werelt hier mee sijn spot
De eeuwigheyt/

Hier vooz bereydt

Is dit niet duysend-mael meerde
weerd

Het is niet tijdtlijck dat mijn hert
begeert

6.

Keynicheyt puer en simpel wesen
En diep ootmoedt geeren veracht
Zijn het cieraedt des ziels gepresen
Veel costelijcker als s'werelts pracht
Dit is de baen/

Dien ick moet gaen

Al is het hard en swaer vooz de na-
tuer

Een

Een rechte Minnaer en valt gheen
dingh zuer.

7.

Aberich int gebedt aen-dachtich
Dooſichtich wijs in alle mijn doen
Dickmael mijn groot Minnaer ge-
dachtich
In ſtage voort-ganck van deughden
ſpoen
Oprecht van grondt/
En heus van mondt
Sonder bebeynſchept en valschen
ſchijn
Soo moet een Bruydt van Chriſti
altijt zyn

8.

Treect my ſtercke Minnaer der
zielen
Oft anders is mijn opſet niet
Ick kan mijn booshept niet vernie-
len
Als 't niet deur u gracy geſchiedt
Ick wil wel ſterck/
Strypden in't perck

Helpt

Helyt my maer met u machtighen
handt

Hout en ontsteekt in my meer min-
nen brandt

9.

Adieu nu wereldt 'tis tijdt om
scheiden

Du eer ick mijn Minnaer van groo-
ter macht

Sijn hulp en troost wil ic verbejden
T'is langh genoegh dat ghy na mijn
wacht

Dooz and'ze lieght/

En die bedzieght

Met sijn bermomt aensicht en val-
schen schijn

Adieu het moet nu ooc geschepdē zijn

Een Gheestelijck Liedt:

Stemme:

Doen Daphne d'overschoone Maegt.

As Iola d'onberade Maeght
Van Jesus haer blucht nam
ter wereld-waert in/

En

En van hem snel wierdt na-ghe-
jaeght

Allopende / roepende: schoone Go-
din/

Toest wat / toest wat weest niet ver-
bolghen

Ep waerom loopje dus teghen de
windt?

Leeuwen / noch Beeren / noch Ty-
g'ren u bolghen

Maer het is Jesus die u soo bemint
Wilt u erbermen // pet

Acht ghy mijn kermen // niet

Laet ghy mijn liefde dan in de lij/

Hebt deernis / o Jola / hebt deernis
met my.

De geen daer vooz ghy zoo schou
vlucht

Is d'edelfte harder / die Israael weyt

En daghelijcx dooz de blaeuwwe lucht

De gulde glans van sijne stralē ver-
spreydt

T'eerste wesen is mijn Heer Vader
Hemel en aerde / en Tartarus staen

Tot

Tot het ghewenck mijnder oogen te
gader.

Ich ben de Zon/ en mijn Moeder de
Maen/

Krupden en bloemen// die

Ich t' uwer vromen// die

Locken mijn stralen alleē uyt d'aerd.

Magh dit u niet locken? o maget be-
daerd.

Bedaerd/ bedaerd/ u eedele Ziel!

De wereldt betobert / de dupbel be-
dzieght

En t' vleesch bekoozd / met weelden
pel/

Die rasser vergaen als een schaduw
verblieght

Maer vergaen soo datse na laten

Beel-herou / jammer / en eeuwig
berdziet:

Die u noch rijckdom/ noch wellust/
noch staten/

Wincen/ noch hoven en matigen niet
Acht ghy dit oogen// blick

Dan van zoo hoogen// schick

Dat

Dat ghy daer ober ſoo grooten ſchae
Zoudt willen verdraghen/ van 't He-
melfch ghenae?

Neen/ Jola/ neen dat waer te zot/
Dooz my te verdzietigh/ en vooz u te
hart/

Weeght eens te recht het hooghſte
lot

En leght daer beneffens mijn bloe-
dighe ſmart.

'k ſegh de alder weerdigſte koſten
Van mijn rood-verwige pijnighe
bloedt/

Daer ick de zielen aen't kruys mee
berloſte

Ende de wereldt dooz hebbe ver-
goedt

Toondt dan te weſen// wijs:

En laet u deſe// prijs/

Hebdy tot noch toe daer in gemiſt

Van deſer uur af toch niet lopen te
quiſt.

Keert dan mijn ſchaepje/ keerd we-
derom

Of

Of wacht u te minsten te rassen u
loop:

Op dat mijn liefden u bekom;
En weder magh kojien by alle den
hoop

Houdt daer is mijn innighste zegen/
Gundt dan dat ick weer wat vrolijc-
hepts raep

Ik hebbe ghelaten de negentigh ne-
ghen/

En naer u loop ick mijn honderste
schaep

Op laet u vanghen//dan

Om 't lief verlangen//van

Alle de hemelsche burgerp !

Die over u bindingh haer maken sal
blij.

Op af-gzondt van mijn herders
min!

Ontweerdige boeten/ flucks staecht-
me u loop

Ik wil dat mijn Heer Jesus vin/
En daer na ghebonden wel vaste-

lijck knoop

Knoop

Knoop met koorzen van minne stre-
ken

End' ober beyde sijn schouderen
swier.

Knoope met koorzen die nimmer en
bzeken

Jesu/o Jesu! beswachteldt u dier
Van alle sijden//toch:

Dat het dooz lijden//noch

Weelden/ van u genade en schey

Maer eeuwelijc onder de selië wey.

Een ander.

Op de Stemme:

O droevighe ooghen, ð bange borst, &c.

I.

Als Jesus vol liefde eens' smoz-
ghens bzoech

Sijn ooghen op een Sonderffe sloegh

Haer borst vol sughjes / vol tranen

haer crop

S'en hield' van zuchten noch schzeppen

op

Met

Met ooghjes vol tranen sijn voeten
maeckt nat/die sy van rouw
Met haer schoon hapykē drogē wou.

2.

Haer minnende hertje vol liefd' en
brandt

Haer altydt aen Jesus voeten zandt
Sy kusten sijn voete uyt liefde groot
Wel-riekende zalve daer over-goot
Doe wierde ghetroost dese minnen-
de ziel/ want Jesus haer
Groote minne verhefte daer.

3.

Het huys verbulde van soetē geur
De mag're nijdt saght vol getreue
Waer toe dees on-kosten / waer toe
dit verlies

Daer een door haet en nijt uyt-blies
Sy heeft dit uyt minne seyt Jesus
voorwaer/ ghedaen aen mijn
Dies haer veel sonde vergeben sijn.

4.

Sy schreyd' aen sijn voeten soo
meenighen traen

H

En

En hoorde sijn soete woorden aen
Haer suster sozghvuldigh die kreegh
on-lust/

Martha/ Martha ghy zyt ont-rust
Een is maer nodigh / sprack daer
den Heer/en soeckt niet veel
Maria koos het beste deel.

5.
Dees zuchtende Duple is upt-
gegaen/

Als Christus sijn Passi had voldaeu
Sy liep na den grave met droef ge-
rucht/

Sy vloepden van tranen was vol ge-
sucht/

Met wzingende handen en treurigh
geschrey/was zy belaeu

Om-siende saghs' haer Heere staen.

6.
Hoe weent ghy soo vrouwe sprack
Jesus hier/

Sy meynden sy sagh een Hobenier
Hebt ghy hem genomen seght metter
haest

Daerz

Daerom ick treur en ben verbaest
 Haer Liefste sachtmoedigh seyde
 Maria/en raect niet my
 Dies sy vol vzeucht riep Rabboni.

Een ander/

Stemme :

De winter is ons verganghen. &c.

1.

Wilt u van sondt ontlasten
 Och Christenen wie ghy zijt/
 Wilt bidden ende vasten
 In desen heplighen tijdt/
 Choont Caritaet den armen
 Dyt Liest van ulwen Godt
 Die u dan sal ontfermen
 Beleest ghy sijn Gebodt.

2.

Och mensch wilt u verneeren
 Ghy zijt ghemaect van Aerdt
 In Aerde zuldij keeren
 Hoe dat ghy u bewaert/
 Dus wilt u vleysch niet minnen
 It ij Dat

Dat ghy 't vasten versmaedt
 Laet vasten al u sinnen
 Die oorzsaeck zijn van t quaet.

3.

Hebt ghy met uwe ooghen
 Gesien naer ydelheydt
 Daer dooz ghy zyt bedrogghen
 Maect dat ghy nu wat schreydt
 Mensiet den Heere lijden
 Die u lijden verlicht
 Dan sult ghy seer wel mijden
 Alle onkupsch ghesicht.

4.

Placht ghy met vzeucht te hoorzen
 Jock/boert oft achter-spraeck
 Keert daer nu af u oozen
 Neemt van u selven wzaeck
 Hoozdt na des Heeren reden
 Wat u gheboden werdt
 Gheraden en ghebeden
 Preznt dit wel in u hert.

5.

Hebt ghy kuyckende kuyden
 Misbruyckt naer utwen wensch
 Den

Den stanck der Arme luyden
 Mijdt niet u eebe mensch
 Gebangenen ofte siecken
 Besoectt byp alle gaer
 Of sy wat qualijck riecken
 Godt sal't loonen hier naer

6.

Placht ghy dickwils te proeven
 Te lecker dzanck of spijjs
 Boven natuers behoeven
 Bereydt elck op sijn wijs
 Denckt ick wil my ontrecken
 Al mocht het wel bestaen
 Hier dooz sult ghy bedecken
 Dat on-maet heeft mis-daen.

7.

Socht ghy al u wellusten
 Des vleysch dooz quaet bedrijf
 Wilt nu te minder rusten
 Tracteert wat hard u lijf
 Dattet u vleysch kan voelen
 T'welcke was ghetwent tot sondt
 Laet eyghen liefd' verkoelen
 Doo comt Godts lief'd ter stondt

K ij

Ghe-

Ghebedt des Engels voor
'tvolck van Israël.

Zachar. 1.

*Heere der heyrſchaeren hoe langhe
en ſuldy niet ontfermen Ierusalem en-
de der Stede van Iuda, op de welcke
ghy gram zyt, dit is nu het ſeventich-
ſte Jaer?*

Des

Des Dijnſdaeghs.

LITANIE,

Tot de heylighe Enghelen.

Heerē ontfermt u onser.
 Chriſte ontfermt u onser,
 Heere ontfermt u onser,
 Chriſte hoorz ons.
 Chriſte verhoorz ons.
 Godt Vader van den Hemel / ontfermt u onser.
 Godt Sone verlosser des wereldts / ontfermt u onser.
 Godt Heplighen Gheest / ontfermt u onser.
 Heylige Dybuldigheyt eenen God ontfermt u onser.
 Heylighe Maria /
 Coninginne der Enghelen /
 Soetigheyt der Archanghelen /
 Vermaeck der krachten /
 Blijſchap der Throonen /
 Gheeffster der Heerschappijen /

Wilt hoorz ons.

It iv

Wrecht

Dreught der Machtigheden/
 Cere der overheden/
 Vrouwe der Cherubinnen/
 Princesse der Seraphinnen/
 Sinte Michael / Prince over
 de Enghelen des vreedts/
 Sinte Michael / Prince der
 H. Kercke/
 Sinte Michael / aldersterckste
 bechter.
 Sinte Michael / verwinder des
 oude draecx/
 Sinte Michael / die altydt zijt
 gheweest een beschermer van
 Godts volck/
 Sinte Michael / die Lucifer
 met zynen aenhanck upt den
 Hemel ghestooten hebt/
 Sinte Michael / die den be-
 schuldiger van onse broeders
 inde diepte der hellen gewor-
 pen hebt/
 Sinte Michael / ontfangen der
 zielen/

Bidt voor ons.

Sinte

- Sinte Michael / leydtzman tot
het Paradijs des vzeughts/
- Sinte Michael / troost der ge-
loobighen/
- S. Michael / bescherm-Heere
der ghene die u eeren/
- Sinte Gabziel / die den Propheet
Daniel dat Goddelijck visioen
beropenbaert hebt/ bidt voor ons.
- Sinte Gabziel/ die de geboorte ende
den dienst van S. Jan Baptist
vercondight hebt / bidt voor ons.
- Sinte Gabziel / die de mensch-
wordinghe des Woorts/ ghe-
bootschapt hebt/
- Sinte Gabziel / bewaerder der
H. Maghet Maria/
- Sinte Gabziel / mede-gesel van
de jonckheyt ons Salighma-
kers/
- Sinte Gabziel/ getrouwen die-
naer Christi/
- Sinte Gabziel gesant des Sa-
lighepdts/

Bidt voor ons.

Bidt voor ons.

Sinte Gabriel/ een van de seben En-
ghelen staende vooz den Heere/
bidt vooz ons.

Sinte Raphael/ alder-ghetrousten
leydtsman Tobie / bidt vooz
ons.

Sinte Raphael/ die den helschen vy-
andt van Sara af-geweert hebt/
bidt vooz ons.

Sinte Raphael/ die den ouden Tobi-
am hebt siende ghemacckt / bidt
vooz ons.

Sinte Raphael/ bystander in tribu-
latien/ bidt vooz ons.

Sinte Raphael/ trooster in benaut-
heden/ bidt vooz ons.

Alle heylighe Enghelen/

Bewaerders der uytvercozene/

Weerdige aendienders der He-
melsche gaven/

Edele beschermers der Ober-
heden/

Stercke bedwinghers van de
macht des duyvels/

Bidt vooz ons.

Ghe-

Ghetroutwe dienaers Godts/
 Die daer staet op den hooghē
 verheben stoel Godts/
 Die daer sonder eynde Gode
 singt/ heyllich/ heyllich heyllich/
 Die verdzeven zijnde de duy-
 skernissen/ onse herten sijt ver-
 lichtende/
 Die den menschen Godlijcke
 saken bootschapt/
 Die de bewaernisse der mensche
 van Godt hebt ontfanghen/
 Die altijt het aenschijn Godts/
 die inden Hemel is / zijt aen-
 schouwende/
 Die ober eenen sondaer die pe-
 nitentie is doede u lieder ver-
 blijdt/
 Die de Zodomiten met blindt-
 heyt hebt gheslaghen/
 Die Loth upt het midden der
 sondaren ghelept hebt/
 Die op de leedere van Jacob
 zijt op ende neder geclommen/

Zijt booz ons.

Die op den berch Synaij Godts
Wet Moſi overgheleverdt
hebt/

Die als Chriſtus ghebozen was
den menſchē de bliſſchap hebt
vercondicht/

Die Chriſtum inde woestiene
hebt ghedient/

Die Lazarum in den ſchoot van
Abraham het ghedraghen/

Die op het graf Chriſti in wit-
te kleederen hebt gheſeten/

Die als Chriſtus op was clim-
mende ten Hemel/ zynen Diſ-
cipulen hebt veropenbaert/

Die als Chriſtus ten oordeele
ſal ſitten/ hem met het teec-
ken des cruyſs ſult boorzcomen/

Die de uptverkozene int eynde
des werelts ſult vergaderen/

Die van het rijcke Godts ſult
alle ſchandalen wech nemen/

Die de booſe upt het midden der
rechtveerdige ſult ſcheyden/

Wilt boorzom.

Die

- Die de gebeden der geender die
 bidden/ God op zijt dragende/
 Die den sterbenden menschen
 zijt bystaende/
 Die de zielen der rechtbeerdig-
 ghen van alle smetten gesup-
 vert wesende / ten Hemel zijt
 leydende/
 Die dooz de crachte Gods won-
 derlijcke wercken ende mira-
 culen zijt doende/
 Die tot dienst van den gheenen
 die den erfdom der saligheyt
 verkrijgen sullen / ghesonden
 wordt/
 Die Bablonien gheneest/ende
 alse niet en begheert ghenese-
 te worden / van daer vertrec-
 kende/ verlaet/
 Die over de Rijcken ende Pro-
 vintien ghestelt zijt/
 Die de heyt-crachten der vpan-
 den dickmael hebt verstroyt/
 Die de dienaers Godts dick-

Bicht hoor ons.

maels

maels hebt uyt de ghevange-
nissen / ende andere periculen
des lebens verlost /

Die dickmaels den heplighen
Martelaren in de torminten
wesende hebt vertroost /

Die de Prelaten der hepligher
kercken / ende de aencomelin-
gen met sonderlinghe sozgh-
vuldighepdt placht te onder-
houden /

Alle heplige Ordenen vande sa-
lige Geesten /

Van alle periculen / dooz u heplighe
Engelen / verlost ons Heere.

Vande listen ende lagen van den bo-
sen vbandt / verlost ons Heere.

Van alle ketterije ende scheuringhe
des gheloofs / verlost ons Heere.

Van peste / hongher ende oorloghe /
verlost ons Heere.

Van een haestige ende onboozsichti-
ge doot / verlost ons Heere.

Vande eewige doot / verlost ons Heere.

Wp

Bijt dooz ons.

Wy sondaers / dooz u heylige Enge-
len/bidden u verhoort ons.

Dat ghy ons spaerdt / wy bidden u
verhoort ons.

Dat ghy onser ghenadigh zyt / wy
bidden u verhoort ons.

Dat ghy u H. Kercke wilt regeeren
ende bewaren / wy bidden u ver-
hoort ons.

Dat ghy den Apostolischen Dom
ende allen de Kerckelijcke Orde-
nen wilt beschermen / wy bidden.

Dat ghy de Coninghen ende allen
Christene Princen peys ende een-
drachtighepdt wilt verleenen/ wy
bidden.

Dat ghy de vruchten der aerden
wilt gheben ende bewaren / wy
bidden.

Dat ghy alle gheloobighe zielen de
eeuwige ruste wilt verleenen/ wy
bidden.

Am Godts die afneemt de sonden
des werelts spaert ons Heere.

Am

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts/ verhoort ons Heere.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts/ weest ons ghenadich
Heere.

Christe hoorz ons.

Christe verhoort ons.

Onse Vader/ etc.

G H E B E D T.

God die dooz wonderlijcke orde
ne den dienst der Engelen ende
der menschen zijt beschickende / ver-
leent goedertierlijck / dat hier op
der aerden ons leven moet beschermt
worden van die ghene die altydt in
den Hemel u zijn dienende / dooz on-
sen Heere Iesum Christum, uwen So-
ne / die met den Vader ende den Heyl-
ighen Gheest / leeft ende regneert
Godt / inder eeuwighejdt der eeu-
wigheden / Amen.

Dan:

Vande H. Enghelen/

Stem:

Het viel een Hemels douwe.

Ofte:

Wilhelmus van Nassouwe.

Liet ons met herten loben
 De Princen van Godts Rijk:
 Want sy met breucht hier boben
 Godts thsoon sien al ghelijck:
 Sy worden oock ghesonden/
 Soo meenigh in't ghetal/
 Om ons hier te verkonden
 Godts wil/in't aerdsche dal.
 Is't niet van grooter weerden/
 (Wijs is hy die't bebroet)
 Dat sijn en stof der eerden
 Van Godt krijght 't eeuwich goet?
 O saghē wy ons smerten/
 Ons zielen angst en noodt/
 Hoe souden wy beherten
 De vlucht tot haren schoot.

Doen

Doen Satan was verheben
 Schoon als den dagheraet/
 Deed' hem sijn boosheyt sneben/
 En kreegh tot ons een haet :
 Waer dooz hy heel ontsteken/
 T'en val quelt onse ziel :
 Op dat ons sou ontbreken
 Het rjck/daer hy upt viel.

Heer/wijst ons al te samen
 Hoe boos hy is van daedt/
 En maectt dat wy ons schamen
 Te doen na sijnen raedt :
 Doet ons oock veerdigh soecken
 Des Hemels onderstandt/
 Dat ons hier kan verkloecken/
 En bie'n in noodt de handt.

Komt Michael met machte/
 Vermaert en genereus/
 Houdt met u heyz de wachte/
 Maectt ons victorieus.
 Ghy zijt van Christus Kercke
 Den Veldt-heer wel bekendt/
 Wilt met uw' gunst ons stercken/
 In't strijden tot den endt.

Op onse swaerighepden
 Neemt acht/en komt te baet/
 Met troost/die wy verbedden
 Van u/ ons toe-verlaet.
 Doet onse ziel hier waken/
 Met licht/en omghegozdt/
 En na 't af-schepden haken/
 Want 't leven is hier kort.

Ⓞ Gabziel van Gode
 Die tot Mariam reyn/
 Gheworden zijt den bode/
 Al upt des Hemels pleyn/
 Ghy quaemt ons heel verblijden
 Met uwe boodtschap soet/
 Die ons van alle zijden
 Behulpelijck ontmoet.

Hoozdt/ Raphael/van nature
 Goetdadigh/ons ghebedt/
 Toondt ober ons uw' kure/
 En op ons sieckten let:
 Vereenight onse zielen
 Met Godt/en gantsch verjaeght
 Die soecken te vernielen
 In ons dat Godt behaeght.

Ⓞ En

O Enghelen des Heeren/
 Van namen onbekendt :
 Wilt u oock i' ons-waert keeren/
 En hoeden booz't Serpent/
 Verlicht aen ziel en leden
 Daer wy mee zijn bela'en/
 Ons hert bewaert in vreden/
 Op dat wy blijven staen.

Een Godt en drie personen
 Zy van ons prijs en eer/
 Om danckbaerheyt te thoonen
 Soo goedertieren Heer:
 Die ons beschickt ter trouwen
 Den Adel van sijn Hof/
 Om ons te doen aenschouwen
 Sijn macht met vzeught en lof.

Ioan. Cap. 20.

Hj blies op hen lieden, ende seyde: Ontfanght den H. Geest, der welcke sonden ghy verghen sult, die werden hun lieden verghen, ende der welcke ghy houdt, die zyn ghehouden.

Ephes. cap. 4.

En wilt niet bedroeven den H. Geest Gods, inden welcken ghy ghetekent zyt, inden dach der verlassinghen.

Des

Des Woensdaeghs.

LITANIE

Van den Heylighen Gheest.

Heerre ontfermt u onser.
Heyliger Gheest ontfermt u onser.
 Heere ontfermt u onser.
 Heylige Geest/hoozt ons.
 vertroostende Geest/ verhoort ons.
 God Vader vanden Hemel ontfermt
 u onser.
 Godt Sone verlosser des wereldts/
 ontfermt u onser.
 Godt Heylighen Geest / ontfermt u
 onser.
 Heylige Dyrbuldigheyt eenen God/
 ontfermt u onser.
 Gheest der rechtveerdigheyt / ont-
 fermt u onser.
 Geest der wijsheyt / ontfermt u onser
 Gheest des verstandts / ontfermt u
 onser.

Gheest

Gheest

Des ſterckhepts/
 Der godtbzuchtighept/
 Des goeden raets/
 Der wetenſchap/
 Des heplighe vzeese/
 Der liefden/
 Der blyſchap/
 Des vzeeds/
 Der verduidichept/
 Der goedertierenhept/
 Des goethepts/
 Der langmoedighept/
 Des ſachtmoedighepts/
 Des geloofs ende hope/
 Des manierlijckhepts/
 Des ſupberhepts/
 Des repnighepts/
 Des ootmoedighepts/
 Des lebens ende ſalighept/
 Der deughden/
 Der menichvuldige gratie
 Der aenneminge vā de kin-
 deren Godts/
 Die daer repnigt onſe zielen

Ontfermt u onſer.

Hep=

Heylichmaker ende regheerder
 der H. Kercken/
 Godt ondersoeckende de herten
 ende nieren/
 Wrecker van hemelsche gabe/
 Kender der ghedachten / ende
 booznemen des herten/
 Seker toeblicht in allen tegen-
 spoet/
 Soeticheyt vooz de geene die in
 utwen dienst beginnen/
 Sterckheyt vooz de geene die in
 u boozt gaen/
 Croon vooz de gene die volmaect
 zijn/
 Blyschap der Engelen/
 Verlichtinge der Patriarchen/
 Onderwijsinge der Propheeten/
 Mont ende wijsheyt der Apo-
 stelen/
 Victorie der Martelaren/
 Wetenschap der Confessozen/
 Supberhepdt der Maeghden/
 Salvinge van allen Heyligen/

Ontfermt u onser.

Sijt

Sijt ons genadich. Spaert ons heylighen Geest.

Sijt ons ghenadich. Verhoordt ons heylighen Gheest.

Van alle sonde/

Van allen becozinghen ende laggen des dupbels/

Van alle vermetenhepdt ende wanhope/

Van de bebechtinge der bekende waerhept/

Van afgonstichept der broederlijcke liefde/

Van alle obstinaedthept /ende versteenhept des herten

Van alle onachtsaemhept ende lupichept des geests/

Van alle onsupberhept der zielen ende des lichaems/

Van alle dwalinge ende ketterijen/

Van allen quaden geest/

Van een quaede ende eeuwigher doodt/

Verloft ons H. Gheest.

Dooz ulve eeuwige voortcomin-
ge uyt dē Vader en dē Soon/

Dooz de miraculeuse ontfancke-
nisse des Sone Godts.

Dooz uw nederdalinge op Chri-
stus ghedoopt zijnde.

Dooz u heplighe veropenbarin-
ghe inde herschijninghe ons
Heeren/

Dooz ulve toecomst over de Discipe-
len ons Heeren/ verlost ons hepli-
gen Gheest.

In dē dach des oordeels/ verlost ons
H. Gheest.

Wy sondaren/

Dat ghy alle de lidtmaten van
de H. Kercke lebendich ende
heplich wilt maecten.

Dat ghy alle volcken inde ee-
nichept des Catholijcken ge-
loofs wilt vergaderen.

Dat ghy ons met ulve heplighe
ende werckende gratie wilt
voorkomen/

I

Dat

Verlost ons H. Gheest.

Wij bidden u verhoort ons.

Dat ghy de gaben van waer-
achtige Godtbzuchtigheyt/
devotie ende gebedt ons wilt
gheben/

Dat ghy alle onse ghedachten/
woozden ende wercken tot u
wilt stueren ende heyligh
maecken/

Dat ghy den schilt van waer-
achtige ootmoedigheyt / ende
van alle deughden ons wilt
gheben/

Dat ghy den pver bande hepli-
ghe armoede in ons wilt ver-
meerderen/

Dat ghy de gabe der langmoe-
dighe verduidigheyt in ons
wilt planten/

Dat ghy ons de gratie van tra-
nen wilt geven/

Dat ghy ons vergonnen wilt/
dat wy altijd moghen honge-
ren ende dorsten nae de waer-
achtige rechtveerdigheyt/

Mey bibben u verhoort ons.

Dat

Dat ghy eenen nieuwen gheest
ende een supber herte in ons
wilt scheppen/

Dat ghy waerachtighe vrede
ende ruste des herte ons wilt
gheben/

Dat ghy om te verdragen ver-
volginghe om de rechtbeer-
digheyt ons wilt sterc makē/

Dat ghy ons in uwe gratie
wilt verstercken/

Dat ghy in't getal bā uwe uyt-
vercozen ons wilt ontfangen/

Dat ghy ons wilt verhoozen.

Gheest Godts.

Uam Godts / die af neemt de sonden
des wereldts / Stort over ons den
H. Gheest.

Uam Godts / die af neemt de sonden
des wereldts / Seynd uyt in ons
den beloofden Geest des Vaders.

Uam Godts / die af neemt de sonden
des werelts / geeft ons den goeden
Geest/

Wij bidden u verhoort ons.

244 Litanie des Woonſdaeghs,

Heplige Geest/hoozt ons.

Vertrouſtende Geest/verhoozt ons.

Heere ontfermt u onſer.

Chriſte ontfermt u onſer.

Heere ontfermt u onſer.

Vader onſe / etc.

Verſ. Ende en leydt ons niet in becoringe.

Reſp. Maer verlost ons bandē quaden / Amen.

Verſ. Send uyt uwē geest / ende zy ſullen gheſchapen worden.

Reſp. En̄ ghy ſult vernieuwen d'aenſicht der aerden.

Verſ. Een ſuyber herte ſchept in my o Godt.

Reſp. Ende den rechten gheest vernieut in mijnen binnenſten.

Verſ. En verwozpt my niet van uwē aenſicht.

Reſp. Ende uwē Heplighen Geest en neemt van my niet.

Verſ. Geest my wederom de blyſchap vā uwē Salichmaker.

Reſp.

Resp. Ende mettē p̄ncipalen Geest
versterckt mi.

Verf. De gratie des H. Gheests/

Resp. Verlicht ons verstandt ende
onse herten.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt/

Resp. Ende mijnen roep kome tot u.

GHEBEDT.

O Heere die de herten der gheloo-
vigen met de verlichtinge des
H. Gheests gheleert hebt/ geeft ons
inden selven gheest te smaken goede
dingen/ende altijt van zijne vertroo-
stinghe te verblijden.

Wij bidden Heere / dat dē vertroo-
ster die van u doozdt komt onse
ziele verlichte / ende b̄zenghe tot alle
waerheyt / ghelijck uwen Soone be-
looft heeft.

Wij bidden o Heere dat hy ons zy
de krachte des H. Gheest / de
welcke ons herte ghenadelijck rep-
L iij
nighe/

246 Litanie des Woensdaeghs,
nighe / ende bescherme van allen te-
genspoet.

HEere/ vooz wien allē hert open
his / ende allen wille spzeeckt en
vooz wien geen verholen dingen ver-
bozgen zijn / supbert doch dooz de in-
stoztinge des H. Geests de gedach-
ten onser herten / op dat wy u per-
feckt moghen beminnen / ende weer-
delijck moghen loben.

Almachtigen eeuwighen God/
dooz wiens Gheest de geheele
heylighe Kercke wozt gheheplicht
ende gheregeert/ verhoozdt ons bid-
dende vooz allen Ozden/ op dat dooz
uwe gratie alle gheloovigen u ghe-
troutwelijck moghen dienen. Dooz
esum Christum onsen Heere / Amen.

Lof-

Lof-fangh van den
H. GHEEST.

Op de bekende Kerckelycke wyſe:

Veni creator Spiritus
Mentes tuorum viſita

Imple ſuperna gratia,

Quæ tu creasti pectora.

Qui paracletus diceris,

Donum Dei altissimi,

Fons vivus, ignis, charitas,

Et ſpiritualis unctio.

Tu ſeptiformis munere,

Dextræ Dei tu digitus,

Tu rite promiſſum Patris,

Sermone ditans guttura.

Accende lumen ſenſibus,

Infunde amorem cordibus,

Infirma noſtri corporis

Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,

Pacemque dones protinus,

¶ *ib.*

Ducto-

Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Te utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

Gloria Patri Domino,
Natoque qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sæculorum sæcula.

Vers. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

Resp. Et renovabis faciem terræ.

O R E M V S,

Deus qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti : da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum.

Genen

Eenen Lof-langh tot den Hey-
lighen Gheest.

Op de Wijse:

Wilt u met my bekeeren, &c.

Komt Geest en Schepper mede
Komt Godt en eeuwighe goet/
Daelt nederwaerts in vrede/
Dloeyt mildt in ons ghemoet/
Verbult met graci' soet
De herten /die betrouwen
Dat die haer leven doct/
Haer oock sal onderhouwen.

Verbult / etc.

Ons troost wort ghy gheheeten
In lijden en verdriet/
Godts gabe onghemeten/
Die 'tquaet al bzenghit te niet/
Een vper men u oock hiet/
Een salve upt ghegoten
Wt liefde /die ghy biedt
Tot troost uws hups-ghenooten.

Een vper / et.

A b

O Hey-

O Hepligh Gheest/ u gaben
 Die zijn sevender handt :
 Ghy zijt der zielen haben/
 Een hulp van alle kant :
 Ghy zijt des Vaders pandt/
 Belooft/en oock ghesonden/
 Om met tael en verstandt
 Te cieren alle monden.

Ghy zijt/ etc.

Ontsteeckt toch onse sinnen/
 V licht in't herte pzent /
 Stort over ons u minne/
 Woont in ons ziel pzent :
 Wy zijn tot quaet ghewent :
 Ons herte sal bes wijcken/
 Ten zy dat ghy ons sent
 Den douw' van 's Hemels-rijcke.

Wy zijn/ etc.

Den vbandt wilt verdrijben/
 En bannen uyt ons landt/
 V vrede laet bekljben
 Men ons tot onderstandt :
 Lept ons uyt 's werelts bzant :
 Op dat wy vry van qualen/

En

En van der sonden bant/
 D volghen sonder dwalen.

Lept/etc.

Vertoont ons Godt den Vader
 Verheben in zijn thzoon/
 Verweckt ons allegader
 Te volghen Godt den Soon/
 Gheeft ons oock u persoon
 Te kennen/van hen beyden
 Ghekomen eben schoon
 Van alle eeuwigheyden.

Gheeft ons/etc.

A W Des

Des Woensdaechs.

L I T A N I E

Vande Apostolen.

Verf. **H**eer gheluyt is ghegaen
Hoer alle die aerde.Resp. Ende haer woorden tot die
eynden des werelts.**H**eer ontfermt u onser.
Christe ontfermt u onser,
Heer ontfermt u onser.**C**hriste hoorz ons.**C**hriste verhoorz ons.**G**odt Vader vande Heme-
len/**G**odt Sone verlosser des We-
relts/**G**odt heylighe Gheest/**H**eylighe Drievuldicheydt een
Godt/**H**eylighe maghet Maria Co-
ninginne der Apostolen / bidt
voor ons.

Ontfermt u onser

Sinte

Sinte Peter/
 Sinte Paulwels/
 Sinte Andries/
 Sinte Jacob/
 Sinte Jan/
 Sinte Thomas/
 Sinte Jacob/
 Sinte Philips/
 Sinte Bartholomeus/
 Sinte Mattheus/
 Sinte Simon/
 Sinte Thadeus/
 Sinte Matthijs/
 Sinte Barnabas/
 Sinte Lucas/
 Sinte Marcus/
 Alle heplighe Apostolen ende
 Euangelisten/
 Alle Heplige Discipulen Chri-
 sti/
 Ghy die sijt vaten des verkiesin-
 ge vanden Hepligen Geest/
 Pennen vanden rasschen schry-
 ver/

Biddt hoor ons.

Heme

Hemelen vercondighende recht-
 veerdicheyt/
 Ambassadeurs bande Heylighe
 Dieuldicheyt/
 Wt-repckers bande verholent-
 heden des Heeren/
 Patriarchen van het nieuwe
 Testament/
 Leydsinannen van het Chzisten
 volck/
 Herders van rebelijcke scha-
 pen/
 Princen des volcx/
 Daders der Kercken/
 Leeraers des waerhepts/
 Boden bande eeuwighe gaben/
 Saepers van het salighe ghe-
 loof/
 Bouknechten van Gods ac-
 kers/
 Leeraers der heydenen/
 Medecijn-meesters der zielen/
 Mannen van bermhertig-
 heyt/

Bidt voor ons.

Heyli-

Heplighe eersame mannen/
 Predicanten des werelts/
 Ghetuyghen van onse salich-
 maecker/
 Raetsluyden vanden alder-
 hooghsten/
 Drome dienaers Gods/
 Pooztiers der hemelen/
 Vrienden Gods/
 Klercken Christi/
 Discipulen vanden gecrupsten/
 Rancken vande waere wijn-
 gaert/
 Dette olijbe-bomen/
 Welriekende roosen/
 Heplighe berghen/
 Steenen van Sion/
 Fondamenten van Jerusaleem/
 Poozten des salicheyts/
 Wolcken des hemels/
 Wtstortinghen des regens/
 Nozghen sterren/
 Wylen vanden machtighen/
 Hoeden des regeringhs/

Bidt voor ons.

Sterren

256 Litanie des Woensdaechs,

Sterren des hemels/
Lichten des werelts/
Sout der aerden/
Doozspzaecken der misdadigen/
Rechters des Werelts/
Die glorie van Christus/

Wilt hoort ons.

Verf. **C**hriste hoorz ons.

Resp. **C**hriste verhoort ons.

Verf. Heer ontfermt u onser.

Resp. Chziste ontfermt u onser.

Verf. Heere ontfermt u onser.

Onse Vader. &c.

Verf. Ende leyt ons niet in beca-
ringhe/

Resp. Maer verlost ons handen
quaden. Amen.

Psalms 125.

Doen die Heer ommekeerde die
ghebanckenisse van Sion / soo
sijn wy ghewerden als vertrooste
mensen.

Alsdoen

Als doen is onse mont verbult geweest met vzeuchde / ende onse tonghe met hogher blijtschappe.

Sp sullen dan segghen onder de Heydenen / die Heere heeft groote dinghen met haer ghedaen.

Die Heere heeft groote dinghen met ons ghedaen / ende wy sijn ghewerden blijde.

Heere wilt omme keeren onse gebanckenisse / als een beecke inden supden.

Die in tranen saepen / sullen maepen in groote verblijdinghe.

Gaende giinghen sp ende schreyden / werpende hare saden.

Maer comende sullen sp comen met vzeuchden / draghende haer gerben.

Glorie sp den Vader / ende den Sone / ende den Heylighen Gheest.

Als het was inden beginne / ende nu / ende altijd / ende inder eeuwicheden der eeuwicheden. Amen.

Verf.

Verf. **D**ese sijn ghecomen wt
groote tribulatiën/

Resp. Sy hebben haer scoolen
gewasschen in het bloet des Lamms.

Verf. Dese sijn die mede triumphen/
ende sijn vrienden Gods/

Resp. Die versmadende der Princen
gebod/verdient hebbē het eewig loon

Verf. Discipline en wetenschappe
heeft die Heere haer gheleert/

Resp. Haer herten heeft hy met
verstant verbult.

Verf. Hy heeft in haer gestijft die
gratie vanden Heyligen Geest/

Resp. Ende heeft haer begaest
met Godtlike gaben.

Verf. Hy heeft haer bevonden een
dzachtich inde liefden/

Resp. Die overlopende gratie Gods
heeft haer bescheenen.

Verf. Hy heeft haer ghegeven macht
over die boose geesten/

Resp. Ende heeft haer gesondē te
preecken het rijck der hemelen.

Verf.

Verf. Sy hebben vercondicht Gods wercken/

Resp. Sijn wonderlickhedē hebben sy verstaen.

Verf. Over het gheheele aertrijck is haer gheluyt verbzept/

Resp. Ende haer woorden tot die eynden des werelts/

Verf. Met haer bloet hebben sy die Kercke ghebout/

Resp. Haer Zielen hebben sy gestelt voor Christo.

Verf. Sy hebben ghedroncken den Kelck des Heeren/

Resp. Ende sijn geheeten vrienden Gods.

Verf. Heere utwe vrienden sijn boven maten seer ge-eert/

Resp. Haer heerlichcydt is al te seer versterckt.

Verf. Ghy sult haer stellen Prin-
cen over de geheele aerde/

Resp. Ende sy sullen utwen nae-
me gedachtich sijn.

Verf.

Verf. Bidt vooz ons alle Heylighe
Apostolen Gods/

Resp. Dat wy waerdich moghen
werden die belostenisse Chzisti.

Laet ons bidden.

Almachtighe eeuwige Godt/
die in alle utwe wercken won-
derlick sijt / ende in utwe Apostolen
wert ghy gheprezen glorioos : u-
we volck dat dooz haer pzedicatie
ghelobende is / wilt beschermen:
Ende gheeft / dat wy dooz haer ghe-
beden in een heplighen roep moch-
ten ghestiert werden / wiens ghe-
denckenisse wy met een danckbaer
hert vereeren.

O Heere betwaert utwe volck / en
wiltse beschermen die op den
hulp van utwe heylighe Apostolen
betrouwen.

We bidden u Heere / wilt utwe
ghemeente een bewaerder en
heplichmaecker wesen / ende die
van alle kanten met quaet werden
on-

onrustich ghemaect / gheeft / dat sy
 beschermt sijnde / dooz uwe Apосто-
 len voozstandt / u dienen met een be-
 haechlick leben / ende gheruster her-
 ten. Dooz Jesum Chzistum onsen
 Heere uwen Sone / die met u leeft en
 regneert in eenicheyt vanden Hepli-
 ghen Gheest / God in alle eeuwig-
 heden der eeuwicheden / Amen.

Van den H. Willebrozdus Apo-
 stel van Neder-landt.

Op de Wijse :

Het viel een Hemels douwe.

Oft :

Wilhelmus van Nassouwe.

Hollandt waer is gheleben /
 D goedertieren aert ?
 D trou / gheloof / goet leben /
 Daer ghy waert vooz vermaert :
 Simpel waert ghy van seden /
 Oprecht / edel van bloet /
 Godt vruchtich / vol van vreden /
 Stantvastich van ghemoet.

Du

Du fietmen in u groepen/
 Bedroch/twist/quaet ghebzoet/
 D Ste'en van woeker bloepen/
 Van valscheyt en van bloet:
 D jonckheyt is bedorven/
 D Landt verbult van roof/
 Sing dat u is verstorven
 D vaderlijck gheloof.

Qualijck waert ghy beraden/
 Lichtveerdigh als een riet/
 Dat ghy u ouders paden
 Soo schandelijck verliet;
 Verandert ghy van heeren/
 Houdt immers 'theylich woozt/
 Dat Godt u heeft doen leeren/
 Door Sinte Willebzoort.

't Is duyfent jaer gheleden
 Dat hy u Christus leer
 Quam pzecken/t'utwer Steden/
 d' Afgoden wierp ter neer.
 De Kercken end' Outaren
 Die ghy nu hebt ontsticht/
 Zijn over duyfent jaren
 By hem Godt op-gericht.

Nu gaet ghy die verbranden/
 Daer Godt eerst wiert ge-cert/
 Met sangh/met Offerhanden/
 Als 'tout gheloof ons leert/
 Gaet u nu by verblpen/
 W bypdom staet u duer/
 Nu ghy dooz ketterpen
 Bederft ziel en natuer.

Waerom seght my de reden/
 (De saeck is van ghewicht)
 Hebt u gheloof vertreden/
 Een nieuwe Seckt ghedicht/
 Heeft Godt u opt dooz preecken/
 Dooz eenigh Seraphijn?
 Of heeft u opt ghebleecken
 Miraeckel van Calvijn?

Bezoot eens wel mijn woorden
 O byzomen Batabier
 En wilt niet meer ten Doozden/
 Dus zeplen ober stier:
 Dzept uwen kours ten Zupen
 Naer Sinte Pieters schip/
 Oft anders gaet ghy krupen
 Eens streecks naer Dupvels klip.

Malach. 1.

Vanden opganck der sonnen tot den onderganck, is mijnen naem groot onder de Heydenen, ende in alle plaetsen gheschiet Sacrifitie ende wort mijnen name gheoffert eene suyvere offerhande.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.

I. Cor. 11.

Dit is mijn Lichaem. Dit is mijn Bloedt.

D. Ambrosius lib. 4. de
Sacram. cap. 4.

Dit broot, is broot voor de woordē der consecratie: maer alser overgecomen is de consecratie, so wort van broot 'tyleesch Christi.

D. Augustinus apud Gratian. de consecratione, distinct. 2. Can.

Nos autem, &c.

Wy belijden vastelijck, dattet voor de consecratie, Broodt is ende Wijn, dat de nature voortgebracht heeft: maer naer de consecratie, dattet is het vleesch ende bloed Christi, dat de gebenedyinghe geconsecreert heeft.

Des

Des Donderdaeghs.

LITANIE

Van het Hoochveerdich Hey-
lich Sacrament des Autaers.

Here ontfermt u onser.
Christe ontfermt u onser.
Here ontfermt u onser.
Christe hoorz ons.
Christe verhoorz ons.
Godt Vader/van den Hemel/
Godt Sone verlosser des we-
 relts/
Godt Heplighen Gheest/
Hepliche Drievuldighept eenen
Godt/
O levende Broodt / dat upt den
 Hemel ghedaelt is/
O verborzen Godt onder siene-
 lijcke ghedaente van broodt
 ende wijn/
O ghebenedijden Salichmaker
 des werelts/

Ontfermt u onser.

M

Alder-

266 Litanie des Donderdaeghs,
Aldersupberste ende alderhep-
lichste offerhande/
Costelijcke wijn voortbrengen-
de maechden/
Spijse der Engelen/
Lam sonder vleckte/
Geuwich woort Godts / vleesch
gheworden / ende onder ons
woonende/
Wonderlijcke mysterie ons ge-
loofs/
Alderheplichste Hostie/
Waerachtige versoeninge vooz
lebende ende doode/
Hemelsche pre serbatijf tegen de
sonde/
Alderheplichste ghedenckenisse
der Passien ons Heeren/
Gave die alle milcheyt te boven
gaet/
Geuwich present der liefden
Godts/
Medecijne der onsterffelijck-
hepdt/

Ontfermt u onser.

Heer

Seer Hoochweerdigh en leben-
dich-maeckende Sacrament.

Aldersoetste Banckquedt in't
welck de Engelen dienen/

Bant der goddelijcker liefden/
Fonteyne der gheestelijcker

bzeuchde

Vermaeckinghe der heyligher
Zielen/

Teer-spijse der gener die in den Hee-
re sterben / ontfermt u onser.

Pandt des eeuwichen lebens / ont-
fermt u onser.

Heere weest ons genadich. Verhoort
ons Heere.

Heere weest ons ghenadich. Verlost
ons Heere.

Van het onweerdich nuttē uws
lichaems ende bloets/

Van de begheerlijckhepdt des
bleesch/

Van de begheerlijckhept der oo-
ghen/

Vande hooverdije des lebens/

M ij

Dan

Ontfermt u onser.

Verlost ons Heere.

Van dē geest der onsupberheyt/

Van alle perijckelen der sonden/

Van de eeuwighē doot/

Dooz d' onmetelijcke liefde / met
de welcke ghy dit H. Sacra-
ment hebt inghestelt/

Dooz u pzieciens bloet dat ghy
vooz ons aenden crupce hebt
uvtghestoxt/

Dooz de vijf bloedighe wonden
die ghy in u lichaem vooz ons
hebt ontfanghen/

Wy sondarē/bidden u verhoort ons.

Dat u beliebe het gheloove ende
de devotie tot het H. Sacra-
ment in ons te vermeerderen/

Dat ghy ons van alle ketterijē/
ongetrouwichēpt/ ende blint-
heyt des herten wilt verlossen
ende bewaren/

Dat ghy onse begheerten tot he-
melsche dingen wilt opheffen/
ende ons in uwen H. Dienst
verstercken.

Verloft ons Heere.

Wy bidden u verhoort ons.

Dat

Dat ghy ons middelijck deel-
achtich wilt maecken van al-
le de geestelijcke vuchten van
dit heplich Sacrament/

Dat ghy in de ure onser doodt/
met dese hemelsche teer-spijse
ons wilt verstercken ende be-
vzen/

Dat ghy de zielē van onse broe-
ders/ vrienden/ weldoenders/
ende alle ghelovighe wilt de
eewighe ruste gheben/

Sone Godts/ wy bidde u verhoort
ons.

Lam Godts / die afneemt de sonden
des werelts/ Spaert ons Heere/

Lam Godts / die afneemt de sonden
des werelts / Verhoort ons
Heere.

Lam Godts / die afneemt de sonden
des werelts/ Ontfermt u onser.

Christe hoorz ons/

Christe verhoort ons/

Onsen Vader/ etc.

Wy bidde u verhoort ons.

270 Litanie des Donderdaeghs,

Verf. Ende en leyt ons niet in beco-
ringhe.

Resp. Maer verlost ons van den
quaden.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt.

Resp. Ende mijn roep kome tot u.

GHEBEDT.

O Godt / die ons onder dit won-
derlijck Sacrament hebt nae-
ghelaten de ghedenckenisse utwer-
passie: laet ons / bidden wy / soo ver-
eeren de heylighe mysterien van u
lichaem ende bloet / dat wy de vruch-
ten utwer verlossinghe in ons gedue-
richlijck mogen gheboelen. Die leeft
ende regneert met den Vader ende
den Heyligen Gheest inder eeuwig-
heyt / Amen.

Gheeste-

Gheestelycke Lof-sangh , van het
alderheylichste ende hooghweerdichste
Sacrament des
Autaers.

Op zijn bekende Kerckelijcke wijze :

PAnge lingua gloriosi ,
Corporis mysterium ,
Sanguinisque pretiosi ,
Quem, in mundi pretium ,
Fructus ventris, generosi ,
Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conversatus ,
Sparso verbi semine ;
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cænæ
Recumbens cum fratribus ,
Observata lege plene

M in

Cibus

272 Gheestelijcke Lof-sanghen,

Cibis in legalibus ;
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.

Verbum caro , panem verum
Verbo carnem efficit.

Fitque sanguis Christi, merum ;
Etsi sensus deficit :

Ad firmandum cor syncerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui ,

Et antiquum documentum
Novo cedat ritui :

Præstat fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori , Genitoque
Laus & jubilatio ,

Salus, honor, virtus quoque
Sit, & benedictio :

Procedenti, ab utroque
Compar sit laudatio.

Lof-

Lof-sangh/

Op de voorgaende wijze.

Wilt ontspringē/ lof-sang singē
 Onsen Heer ghebenedijt.
 Want hy doet ons groote dinghen/
 Hierom looft hem met jolijt.
 En wilt u van't quaet bedwingen/
 Zijn weldaet ghedachtich zijt.
 En wilt/etc.

In-geseten//wilt ghy weten
 Wat den Heer ons heeft gedaen?
 Dooz zijn goetheyt onghemeten/
 Gheeft hy ons zijn lichaem saen/
 Dooz een spijsē om te eten.
 Wilt hem waerdelijck ontfaen.
 Dooz een/ etc.

Proeft u sinnen // wel van binnen/
 Eer dat ghy ontfanghen sult
 Desen grooten schat der minnen/
 Die den wijden Hemel vult/
 Eer dat ghy dit sult beginnen/
 Spreeckt ootmoedelijck u schult.
 Eer dat/etc.

M v

Wat

Wat mocht Godt ons meerder ge-
ben/

Dan dit lieffelijck present/
Van zijn vleesch en bloed verheben
In het heyligh Sacrament?
Op dat wy in 't eeuwighe leven
Souden komen ongheschendt.

Op dat / etc.

Dese spijse // hoogh van prijse
In ons zielen liefde straeldt:
Wt des Hemels Paradijse/
Is zy voor ons neer-ghedaelt:
Looft hem met der Eng'len wijze/
Van dees spijse onghefaelt.

Looft/etc.

Glozi? / hoogheyt / lof en eere
Sy de hooghe Triniteyt:
Die ons arme menschen teere
Dese spijse heeft bereydt/
Die ons Godt is en ons Heere/
Nu en in der eeuwigheyt.

Die ons / etc.

Dan

Van het Hoochweerdich alder-
heplichste Sacrament des
Autaers.

Op de wijze :

Maximilianus de Bossu. & c.

Christe waerachtich Pellicaen/
Een Pellicaen ghepresen
Ons vleesch hebt ghy genomen aen/
Ghy wild' ons broeder wesen :
Ghy hebt u borst open ghedaen/
D' bloet hebt ghy upt laten gaen/
Om ons al te ghenesen.

Ghy/etc.

Ghy zijt voorwaer dat eeuwigh
Fonteyn van 'teewig lebē: (bzoot/
Al zijn wy naer de siele doot/
Dooz u soo wort verdrēben
Alle ghebreck/ en alle noot :
Die u ontfanght/ al is hy bloot/
Rijckdom wort hem ghegheben.

Alle/etc.

M vj

O soe=

O soeten Heer' / o Vader goet /
 O Heere der heyl-krachten /
 Ghy komt betalen Adams boet /
 Verlossen all' gheslachten : (vloet /
 Maer Heer hoe schinckt ghy over :
 D' precieus en dierbaer bloet !
 Och laet ons dat groot achten.

Maer/etc.

't Is een waerachtich Sacrament /
 Dat Iesus selfs instelde /
 Eer dat begonst sijn groot tozment /
 In't klaer hy dat vertelde /
 Dat is een spijs seer excellent /
 Neemt nut mijn lichaem onghesehent /
 Aldus hy dat bevelde.

Dit is/etc.

O Jesu zijt ghebenedijt /
 Dat dooz vijf woorzen krachtich /
 Een supber broot sonder respijt
 Wort u persoon waerachtich :
 Ketters die ongheloobich zijt
 Weest toch ghedachtich t'allen tijt /
 Dat Godts woort is almachtich.

Ketters/ect.

L. de Q. Peyft om de ure.

Genen anderen Lof-sangh/

Int Latijn.

A Doro te devote latens deitas,
 Quæ sub his figuris vere latitas.
 Tibi se cor meum totum subjicit

Quia te contemplans totum deficit.

Ave Iesu pastor fidelium,

Adauge fidem omnium in te
 credentium.

Visus, tactus, gustus, in te fallitur,
 Sed auditu solo tuto creditur.

Credo quicquid dixit Dei Filius :

Nil hoc verbo veritatis verius.

Ave Iesu, &c.

In cruce latebat sola Deitas,

At hic latet simul & humanitas :

Ambo tamen credens atque confitens,

Peto quod petivit latro pænitens.

Ave Iesu, &c.

Plagas sicut Thomas, non intueor :

Deum tamen meum te confiteor :

Fac me tibi semper magis credere,

In te

278. Gheestelijcke Lof-sangen,

In te spem habere, te diligere.

Ave Iesu, &c.

O Memoriale mortis Domini,
Panis vivus vitam præstans homini,
Præsta meæ menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.

Ave Iesu, &c.

Pie Pellicane, Iesu Domine,
Me immundum munda tuo sanguine,
Cujus una stilla saluum facere
Totum mundum quit ab omni scelere.

Ave Iesu, &c.

Iesu, quem velatum nunc aspicio,
Oro fiat illud quod tam sitio,
Ut te revelata cernens facie,
Visu sim beatus tuæ gloriæ.

Ave Iesu, &c.

O fa

Lof-sangh.

O Salutaris hostia!
 Quæ cæli pandis ostium ;
 Bella premunt hostilia :
 Da robur fer auxilium.
 Uni trinoque Domino
 Sit sempiterna gloria :
 Qui vitam sine termino
 Nobis donet in patria.

A Ve verum corpus natum de Maria
 Virgine,
 Verè passum, immolatum in cruce pro
 homine.
 Cujus latus perforatum fluxit unda &
 sanguine.
 Esto nobis prægustatum mortis in exa-
 mine.
 O dulcis, o pie, o Jesu fili Mariæ,
 Miserere mei, Amen.

Coloff. Cap. 1.

Ick vervulle 'tghene datter ghebreeckt
aen Christus Passien, in mijn vleesch.

1. Petri 2.

Christus heeft gheleden voor ons, u lieden
exempel achterlatende, dat ghy zijn voets-
stappen, soudet volghen.

Jacobi. Cap. 1.

Iffer yemant een hoorder des woorts, ende
geen doender, dese sal geleken worden by den
man, die het aensicht zijnder gheboorten
aensiet in eenen Spieghel: hy heeft zy selven
aensien, ende is wech ghegaen, ende terstons
heeft hy vergeten, hoedanich dat hy ghe-
weest heeft.

Des Vrydaeghs.

DE

GULDE LITANIE,

Van't Leven ende Passie ons liefs
Heeren **JESU CHRISTI.**

EEN VERMANINGHE.

Als ghy hebt waerachtelijc een mis-
gen ende berou van uwe sonden: maer
nochtans ghevoelt u kranck en kout in liefde
ende devotie tot Godt: dan sult ghy u beghe-
ven om aendachtelijck t'overdencken die
Menschwordinghe, ende het Lyden des ee-
nigen gebooren Soone Christi Jesu, ende ghy
sult ontfanghen groote vruchten der godde-
lijcke bermhertigheyt in uwe ziele, want die
bermhertigheyt Godts is bereyder te gheven,
dan wy te begeeren. Een druppelken des pre-
tiose Bloets ons Heeren Jesu Christi hadde
genoech geweest om duysent werelden te ver-
lossen

lossen : maer by wilde overvloedigh dat uyt-
storten, om ons eene overvloedige verlossinge
te schencken.

K Yrie-eleyson,
Christe-eleyson,
Kyrie-eleyson.

Godt VADER van de Hemelen,

Ontfermt u onser.

Dooz u goddelijck wesen/ en dooz
alle' rgoet dat ghy selve zijt/

Ontfermt u onser.

Dooz utwe onepndelijcke goet-
hept/dooz d'welcke ghy den Mensch
geschapen hebt/

Ontfermt u onser.

Dooz utwe eeuwighe vermhertigh-
hept/dooz d'welcke ghy ober den val-
des menschelijcke gheslachts u ont-
fermt hebt/

Ontfermt u onser.

Dooz die overgroote liefde / dooz
d'welcke ghy ghegheben hebt utwen
cenighen Soone inde werelt/ om die
vande eeuwighe verdoemenisse te
verlossen/

Ontfermt u onser.

Godt.

Godt S O O N E verlosser des werelts.

Ontfermt u onser.

Dooz uwe minnelijcke begeerten
ende ghedachten des vzedes/ die ghy
hadt om den Mensch te verlossen
ende salich te maecken/

Ontfermt u onser.

Dooz de aldersoetste name MARIA,
die upt uwen goddelijcken thzoon is
ghebloten/

Ontfermt u onser.

Dooz die onbebleckte ontfanghe-
nisse ws alder-lieffste Moeder die
H. Maghet Maria, Ontfermt u onser.

Dooz haer heplighe Gheboorte/

Ontfermt u onser.

Dooz haer wonderbare volmaect-
hept / supberhept/ ende ootmoedigh-
hept/

Ontfermt u onser.

Dooz haer groote begeerten/ daer
mede sp u trock upt den schoot ws
hemelschen Daders/

Ontfermt u onser.

Dooz die diepe verootmoedinghe
uwer goddelijcker Majestept / doen
ghy

ghy nederdaelde in haer maegdelijcke lichaem/ Ontfermt u onser.

Dooz utwe alderheplichste ghehoorte/ende dooz die groote vzeught/ die aldoen utwe heplighe moeder die repne Maghet Maria hadt/

Ontfermt u onser.

Dooz die koude die ghy hadde/ doen ghy / een teer kindeken zijnde/ in die cribbe werde ghelept/

Ontfermt u onser.

Dooz de groote vzeucht die de Herderen hebben ghehadt / als zy u aenbaden leggende inde cribbe.

Ontfermt u onser.

Dooz utwe dierbaere Bloedt/dat ghy upt ghestoxt hebt in utwe pijnlycke Besnijdenisse / als ghy Iesus werde ghenaeemt/ Ontfermt u onser.

Dooz die verborzghen schatten ende offerhanden/daer mede u die H. drie Coninghen hebben vereert/

Ontfermt u onser.

Dooz die alder-heplichste offeringhe/

ghe / als ghy inden Tempel worde
ghepresenteert / Ontfermt u onser.

Dooz het blieden in Egypten / en
dooz alle die armoede die ghy aldaer
leet / Ontfermt u onser.

Dooz het wederkeeren upt Egyp-
ten tot Nazareth / ende dooz alle die
onderdanigheyt / die ghy aldaer utwe
ouders bewees / Ontfermt u onser.

Dooz utwe ootmoedigheyt / ghe-
hoozsaemheyt / ende verduidigheyt /
met d'welcke ghy waert wandelen-
de hier op der aerde /
Ontfermt u onser.

Dooz alle utwe heplige gedachten /
woozden ende wercken / die ghy in
dit leven gheoeffent hebt /
Ontfermt u onser.

Dooz utwe wonderbare Doop / en
beropenbaringhe der heplige Drie-
buldigheyt / Ontfermt u onser.

Dooz u heplich vastē ende sware
becozinge die ghy inde Woestijne leet
bande boose geesten / Ontfermt u onser.

Dooz

Dooz utwe swaeren arbept / hon-
 gher / ende dorst / coude / ende hitte /
 ende veel verdziets / dat ghy ghehadt
 hebt wandelende van dozp tot dozp /
 pzeckende ende genesende den volc-
 ke / Ontfermt u onser.

Dooz utwe groote armoede / ver-
 smadinghe / ende ellende die ghy in
 utwe sterffelijcke leven patientelijck
 verdzaghen hebt / Ontfermt u onser.

Dooz u menighvuldich waecten /
 ende innich Ghebedt / dat ghy tot
 Godt utwen hemelschen Vader vooz
 onz dede / Ontfermt u onser.

Dooz u salighe leeringhen / god-
 delijcke mirakelen / ende wonderba-
 re wercken / die ghy dede / Ontfermt u onser.

Dooz utwe sonderlinge sachtmoe-
 dighept / milde barmhertighept / ende
 onverwinnelijcke lijdtfaenhept / die
 ghy betoont hebt in alle utwe wan-
 delinghe / Ontfermt u onser.

Dooz de mede-doghende tranen /
die

die ghy schreyde / rijdende op den
 H. Palm-dagh inde stadt van Je-
 rusalem/ Ontfermt u onser.

Dooz het verdragen bande schzie-
 kelijcke valscheyt / die de boose Jo-
 den teghens u versierde/ Ontfermt u onser.

Dooz uwe gront-hertige begeer-
 te onser verlossinghe/ Ontfermt u onser.

Dooz d'ootmoedighe wasschinghe
 der voeten uwer Discipulen / ende
 oock ws Verraders/ Ontfermt u onser.

Dooz u alder-heplichste Lichaem
 ende Bloet/ dat ghy onder ghedaen-
 te van broodt / ende wijn / gaest uwe
 Apostelen ende ons allen tot een Sa-
 crificie ende Sacrament/ Ontfermt u onser.

Dooz uwe minnelijcke goedertie-
 rentheyt / als ghy uwen beminden
 Discipel Johannem liet rusten op
 u H. borste/ Ontfermt u onser.
 Dooz

Dooz die droevighe waerschou-
winge/sonderlinghe leeringhen/hen-
lighe woorzen / die ghy als doen in't
affscheyden haddet / tot u lieve Dis-
cipulen/ Ontfermt u onser.

Dooz die droefheyt utwer H. zie-
le/die ghy hadt gaende om utwen he-
melschen Vader t'aenbidden int hof-
ken / by den bergh van Oliveten.

Ontfermt u onser.

Dooz dat aendachtich ghebedt/
dat ghy in die uysterste benautheyt
hadt/ Ontfermt u onser.

Dooz den anert / ende strijdt die
ghy hadt teghens den doot/daer dooz
ghy oock sweete water en bloet/

Ontfermt u onser.

Dooz het obergheben utweg wille
inde wille des Vaders / en 't cloeck
aennemen van alle het toekommen-
de lijden/ Ontfermt u onser.

Dooz utwe ootmoedigheyt/als ghy
vanden H. Enghel wilde wesen ver-
sterct ende getroost/ Ontfermt u onser.

Dooz

Dooz die minnelijckheydt met
d'welcke ghy utwe byanden gemoet-
te / ende u selven overgaest in hunne
wreede handen / Ontfermt u onser.

Dooz utwe goetheyt / als ghy toe-
liet den kus van utwen Verrader
Judas / ende oock Malchus eenen
Dienaer d'ooze weder aensette /
Ontfermt u onser.

Dooz die deerlijcke gebangenisse
die ghy leet als de wreede Joden en
Soldaten u opbielen ende grepen /
Ontfermt u onser.

Dooz utwe handen / arbeyt / ende
alle het lijden dat ghy hadt in die
nacht der duyfstermissen /
Ontfermt u onser.

Dooz den herde slagh die ghy leet
aen utwe ghebenedijde wanghe int
huyt van Annas / Ontfermt u onser.

Dooz dat ellendigh trecken / en sle-
pen als men u leyde ghebonden van
Annas tot Caphas /

Ontfermt u onser.

¶

Dooz

Dooz dat onrecht vonnis/dat/ als
het volck u t'onrecht beschuldighde/
den oppersten Priester der Joden
over u streecke/ Ontfermt u onser.

Dooz het minnelijck ghesicht met
'twelck ghy aensiende Petrum hem
beweeghde tot penitentie/

Ontfermt u onser.

Dooz dat eyselijck bespoutwen/ en
bespotten/ 'tverbinden uwer oogen/
kinneback-flagen/hals-flagen/ ende
alle het heymelijck lijden dat ghy
doen stils wijghende leet/

Ontfermt u onser.

Dooz het presenteren van u / die
als een quaet-doender gelevert wo-
den aenden Rechter Pontius Pila-
tus/ Ontfermt u onser.

Dooz die versmaetheydt die ghy
leet van de Coninck Herodes/ als hy
u bespotte met alle zyn volck/u aen-
doende een witte cleet/

Ontfermt u onser.

Dooz uwe groote verduldicheyt
die

die ghy hadt als ghy gesonden woorden vanden eenen Rechter tot den anderen/
Ontfermt u onser.

Dooz die beschaemthept die ghy hadt doen men u ontleede/ en naeckt bont aenden colomme / met smerte ende bevinge ws teere ende verkoude lichaems/
Ontfermt u onser.

Dooz die pijnelijcke gheesselinghen / het dooz-houtwen ws hepligh vleesch/ ende uytstoztinghe ws pretieuse Bloets/
Ontfermt u onser.

Dooz die pijn die ghy leet in u ghebenedijde hoofst / als die wreede soldaten u met scherpe doozne croonden / daer op swaerlijck druckende/ ende slaende/
Ontfermt u onser.

Dooz die bespottinge die ghy leet/ als die ongoddelijcke menschen u een riet inde hant gaven/ ende spottelijck aenbaden en groeten Coninck der Joden/
Ontfermt u onser.

Dooz die beschaemthept die ghy hadt doen Pilatus u soo mismaeckt/
Rij ende

ende omhanghen met een purpure
cleet bertoonden aen het volck/
Ontfermt u onser.

Dooz dat groot hertseer / ende
wee die ghy gevoelde / als ghy hooz-
den u volck tegens u roepen / Crupst
hem Crupst hem / Ontfermt u onser.

Dooz d'onrechtveerdighe senten-
tie die ghy onnosel ontfinght / als
Barrabas den Moordenaer los ge-
laten / ende ghy oberghelevert worde
inde wille der bloetgierige Joden /
Ontfermt u onser.

Dooz die diepe ootmoedighepdt
met d'welcke ghy aenbeerde het pac
des crupces / draghende dat op uwe
ghebenedijde schouderen tot op den
bergh Calbarie / Ontfermt u onser.

Dooz die diepe wonde ws ghebe-
nedijde schouderen / ende bloedighe
boetstappen die ghy ginckt wesende
gheladen met den swaren balck des
crupces / Ontfermt u onser.

Dooz die beweeghlickheyt uws
herte

herte die ghy hadt / als u ghemoette
uwe lieve Moeder / ende die vrou-
wen schrypende over u /

Ontfermt u onser.

Dooz het pijnelijck uptrecken u-
wer cleederen / ende die schaemte die
ghy hadt als ghy naeckt saet om ge-
leyt te worden op het Cruys / dat u
bereypt worde /

Ontfermt u onser.

Dooz dat grouwelijck spannen
van alle die aderen / ende senuwen /
die ghy leet als men u uptrechten op
den houte des cruyces /

Ontfermt u onser.

Dooz het doozgraven uwer ghe-
benedijde handen ende voeten / als
die met plumpe naghelen ghehecht
worden aenden cruyce /

Ontfermt u onser.

Dooz het slaen der nagelen / ende
overbloedigh uptstozten ws heyligh
Bloets /

Ontfermt u onser.

Dooz het opheffen ws doozwon-
de lichaem / ende het neerschieten in

die diepe steenighe putte/

Ontfermt u onser.

Dooz den spijt die ghy leet / als
die soldaten / int aensien van u/depl-
de uwe cleederen / ende 'tlot daer op
wierpen/

Ontfermt u onser.

Dooz alle de pijn ende lasteringē
die ghy patientelijck verzoecht / als
ghy drie uren langh hinght levende
aenden Cruyce/

Ontfermt u onser.

Dooz uwe goetheyt om d'welcke
ghy Godt uwen Vader hadt vergif-
fenisse vooz uwe vbanden/

Ontfermt u onser.

Dooz die barmhertigheyt met
d'welcke ghy den Moordenaer be-
loofden het Paradijs/

Ontfermt u onser.

Dooz de sorghebuidigheyt die ghy
hadt bevelende uwe Moeder aen u-
wen beminden discipel Johannes/
ende wederom desen aen uwe alder-
heplichste Moeder Maria,

Ontfermt u onser.

Dooz

Doo? dat ellendich roepen / ende
bittere weenen daermede ghy / han-
gende aenden galghe des cruyces / u
beklaechde voo? Godt uwen hemel-
schen Vader / Ontfermt u onser.

Doo? den grooten dorst die ghy
had als ghy met Myrre ende edickt
worde ghelaest / Ontfermt u onser.

Doo? die wonderbare langhmoe-
digheyt / met d'welcke ghy het al
hebt volbrucht / om onse salichmaec-
kinghe / Ontfermt u onser.

Doo? dat laetste roepen / als ghy
inde handen ws Daders gaest uwe
onbesmetten gheest / Ontfermt u onser.

Doo? het verscheyden van uwe
heylighe ziele / het breecken ws min-
nelijcke herte / en 'tneppen ws gebe-
nedijden hoofts / Ontfermt u onser.

Doo? het doozstreecken uwer doo-
de zide / daer uyt bloeyde water
ende bloet / Ontfermt u onser.

Doo? het neder vaeren van uwe
heylighe ziele tot int voozghelicht

der helle/ Ontfermt u onser.

Dooz de kracht utwer glozieuser
ziele die de poozten der hellen dede
bzecken/ ende daer uyt verlosse alle
die bzienden Godts/

Ontfermt u onser.

Dooz het afdoen / ende begrabe-
nisse ws heplighe lichaems/ ende die
groote compassie ende 'tweenen van
u alder-lieffste Moeder ende van al-
le andere utwe getrouwe bzienden/

Ontfermt u onser.

Dooz utwe heplighe ende glozieuse
Verrijfenisse bande dooden/

Ontfermt u onser.

Dooz de blyfchap utws Moeders/
ende van alle utwen bzienden/ als zy
sagen u glozieuselijck verresen/

Ontfermt u onser.

Dooz utwe wonderlijcken Hemel-
baert / die nu sit ter rechter hant
ws hemelschen Vaders/

Ontfermt u onser.

Dooz't ober-seynden des hepligen
Gheests

Gheests den Vertrouster.

Ontfermt u onser.

Dooz die glozie met d'welcke ghy
die alder-heplighste Maghet uwe
Moeder Maria inden Hemel ont-
fangen/ en boven alle Hepligen ghe-
kroont hebt/

Ontfermt u onser.

Dooz alle uwe heplighe verdien-
sten / ende dooz het ghebedt ende de
verdienste ws moeders die H. Ma-
ghet Maria/

Ontfermt u onser.

Dooz het gebedt des Aerts-engel
S. Michiel/ des heplighen Engels
onsen bewaerder/ ende alle heplighe
Engelen/

Ontfermt u onser.

Dooz het gebedt ende verdiensten
van S. Peter ende Paulwels / van
S. Jan/ende van alle uwe H. Apo-
stelen/

Ontfermt u onser.

Dooz het gebedt ende verdiensten
van S. Steben / S. Laurens ende
alle uwe H. Martelaren/

Ontfermt u onser.

Dooz 'tghebedt ende verdiensten
van

van S. Augustijn / S. Dominicus /
S. Franciscus ende alle H. Confes-
sozen /

Ontfermt u onser.

Dooz 'tghebedt ende verdiensten
van S. Catharina / S. Barbara /
S. Agnes ende alle H. Maeghden /
ende Martelerffen /

Ontfermt u onser.

Dooz het ghebedt ende verdien-
sten van S. Anna / S. Elisabeth /
S. Monica ende alle heplige Vrouwen
ende Weduwen /

Ontfermt u onser.

Dooz het ghebedt ende verdien-
sten van alle uwe Heplighen ende
uptbercozenen / die nu zijn ofte im-
mermeer wesen sulken inden Hemel
ende op der aerde /

Ontfermt u onser.

Weest onser ghenadich Heere Jesu
Christe inden vreeselijcken dagh wy
oordeels / ende verleent ons nu alle
dat ons van noode is aen ziele ende
lichaem / soo dat wy hier uwe gratie
stadelijck ghenieten / salichlijck den
loop

loop ons leven eynden / ende in het
toe-komende eeuwighen leven met u/
ende alle uwre Heylighen ons in de
glozie uwes hemelschen Vaders ver-
blijden/Amen.

Christe Jesu hoorz ons.

Christe Jesu verhoorz ons.

Onsen Vader, &c. Weest gegroet, &c.

Verf. Christus is voor ons gewor-
den onderdanich totter doot / totter
doot des Cruyses.

Antw. Daeromme heeft hem God
verheben / ende gegeven eenen Naem
boven alle Namen : soo dat in zijnen
Name alle knyen bukken / in hemel /
op der aerde / ende onder die aerde.

G H E B E D T.

O God hemelsche Vader / die ge-
wilt hebt dat uwen beminden /
eenighen Soone onsen Heere Iesus
Christus om de Werelt te verlossen /
mensch worden / ende na den arbeyt

N vj

van

van drie-ende-dertich jaeren / oock
 soude ondergaen die schzickelijcke
 pijnen ende den bitteren doodt des
 cruyces: Laet doch alle desen arbeyt/
 ende lijden niet verlozen zijn aen ons
 uwe creatueren. Verlost ons van
 alle sonden ende des Vpandts ten-
 tationien: Verleent ons waerachtighe
 penitentie / ende beternisse vooz on-
 sen doodt. Versterckt ende bewaert
 ons in uwen dienst. Verbozdert ons
 tot alle deughden ende volmaeckthe-
 den. Maect dat wy u/onzen Godt/
 altijts ende boven al beminnen: ons
 eben mensch/ oock onse vbanden/ om
 u / ende in u / op dat wy nae dit ver-
 ganckelijck leven/ met alle uwe uyt-
 vercozenen moghen ingaen tot in dat
 eeuwighe leven. Dooz den selven Je-
 sum Christum uwen Sone onsen Hee-
 re/Amen.

GHEBEDT.

O Heere Jesu Chziste / des lebende Gods Soone / stelt u lijdē/crups en̄ doot / tusschen u oordeel ende mijne ziele / nu ende inde ure des doodts / ende wilt alrijt verleenen de lebende gratie ende bermherzigheyt / de overledenen ruste ende quijtscheldinghe / u heplighe Kercke een waerachtige vrede en̄ eendzacht / ende ons sondaren het eeuwich leven ende eeuwighe blyschap. Die leeft ende regneert in der eeuwigheyt / Amen.

Ghebedt,

TE NOEN TYDT.

Van 'tlijden ende Doodt Christi.

Ghebenedijdt is mijn Heer mijn Godt mijn verlosser mijn Saligh-maker / die upt puerder liefden /
upt

uyt brandende Minnen den bitteren
kelck vooz mijn ghezoncken heeft/
die den doot vooz mijn ghestorven is/
die het schrift van mijn schult ghe-
scheurt heeft/die de Hemel vooz mijn
gheopent heeft. Wat sal ick u we-
derom gheben o soete Jesu vooz al
dat ghy mijn bewesen hebt / ick heb
den sueren appel gebeten ende u tan-
den zijn eggich gheworden/ mijn be-
durben Natuer heeft u ghebonden/
mijn Helsehe nijdicheyt heeft u ghe-
levert/ mijn eyghen liefde heeft u ge-
stooten/gheslaghen ende bespot/mijn
wellusticheyt heeft u gegeesselt/mijn
toozen heeft u hoeft ghecroont/ mijn
aertschen hert heeft u ontkleet/ mijn
gulsicheyt heeft u met galle gelaest/
mijn hobeerdicheyt heeft u aen die
galgh des crups tusschen twee mooz-
denaers genagelt en gehanghen. **O**
bedurben kint van Adam die opt de
sonden ghehooz hebt gegheben/ wat
sal ick antwoozden u heplighe
Mensch-

Menschept die vooz mijn dus veel
heeft geleden/ wat magh ick anders
doen dan dat ick het al gheef vooz al/
ende make voozt aen vant liiden mijn
vzeucht/van die armoet mijn deucht/
van die versmaetheyt mijn Eer/dooz
u mijn alderlieffste Bruydegom
Christe Jesu die leeft ende regneert
inder eeuwigheyt / Amen.

Een consideratie op de woorden
van Pilatus.

ECCE HOMO;

Als hy JESUM aen de Joden
vertoonde.

Stem:

Lamentacy vande Graef Essex.

ECce Homo, siet aen o mensch.
Komt hier; komt / sieter u sa-
ligheyt aen.
Komt mensch/ komt siet/ siet 'tis sijn
wensch:

Siet

Siet wat u sonden hier hebben ghe-
daen.

Ecce, ecce, siet/ siet doch:

Och wie sou nu sondighen noch?

Siet den Bzupdegom komt uyt/

En vertoont hem aen sijne Bzuyt/

En schreyt tot haer oock overhuyt.

Ecce, &c.

Komt Chzisten ziel/het gaet u aē/
Siet hier des Vaders Almachtigen

Soon :

Hy komt ten thoone vooz u staen/

Alleen uyt liefde van uwē persoon.

Siet sijn konincklijck cieraet/

En sijn schoone Bzuplofts-gewaet :

Siet sijn purper/kroon/en staf/

Siet van liefde wort hy oock laf/

Sijn tranen (siet) die loopen af.

Siet sijn Kon. etc.

O Jesu/o mijn Heer/ mijn Godt!

O mynder zielē waerachtigē vrient!

Ik heb sulcken liefde/ sulcken lot

Aen u/ o Bzupdegom/ nimmer ver-

dient.

Dus

Dus ick bid : tot danckbaerheyt/
Doet my leven in hepligheyt :
Gheeft my/bidd' ick met ootmoet/
C'ulwaers/ Heer/ een liefde soo soet/
Dat ick vooz u oock stozt mijn bloet.
Dus ick/etc.

Vande Seben woorzen :

Stem :

Den tijdt is hier.

I

DEn tijt is hier
Wilt nu mee droebigh wesen
Met een Hevier
Vloeyende int saysoen/
De liefde fier
Laet van u zijn ghepzesen/
Met goe manier/
Ter crupce wilt u spoen/
Hoozt hoe goedertieren
Dat is d'eerste blasoen/
Die soo in liefd' is vooz-ghegaen/
Bidt vooz die hem aen't crupce slaē/
Vader

Vader verghevet haer, **siet acu/**
 Sy weten niet wat sy doen.

2.

Nent crups' voozwaer/
Is hy soo hoogh verheben/
Een Middelaer/
Vol liefd' der zielen spijs
Comt allegaer/
Wilt hem met **M**in aenleven
Sijn liefd' aldaer
Wilt hier in gheben prijs/
As de **M**oordenaer/
Dus roept hy met woorden wijs:
O Heer my doch ghedachtich zyt
As ghy comet ghebenedijt;
 Huyden sult ghy met mijn verblijt,
 Welen in't Paradijs.

3.

De liefde reyn/
Heeft hier aldus gebleken/
Ons alghemeyn
Die nu vol sonden zyn/
Tot troost certeyn
Comt nu ghy ingeseten

Tot

Tot die Fonteyn
 Der zielen Medecijn/
 Dat edele greyn
 (Siet hier de Moeder sijn)
 Sepde: Vrouw' fiet uwen Soon,
 (Daer na) fiet uwe Moeder schoon,
 Hoozt doch hier eens dese toon/
 Vol liefd' als Kristelijn.

4.

O Liefde groot!
 Wie soud' u niet beminnen?
 In sulcken noot/
 Werde ghy noch versmaet/
 Die totter Doot
 U bloet had laten rinnen/
 Dooz ons Sondaren snoot
 Een vaste toeverlaet
 Hangende bloot
 Alen't crups roept metter daet:
 Mijn Godt, mijn Godt (nu hoozt en siet)
 Wiens tranen sullen bezeken niet/
 Als dit geluyt sijn hert inschiet
 Waerom ghy my verlaet?

Toon

5.

Toont liefdens aert/
 Wilt med' ooghen bewijfen :
 Godt openbaert
 Sijn liefd' in't aertsche dal
 (Siet hoe vermaert)
 Dit is boozwaer de spijse/
 Die hy verclaert/
 En d' Vader gheben sal.
 Bent ghy beswaert/
 (Siet hy roept over al)
 Mijn dorst, mijn dorst, comt al gemeyn/
 Laest my met eender hertje reyn/
 Dit gheschiet om u certeyn/
 Die leght dooz Adams val.

6.

't Is al bereypt/
 Gaet 't Byzuplofs cleet aen-trecken/
 Dooz supberheyt/
 Wt alder zielen cracht :
 Tot danckbaerheyt/
 Soo wilt u ziel verwecken/
 Met tranen schreyt/
 Dat ghy soo onbedacht

Van

Van achteloosheyt
 Soo dickwils zijt verſmacht:
 Dat ghy by na vergeten ſout
 Chriſtus die ſurf aen't crupcē hout:
 En ljdende ſoo menichſout
 (Roeyt) het is al volbracht.

7.

Princen wilt gaen/
 De aert begint te beven/
 Wy hebben miſdaen:
 Alle gaer minſt en meeft/
 Siet dit eens aen!
 Aent crups wort 'tal vergeben:
 Comt die zijt belaen!
 Comt al ter hooger Feest!
 Siet de Pellicaen!
 Zijt langer niet hebzeest! (bant/
 't Doozhangſel ſcheurt/ hy bzeect den
 (Siet hoe dat Godt in liefde bzant)
 (Roeyt!) ô Vader in uwen handt
 Beveelick mijnen Gheest.

Hier naer volght, de Litanie tot den ghe-
 kruyſten CHRISTUM, mede op
 den Vrydagh ghevoeght.

Item

Item's Vrydaeghs.

LITANIE

Tot den ghekrupsten
Christum.

Heerere ontfermt u onser.

Christe ontfermt u onser.

Heere ontfermt u onser.

Christe / hoorz ons.

Christe / verhoorz ons.

Godt Vader banden Hemel / ontfermt u onser.

Godt Sone verlosser des werelts / ontfermt u onser.

Godt H. Gheest / ontfermt u onser.

Heylighe Driebuldighepdt eenen
Godt / ontfermt u onser.

Christe die van de Joden tot het
Cruys gheroepen zijt / ontfermt u
onser.

Christe

- Chyriste die tot de doodt des
 Cruys verwesen zyt/
 Chyriste die tot de plaetse der
 straffe met het Cruys ghe-
 leyt zyt/
 Chyriste die met nagelen aen het
 Cruys gehecht zyt/
 Chyriste die voor ons aen't Cruys
 een vermaledijdinghe gewor-
 den zyt/
 Chyriste die aen't Cruys bespot
 ende geblasphemert zyt/
 Chyriste die voor u vanden aen-
 t Cruys ghebeden hebt/
 Chyriste die den berouwighen
 moordenaer aen't Cruys het
 Paradijs belooft hebt/
 Chyriste die met u Moeder ende
 uwen Discipel aē het Cruys/
 medelijden hadd'/
 Chyriste die aen't Cruys klaegh-
 de van den Vader verlaten te
 zyn/
 Chyriste die aen't Cruys met
 galle

Onfermt u onfer.

galle ende edick ghelaest
wiert/

Christe die aen't Cruys vol-
bracht hebt al dat van u ghe-
schreven was/

Christe die aen't Cruys uwen
gheest inde handen des Va-
ders bevolen hebt/

Christe die aen't Cruys vooz
ons geoffert zijt/

Christe die dooz het Cruys de
werelt verlost hebt/

Christe die vooz 't Cruys ober
onse vbanden getriumphheert
hebt/

Christe die totte doot des Cruy-
ces vooz ons ghehoorzaem
waert/

Christe upt wiens sijde aen't
Cruys water ende bloet ghe-
bloept heeft/

Christe die op den Kandelaer
des Cruys de werelt verlicht
hebt/

Ontfermt u onser.

Christe

Chziste die aen't Cruys alle dingen
tot u treckt/ontfermt u onser.

Chziste die vanden Cruyce ghedaen
zijt/ontfermt u onser.

Chziste die dooz't Cruys in uwe glo-
rie gegaen zijt/ontfermt u onser.

Weest ghenadich / Spaert ons
Chziste.

Weest ghenadigh / Verhoort ons
Chziste.

Van alle quaet/verlost ons Chziste.

Van alle sonde/

Van de stricken des duyvels/

Van alle onse smetten ende on-
reynigheden/

Van alle schult ende boet/

Vā alle verbintenisse ende ban-
den der hellen/

Vande helle des viers/

Dooz u hepligh Cruys/

Dooz u doozne croone die ghy
aen het Cruys ghedzaeghen
hebt/

Dooz de heplighe vijf wonden/

Verlost ons Chziste.

die

die ghy aen't Cruys ontfan-
ghen hebt/

Dooz u dierbaer bloedt d'welck
ghy aen het Cruys verstoert
hebt/

Dooz u bitter doodt aen het
Cruys/

Dooz u selve die aen het Cruys
booz ons geoffert zyt/

Dooz alle de pijnen ende toz-
mentē die ghy aen het cruys
verdrazen hebt/

Dooz alle u ghebeente die aen
het cruys getelt zyn/

Dooz de tranen die ghy aen het
cruys gestoert hebt/

Dooz het geweē ende suchten
uws herten aen het cruys/

Dooz het druckelijck afdoen ws
lichaems van het cruys/

In de upze onser doodt/

Inden dagh des Oordeels/

Wy sondaren wy bidden u verhoort
ons.

Verloft ons Chriſte.

Dat

Dat ghy dooz u Cruys ons
wilt sparen/

Dat ghy ons oprecht eñ stant-
vastighe lief-hebbers des
crups wilt maken/

Dat ghy ons de vruchten ws
H. Cruys deelachtich wilt
maecken/

Dat ghy ons gunt ons crups
dagelijcks op te nemen / ende
nae te dragen/

Dat ons de wereltd ter liefde
van u gekruyft zy / ende wy
de werelt/

Dat ghy ons vleesch mette ghe-
breken ende begeerlijckheden
wilt crupen/

Dat ghy ons gunt dooz u crups
in u glorie te mogen gaen/

Jesu Christe vooz ons ghe-
kruyft/

Am Godts die af-neemt de son-
den des wereldts / Spaert ons
Christe.

My bidde u verhoort ons.

Lam Godts die af-neemt de son-
den des werelts / Verhoozt ons
Chziste.

Lam Godts die af-neemt de son-
den des werelts / Ontfermt u
onser Chziste.

Chziste gekruyst/hoozt ons.

Chziste gekruyst/verhoozt ons.

Heere ontfermt u onser.

Chziste ontfermt u onser.

Heere ontfermt u onser.

Onse Vader/ etc.

Verf. Christus is voor ons onderda-
nigh gheworden totter doot.

Resp. Tot de doot des Crupes.

Verf. Heere verhoozt mijn ghebedt.

Resp. Ende mijnen roep kome tot u.

G H E B E D T.

O Heere Jesu Christe, die uyt den
Hemel ter aerden uyt des Va-
ders schoot ghedaelt zijt/ ende hebt u
dierbaer bloet tot vergiffenisse onser
sonden gestoxt: wy bidde u ootmoe-
delijck/

delijck / dat wy inden dach des ooz-
deels t'uwe rechterhant mogen hoor-
ren: Komt gebenedijde.

Ⓞ God die de baniere des lebend-
makende crups met 'tbloet ws ee-
nighs Soons hebt willen heyligh-
maken: gunt doch / dat de ghene die
inde eere des selfs Crups haer ver-
bliden / oock dooz uwe beschermes-
nisse ober al verblijt moghen wesen.

Ⓞ Godt die utwen Sone om on-
sen't wille de galgedes Crups hebt
doen aenbeerden om de macht des
vyants van ons upt te sluyten: gunt
ons uwe dienaren / dat wy de glozie
der verrijfenisse mogen verwerben.

Ⓞ Godt die dooz de passie uws
Soons de wereldt remedie hebt ver-
leent: wilt u volck doch met hemel-
sche gaben vervolghen / op dat wy
volkomen bypdom moghen beko-
men ende tot het eeuwich leben toe-
nemen.

Ⓞ Heere Jesu Chziste des leben-
de.

de Gods Sone / die vooz de saligheyt
des wereldts de galghe des Crucce
opgheklommen zyt / en u dierbaer
bloedt tot verlossinghe onser zielen
overbloedelijck hebt upt gestort / wy
bidden u ghenadelijck / dat ghy ons
nae onse doot doet blijdelijck binnen
komen / binnen de poorten des He-
mels : Die leeft ende regneert met
Godt den Vader in cenighepdt des
H. Gheests / van eeuwighepdt tot
eeuwighepdt / Amen.

Verf. Heere verhoort mijn gebedt.

Resp. Ende mijnen roep kome tot u.

Verf. Laet ons den Heere ghebene-
dijden.

Resp. Gode zy danck.

Verf. Ende de zielen der gheloovige
moeten deur Godts berm-
hertighepdt rusten in vrede.

Resp. Amen.

E E N

Nieu gheestelijck Liedt,
De wijse:

*Schoon Liefken jent seer
excellent.*

O Chzisti bloedt/
O't Welck vloepende spoet
Wt zijn Heplighe wonden;
Mijn pijn versoet/
En verlicht mijn gemoet/
Dat mijn seer klaghen doet/
Over mijn oude sonden.

Chzistus boozwaer/
Wt liefden klaer/
Singh u minlijck vergieten;
Dat ick Dienaer/
Sijn will' soude nemen waer/
En met der Enghelen Schaer/
Eeuwigh hem soud' ghenieten.

Na 's wereldts swanck/
 Singh ick mijn ganck/
 Men sach my wepnich achten/
 Des kelckes dzanck/
 Daer hem liefde toe dwanck/
 Tot hulp der menschen kranck :
 En my saligheyt wachte.

Ick neem mijn keer/
 Nu tot u weer/
 O ! bloedt Christi verheben/
 Versoent my Heer/
 Dien ick vergramt heb seer:
 Want ick in u begheer/
 My heel over te geven.

O Heer gaest ghy/
 Een dzoppelken my/
 Van u bloede vol minnen;
 Ick soude bly/
 Van sonden wesen by/
 En de hellsche party
 Soud' my niet meer verwinnen.

Een druppelken kleyn/
 Van dit bloedt certeyn
 Is van soo grooter weerden;
 Dat het alleyn/
 My helpet upt den weyn:
 Ende kan maecken reyn/
 Als een Enghel op eerden.

O Ziel bereypt
 Godts Majesteyp/
 In u een open stede;
 Met ootmoedtheyp/
 Sijn hulpe by verbeyp/
 Op dat ghy wordt bespreyp/
 Met zyn bloedt hier gerede.

O Prins'lijck bloedt/
 Neemt in behoedt/
 My nu en't allen tijden:
 In druck/voorspoedt/
 Gheeft ghy my eenen maedt;
 Dat ick in't eeuwich goedt/
 Met Godt my sal verblijden.

Een ander/

Op de wijs:

Den tijdt is hier datmen sal vro-
lijck wesen,

Comt en laet ons gaen
Den groenen Mey in draghen
Daer den Pellicaen
Jesus op heeft gherust
En vooz ons voldoen
Nae zijn goet wel behaghen
Onse sonden saen
Dooz zijn bloet upt gheblust
Nae desen Meyboom
Had Christus grooten lust
Om dat hy bzenghen sou te niet
Die Ebam dooz den boom verriet
Triumphe en accoozt
Bzencht desen Meyboom voozt.
Ghy traghe wilt u spoen/
Desen Mey in te halen.
Want hy kan ons voen
Met alle weelden sijn

Ous

Ons schult en rantsoen
 Vou Christus oock betalen
 Men desen boom groen/
 Dat was den wille zijn
 Desen groenen Meye
 Is ons een Medecijn/
 Sijn costelijcke vruchten goet
 Des byants machte vluchten doet/
 Triumphe en accoozt
 Breght desen Meyboom boozt.
 Een wort niet vermoeyt
 Van desen Mey ghezesen/
 Want upt hem soo bloeyt
 Alle gheneuchte soet/
 Lieffelijck hy bloeyt
 Van bloemkens uptghelesen/
 Want hy is bespoet
 Met Christus dierbaer bloet/
 Laet ons glozieren/
 In desen Meyboom goet/
 Die voor ons is victorieus/
 Van krachten seer glozieus
 Triumphe en accoozt/
 Breght desen Meyboom boozt.

O by

Desen

Desen Mey plapsant
 Als heden is gebonden
 Met eeren triumphant
 Binnen Romen ghebracht/
 Hy is een seecker pant
 Van vergiffenis der sonden/
 Die Joden tot een schant/
 Die hem hebben veracht:
 Veel verscheyde deuchden
 Heeft dese Mey ghebracht
 Die desen Mey wel draghen wil
 Moet wesen sonder claghen stil
 Triumphe en accoozt/
 Bzenght desen Mey-boom voozt.
 Princen alghemeyn/
 Laet ons nu contempleren/
 In desen Meyboom reyn/
 Daer is ons salicheyt/
 Hy is den wech certeyn
 Daermen dooz moet passeren/
 In het Hemels pleyn/
 Daer Christus ons heeft bereypt
 Tot die deure des levens/
 Anders geen padt en leydt

Dan

dan dooz het Cruys ons Heeren saen
 Daer hy ons heeft dooz leeren gaen/
 Triumphe en accoozt/
 Bzenght desen Mey-boom boozt.

Een ander/

Op de wijze, Alsoo't beghint.

HEt stont een Moeder reene
 Nessens dat crupcen hout/
 Seer druckelijck in weene/
 In liefde niet verkout:
 Met pijnne menichfout
 Sach sy haer Soon eerbaer
 Hanghen/ als puer repn gout
 In't vier des ljdens swaer.

Met/etc.

Wiens meljdend' herte
 't Sweert druckelijck doozsneet:
 Och hoe was dan in smerte/
 Bedrukt/benaut/besweet/
 Godts moeder/ als groot leet
 Haer Soon ghebenedijt

Werde

Werdt aenghedaen seer wreedt:
Doo? haer noyt dzoever tijdt.

Godts/etc.

Wie isser doch in wesen/
Die niet bedzoest sou zyn/
Dat hy saghe ten desen
Christi Moeder divijn.
In sulck' een swaere pijn
Wien sout aen hebben niet/
Die saegh' op elck termijn
Haer lijden en verdriet?

In sulck' /etc.

Om de schult en misdaden
Dan al sijn volck onbzoet/
Sach sy met druck beladen
Dan hoofde tot den boet
Jesum deurwont/ bebloet:
Sy sach in 'sdrucks fozeest
Sterben haer Sone soet/
Als hy gaf sijnen gheest.

Jesum/etc.

O fonteyne der liefde/
Moeder ghetrouwe/jont
Dat ick als de gheriefde

Mach

Mach inder herten gront /
Smaken de kracht ter stont
Van sijn lijden en gru:
Dat ick alsoo deurwont
Mach weenen hier met u.

Smaken/ etc.

Doet toch mijn herte branden
Tot Godt nacht ende dach/
Bint met der liefden banden
In 'thert' al sijn verdzach/
Dat ick behaghen mach
Hem soo doorwont voor my
Sijn pijnen met beklach
In my bedeeft doch ghy.

Dat/ etc.

Beweecht mijn herte binnen/
Soo langh' ick leve krank/
Om met u te versinnen
Des crupce lijden stranck:
'Tis doch al mijn verlanck/
Met een dzuckich vermaen/
Met u nemen den ganck/
Om neffens 'tcrups te staen.

'Tis / etc.

Maecht

Maecht der maechden verheben/
 Doet my hier Christus doot/
 Sijn passi' / bitter leven/
 Dzaghen in't herte bloot:
 'Tzj in vzeucht / oft in noot/
 Deur een liefd' onbebleekt/
 Ghedincken al d'aenstoot
 Van Godt mensche perfecte.

'Tzj / etc

Maecht my deur u doch vierich/
 Moeder en maecht bekent:
 Bezyjt my van't dangierich
 Vier / en d'eeuwich tozment:
 Deur Christus crupce wendt
 Van my 'tsondich ghetreur:
 Font in mijn lesten endt
 Des blyschaps soeten geur.

Deur / etc.

Luc. Cap. i.

Weest ghegroet ghy vol van gratie:
de Heere is met u, ghebenedijt zijt
ghy onder de vrouwen.

Ibid.

Ghebenedijt zydy onder de vrou-
wen, ende ghebenedijt is de vrucht uws
lichaems.

Ibid.

Siet van desen tijdt voordts sullen
my salich noemen alle gheboorten.

S. August. Serm. 18. de Sanct.

O heylighe Maria, ontfanght onse
ghebeden binnen het heylichdom der
verhoringhe, ende brenght ons de Me-
decijne der versoeninghe, want ghy
zijt de eenige hoope der Sondaren.

S. Ioan.

S. Ioan Chriſoſt. *Apud Metaphraſt*
de Nativit. B. Maria.

Weeſt ghegroet moeder, Maghet,
 onſer kercke cieraet, glorie ende fir-
 mament. Bidt voor ons gheduerigh
 I E S V M *u*wen Soon ende onſen Heer,
 op dat wy door u inden dach des oor-
 deels barmhertigheyt vinden moghen,
 eñ verkrijghen de goederen, die daer
 bereydt zijn den ghenen die Godt
 beminnen.

Des

Des Saterdaghs.

Litanie van onse L. Vrouwe,
als hier vooren syn ghestelt,
Pagina. 27.

De selfde in't latijn.

KYrie eleyson,
Christe eleyson,
Kyrie eleyson,
Christe audi nos,
Christe exaudi nos,
Pater de cœlis Deus, Miserere nobis,
Fili redemptor mundi Deus, Miserere
nobis,
Spiritus sancte Deus, Miserere nobis,
Sancta Trinitas unus Deus, Miserere
nobis,
Sancta Maria, Ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix, Ora pro nobis.
Sancta Virgo Virginum, Ora pro nobis.
Mater

Mater Christi,
 Mater Divinæ Gratiaë,
 Mater purissima,
 Mater castissima,
 Mater in violata,
 Mater in temerata,
 Mater amabilis,
 Mater admirabilis,
 Mater Creatoris,
 Mater Salvatoris,
 Virgo prudentissima,
 Virgo veneranda,
 Virgo prædicanda,
 Virgo potens,
 Virgo clemens,
 Virgo fidelis,
 Speculum justitiæ,
 Sedes sapientiæ,
 Causa nostræ lætitiæ,
 Vas spirituale,
 Vas honorabile,
 Vas insigne devotionis,
 Rosa mystica,
 Turris Davidica,

Ora pro nobis.

Turris

Turris eburnea,
 Domus aurea,
 Fœderis arca,
 Ianua coeli,
 Stella matutina,
 Salus infirmorum,
 Refugium peccatorum,
 Consolatrix afflictorum,
 Auxilium Christianorum,
 Regina Angelorum,
 Regina Patriarcharum,
 Regina Prophetarum,
 Regina Apostolorum,
 Regina Martyrum,
 Regina Confessorum,
 Regina Virginum,
 Regina Sanctorum omnium
 Agnus Dei , qui tollis peccata mundi,
 Parce nobis Domine.
 Agnus Dei , qui tollis peccata mundi,
 Exaudi nos Domine.
 Agnus Dei , qui tollis peccata mundi,
 Miserere nobis.

Ora pro nobis.

Ave Maria, &c.

Sub

Sub tuum præsidium confugimus Sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa, & benedicta Domina nostra, mediatrix nostra, Advocata nostra tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos commenda, tuo Filio repræsenta.

Vers. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.
Resp. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

O R E M V S.

Gratiam tuam quæsumus, Domine mentibus nostris infunde, vt qui Angelo nunciante Christi Filij tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus, & crucem, ad Resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

L O F - S A N G H E N

Ter eeren van de H. Maget ende
Moeder Gods.

M A R I A.

Lof-sangh diemen plach te singen in tijt
van peste ofte haestighe sieckte ; in't
Latijn beginnende :

Hac est praclarum vas.

DEse is dat uytberkozen klaer-
blinckende vadt van den heyl-
ghen Gheest den vertrooster. Dese
is die gloriose stadt Gods. Dese is
die Vrouwe der crachten / die welcke
heeft verplet het hooft des Serpēts.
Dese is claerder schynende dan die
Son / schoonder dan die Mane / meer
blinckende als den dagheraet / in
klaerhepdt te boben gaende de ster-
ren. Laet ons dan / wy sondaers / met
debotie tot haer gaen / laet ons vooz
onse sondighe herten slaen / seggende:
Hep-

heplighe/ heplighe/ heplige M A R I A
 Moeder Godts/ onse genadige ende
 sachtmoedighe Vrouwe / wilt ons
 dooz utwe heplige gebeden/ van Peste
 ende onversienighen doodt/ ende van
 alle tribulatiën bewaren/ ende mede
 deelachtigh maecten der hemelscher
 glozie: Dooz Iesum Christum utwen be-
 minden Soone onsen Heere/ Amen.

Verf. In alle onse tribulatiën en
 benautheden.

Antw. Comt ons te hulp o alder-
 godbzuchtichste Maget ende Moe-
 der Godts Maria.

Ghebedt.

Wij bidden u Heere Iesu Christe;
 dat dooz ons/ by utwe goederti-
 renthept nu en inde ure onses doots/
 eene Middelerste zy/ die salige Ma-
 ghet Maria utwe Moeder / wiens al-
 derheplichste ziele / als ghy in lyden
 waert / het sweert des droefhepdtz
 hee ft doozsueden: Dooz u Iesu Christe
 Sa-

Salichmaker des werelts / die met
 Godt den Vader ende den heyligen
 Geest leeft ende regneert een waer-
 achtich Godt van eeuwighejdt tot
 eeuwighejt / Amen.

Doorgaende Hof-sang in rijm:

Hac est praclarum vas, &c.

Op de wijze:

Waer is de Dochter van Sion, &c.

Dit is een uyt-verkoozen vat /
 Des H. Geests / vol eeren /
 Sp is de glorieuse stad
 Van Godt den Heer der Heeren.

Sp is / etc.

Dit is een Vrouw der deugden jent
 Van sterckten uyt-ghemeten /
 Sp heeft het hooft vā 't helsch serpēt
 Verplet en heel versleten.

Sp / etc.

Tot haer / o sondaers / kleyn en
 groot /

P

Laet

Laet ons al t'samen bluchten/
 En slaende voor ons borsten snoodt.
 Laet ons bidden met suchten.

En slaende/etc.
 Ghy hebt/o onbebleekte Maegt/
 Maria soet van sinne/
 Den alderhooghsten wel behaeght/
 Ons Vrouw/ ons Koninginne.

Den/etc.
 Wilt ons door u ghebeden soet/
 Beschermen en bezijden
 Van alle quaet/verwerft ons'tgoet/
 Troost ons in d'uck en lijden.

Dan/etc.
 Maect dat wy ooc deelachtig zijn
 Der glorien daer boven/
 Daer alle d'uyt-verkoozen sijn
 God dancken ende loben.

Daer/etc.
 O God almachtig/ Prince groot/
 Verhoort tot allen sonden/
 Als Maria/in onsen noodt/
 Bid voor onse sonden.

Als/etc.
 Desel-

De selve Lof-sangh int Latijn.

HÆc est præclarum vas Præletis Spiritus sancti. Hæc est gloria civitas Dei. Hæc est mulier virtutum quæ contrivit caput serpentis. Hæc est sole speciosior, Luna pulchrior, Aurora rutilantior stellis præclarior, Hanc peccatores devotè adæamus, rea pectora tundamus dicentes: Sancta, Sancta, Sancta, MARIA, clemens & pia Domina nostra. Nos à peste & subitanea morte & ab omni tribulatione Sanctis tuis precibus liberatos, fac consortes cælestis gloriæ.

Vers. In omni tribulatione & angustia nostra,

Resp. Succurre nobis pijsissima Virgo MARIA.

O R A T I O.

INterveniat pro nobis, quæsumus Domini IESU Christe, nunc & in hora mortis nostræ, apud tuam clemētiam beata virgo Maria mater tua, cujus sacratissimā animā in hora passionis tuæ, doloris gladius pertransivit: Per te IESU Christe Salvator mundi, qui cum Patre & Spiritu Sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum, Amen.

Vande Maghet Maria.

Stem:

Den tijdt is hier datmen sal vrolijck &c.

1.

Goetse allegaer / die Maghet
uyt Jesse ghesprooten
Die bloem eerbaer // supberlijck van
coleur /

Met gratie claer / menichvuldich
over-gooten /

Sp is voozwaer // die Maeghden
enen fleur

Als balssem en caneel // soo gheeft sy
soeten geur /

Sp is een bloem der bloemen goet /
Haer naem is om te noemen soet /

O claer fonteyn / bidt vooz ons al-
ghemeyn.

2.

Schoon vā cieraet // zyt ghy schoon
bloem ghepzesen /
Liefelijck ghy staet / in des Koninck
prieel /

Al u ghewaet // is Hemels upt-
 ghelesen/
 Seer delicaet // is u schoonheydt ghe-
 heel/
 Boven Magdalena hebt ghy het beste
 deel/
 O repne Maeght der Maeghden
 fier/
 Die Godt sonderlingh behaeghden
 hier/
 Maeghdelijck greyn / bidt voor ons
 al-ghemeyn.

3.

Hoogh indē troon/ zyt ghy schoon
 bloem verheben
 Bp utwen Soon / regneert ghy
 triumphant/
 Dit is u loon // eeuwiggh met hem te
 leven
 In breuchden schoon/aen sijne rech-
 ter handt/
 Boven die Enghelen/ is utwen stoel
 gheplant/
 Ghy zyt zeer wonderlijck verciert/
 W ij D fee=

D Feeſte Arm en Rijke viert/
In dit aerdtſche pleyn / bidt vooz
 ons al ghemeyn.

O Helie net / ghy zijt ſuyver en
 puere/

Geheel ſonder ſmet / Koofe van
 Jericho/

Schoon violet/ u leven is een figure
Tot eē Spiegel geſet d Maria Virgo,
Tot u ſoo roepen wy kinderen van
 Eva,

Weerdighe Princeſſe fijn/

Wilt onſe vooz-ſpzaekerſſe zijn/

Want wy zijn cleyn / bidt vooz ons
 al ghemeyn.

Een ander/

Op de wiſe:

I' aymeraij touf jour mon berger.

L Of zy u Maria triumphant/
By Godt ghy groote graty
 vandt/

Bloem van Jeſſe/

Edel

Edel Princeſſe,
 D'aegh ick altijd in 'therte mijn/
 Wilt mijnder altijd gedachtich zijn.

Boven zijt ghy verheben hooch/
 Op u ſoo ſtondt des Vaders oogh
 Bloem van Jeſſe/etc.

Ghy hebt door u ootmoedt Gods
 zoon/
 Gelockt al upt des hemels thzoon
 Bloem van Jeſſe/etc.

Maria der Eng'len Coningin/
 De poort daer wy tot Godt gaen in/
 Bloem van Jeſſe/etc.

D'Apoſt'len zijt ghy een' Leerers'/
 D'Euangelisten een' meeſters'/
 Bloem van Jeſſe/etc.

De Confessoors en mart'laers root/
 Gaet ghy te vooz in leven en doodt/
 Bloem van Jeſſe/etc.

Een spieghel zijt ghy der maegh-
den puer/
G'ontfingt u vrucht boven natuer
Bloem van Jesse/etc.

Dan u soo maecken groote feest/
Den Vader/den Zoon/den heyl gen
gheest/
Bloem van Jesse/etc.

Ozlof ô Prins der Princen sijn/
Dws moeders dienaer sal ick sijn
Bloem van Jesse/
Edel Princeffe,
Zoegh ick altijd in 'therte mijn
Wilt mijnder alchts gedachtich sijn

Loff-Sangh M A R I A E.

Stem:

Diei solemnia fulget dies.

1.

O Koningin' des hemels schoon
O Koningin' / **O** Koningin'
 Comt doch af van s' hemels troon
O Koningin Maria.

2.

O moeder van barmherticheyt
O Koningin' / **O** Koningin'
 Bidt voor de gantsche Christenheydt
O Koningin' Maria.

3.

Bidt dat Godt genadigh zy
O Koningin' / **O** Koningin'
 Dat hy ons maeckt van sonden vry
O Koningin' Maria.

4.

Bidt Godt ons geest kracht en
 ghenae
O Koningin' / **O** Koningin'

P u

Dat

Dat an ziel noch lichaem yet scha
 O Koningin' Maria.

5.

Widt voer het heyligh Roomsche
 Rijck

O Koningin/ O Koningin
 Dat den Keyser niet beswijck.
 O Koningin Maria.

6.

Doet dat hem geschiedt by-stant/
 O Koningin' O Koningin.
 Verjaeght Godts vbandt upt het
 landt
 O Koningin Maria.

7.

Keert quaet aenstoot en duerten af
 O Koningin/ O Koningin
 Oock Pest/ Brandt/ en ander straf
 O Koningin Maria.

8.

Staet ons by in alle noodt/
 O Koningin/ O Koningin
 En blijft by ons tot inder doodt
 O Koningin Maria.

Eenen

Eenen anderen Lof-fangh.

Op de wijse:

O Heyligh eeuwigh God.

Maria/ Maghet reyn/
Schoon / Supber / klaer fon-
teyn/

Godts Tabernakel schoone:
Wp menschen/groot en kleyn/
Loben u al ghemeyn/
Met sangen soet van thooone.

Wp menschen/ etc.

Schoon als den dagheraet/
Met Goddelijck cieraet/
D licht is klaer in't blincken/
Want ghy altijd by-staet
Met troost/bzoegh ende laet/
Die uwen lof doen klincken.

Want/etc.

Ghy zijt ons levens bzoeght /
Daer Godt in heeft verheught.
Want/boven alle Vrouwen/
Sijt ghy vol aller deught/

P vij

Maest

348 Lof-fangh van onse L. Vrouwe.

Maest Godt ghy veel vermeught/
Ghy helpt ons upt' tbenoutwen.

Sijt ghy/ etc.

Dol van ghenaden zijt
Ghy/ en ghebenedijt/
Maria hoogh verheben:
Dus seggh' ick onbermijt/
Den ketteren tot spijt/
Gunt ons het eeuwigh leven.

Dus/ etc.

Princesse Maghet wijs/
Koning bloeyend' rijs/
Lof moet u altydt wesen:
D'z'p eer ende prijs/
Met Lof-sangen propijs/
Koenig Maghet upt-ghelesen.

D'z'p/ etc.

Item

Item des Saterdaghs.

LITANIE

Vande H. H. Maeghden.

- H**eerere ontfermt u onser.
Christe ontfermt u onser.
 Heere ontfermt u onser.
Christe hoorz ons/
Christe verhoorz ons/
Godt Vader van den Hemel / ontfermt u onser.
Godt Sone verlosser des wereltds / ontfermt u onser.
Godt H. Gheest / ontfermt u onser.
Heylige Drievuldigheyt eenē God / ontfermt u onser.
Heylighe Maria / Coninginne der Maeghden / bidt vooz ons /
Heylige Ioseph Bruydegom vande Mager Maria / bidt vooz ons.
H. Abza / bidt vooz ons.
H. Adalsendis / bidt vooz ons.
H. Adelhepdis / bidt vooz ons.
H. Adel-

V. Adeltrudis/
 V. Adilia/
 V. Emiliana/
 V. Afra/
 V. Agape/
 V. Agatha/
 V. Agathonica/
 V. Agnes/
 V. Agippina/
 V. Albina/
 V. Aldegundis/
 V. Aldetrudis/
 V. Alena/
 V. Alexandra/
 V. Amelberga/
 V. Ammonaria/
 V. Anastasia/
 V. Anatolia/
 V. Angodzisina/
 V. Anthusa/
 V. Antonia/
 V. Antonina/
 V. Appollinaris/
 V. Apollonia/

V. Siduozans.

V. Aquil-

- H. Aquilina/
 H. Asella/
 H. Asteria/
 H. Aba/
 H. Aurea/
 H. Aurelia/
 H. Austrebartha/
 H. Balbina/
 H. Barbara/
 H. Balsilissa/
 H. Basilla/
 H. Bassa.
 H. Benedicta/
 H. Berlendis/
 H. Bertilia/
 H. Bibiana/
 H. Bona/
 H. Brigitta/
 H. Burgundosoza/
 H. Candida/
 H. Catharina/
 H. Catharina van Senen/
 H. Catharina van Sweden/
 H. Cecilia/

Bibt booz omg.

H. Celsa/

- H. Celsa/
 H. Chelidoma/
 H. Christiana/
 H. Christina/
 H. Clara/
 H. Claudia/
 H. Clotsendis/
 H. Coleta/
 H. Columba/
 H. Consortia/
 H. Constantia/
 H. Cordula/
 H. Cunegundis/
 H. Cunera/
 H. Cyriaca/
 H. Cyrilla/
 H. Demetria/
 H. Digna/
 H. Dimpna/
 H. Doda/
 H. Dominica/
 H. Domitilla/
 H. Donna/
 H. Domina met u mee-gesellē
 H. Da

Bidt voor ons.

- H. Donatilla/
 H. Dozothea/
 H. Edilburga/
 H. Ediltrudis/
 H. Editha/
 H. Elisabeth/
 H. Emerentiana/
 H. Emerita/
 H. Engracia/
 H. Ennata/
 H. Erasma/
 H. Ermelendis/
 H. Eucratides/
 H. Eugenia/
 H. Eulalia/
 H. Eulampia/
 H. Euphemia/
 H. Euphrazia/
 H. Euphrazia/
 H. Euphrosyna/
 H. Eusebia/
 H. Eustochium/
 H. Eustolia/
 H. Euthalia/

Bijt booz ons.

H. Eut:

- V. Eutropia/
 V. Exuperantia/
 V. Fama/
 V. Farra/
 V. Fausta/
 V. Febronia/
 V. Felicissima/
 V. Felicula/
 V. Fides / Spes / ende Chari-
 tas / ghesusters/
 V. Firmina/
 V. Flavia/
 V. Flabiana/
 V. Floza/
 V. Florentia/
 V. Fortunata/
 V. Fredeswinda/
 V. Fusca/
 V. Gaudentia/
 V. Geertrudis/
 V. Genoveba/
 V. Georgia/
 V. Glaphyza/
 V. Glodesindis/
 V. Grata/

V. Sint hoer ons.

V. Sun-

H. Gudula/
 H. Gundenis/
 H. Gyonia/
 H. Harlindis/
 H. Helena/
 H. Herluca/
 H. Hermelindis/
 H. Hermione/
 H. Hilda/
 H. Hiduigis/
 H. Hildegardis/
 H. Hildetrudis/
 H. Hirudo/
 H. Honorata/
 H. Hunegundis/
 H. Ida/
 H. Idaberga/
 H. Illuminata/
 H. Ioanna/
 H. Iphigenia/
 H. Irene/
 H. Irmina/
 H. Itisberga/
 H. Iucunda/

Bist booz ons.

H. Julia/

- V. Julia/
 V. Juliana/
 V. Julitta/
 V. Justa/
 V. Justina/
 V. Justia/
 V. Landrada/
 V. Leocadia/
 V. Leocritia/
 V. Leuina/
 V. Libaria/
 V. Liberata/
 V. Liduina/
 V. Lioba/
 V. Lucia/
 V. Lucilla/
 V. Lucina/
 V. Ludmilla/
 V. Lutgerdis/
 V. Lutrudis/
 V. Macra/
 V. Macrina/
 V. Madelberta/
 V. Magdalena van Japonien/
 V. Ma-

V. Marijke ons.

- H. Magna/
 H. Marina ende Cyza/
 H. Marcellina/
 H. Marciana/
 H. Margarita/
 H. Maria van Ognies/
 H. Marina/
 H. Martha/
 H. Martina/
 H. Matrona/
 H. Maura/
 H. Maxelendis/
 H. Maxima/
 H. Mechtildis/
 H. Menodoza / Metrodoza en
 Nymphodoza/ghesusters/
 H. Milburgis/
 H. Mildreda/
 H. Milvida/
 H. Modesta/
 H. Musa/
 H. Neomisia/
 H. Nicerata/
 H. Nortburgis/

Bicht booz ons.

H. No-

V. Nonna/
 V. Nympha/
 V. Obdulia/
 V. Oda/
 V. Odrada/
 V. Oliva/
 V. Olla/
 V. Olympia/
 V. Opportuna/
 V. Ositha/
 V. Otilia/
 V. Patricia/
 V. Paula/
 V. Pelagia/
 V. Perseveranda/
 V. Petronella/
 V. Phara/
 V. Pharaïldis/
 V. Philomena/
 V. Pientia/
 V. Placida/
 V. Placidia/
 V. Pollena.
 V. Pomposa/

Bibit hooz ons.

V. Pa=

H. Potamiëna/
 H. Praxedis/
 H. Primitina/
 H. Principia/
 H. Prisca/
 H. Pudenciana/
 H. Quirina/
 H. Pulcheria/
 H. Quitéria/
 H. Ragenfredis/
 H. Ragenusta/
 H. Redempta/
 H. Regina/
 H. Reinildis/
 H. Relinda/
 H. Reparata/
 H. Restituta/
 H. Richardis/
 H. Rictaudis/
 H. Rolenda/
 H. Romana/
 H. Romula/
 H. Rosa/
 H. Rosuida/

Bijt uoer ons.

H. Ro

- V. Klotrudis/
 V. Rufina ende Secunda / ghesusters/
 V. Sara/
 V. Saturnina/
 V. Saula/
 V. Scholastica/
 V. Secundina/
 V. Serapia/
 V. Severa/
 V. Sopatra/
 V. Sophia/
 V. Soteris/
 V. Stephana/
 V. Sura/
 V. Susanna/
 V. Sylvia/
 V. Tancha/ (nen.
 V. Tarbula met u medegesellin=
 V. Tecla/
 V. Teresa/
 V. Tertulla/
 V. Tarsilla ende Emiliana gesusters.

V. The=

V. The=

- H. Theoctiste/
 H. Theodoza/
 H. Theodosia/
 H. Theophila/
 H. Valentina/
 H. Valeria/
 H. Veertich Maeghden van
 Antiochien/
 H. Veneranda/
 H. Verena/
 H. Verona/
 H. Victozia/
 H. Vinciana/
 H. Vissia/
 H. Volsena/
 H. Vsula ende elf duysendt
 Maeghden/
 H. Walburgis/
 H. Waldetrudis/
 H. Wenefrida/
 H. Wiberadis/
 H. Wilfetrudis
 H. Wilgefortis/
 H. Wivina/

Bibot hoer ons.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts / spaert ons Heere.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts / verlost ons Heere.

Lam Godts die afneemt de sonden
des werelts / ontfermt u onser.

Chziste hoorz ons.

Chziste verhoorz ons.

Heere ontfermt u onser.

Chziste ontfermt u onser.

Heere ontfermt u onser.

Onse Vader.

Verf. Ende en leydt ons niet in be-
cozinghe.

Resp. Maer verlost ons van den
quaden.

Ghebedt.

Wij biddē u / Heere / dat alle uwe
Hepligē ons allomme helpē / op
dat wy houden de gedachtenisse van
hare verdiensten / oock hare bescher-
minge moghen gewaer worden / dooz
Iesum Christum onsen Heere / Amen.

Een

Een Gheestelijck Liedeken, tot
leeringhe van alle goede Maech-
dekens.

Op de wijze:

Ick claghe u Venns dierken.

AEnhoozt ghy maechden repne/
Jesus heeft u ghesint
Hier in dit aertsche pleyne/
Wt liefde hem bemint
Met stryden soo verwint/
D kranckheyt en natuere/
Op dat ghy namaels vint/
Der maechden crone pure.

Boben al wilt beminnen/
Jesum den Bzupdegom repn
In u hert van binnen/
Hier in dit aertsche pleyne/
Want hy mint u certepn/
Met liefde wtghelesen/
Dus wil hy oock allepn/
Die alderlieffste wesen.

Const ghy te recht bedencken/
Sijn groote liefde soet

¶ ij

Ghy

Ghy sout hem weder schencke/
 Danckbaerheyt met ootmoet
 Zijn precioose bloet/
 Heeft hy gheheel vergoten/
 Wt hem komt alle goet/
 En salicheydt ghebloten.

Daerom set u ghedachten/
 In hem tot aller tijt/
 En wilt seer neer stich wachten/
 Weest sterck inden strijt
 Als wijse maechden zijt/
 V lampen wilt bereyden,
 V lief ghebenedijt/
 Sal u in vrenchden leyden.

Edel wilt u toch maecten/
 Met deuchden excelent/
 Dat boven is wilt smaken/
 Daer woont u lief seer zent
 Tot hem u herte sent/
 Daer hy nu is gheseten/
 Op dat hy in u pzent/
 Zijn liefde onghemeten.

Fier en reyn wilt u houden/
 Bemint die supberheyt/
 Soo

Soo sult ghy Godt aenschoutwen/
 Gelyck hy selve seyt
 Door u heeft hy bereypt/
 Een plaerse om te rusten/
 Zyn hooge majesteit/
 Sult ghy daer sien met lusten.

Ghy maegden wilt toch wesen/
 Eerbaer in uwen mont
 Int bidden en in lesen
 Debotich inden gront/
 Maect hier een vast verbont/
 O Bzupdegom te eeren
 Inwendich wilt ter stont
 O herte tot hem keeren.

Hoe salich ist om minnen/
 Alsulck een Heere goet/
 Die daer verlicht van binnen/
 De geest met graci soet
 In druck en teghenspoet/
 Can hy patientie gheben/
 Hierom u beste doet/
 Na syne wil te leven.

In als zyt niet hoveerdich/
 Verheft u nimmermeer/

D Bruydegom is weerdich
 Lof/ prijs/ hoocheyt en eer/
Hy is u God ende Heer/
 Dooz hem wilt u bernerren/
Hy sal u naemaels zeer/
 Hooch gelijk exalteren.

Keert u ooghen der sielen/
 Tot die hemelsche vzeucht
 Gotmoed'lijck wilt knielen/
 Dooz hem diet al verheucht
D teere jonghe jeucht
 In supberheyt wilt bewaren
 Op dat ghy namaels meucht
 D met de maechden paren.

Laet dese blyschap varen/
 Sy brengh dzoefheyt en pijn
Maer denckt doch op de scharen
 Die inden Hemel zijn
 Die vanden soeten wijn
 Der vrolijckheden dzincken/
An Iesus Tafel sijn
 Sy puer en supber blincken.

Maechden wilt toch aeneleven
 Desen Bruydegom schoon

Hy sal u certeyn gheben
Een excellente croon
In synen hooghen thoon/
Dat hy vereieren
Met nieuwen sancck idoon
Sult ghy hem altyts vieren.
Nieuwen lofsang verheben
Sult ghy hem singen daer
Synen naem zal staen gheschreben
In u boozhoofden claer
Dat supber Lam eerbaer/
Fonteyn van alle deuchden
Sult ghy volghen boozwaer
Altyt met grooter vzeuchden
Om desen zankte singhen
Die werelt gantsch versmaet
En alle aertsche dinghen
Oft ander sonden quaet
Wilt altoos vzoech en laet
V Bzupdegom aenhanghen/
Die kroone delicaet
Sult ghy van hem ontfanghen.
Princen en Princesen
Die na desen staet haecht/

Al wort hy van diuersche
 Menschen dickmael ghelaeckt/
 Inwendich siet en smaect
 Die weerdicheydt van desen/
 Wat schimpicheydt u ghenaeckt/
 Ghy sult te vreden wesen.

Een T'samen-spraecke van de
 liefde tusschen de Bruydt een
 Christen ziele/
 ende den Bruydegom Christus.

Op de bekende wijsse:

Van d'Enghelsche Fortuyn.

De Bruydt.

Schoonder dan schoon
 Rijck machtigh boben al/
 Die 's Hemels thoon
 Regeert/en't aerdsche dal:
 Wijs/edel/reyn/
 Eeuwigh sonder begin/
 Is hy alleyn
 Die ick van herten min.

Den

Den Bruydegom.

O leli teer/
 Onder de dooznen hert/
 Daer ick wel eer
 Om leed soo grooten smert.
 V is bereydt
 Een kroone triumphant/
 Die u verheyt
 In 's Hemels vader-landt.

De Bruydt.

Groot is 't present
 Dat ghy/o lief/ my toont:
 In 's Hemels tent
 Met u te zyn ghekroont;
 Maer ghy en meught
 't Beloonen niet soo schoon/
 Of my verheught
 Noch veel meer uw' persoon.

Den Bruydegom.

Acht ghy dan wijs
 My boven 's Hemels goet/
 Ben ick den prijs
 Die u verlanghen doet?
 Soeckt dan gheen lust

Q u

Ter

Ter werelt buyten my:
 Laet zijn uw' rust
 Het Cruys met herten blij,
 De Bruyt.

Het kruys is swaer/
 En strijdt teghens natuer/
 't Laten eenpaer
 Der werelt valt my suer/
 Maer ghy zyt weert
 Dat ick't al lijd' / en laet/
 Dat ghy begheert
 O schoon Hemels cieraet.
 De Bruydegom.

Strijdt nu / 't is noodt
 Dat ghy toont uwe kracht/
 Ick stof de doodt
 Dooz u aen't Cruys onfacht.
 Zyt mijns ghelijck/
 Draeght oock het Cruys met mijn/
 In 's Hemels Rijck
 Sal ick u eyghen zijn.
 De Bruyt.

Ick ben te vre'en.
 Siet des Heeren dienst-maeght:
 't Moet

't Moet zijn ghele'en
 Dat u/o Heer/ behaeght.
 Maer in den strijdt
 En wilt my niet af-gaen;
 's Werelts jolijt
 Sal ick om u versma'en.

Den Bruydegom.

Bruydt/ hoogh bemindt/
 Van my soo duer ghekocht/
 Desen strijdt windt/
 Werckt soo ick heb ghewocht:
 Ick sal u hier
 Niet laten in't perket:
 In u dangier
 Uw' hoop vast op my set.

Des Avonts slapen gaende.

In den naem des Vaders / ende
des Soons / ende des Hepli-
ghen Gheests / Amen.

G H E B E D T.

Ick lobe / gebenedijde / ende dancke
den Heer mijnen God / d' alderhep-
lichste Moeder ende Maghet Ma-
ria / den Enghel mijnen bewaerder /
den Heplighen R R. ende alle Gods
liebe Heplighen / van alle weldaden /
die ick heden / ende alle mijn leven
vanden Hemel ontfanghen hebbe.

Wilt o lieve Heere / verlichten
mijn herte / om dat ick / magh
komē tot oprechte kennisse / en waer-
achtich berouw van mijne sondē / doo-
de welcke ick heden uwe Goddelijc-
ke Majestept hebbe vertoent.

O Verlopē hebbende van ure tot
ure / al dat desen dach ghepas-
seert

seert is/ in gedachten/ woordē/ wercken ende versumpnissen / so slae ick mijne sondighe ooghen tot u/ o genadighen Godt/ vergeeft my barmhertelijck alle mijne sondē/ met de welke ick heden/ ende alle mijn leven uwe Goddelijcke Majesteydt hebbe vertooyent. Laet uwe onmetelijcke goetheyt mijne cranckheyt voozkommen ende ghenesen / want ick bekenne/ dat ick geenen toevlucht en hebbe dan alleen tot u. Ende steunende met al mijn betrouwen op u onepndelijcke barmhertigheyt/ maecke ick een vast propoost/ van nu vooztaen u beter te dienē/ en met uwe Goddelijcke gratie my van dese sonden te biechten/ ende neerstelijck te beteren.

Een Formulier van contritie ofte volkomen berouw der sonden uyt liefde tot Godt boven al, waer mede, te weten, met berou en liefde, als met twee sleutels, men de Hemelen oopent.

Ick

Ick kenne ende 'tis my van herten
 leet / mijn Heer ende mijn Godt/
 dat ick teghens u ghesondicht heb-
 be: dit rouwt mijn ende is my leet/
 het is my grondelijck leet / niet ten
 opsicht van de helle of van den he-
 mel/maer omdat ghy den Heer zijt
 der genaden ende den Godt van al-
 ler vertroostinghe/ den Vader mijns
 Heeren Jesu Christi / ende mijnen
 Vader die inde Hemelē is/ den wel-
 ken ick boven al beminne ende eere/
 ende den welcken is al dat ick hebbe
 ende behoefte in hemel ende op aer-
 de. Daerom suchte ick met rouw/ en
 wensche dat ick dit soo mochte ghe-
 boelen / ghelijck ick gheboele het on-
 gemack mijns lichaems/ het verlies
 mijnder tijdelijcker goederen en van
 mijnder liefste vrienden. Mensiet de
 begheerte mijns herten / ontfermt u
 mijnder o Heere / die der sondaeren
 doodt niet en begeert/ ick stiere mijn
 herte tot u vol van leedtwesen / mijn
 ooghen

doghen bol van tranen / mijn ziele
bol van hoope: want al hebbe ick ge=
sondicht / nochtans en hebbe ick u / de
Vader / ende den Soone / ende den
H. Gheest niet gelochent / maer ge=
looft / ende den Heere / die het al ghe=
schapen heeft / ghetrouwelijck aen=
gebeden. Spaert my dan dooz utwe
goetheyt ende dooz het dierbaer bloet
van uwen eenighen beminden Soo=
ne : waer dooz gelijk ick betrouwe
vergiffenisse te vercrijgen van mijn=
der sonden / alsoo verhoope ick ende
neme vast booz my liever alle quaet
te lijden / jae de doot te sterben / dan
utwe hooghe Goddelijcke Majestejt
weetens ende willens met eenighe
doot-sonden te vertoozen. Ick wil
mijne sonden / ghelijck ick schuldigh
ben / met utwe gratie biechten / mijn
leven beteren / boete ende restitutie
den / ende inder eeuwichheyt niet af=
wijcken van utwe gheboden. Ick
verghebe doock t' uwer liefde geerne
alle

alle quaet ofte leet dooz eenige mensche my aen ghedaen / ende wille alle menschen / oock mijn byanden beminnen om u heyligh exempel / die utwe Sonne doet schijnen over die goeden ende quaeden / ende ghebedt dat wy bidden oock vooz die ghenen die ons vervolghen / Amen.

Een opofferinge tot voldoeninge,
 Ende een ghebedt om gratie
 te verkrijghen.

In voldoeninghe vooz alle 'tghene dat ick utwer Goddelijcke rechtveerdighepdt schuldich blijve / o Hemelschen Vader / soo offere ick u de verdiensten / 'tlijden / ende de doot van utwen alderlieffsten Sone / inden welcken ghy alrijt u wel behaghen hebt / ende bidde u met Maria de Moeder Godts / met alle Heyligen / dat utwe Goddelijcke goedertierenthepdt my verghebe alle mijne sonden ende ghebzecken / ende verleene een
 krach-

krachtigher gratie / om voort-aen
 beter u mijnen Heere ende Godt te
 dienen/ ende utwen alderbehagelijck-
 sten wille te volbrengen / ende utwen
 H. Naem / met alle utwe Heplighen
 te glozificeren inder eeuwighepdt:
 Dooz den selven Iesum Christum utwē
 Soone onsen Heere/ Amen.

K Yrie-eleyson.

Christe-eleyson.

Kyrie-eleyson.

Onsen Vader/etc.

Weest ghegroet/etc.

Ick gheloobe in Godt/etc.

Verf. Ghebenedijdt zijt ghy o Godt
 onser Vaderen/

Antw. Loflijck ende glozieus tot in-
 der eeuwighept/

Verf. Wy gebenedijden u o God Va-
 der/ Godt Soone/ God H. Geest/

Antw. Wy loben u o H. Drieuldig-
 hept een waerachtich Godt tot in-
 der eeuwighept.

Verf.

Verf. Ghebenedijt zijt ghy o Heere
int firmament des Hemels.

Antw. Loflijck / ende gloziens / ende
seer hoogh verheben tot inder eeu-
wighejdt.

Verf. Den almoghende ende berm-
hertighen Heere ghebenedije ende
bewaere ons.

Antw. Nu ende altijts / Amen.

Verf. Wilt Heere in dese nacht /

Antw. Ons van alle sonden beware

Verf. Ontfermt u onser Heere.

Antw. Ontfermt u onser.

Verf. Laet over ons geworden uwe
bermhertighejt.

Antw. Als wy in u verhopen.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt.

Antw. Ende mijnen roep come tot u.

G H E B E D T.

Wij biddē u Heere besoeckt dese
wooninge / ende verdzijft veere
van die alle listen des vbandts: uwe
H. Enghelen moeten daerinne woo-
nen /

nen / die ons in vrede bewaeren / ende
 u benedictie moet althijds over ons
 zijn: Dooz Iesum Christum onsen Hee-
 re / Amen.

Voor de gheloovighe Zielen.

Godt ghedencke die Zielen van
 alle mijne Ouders ende Dooz-
 ouders / Vrienden ende Wel-doen-
 ders / ende verleene haer met alle
 geloovighe Zielen de eeuwige rus-
 ste / Amen.

Tot de vveerdighe Maghet Maria
 ende alle Heylighen.

Maria Moeder der gratie /
 Moeder der ontfermhertig-
 hepdt beschermt ons van dē vyant /
 ende ontfanght ons inde ure onser
 doot / Amen.

Heylighe Maria / ende alle Hey-
 lighen / willen den Heere vooz ons
 bidden / om dat wy van hem ghehol-
 pen

pen ende saligh moghen ghemaectt
worden/ die daer leeft ende regneert
in eeuwigheden der eeuwigheden/
Amen.

De Benedictie.

Ons gebenedijde ende beware de
almoghenden ende barmherti-
ghen Heere Godt/den Vader * ende
den Soone * ende den H. Gheest *
Amen.

LITANIE

Voor de siecken.

Spaert o Heere Jesu Chziste/
u dierbaer bloedt verlost hebt / ende
en wilt inder eeuwigheyt tegen hem
niet gram zijn.

Heere

Heerre ontfermt u onser/
Chrifte ontfermt u onser/

Heerre onfermt u onser/

Christe hoorz ons/

Christe verhoorz ons/

Godt Vader vanden Hemel / ontfermt u onser/etc.

Als in de ghemeyne oude Litanie/
 op den Sondagh/ Pagina 145. tot

Alle Gods Hepligen/bidt vooz hem.

Weest genadich/spaert hem Heere.

Weest genadich/verlost hem Heere.

Dan alle sonden/verlost hem Heere.

Dan uwe gramschap/

Dan alle pijnen/kranckheden/

ende benautheden/

Dan alle onberduldigheyt/

Dan alle kleynmoedigheyt/

Dan een onberienighe ende on-

salighe doot/

Dan alle vreesse en perijckel des

doodts/

Dan eene quaden doot/

Dan de pijnen der helle/

Verlost hem Heere.

Dan

Vande macht des Vyants/
 Vande listighe laghen der hoo-
 se gheesten/
 Vā alle verblinthept des hertē/
 Van alle versteenthept des ghe-
 moets/
 Van alle besmettinghe der ziele
 ende des lichaems/
 Van gramschap / nydt ende al-
 len quaden wille/
 Van alle quaedt/
 Dooz uwe Mensch-wozdinge/
 Dooz uwe gheboorte/
 Dooz u Doopsel en H. Vasten/
 Dooz uwe temtation ende be-
 coringhe/
 Dooz uwen arbeyt ende tranen/
 Dooz u bloedich sweet/
 Dooz grooten strijdt tegens de
 doodt/
 Dooz u bloedighe colomme/
 Dooz uwe doozne kroone/
 Dooz u dierbaer Bloedt / ende
 H. wonden/

Aerloff hem Heere.

Dooz

Dooz u Cruys ende lijden/
 Dooz uwe doodt ende begrabe-
 nisse/
 Dooz uwe glozieuse verrijse-
 nisse/
 Dooz uwe wonderlijcke hemel-
 vaert/
 Dooz de gratie des H. Gheests
 den vertrooster/
 In de ure des doodts/
 Inden dach des oordeels/
 Wy sondaren/
 Dat ghy desen krancken in zij-
 ne sieckte wilt besoecken ende
 vertroosten/
 Dat ghy hem uwe Hemelsche
 vrede wilt gheben/
 Dat ghy hem tijt van peniten-
 tie/ wilt verleenen/
 Dat ghy hem waerachtich leet-
 wesen des herten wilt instoz-
 ten/
 Dat ghy hem berou van sonden/
 wilt gheben/

Becloft hem Heere.

Wij bidden u verhoort ons Heere.

Dat

Dat ghy in hem een fonteyn der
tranen wilt verwecken/

Dat ghy hem uwe gratie ende
troost des H. Gheests wilt
gheben/

Dat ghy hem vergiffenisse al-
ler sonden wilt verleenen/

Dat ghy hem ghesontheydt der
zielen ende des lichaems wilt
wederom geben/

Dat ghy hem met alle Chryste-
lijke deuchden/ insonder met
patientie ende volheerdigheyt
wilt bercieren/

Dat ghy hem vermeerderinghe
van geloof / hope / ende liefde
wilt gheben/

Dat ghy hem een opzichten en-
de stantvastighen lief-hebber
uws H. Cruys wilt maken/

Dat ghy hem de vruchten uws
H. Cruys deelachtich wilt
maecken/

Dat ghy hem wilt gunnen zijn

Cruys

Men bidden u behoort ons Heere.

Cruys dagelijcx op te nemen
ende na u te dragen/

Dat ghy hem van alle schult en
boeten der sonden wilt ont-
flaen/

Dat ghy hem van alle quaede
gedachten wilt bevizden/

Dat ghy zijn herte tot Hemel-
sche begeerten wilt op-rech-
ten/

Dat hem de werelst ter liefde
van u een Cruys zy/ ende hy
de werelt/

Dat hy zijn vleesch mette ghe-
breken ende begeerlijckheden
in hem mach cruypen/

Dat ghy een supber hert in hem
wilt scheppen/

Dat ghy den rechten gheest in
zijn binnenste wilt vernieu-
wen/

Dat ghy hem de blijtschap des
saligheyds wilt weder ghe-
uen/

Wep bidben in verhoort ons here.

A

Dat

Dat ghy hem met den principalen geest wilt verstercken/

Dat ghy hem verstandt ende memorie wilt verleenen om ulwe H. Passie te overdecke/

Dat ghy hem in dit tegenwoordigh perijckel wilt helpen/

Dat ghy hem van nu/ ende sonderlingh inde ure des doodts/ van alle listen ende opbal der quade gheesten wilt behoeden/

Dat ghy hem nae ziele ende lichaem wilt gebenedpen/

Dat ghy hem na de doodt tot d'eeuwige blijdschap ende de glorie des Hemelschen Vaders wilt gheleiden/

Dat ghy ons gheweerdicht te verhooren/

Sone Godts.

Lam Godts die afneempt de sonden des wereldts / Spaert hem ende ons Heere.

Wey bibben u verhoort ons Heere.

Lam

Am Godts die afneempt de sonden
des werelts/ Ontfermt hem ende
ons Heere.

Am Godts die afneemt de sonden
des werelts/ Verleent hem ende
ons ulwe brede.

Chriſte Iesu hoorz ons.

Chriſte Iesu verhoorz ons.

Onſen Vader.

Verſ. Ende en leyt ons niet in bekoo-
ringhe.

Antw. Maer verloſt ons van den
quaden/ Amen.

Pſalm. 69.

Deus in adiutorium.

GOD / hebt acht op mijnder hul-
pe: Heere haest u / om my te
helpen.

Laetse beschaemt ende bebzeest
worden: die mijne ziele soecken.

Laetse achterwaerts af-ghekeert
worden / ende hen-lieden schamen:
die my quaet willen.

Laetse ter stont met schaemte te
rugge

h j

rugghe keeren : die my segghen/ vyz
alsoo/vyz alsoo.

Laetse verheucht worden en blij-
de zijn in u / alle die u soecken : ende
altijts moeten zy seggen (Groot ge-
acht zy den Heere) die uwe saligheyt
heminnen.

Maer ick ben behoevich ende
arm: Goodt/ helpt my.

Mijnen helper ende mijnen ver-
losser zijt ghy: Heere / en vertoest
niet.

Glorie zy den Vader / ende den
Sone / ende den Heylighen Gheest.

Als't was inden beginne/ende nu
is/ ende altijt: ende in de eeuwichhe-
den der eeuwicheden / Amen.

Verf. O Heere/ maeckt uwen dienaer
saligh.

Antw. Mijnen Godt die in u hopen.

Verf. Den Heere wil hem bewaren/
ende lebende maken / ende saligh
op der aerden.

Antw. Ende hem inden wille zijnder
vpan-

byanden niet leveren.

Verf. Den Heere geve hem hulpe op dat bedde zijnder droefheyt.

Antw. Zijne gheheele bedstede hebt ghy in zijne krankheydt omghekeert.

Verf. Den Heere beware hem van alle quaedt.

Antw. O Heere beware zijne ziele.

Verf. Sendt hem o Heere / hulpe upt de heplighe plaetse.

Antw. En beschermt hem van Sion.

Verf. En laet den byant teghen hem gheenen voorspoet hebben.

Antw. Ende dat den Sone der boofheyt hem niet en beschadighe.

Verf. Weest hem Heere / eenen tozen der sterckheyt.

Antw. Door de teghenwoordigheydt des byandts.

Verf. Heere / en doet hem niet nae zijne sonden.

Antw. Doch en loont hem niet na zijne misdaden.

Verf. Schept in hem / o Heere / een
reyn herte.

Antw. Ende vernieut in 'zijn binnen-
ste eenen opzachten geest.

Verf. Helpt hem o Godt / mijnen Sa-
lichmaecker.

Antw. Om de glorie uwes naems
verlost hem / ende om uwen name
en weest zijnder sonden niet ghe-
dachtich.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt.

Antw. Ende mijnen roep kome tot u.

GHEBEDT.

O God wien eppen is altijt berm-
hertigh te zijn / ende te spaeren /
ontfanght ons ghebedt / ende wilt
dooz uwre goedertiere bermhertig-
hepdt / ons / ende desen uwen dienaer
die met de ketenen der sonden gebon-
den zijn / genadelijck doch ontbinden:
Dooz Iesum Christum onsen Heere /
Amen.

Ⓞ God

Godt die zijt een sonderlingh
 onderstant der mensche kranckheyt/
 thoont de kracht uwer bystant ober
 dese siecken / op dat die / gheholpen
 zijnde dooz uwe barmhertighepdt/
 wederom ghesondt wesende / hem in
 uwe heplige Kercke met danckseg-
 ginge mach presenteren: Dooz Iesum
 Christum onsen Heere / Amen.

Wy bidden u Heere / verleent ons /
 uwe dienaers / in eene ghestadighe
 ghesonthepdt der zielen ende des lic-
 haems ons te verblijden / ende dooz
 het gloziens tusschen-sprecken der
 saelighe altydt Maghet Maria, van
 de teghenwoordighe droefheyt ver-
 lost te worden / ende de eeuwighe
 vzeught te ghenieten : Dooz Iesum
 Christum onsen Heere / Amen.

Teghens alle Tentatie int Ge-
loove seght :

**Ick gheloobe dat d' heylighe
kercke gheloofst.**

WAnt wie en soude nu niet ge-
loobē t' geen Christus Iesus, (die
de waerheyt selve is) gesprokē heeft:
wiens woorden den H. Gheest door
die heylighe Apostelen / ende Apo-
stolische mannen ons verclaert heeft.
Wiens leeringe inde H. Catholijcke
kercke (die eene colomme des waer-
hepts is als S. Paulus seght 1. Ti-
mot. 3. v. 15) altijdts bewaerd is
sonder verdupsternisse. Welcke lee-
ringhe als noch door wettighe Pae-
volghers ende Pastoren vercondicht
wort. Ende niet alleen by die heylige
Doctoren ghepresen / maer met het
Bloet van ontalbare H. Martela-
ren betuyght ende bebesticht wort.
Daer

Daer toe comen oock ontallijcke miraculen die Godt tot meerder verklaringe ende verseeckeringen heeft willen doen : Soo dat een pberigh leeraer *Richardus de S. Victore* derst segghen: Heere soo het dwalinghe is dat wy ghelooven/soo zijn wy dooz u bedrogghen : want dese leeringen zijn niet als van u / ende dooz u en konden gheschieden.

Ick segghe dan met den *H. Prophet David. Psalm 92.* Vwe ghetuygenisse (o Heere) zijn alte ghelooffelijck gheworden.

Tot het Cruycefix dat men den Siecken sal verthoonen.

O Jesu / o Jesu / o Jesu mijnen Schepper ende Salichmaker / die ons menschen met eene eeuwigheliefde bemint hebt / ende uwe bloedige armen uytsteeckt om alle bekeerde sondaren in gratie te ontfanghen /

H v

wy

wy dancken u dooz dese onbegrijpe-
 lijcke goetheydt ende wonderbaere
 verlossinghe / die u so veel pijn ende
 droefheydts heeft ghekost / ende bid-
 den u dooz de selve liefde / ende dooz
 u heyligh Cruys / weest ons onsen
 I E S V S, dat is onsen Salichmaeker /
 ende geleyt desen Siecken / ende ons
 allegader dooz u tot het rijcke wa-
 Hemelschen Vaders / daer ghy eeu-
 wigh Godt met den selven Vader
 ende den H. Gheest / leeft ende reg-
 neert een waerachtigh Godt inder
 eeuwichheit der eeuwichedē / Amen.

Als dē Sieckē de gevvyde Keerf-
 se in de handt heeft.

O Jesu / o Jesu / o Jesu waerach-
 tich lich / die lichtende zyt alle
 menschen komende in dese werelt /
 verdrift van desen Siecken / ende
 ons alle / de duyternissen des ghe-
 loofs / ende der quaele wercken / op
 dat

dat wy dooz u geworden zijnde kinderen des lichtis / dooz u oock gherakkē tot de erffenisse des Hemelrijcks / daer ghy met den Vader ende den H. Gheest leeft ende regneert Godt inder eeuwigheyt / Amen.

Hier na als nu de ziele in den strythaers affcheydens gheperst wort,
salmen dese navolghende
ghebeden lesen.

I. GHEBEDT.

Reyst / o Chzistene ziele / wyt dese werelddt / in den naem van Godt den Vader almachtich / die u geschapen heeft: in den naem van Iesus Christus, Sone des lebenden Godts / die booz u gheleden heeft / in den naem vanden Heylighen Gheest / die in u ghestoort is: in den naem der Enghelelen ende Gertz-Enghelelen / in den naem der Chzoonen ende Heerschappē:
A vj ppen:

ppen: in den naem der Overheden
 ende Moghentheden: in den naem
 der Cherubijnen ende Seraphijnen:
 in den naem der Patriarchen ende
 Prophteten: inden naem der hepliger
 Apostelen ende Euangelisten: in den
 naem der hepliger Martelaren ende
 Belijderen: in den naem der hepli-
 gher Monicken ende Eremijten: in
 den naem der hepligher Maeghden
 ende alle Gods lieve Heplighen: he-
 den moet ghy uwe plaetse in vrede
 hebben/ ende uwe woon-stede in dat
 heplich Sion: Dooz den selven Iesum
 Christum onsen Heere/ Amen.

II. GHEBEDT.

O Bermhertighen Godt / o ghe-
 nadighen Godt / o Godt / die
 dooz de menighvuldighepdt uwer
 bermhertigheden/ de sonden der ghe-
 ner die daer leedtwesen af hebben/
 upt-doet / ende dooz quijdt-scheldin-
 ghe

ghe alle de schulden der booz-leden misdaden te niet doet: Mensiet met ghenade desen utwen dienaer N . ende wilt hem verhooren / die upt gantscher herten om vergiffenisse van alle zijne sonden is biddende. Vernieut in hem goedertiere n Vader / al wat dooz menschelicke kranckhepdt verdozen / ofte dooz des dupbels arghepdt gheschent is: Ende wilt dit verlost ledeken aen dat eenich lichaem der hepligher Kercke vestigen: ontfermt u zijns suchtens / o Heere / ontfermt u zijnder tranen: ende laet hem / die anders geen betrouwen en heeft dan op uwe barmhertighepdt / met u versoent worden. Dooz Iesum Christum onsen Heere / Amen.

III. GHEBEDT.

Ick beveele u / alder-lieffste broeder / Gode almachtigh / ende ghebe u over den ghenen / wiens
schem

schepſel ghy zyt / op dat ghy tot uwen
 Schepper (die u van het ſlijm der
 aerden gemaect heeft) moocht we-
 derkeeren / als ghy de ghemepne
 ſchult der menſchen dooz de doodt be-
 taelt ſult hebben. Dus moet u de
 ſchare der klaer blinckender Enge-
 len / als uwe ziele uyt den lichame
 ſchepden ſal / te ghemoete komen : de
 vergaderinghe der Apoſtelen / die de
 macht van oordeelen ontfangen heb-
 ben / moet tot u komen : het trium-
 pherende heyz van de wit-gekleede
 Martelaren / moet u teghen komen :
 de ſcharen der Belijderen / als ſchoo-
 ne glinſende lelien / moeten u omrin-
 ghen : den chooz der vzeught-maken-
 de Maeghden / moet u ontfanghen :
 ende de ſalighe ruſte moet u in den
 ſchoodt der Patriarchen wel raſch
 omhelſen. Het ſoet ende blijde aen-
 ſchijn Ieſu Chriſti , moet ghy aenſchou-
 wen : ende hy moet u onder de ghene /
 die altijdt nebens hem zyn / ſtellen.
 Verre

Derre moet van u zijn / al wat daer
verbaert inde duyfsteriffen / al wat
krijfelt in den viere / oft wee doet inde
pijninghen.

Den leelicken Sathanas / met alle
zijne ghesellen / moet booz u wijcken /
ende moet beben / als ghy met het ge-
lepde der Enghelen sult aenkomen /
ende inde onmatighe verwoestinghe
des eeuwigen nachts wech vlieden.
Godt moet opstaen / ende zijne vpan-
den moeten verdzeven worden / ende
van zijn aenschijn moeten zy wech
vliegen / die hem haten. Gelyck den
roock verdwijnt / alsoo moeten zy
verdwijnen : ghelyck het was smelt
booz het vier / also moetē de sondaers
booz het aenschijn Gods te niete gaē:
maer de rechtveerdighe moeten bly-
de maeltijt houden / ende in Godts
teghenwoordigheyt in vzeughde op-
springhen. Alle de helsche legioenen
moeten beschaemt worden / ende de
dienaers des duyfels en moeten hen
niet

niet verſtouten/utwen wegh te belet-
 ten. Christus moet u bande pynen ver-
 lossen / die vooz u ghecrupst is ghe-
 weest. Christus moet u bande eeuwi-
 ghe doodt verlossen/die hem geweer-
 dicht heeft vooz u te sterben. Christus
 den Sone van den lebenden Godt/
 moet u inde schoone ende altydt groe-
 ne plaetsen zyns Paradijs stellen/
 ende dien waerachtigen Herder moet
 u onder zijne schaepen reekenen: hy
 moet u van alle utwe sonden ontflaen/
 ende inden erfdom zynder uptberko-
 ren aenzijne rechter-handt setten: u-
 wen Verlosser moet ghy aensien: en
 altyt by hem staede/die alder-naeck-
 ste waerhept met saligen oogen aen-
 schoutwen. Dus wesende ghestelt on-
 der de scharen der saligen / gheniet
 de soetighepdt van het lieffelick aen-
 schoutwen Gods tot in de eeuwen der
 eeuwen/Amen.

IV. GHEBEDT.

Otfangt/Heere/ uwen dienaer
in de plaetse der behoudenisse/
de welcke hy van uwe barmhertig-
heyt moet verhoppen/ Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer /upt alle perijckelen der hel-
len/ upt de stricken der pijnen/ ende
upt alle quellinghen/ Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ gelijk ghy Enoch ende Eli-
am bande gemeyne doodt der werelt
verlost hebt/ Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer / ghelijck ghy Noe van den
water-bloedt verlost hebt/ Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer / ghelijck ghy Abraham upt
de Chaldeeusche stadt Ur verlost
hebt/ Amen.

Verlost Heere / de ziele van uwen
dienaer/ gelijk ghy Job upt zijn lij-
den verlost hebt Amen.

Ver-

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy Isaac van den
offer/ende uyt de handē zijns vaders
Abraham verlost hebt / Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy Lot uyt de stadt
Sodoma/ ende de blamme des viers
verlost hebt/ Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy Mopsen uyt
de handen des Egyptische Conincks
Pharao verlost hebt/ Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy Daniel uyt den
kuyt der leeuwen verlost hebt/ Amē.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy de dzy jonghe-
linghen uyt den oven des brandenden
viers verlost hebt/ende uyt de handē
des ongerechtigē Conincks/ Amen.

Verlost/ Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy Susannam van
de valsche beschuldige verlost hebt/
Amen.

Der

Verlost/Heere / de ziele van uwen
dienaer/ ghelijck ghy David verlost
hebt uyt de handen vanden Coninck
Saul / ende van den reuse Goliath/
Amen.

Verlost/Heere/ de ziele van uwen
dienaer/ gelijk ghy de hepligen Pe-
trus ende Paulus uyt de gevancke-
nisse verlost hebt/Amen.

Ende ghelijck ghy uwe Maghet
ende Martelerse de salige Thecla/
van dyp alder-wzeetste pijnigen ver-
lost hebt: soo wilt u oock gheweerdig-
gen/ de ziele van desen uwen dienaer
te verlossen/ doende hem daer en bo-
ven met u verblijden in de hemelsche
saligheyt/ Amen.

V. GHEBEDT.

Here/wy bevelen u de ziele van
uwen dienaer N. ende wy bid-
den u Heere Iesu Christe, Salichma-
ker der werelt/dat ghy niet wepghe-
ren

ren en wilt dese inden schoot der Pa-
 triarchen te brenghen/ voor de welt-
 ke ghy barmhertiglijck ter aerde ne-
 der-ghedaelt zijt. Heere / bekendt u
 maeksel / dat van gheenen vrenden
 Godt gheschapen en is/ maer van u/
 die alleen lebendigh ende waerach-
 tich Godt zijt : want daer en is gee-
 nen anderen Godt dan ghy/ ende nie-
 mant en kan uwe wercken nae doen.
 Heere / maect zijne ziele blijde in u
 aenschouwen / ende en wilt niet ghe-
 dencken zijnder ouder booshedē ende
 dronckenschappen / die de rasernye
 oft de hitte der quaeder begheerten
 mocht verweckt hebben. Want al
 heeft hy gesondicht / hy en heeft noch-
 tans den Vader / ende den Sone / ende
 den Heylighen Gheest niet gheloo-
 chent / maer ghelooft : ende hy heeft
 den yber Godts ghehadt / ende den
 Heere / die het al gheschaepen heeft/
 ghetrouwelijck aenghebeden.

VI. GHEBEDT.

Wij biddē u/Heere/dat ghy doch
 zijne ontwerenthedē / en de ge-
 breecken zjnder jonckhepdt niet en
 wilt gedachtich wesen/maer achter-
 volghende utwe groote barmhertig-
 hepdt/ weest zjns ghedachtigh in de
 glorie utwer klaerheyt. Laet de He-
 melen vooz hem geopent worden/en-
 de laet hem de Enghelen met hem
 verblijden.

Ontfangt/ o Heere/utwen dienaer
 in u Rjck: Den heplighen Aertz-
 Enghel Godts Michael moet hem
 ontfanghen / die weerdich gheweest
 is het Prinsdom over de Hemelsche
 hepen te bedienē. De heplighe En-
 ghelen Godts moeten hem te gemoe-
 te komen / ende tot inde Hemelsche
 stadt van Jerusalem brengen. Den
 Heplighen Apostel Peeter moet
 hem ontfanghen / wien de sleute-
 len van het hemelsche Rjck gheghe-
 ven

ven zijn. Den heyligē Apostel Paulus moet hem helpen ende bystaen/ die weerdich geweest is een uytberkozen vat des Heeren te worden. Dē uytgelesē Apostel Godts Sint Jan/ wien de hemelsche verholentheden geopenbaert zijn/ die moet vooz hem spreekē. Alle de heylige Apostelē/ die van dē Heere macht om te bindē ende te ontbindē ontfangen hebbē/ moeten vooz hem biddē. Alle de Heyligē ende uytberkozē Godts/ de welke om den naem Christi groote pijnē in dese werelt geledē hebbē/ die moetē vooz hem spreekē: op dat hy tot de glorie des hemelschē Rijcks comē mach/ soo wanneer hy van de banden des lichaems ontslagē sal worden. Dooz de gaven des Heerē Iesu Christi, die met dē Vader ende den Sone leeft en regneert tot in de eeuwen der eeuwen/ Amen. Hier na machmen lesen de 33. veerssen, fol. 73. De 15. bloet-stortinghen, fol. 100. De seven Psalmen. De gulde Litanien des vrydaeghs. Het Rosen-hoeyken. &c.

Na't overlyden van de perfoone,
falmen terftont lefen, deſe twee
navolghende Pſalmen.

Pſalmus 50.

Miſerere mei Deus ſecundum mag-
nam miſericordiam tuam.

Et ſecundum multitudinem miſeratio-
num tuarum: dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea: &
à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cog-
noſco: & peccatum meum contra me
eſt ſemper.

Tibi ſoli peccavi, & malum coram te fe-
ci: ut juſtificeris in ſermonibus tuis,
& vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus
ſum: & in peccatis concepit me Ma-
ter mea.

Ecce enim veritatem dilexiſti: incerta,
& occulta ſapientiæ tuæ maniſeſtaſti
mihi.

Asperges me hyſſopo, & mundabor:
lavabis

lavabis me, & super nivem dealba-
bor.

Auditui meo dabis gaudium & lætiti-
& exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : &
omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : & spiri-
tum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias, me à facie tuâ : & Spiri-
tum sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætiti-
am salutaris tui : & spi-
ritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : & impij ad te
convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus
salutis meæ : & exultabit lingua mea
justitiam tuam.

Domine labia mea aperies & os meum
annunciabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificiũ, dedissem
utique, holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo, spiritus contribulatus :
cor contritum & humilatum Deus non
despicias.

Benignè

Benignè fac Domine in bona voluntate
tuâ Sion : ut ædificentur muri Hieru-
salem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ,
oblaciones, & holocausta : tunc impo-
nent super altare tuum vitulos,

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.
Sicut erat in principio, & nunc, & sem-
per, & in sæcula sæculorum, Amen.

Psalmus 129.

DE profundis clamavi ad te Domi-
ne: Domine exaudi vocẽ meam.
Fiant aures tuæ intendentes : in vocem
deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine: Do-
mine quis sustinebit ?

Quia apud te propitiatio est : & propter
legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: spera-
vit anima mea in Domino.

A custodiâ matutinâ usque ad noctem:
speret Israël in Domino.

S

Quia

Quia apud Dominum misericordia : &
 copiosa apud eum redemptio.
 Et ipse redimet Israël : ex omnibus ini-
 quitatibus ejus.

Vers. Requiem æternam dona eis Do-
 mine.

Resp. Et lux perpetua luceat eis.

Vers. A portâ inferi.

Resp. Erue Domine animas eorum.

Vers. Credo videre bona Domini.

Resp. In terra viventium.

Vers. Domine exaudi orationem meam.

Resp. Et clamor meus ad te veniat.

O R E M V S.

Absolve quæsumus ; animam famu-
 li tui , ut defunctus sæculo tibi vi-
 vat : & quæ per fragilitatem carnis , hu-
 manâ conversatione commisit , tu veniâ
 misericordissimæ pietatis tuæ clementer
 absterge, Per Dominum nostrum.

GHE-

GEBEDT,

Voor d'overledene.

Godt by wien alle dingen leven/
 Ende by wien onse lichamē dooz
 'tverben niet en vergaen/ maer ver-
 anderen in beter / wy bidden u oot-
 moedelijck dat alle de schulden die de
 zielen van ulwe dienaeren ende die-
 nerffen / dooz't bedroch des vbandts
 ende dooz haer eygene quaetheyt ende
 broshedyt teghen u behaeldt hebben/
 ghy ghenaedelijck ende goedertiere-
 lijc vergebende/wilt uyt doen/ op dat
 ghy hen in den jonghsten dach des
 grooten oordeels onder ulwe Hepli-
 ghen ende uytverkozenen 'tdeel wilt
 laten ghenieten vande eeuwighē glo-
 rie/ die noch ooghe ghesien en heeft/
 noch oore ghehoort/ noch in des men-
 schen herte opghekomē is/ die ghy/
 Godt / bereypt hebt den ghenen die u
 lief hebben. Dooz Iesum Christum on-
 sen Heere/ Amen.

S ij

Voor

Voor Vader ende Moeder:

O Heere Godt / die ons bevolen
ren: weest ghenadichlijck bermher-
tich der zielen van mijnen vader en-
de moeder. Vergheeft hen hunne
sonden / ende verleent my dat ickse
in de blijdschap der eeuwigcr claer-
heyt mach sien. Door Jesum Chri-
stum, &c.

Voor alle vrienden ende
weldoenders.

O Heere God/ die zijt den geber
van gratie / ende liefhebber
der menschelijcker salicheyt: wy bid-
den utwe ghenade / dat ghy de broe-
ders / maeghschap / ende weldoen-
ders van onse vergaderinghe/die van
dese werelt verscheyden zijn / wilt
door de ghebeden der hepligher moe-
der ende maeght Marie / ende aller
utwer liever hepligen / tot de ghe-
meyn-

meynschap van d'eeuwige saligheyt
laten comē. Door Jesum Christum, &c.

*De Litanie voor de Gheloovighe zielen, soo
zy staen op den Maendagh, Pagina 191.*

Ghebedt voor die eerst van den
huysse sal sterven.

Almachtighen Godt / die alleen
volle macht hebt over de doot
ende het leven / ende eenen peghelic-
ken zijn eynde gestelt hebt : u is ken-
nelick / wie dat eerst van desen huysse
sterven sal: gheeft hem / o Heere / wie
hy ooc wesen sal / dooz u verdienstich
leven / ende alderbitterste doot / tijt
van penitentie / het gebzuyck der heyligher
Sacramenten / vermeerderin-
ghe utwer gratien / ende tot dien tijdt
toe / dagelijckschē vooztganck in utwe
liefde : op dat hy heylighlijck de ure
mach verwachten / salichlijck passe-
ren / en tot utwe glorie mach gherae-
ken. Dooz Jesum Christum onsen
Heere / Amen.

**Korte Christelijcke oef-
ninghe voor de jonckheyt.**

Tot Godt den Hemelschē Vader.

VErmeerdert mijn gheloof al
in des werelts baren/
Ende wilt my/ o Godt, van
doot-sonde bewaren.

Tot Godt den Soon.

O soete Iesu, Pellicaen bloedich/
Maectt my reyn/kleyn/ en ootmoe-
digh.

Tot Godt den H. Gheest.

O vertrooster Heylighen Gheest,
Al dat swack is in my/ gheneest.

Tot d'Alderheylichste Drie-
vuldigheydt.

O Heer, o God dryvoudigh, ende een
in wesen schoon/
Wilt my tot deuchden keeren/ al ben
ick het onghelwoon.

Tot

Tot de alderheylighste
Maghet Maria.

o Maria, Gods moeder ende maget/
Helpt my in alles dat Godt behaget.

Tot dē H. Engel onfē bevvaerder.

o heylighen Enghel Godts/ leyt my
in al mijn weghen/

Ick hebb' u tot ghelep en troost van
Godt ghekreghen.

Tot alle Godts lieve Heylighen.

o alle Godts Heylighen uptvercozen/
Helpt my dat ick niet en ga verlozen:
Dat ick niet en hooze met groot ghe-
tier/

Gaet ghy vermaledijden int eeu-
wich vper.

Voor een Crucifix of beelt van ee-
nighen Heyligh.

Dat ghy hier siet/ Menbiddet niet :
Daer't u aen wijst / Die looft en
prijs!

416 Christelijcke oeffeninghe,

't Is gemaect van 'smenschen hant/
Tot Godts eer/ en 'svyants schant.

Smorghens als men opstaet.

Jesu vander doot verresen / wilt my
in u verstercke/

Dat ick van sond' ontwaecke / en in
u Wijngaert wercke.

Eermen eenich vverck begint.

ICK groete u / Heer Jesu, aen den
Cruyce verheben/

Wilt my / ende mijn werck / u bene-
dictie gheben.

Eermen ter Tafel gaet sitten.

Des tafels benedijng' als Israël oot-
moet/

Wtgaende upt Ægypten, leest al
staende boet.

De Cherubynen die stonden met
grooter eeren

Onder hun loven, booz't aenschijn
des Heer der Heeren.

De

De benedictie.

Godts benedijnghe zy over ons allen/
 Bewaert ons Heer dat wy in sonden
 niet en vallen :

Maer laet ons soecken Godts rijc-
 ke meest/

Eten en dzincken / in den naem des
 Vaders / ende des Soons / ende
 des H. Gheests.

De Gratie.

Lof/prijs/eere/ en danckbaerheyt/
 Zy Godt den Vader inder eeuwig-
 heydt.

Die ons door Christum heeft verlost/
 Dagelijcx spijst/ende geeft den kost.

Teghen het vergheten
 der gratie.

Eugenius Paus geeft sonder blamatie/
 Veertich dagen afaets 'tdzincken na
 de gratie.

Als de ure slaet.

Godt wil ons ghebenedyden/
 En van alle quaet bezyden.
 Gheben de zieltjens rust en vree/
 En ons/en alle menschen mee.

Eermen slapen gaet.

D conscientie ondersoect/eer dat ghy
 gaet in rust/
 Slaet vooz u sondich bozst / en oot-
 moedich d'aerde kust.

Alsmen slapen gaet.

Iesu wilt my in u een plaets van rust
 berepe/
 Op dat ick in u wonden in vrede
 my vermeye.
 Ende als ick elders sal gaen woo-
 nen bloot en naeckt/
 Wilt u my dan vertoonen vast aen
 het Cruys ghemaect.

Teghen

Teghen de begheerlijckheyt
des vleesch.

Als aerde in aerde sal zijn vergaen/
Wat loon sal zy van de weelden out-
faen?

Teghen de begheerlijckheyt der
rijckdommen.

Het is een deerlijck en klaechlijck
goet/

Daer eeuwelijck de ziele om treuren
moet.

Teghen de hoveerdigheyt
des levens.

Wat is doch al de pracht / en glozie
vander werelt?

Dauw/roock/hop/roof des doots/en
stricken sijn bepeereit.

Teghen alle de drie.

Laet ick van gelt/ of staet niet mae-
ken mijnen Godt.

Noch om mijn buye of vleesch bree-
ken des Kercks ghebodt.

420 Christelijcke oeffeninghe,
Tegen onreynne ghedachten ende
andere becoringhe.

Al thoont den dupbel u zijn Craem
met arch ghedruys/
Wech met u waren / seght / hier en
is gheen Coopman t'huys.

Wederom.

In allen sozghelijcken strijt uptstel
tot mozghen soeckt :
Seght/heden zy treves met God, oock
mozghen u vercloeckt.

'tPerijckel der vvereltsche
conversatie.

Een mensch in de werelt / is eē boom
by der wegghen/
Hout by zijn onnosselheyt / 'tis een
wonder segghen.

Teghen achterclap:

Niemants ghebzecken en brenghet
int openbaer.

Want ghy beneemt hem zijn eer / al
seght ghy waer.

Teghen

Teghen mistrouwen.

Wat moet my doen betrouwen/ oock
sonder goet of gelt?

Der bogelen aenschouwen/ en Veli-
en op het velt.

Teghen eyghen vvil.

Laet ick/ o Iesu soet/ niet volgen mijn
eygen vil/

Want waer de mijne spzeekt / daer
swijcht ghy/ Heere, stil.

Teghens 'tverlies des tijts.

Laet ick / o Heer, onnut niet slijten
mijnen tijt:

't Welc der verdoemden is hun meest
en grootst verwtijt.

Teghen traegheyt.

Wie sietmen door den loop te worden
heretijck?

Een vruchtloose boom/ eenen sloffich
Catholijck,

Teghen

422 Christelijcke oeffeninghe,

Teghens leeraers sonder brieven
van sendinghe.

Al saeght ghy dat alle menschen
vzeemde wegghen ginghen/
Wilt u om uwer ziele op d'oude pa-
den dwingghen.

Seer sterck en vast hy bout/
Die hem aen de Roomsche Kercke
hout.

Voor de Biechte.

Ick bidde u / Heer Iesu, dooz u vijf
wonden/
Gheeft my kennis en berou van al
mijn sonden.

Nae de biechte.

Sijt ghedanckt / o Heer / ende inder
eeuwicheyt gheprezen/
Want ghy mijn sonden dooz u roo-
wonden hebt gantsch ghenesen.

By ontyen om vergiffenisse
van sonden.

Mijn sonden zijn my leet / o God / ick
roep tot dy :
Ick ben benout / o Heer / o Godt / ver-
gheefse my.

Weder-

Wederom.

D Cruys / en d'aerd' ick kuff' / en
reck oock uyt mijn armen.

Wilt u / Heer, ober my / den Publi-
caen / ontfarmen.

Om zijn selfs te troosten in
cleyn-moedigheyt.

Al ben ick / Heer, na u rechtbaerdig-
heyt verwesen :

Ick appelleer tot barmhertigheyt /
wilt my ghenesen.

'tGebedt van den H. Basilius voor
eene sonderffe.

Spaert haer / Heer, want niet buy-
ten ghetal zijn hare misdaden :

Maer boven alle sont-bloedē swem-
men ulve ghenaden.

'tGebedt van Thais sittende met
den rugge naer den Oosten.

Ghy die Hemel en Aerde / en alles
hebt gheschapyen /

Spaert my: wilt de ghebroken struc-
kens by eene raepen /

Alsmen

424 Christelijcke oeffeninghe,
Alsmen yet ernstelijck van
Godt versoect.

Heer, ick lact u niet gaen/ ghy moet
u mijns ontfermen/
Al soud' ick als Jacob woestelen/
hoort mijn kermen.

Tegen het uytstellen der biechte.
Het valt boozwaer een arm en bitter
scheyden/
Alsmen op het bedt des doots denckt
te bereyden.

Tot het hoochvveerdigh
H. Sacrament.

Ghy zijt des Kercke Son, en ons mee-
ste cieraet!
Melchisedechs offer/ ghy Manna te bo-
ven gaet.

Wederom.

O Hemels-broot! o Enghels hanc-
ket! o honich-raet!
Hier comt u menscheyt, my tot salig-
heyt oock te haet.

Weder-

Wederom.

Laet hier na het ghehoor/ 'tgeloof in
 my kracht bewercken/
 Ende meer op Jacobs stem', als op
 zijn handen mercken.

Wederom.

Ⓞ Arcke van alle goet / ick groet u
 met hertzen bly:
 Wilt my in u verkeerren / dat ghy
 myn/en ick u zp.

Alsmen ten H. dienft niet
 gaen en kan.

Ick hoor daer lupen tot den heylig-
 ghen feest/
 Come ick daer niet / ick sender mijn
 gheest.

Tegē het uytstel der nuttinge van
 ons liefs Heeren lichaem en bloet.

Ⓞ Op dat u niet beswijcke dit teer-gelt
 in u sterben/

Ⓞ Ep wilt desen leytsman hier ghesont
 oock langh niet derben.

426 Christelijcke oeffeninghe,

In alle strijdt.

O Godt, ghever der gratie/
Beswijckt my niet in tentatie.

In sieckte en in lyen.

Hier kerft/ hier slaet/ hier byant/ al
maeck ick wat ghetier:

Spaert my alleen / o Godt, hier na
bant eeuwich vper.

Leeringhe vanden H. Abt
Bernardus.

Liever saeghe ick eenen mensch hier
lijdsamich wesen/

Dan een die van 'smozghens tot sa-
bonts kan bidden en lesen.

'tEn is niet al/ kuppen vol te schry-
en uyt devotie/

Maer veel meer/ patientich te lijden
sonder commotie.

Om deucht te vercryghen.

Helpt my / o Heer, o Godt, al op der
deughden graden:

Strichtich te moghen leven in werc-
ken en in daden.

Weder-

Wederom.

Mijn Godt, en mijn al, gheeft my dat
 ghy ghebiet/
 En gebiet dat ghy wilt/en 't sal ghe-
 schien met bliet.

Om bevvaernisse zijns selfs.

Laet ick onder u ooggh mijn hardt/
 Heer, houden reyn/
 Mijn tongh met sozch bewaren/ en
 wesen gaern alleyn.

Om yemandts stichtich exempel
 nae te volghen.

Al dat u behaghet in eens anders
 doen of laten/
 Denckt dat moet ick volgen: 't sal my
 oock konnen baten.

Tot verkloekinghe zijns selfs.
 't Geen ghy een ander sout raden tot
 zijn verstercken/
 Wilt dat oock in u noot niet laten te
 bewercken.

Ver-

428 Christelijcke oeffeninghe,

Vertroostinghe voor die cranck
is in 'tGhebedt.

Sijt ghy geen nachtegael / gheen lij-
ster van sangh ervaren /
Roeyt als een kickboys / half in / half
boven 's werelts baren.

Des H. Abts Sisoï leeringhe.
'tEn ist niet al / te zijn in Godt opge-
toghen /
Maer meer / te zijn onder alle crea-
tuere gheboghen.

Om elck in zijn staet te troosten.
Ist niet vaerende / gaend' / immers
volcht al cruppemde naer :
Thoont dat ghy Godt bemindt / en
'tCruys, al valt het swaer.

Als yemant verschoven vvort, of-
te wat moeyelijcx ontmoet.
Ick wil wel bozghen / maer ick en
schelle u niet quijt /
Ick teecken' het op / want ghy / mijn
Heer, mijn Godt, rijck zijt.

Om

Om een goet leven en sterven.

O Iesu, Blijdegom excellent/
Maect mijn loop toch gaet, en oock
mijn ent.

Wederom.

Godt gaf / dat ick nu stree / en meest
socht te verwerben /
't Geen gedaen te hebben / soud' wen-
schen in mijn sterben.

Tegen een haestige ende onvoor-
sienighe doot.

Ick bidd' u Iesu soet doot u bitterlijc-
ke doot:

Wilt my verrasschen niet in eenich
ure of noot.

Voor Schippers en Coopmans.

Schippers en Coopmans getyen,
Sijn de seve Psalmen met de Litanien.

Voor alle Man.

Hoe boos / hoe swack / hoe traech / hoe
onleech dat ghy zijt /
Laet gheen dach passeren of groet
Maria ghebenedijt.

Teghen

430 Christelijcke oeffeninghe,
Teghen het verdriet des arbeys.

Och die wist wat eeuwich waer/
Hoe vromelijck sou hy strijden/
Geen dinc en sou hem vallen swaer/
In dese corte tijden.

In al ons vvercken.

In eten/ d'yncken / gaen / denckt op
die scherpe snede :
Comt ten oordeel. Gaet van my , in
d'eeuwighe eeuwichede.

Vande eeuwigheyt.

Hoe langh is eeuwigheyt ? ist oock
wel dupsent jaer ?
Dae dupsent dupsent ghebept / ist al-
tijts even naer.

Derthien merckelycke
punten.

1. Tot voortganck en voorszpraeck
berkiesteenen Patroon,
Biecht 'smaens zijnder eer / hout
hooch-tijt : groot is den loon.

2. Ee

2. Eenen dach ter weecken vast/
by-willich en niet uyt noot/
Den Vrydagh is den bequaem-
sten/ter eeren Christi doot.
3. De armen en siecken / de Wedu-
wen ende de Weesen/
Omtrent de Hooch-tijden te be-
soecken/is seer ghepzenen.
4. Hebt liever al te lijden/ jae te ster-
ben by noot/
Dan Godt te vertoornen met een
sonde totter doot.
5. Mijdt der sonden occasien / als
dodelijcke laghen/
Den goeden Alipius viel schielijck
dooz 'tspuls behaghen.
6. In alle teghenspoet stelt u te vze-
den/
Denckt dat Godt toelaet of doet
niet sonder reden.
7. Een simpel ooghe draeght sonder
blecken/
Aerdt alle dinck ten besten trec-
ken.

8. Sup=

432 Christelijcke oeffeninghe,

8. Supbert u meyninghe in al dat ghy doet/

Want dat den grondt is van alle goet.

9. Versterft u selven in al dat ghy meucht/

Soo sult ghy winnen de eeuwighe vreucht.

10. Als ghy berispt wort / thoont u ootmoet/

Denckt luttel is mijn deucht / dit is mijn boet.

11. Sachtmoedich en vrolijck zijt in u zede/

Leert van anders deucht u verblijden mede.

12. Al wat u handt vermach / wilt hier in deuchden saepen/

Soo sult ghy int ander Lant hier na in veelheyt maepen.

13. Vernieut u propoost : stelt u uyterste voor oogen.

Hout u onder Godt , en zijn Stadt-
houder gheboghen.

Draeght

Draeght over u drie dinghen.

1. Een Agnus Dei.
2. Het Roosen-Kransken.
3. Het H. Euangelie van S. Ian.

Hebt in u huys vier dinghen.

1. Een Crucifix ende andere Gheestelijcke beelden.
2. Goede/ devote ende Gheestelijcke boecken, insonderheyt het boeck vande Navolginghe Christi.
3. Gewijdt water, keerse ende palme.
4. Den Calendier van die gheboden vier-dagen ende vasten daghen des jaers.

Gebruyckt geern drie vvoorden.

1. Godt zy ghelooft.
2. Het is mijn schult.
3. Bidt voor my.

Draeght u.

1. Tot Godt, devotelijck. (nelijck.
2. Tot u naeste, behulpelijck en min-
3. Tot u selven, scherpelijck.

Daghelijcksche lesse.

1. Doen ick bekende dat den alderop-
perste, vooz my den aldernederste
geworden was: doen en mocht
my geē mensch so seer verdzuc-
ken ofte soo kleyn achten / ick
dachte altoos / dat ick meerder
verdzuckinge waerdich was.
2. Doen ick bekende dat my gheen
dinck anders dan Godt alleen
vernoeghen en mochte / docht
my wonder dat ic eenich ander
dinck dan Godt soecken soude.
3. Doen ick bekende de edelhepdt
mijns lichaems / dattet my ghe-
oozloft was dat reyne Lichaem
Christi in mijn lichaem te ont-
fangen / soo docht my waerdich
alle mijne krachten daer toe te
keeren / dat ick mijn hart ende
mijn Lichaem in onbebleckter
reynigheyt soude moghen be-
houden.

4. Doen

4. Doen ick bekende de soetighepdt der Hemelscher spijsē, doe en mochte my de gulstichepdt der aertscher spijsen niet lāger verleydē.
5. Doen ick bekende dat na so cozten arbeypdt die eeuwighē vreuchden mochten verkeyghen worden/so docht my veel te kleyn te wesen/ dat ick met mijn lichaem hier arbeypden mochte.
6. Doen ick bekende dat Gode alle dingh toebehoorde ende ick geenē eyghenaer maer updecider der goederen Godts en waere: ende dat den alder-rijcksten vooz my den alder-armste gheworden was/ en noch heden omliēp indē behoeftrighen : doen docht my wonder / dat ick eenen soeten beet alleē eten soude/ende onder tusschen mijnen Heer ende mijnen Godt soude laten buypen staen/ ende laten vasten inden minsten Pelgrim.

7. Dopt en vertooynde my ontrou der menschen / als ick dachte / dat ick mijnen Heer ende Godt soo ontrou gheweest hadde.
8. Doen ick bekende dat Godt my / die hem thiē duysent pont schuldich ware / tot ghenade nam: soo en woude ick gheen mensch haeten om zijnder boosheyt of faute wille.

Godts vruchtighe huyschoudinge
van den heylighen Elzearius Grave
van Adrianen in Narbonen over-

leden Anno Domini

1327.

Hy beval. ten

1. Dat alle die van zijnen huysse / soo Mans als Vrouwen / daghe-lijcks ten minsten eene geheele Misse devotelijc souden hoorē.
2. Dat zy onberispelijck souden levē.
Want hy en begeerde niet dat-
ter

ter yemant zyn tafel soude genieten / den welcken hy soude weten dat met een doodelijcke sonde besmet was.

3. Dat zy ter weke eens hare sonden biechten souden / en alle maende het hochweerdich Heylich Sacrament des Altaers devotelijck souden mitten.

4. Dat de Edele Maeghden ende Jofvrouwē van 'smorgens tot den middach toe / haer souden begeben tot het Ghebedt ende andere Gheestelijcke oefeningen: naer den noen haer souden besich houden met haer hantwerck.

5. Datter niemant soude derren God lasterē / oft eenige van de Heylighen: noch dat yemant soude sweerē ypt een quade gewoonte oft lichtveerdelijck / noch eenighe oneerlijcke woorden spreucken.

T. iij.

6. Dat:

6. **D**atter niemandt met teerlingen mochte spelen/oft eenich ander ongeoorloft oft oneerlijck spel.
7. **D**at zy in vrede/vrientschap/ende eendzachtigheyt souden leven/ noch den eenē den anderen vergrammen : ende soo yemant een ander wat misdæen hadde/ dat hy terstont peys soude maeken.
8. **D**atmen alle dagen ober tafel yet geestelijcx soude lesē: ende naer dē middagh/ of het avontmael/ een Godvruchtighe t'saemen sprakinge soude houden tot onderwijsinge ende versterkinge der zielen / ende dat in zijne teghenwoozdigheyt.
9. **D**at de gheene die dese goede ordonantien quaemen te overtredē/ ten tijde dat d'ander ober tafel waeren/op d'aerde soude eten/ anders niet hebbende tot haere maectijt dan water ende broot/ oft

oft datse den gheheelen dach in
haer kamer beslotē souden bly-
ven/ gebzupckende de gemeyne
spijse.

10. **D**oege ick hier by/ datmen sal be-
sozge dat alle de hups-genoten
ten minsten tot het avont Ghe-
bedt by een geroepen soudē mo-
ghen worden / het welck den
H. Borromæus in geheel zijn Bis-
dom ingebzocht heeft. Ende is
eertijts ghepactiseert vanden
treffelijckē Cancelier van En-
ghelant Thomas Morus, die 'sa-
vonts met de meeste deel zijns
hupsghesins plach te lesen drie
van de Psalmen van David. I.
Ps. 50. Miserere mei Deus, &c.
Godt ontfermt u mijnder/ etc.
II. Psal. 24. Ad te Domine levavi
animam meam, &c. Tot u Heere
heb ic mijne siele opgehevē/ etc.
III. Ps. 66. Deus misereatur nostri,
& benedicat nobis, &c. Godt zp
T iij
onser

onser barmhertich/ en hy gebede
 nedijde ons/ etc. Hier na voeghe
 de hy Salve Regina, &c. Weest
 ghegroet Coninginne/ etc. met
 het ghebedt / ende in't lest / De
 profundis &c. Ut de diepte o
 Heer/ etc. Met een gebedt voor
 de overledene.

Anderen lesen 'savondts de
 Roomsche Litanien , en int eyn
 de/ Salve Regina , &c. ende daer
 na/ drie Ave Maria ter geheuche
 nisse van den Engelschen boot
 schap/ aen de V. Maget ghe
 daen.

11. Salmen die van den huyse dick
 maels voorlesen ende vernieu
 wen / insonderheyt op Sonne
 daghen / de lesse die den ouden
 Tobias eertijds gaf aen zyn
 Soen : Tob. 4. Ghy sult, seght
 hy/ uwe moeder in eeren hebben,
 alle de daghen uws levens, &c.

Vande Weduwen.

Stem :

De winter is ons vergangen, &c.

1.

Ghy Weenkens wilt Godt be-
haghen

In uwen weentwelijcken staet/
En wijselijck wilt verjaghen
Alle ydel manieren quaet/
Neerfich wacht u van praten
Paulus is u een Medecijn/
Loopt niet veel by der straten/
Wilt oprechte weduwen zyn.

2.

Is uwen Man overleden
Slacht de wijse Judith jent/
Begheeft u tot eensaemheden
In u bidt-kamer excellent/
Wilt niet van ydelheyt spzecken/
Godts gratie neemt in waer/
V passien doch wilt breecken/
Wilt ghy zyn als Weduwen claer/

S v

3. Met

3.

Met vasten ende waecken
 Straft u natuer rebel/
 Na soberheyt wilt haecken
 Laet vasserpe fel/
 Anna de Propheetesse
 Schoude die als fenijn/
 De goede Matronesse
 Sal u een Spiegheleel zijn.

4.

Als Elisabeth weest ootmoedigh
 Denckt hoe sy heeft gheleest/
 Sy was niet hoochmoedich
 Siet wat exempel sy gheest/
 Volght ghy haer deught gheprezen
 Ghy sult ontfanen seftichfout
 D'Wooning' sal hier na wesen
 Daer de straten zijn van gout.

5.

De supberheyt wilt beminnen
 Recht of ghy waert een maeght/
 Soeckt in u hert van binnen
 Hem die de supberheyt behaeght/
 Ghy moet hem draghen allepne

En

En dienen met liefd' en lust/
 D beddeken moet zijn repne
 Daer den Bzupdegom op rust.

6.

Princede wilt onderhouwen.
 Desen staet die is u goet/
 En wilt geen Man meer trouwen/
 Let wat de Cortel-dupbe doet/
 Rae haer gaepkens treurich af-lybē
 Sp en kiest gheen ander weer/
 Alsoo wilt oock aenschiben
 Den Bzupdegom Godt den Heer.

Vande ghetroude vrouwen:

Op de wijs :

Den tijdt is hier, &c.

S Alomon die prijst/ een goede vrou
 eerfame/
 Want uyt haer soo rijst / alle solaes
 en vzeucht/
 Daer sy mede spijst / den man seer
 wel bequame

E bj

Als

Als sy hem bewijst / reyn liefde met
 haer deucht/
 Dooz haer soete spzaecke/ maectt sy
 den man verheucht
 Haer vrolijcke manieren goet/
 Zijn boben violieren soet
 Den man sy deucht hanteren doet
 Dooz haer reyn wijse jeucht.

Ghehoorzacm en goet/ is een ghe-
 schickte vrouwe/
 S'eert haer man soet/ als Sara Abra-
 ham,
 Cerbaer wijs en vroet / als Rebecca
 ghetrouwe/
 Die Isack metter spoedt / vooz sijn
 huysvrouwe nam/
 Schamel en onnosel als Rachel van
 rijcken stam
 Daer Jacob veerthien jaren lanck/
 Om diende sonder beswaren kranck.
 Wech boerdense met haren danck.
 Van sijnen Gom Laban.

In't boec Esdras, daer wort hooch-
lijck gheprezen/
Een vrouwe eerbaer, dat sy te hoven
gaet/
In sterckheyt voozwaer / den Co-
ninck upt-ghelesen/
Oock den Wijn seer claer / soo daer
gheschreven staet/
Want het is ghebleecken / aen Judith
metter daet/
Die vroom'lijck afgeslaghen heeft
Holofernis hoeft vol plaghen sneeft.
Dat sy mee ghedraghen heeft
In Bethulia delicaet,

Siet Abigael heeft oock pardoen
vercreghen/
Dooz haer man sel / daer David op
was verstoot/
Want sy is hem snel / met spijs ghe-
comen teghen
Dooz haer spzecken wel maechten
sy goet accoozt

Haer

Haer soete wijse woorden/ heeft Da-
vid aen-gehoozt/
Daerom heeft hy ghebenedijt/
Abigael dit seker zijt
Haer huysgesin heeft hy bevizjt
Van sulcken grooten Nooht.

Affuerus seer quaet / meynde de
Joodtsehe Natie/
G'heel Abrahams zaet/ op een dagh te
verflaen/
Dooz den bosen raet / van Amans in-
formatie/
Waren desperaet / alle de Ioden
zaen/
Hester de Coninginne quam by Af-
suerus staen/
Haer beden hem mobeerden wel/
Sijn gramschap die cesserden snel/
Daerom hy ordineerde wel
Die Ioden by te gaen.

Hierom wel aensiet / wat een goe
vrou kan maken/

Doef

Doefheyt of verdriet / wort van haer
niet vermeert

Anders en soeckt sy niet / dan vrede
in alle saken /

Als daer twist gheschiet / sy die ten
besten keert /

Al haer huyfghesinne / sy goede zeden
leert /

Sy is een Spieghel schoon verciert

Doo haer deuchden die sy hantiert

Doo sulcken vrou wel ghemaniert

Wort eenen Man ghe-eert.

Een costelijck pant / is daer een
vrou vol deuchden /

Boven een Diamant / Carbonckel /
oft Sachtint /

Metter liefden bant / houd sy haer
man in vrechden

Doo haer goet verstant sy zijn
gramschap verwint /

Is hy qualijck te vreden / sy maeckt
hem wel gesint

Doo haer vriendelijck wesen hly
Haer

448 vande ghetroude Vrouwen.

Haer goetheyt uytghelesen byp/
Wort sy te recht gheprezen byp/
Van haren Man bemint.

Prince ydoon / hebt ghy een Vrouw
verheven/
Van deuchden schoon / wilt haer be-
minnen dan :
Paulus in persoon / heeft oock haer
prijs gegheven/
Dat sy is een croon en glozie van
haer man/
Saligh is den Minnaer / die haer
berrijghen kan.
Een deuchdelijcke vrouwe fris/
Die haren man ghetrouwe is/
Certejn gheen berou en is.
Sal hem daer comen van.

ITINERARIUM,

Dat is,

't GHEBEDT

voor de Reyfende.

Aña. **I**nden wegh des vzeeds.
Lofs. Zachar. *Benedictus.*

Ghebenedijdt zy den Heere
Godt van Israel: want hy
heeft besocht / ende ghedaen
de verlossinghe zijns volcks.

Ende hy heeft ons opghericht ee-
nen hoozen ter saligheyt: in Davids
zijns dienaers huys.

Gelijck hy gesproocken heeft dooz
den mont zijnder hepligher Prophe-
ten: die van't begin der werelt zijn.

Verlossinghe van onse vyanden:
ende uyt de hant van alle de ghenen
die ons haten.

Om bermhertigheyt te doen met
onse Vaderen: ende te ghedencken
zijns heplighs Testaments.

Den.

Den eedt die hy gheswozen heeft tot Abraham onsen Vader: dat hy ons gheben soude.

Op dat wy sonder breefe verlost zijnde upt de handen onser vanden: hem dienen souden.

In Heylighejdt ende rechtveerdighejt vooz hem: alle onse dagen.

Ende ghy kindt sult een Propheet des Alderhoogsten genoemt worden: want ghy sult vooz des Heeren aensicht gaen/om te bereyden zyn wegē.

Om kennisse der salighejt te gheben zynen volcke: tot vergiffenisse van hare sonden.

Dooz de grondighe barmhertighejdt ons Godts: dooz de welcke hy ons besocht heeft den Opganck upten hooghe.

Om te verlichten den ghenen die in duysternissen ende in de schaduwē des doodts sitten: om te beschicken onse voeten inden wegh des vredeſ.
Glorie zy/ etc.

Antiph.

Antiph. In den wegh des bredes/
en des boospoets/gelepe ons den al=
machtigen ende barmhertigen Hee=
re / ende den Enghel Raphael repse
met ons over wegh : op dat wy mo=
ghen in brede en ghesontheyt weder=
keeren totten onse.

Heere zijt ons ghenadigh.

Chyriste zijt ons ghenadigh.

Heere zijt ons ghenadigh.

Onsen Vader / etc.

Verf. Ende en leydt ons niet in beco=
ringhe.

Resp. Maer verlost ons van den
quaden.

Verf. Maect saligh u knechten.

Resp. Mijn Godt / die in u hopen.

Verf. Seyndt Heere hun hulpe van=
de heplighe plaetse.

Resp. Ende van Sion beschermdt
hun.

Verf. Weest ons Heere eenen tozen
der sterckhepdt.

Resp. Van des vyants aensicht.

Verf.

Verf. En laet den vpant geenen boozspoet teghen ons hebben.

Resp. En den soon des booshepts en doe daer niet toe om ons te hinderen.

Verf. Ghebenedijt zy den Heere t' allen daghen.

Resp. Een boozspoedige reyse maectt ons Godt die ons saligh maectt.

Verf. Choont my Heere u wegen.

Resp. Ende leert my u paden.

Verf. Och oft mijn wegen gheschickt worden.

Resp. Om t'onderhouden u recht= heerdighmaeckinghe.

Verf. De cromme wegen sullen recht zijn.

Resp. En de scherpe plaetsen tot effen weggen.

Verf. Sijn Enghelen heeft hy van u bevolen.

Resp. Dat zy u bewaren souden in alle u weggen.

Verf. Heere verhoort mijn ghebedt.

Resp. Ende mynen roep kome tot u.

G H E B E D T.

O God die de kinderen van Iſrael / dooz't midden der zee/ doooghſvoets hebt doen gaen: en die de dyp Coningen/dooz een ſterre/den wegh tot u hebt ghewefen / wy bidden u/geeft voozspoedighe reyse ende ſtil weer: op dat wy ghelept met uwen heplighen Enghel/ ter plaetſen comen mochten daer wy reysen / en ten leſten geluckelijcken moghen geraecken tot de haben des eeuwichen ſalighepts.

O Godt / die Abzaham / uwen knecht/gelepdende uyt Dz der Chaldeen/hebt onghequetſt bewaert in alle wegghen zijnder pelgrimagie: wy bidden u / wilt ons u knechten bewaren: Zijt ons Heere in't beginſel onſer reyse eenen voozganck/ in den wegh eenen trooſt/ in de hitte eē lonmer-huys / en in regen ende couwe

We een ober-decksel: in vermoetheyt
 eenen wagen/in tegen-spoet een con-
 vop / daert slyckich is eenen stock/
 in schip-bzekinge een haben: op dat
 wy/dooz u gheleydt zijnde / mochten
 voozspoedigh comen totter plaetsen/
 daer wy zijn willen / ende daer nae
 wel-baerende tot den onsen weder-
 keeren.

Wij biddē u Heere/komt tot onse
 ootmoedige gebedē/ en schickt
 inde voozspoedigheyt utwer saligh-
 heyt den wegh utwer knechten: op
 dat wy in alle verscheydenheyt der
 wegen/ende des lebens/ altijt dooz u
 hulpe beschermt mogen worden.

Wij bidden u almachtigen God/
 geeft ons dat u volck wandele
 in den weg des salighepts: en volgē-
 de de vermaninghen vanden saligen
 Joannes Baptista/ gerustelijck ko-
 men mach tot dien / die hy voozseydt
 heeft

heeft onfen Heere Jefum Chriftum
 ulwen fone / die met u leeft ende reg-
 neert / in eenicheyt des H. Geests /
 Godt in alle tijden der tijden / Amen.
 Verf. Laet ons boort-gaen in vrede.
 Resp. In den naem ons Heeren /
 Amen.

Een Ghebedt als men buy-
 ten reyft.

In ulwen naem aenbeerde ick dese
 reyse o Heere / bekennende dat ick
 ben een pelgrim op der aerden: Wilt
 ghy o Heere mijn wegghen bestieren /
 en my in alle plaetsen bewaren / te-
 ghen alle perijckelen der zielen ende
 des lichaems Ghy bewaerde Abza-
 ham ulwen dienaer / als hy was ghe-
 reyft in Egypten / ende ghy verlostte
 Sara zijn huysvrouwe uyt de han-
 den van Pharao : Ghy bewaerde
 Ifaac als hy was ghegaen in een
 vremt lant / ende bewaerde Rebecca
 dat den Coninck Abimelech haer
 niet

niet en misdede. Ende als Jacob
 ginck nae Mesopotamien / ghy ver-
 lichte hem op den wech met een He-
 melche visioen / ghy gaest hem vooz-
 spoet in alle zijne wegghen / dat hy
 gesont ende weeldich weder-keerde.
 Alsoo o Heere / bewaert my oock te-
 gghen alle perijckelen / dat ick mach
 niet ghesonthept ende niet voozspoet
 weder t' hups komen / ende u daer af
 mach loben ende dancken. **O** Heere /
 als u volck reysde door de woestijne /
 ghy ginckt met hun / ende ghy verlo-
 stense van alle tegen-spoet: wilt oock
 o Heere met my gaen / ende my ver-
 lossen van alle quaden aenstoot der
 vanden en der booser menschen. **O**
 Heere / als Tobias ginck nae Tiges
 de stadt van Meden / ghy sont uwen
 hepligen Engel die met hem ginck /
 ende hy verlostte hem van den visch
 die hem wilde verflinden : **O** Hee-
 re seyndt oock uwen Enghel / die
 my van alle dangier mach verlossen.

Ae

IHS

VERA EFFIGIES S. FRANCISCI XAVERII

SOCIETATIS IESV. OBIT A. M. D. LII. ET LIII.

*Sufficit mihi Domine,
tolle animam meam.*

III. Reg. 29.

Ja veel lieber / o Heere / gaet ghy met
my / ende wandelt ghy met my / alsoo
ghy wandelde ober den wech met die
twee discipulen die naer Emaus gin-
ghen / den welcken ghy op den wech
waert aenspreeckende van Godlijcke
dinghen : Alsoo o Heere / gaet ghy
ober al met my / en doet my alijt ge-
dencken het ghene dat Godtlijck is /
ende spreecken dat mijn ziele salich
en profijtelyck is / dat ick dooz de
verfroptheyt des weechs u niet en
bergete. Gheeft my gratie / o Heere /
dat ick dese pelgrimagie van dit kort
leven alsoo mach volbrengen / dat ick
eens mach komen tot mijns vaders
lant / dger ick eeuwelijck sal rusten /
Amen.

Kort verhael van't leven van den
 H. Ignatius Loyola, Fondateur der So-
 cieteyt I E S U. Ghecanoniscert
 vanden Paus Gregorius den
 XV. den 12. Meert.
 Anno 1622.

DEN H. Ignatius Loyola is ghebo-
 ren in Biscaye in dat gheweste
 van Spanjen / in't jaer 1491. van
 Bertram Loyola ende Maria So-
 nez van Balda / beyde van edele ghe-
 flachte / diemen daer Grandes / dat
 is / de groote noemt. In zijn jonck-
 heyt heeft hy ghewoont int't hof van
 Ferdinandus Koninck van Span-
 jen / daer na heeft hy hem begebē tot
 den Krijghandel / ten lesten swaer-
 lijck ghequetst zijnde op het Casteel
 van de stadt van Pampelone die de
 hooft-stadt is van Naverre / 'twelck
 hy voor zijnen Heere ende Coninck
 als Gouverneur tegen de Francos-
 sen

IHS

Quid mihi est in caelo? et a te
quid volui super terram? g'jai 00

Abraham. van Merlen. sculp.

sen beschermdē / ende wederom van
 dese quetsuere genesē zijnde door hul-
 pe vanden **P**zins der **A**postelen **P**e-
 trus / die hem veropenbaerde / heeft
 hy / door 't lesē van het leben der **H**ep-
 ligen beweecht / zijnde hem gansche-
 lijk opgheoffert ten dienste van de
Goddelycke **M**ajesteydt ende van
 de alderheplichste **M**aget en **M**oe-
 der **G**ods **M**aria / die haer hem ver-
 toonde met haren alderlieffsten sone
 in haer armen / ende van doen aen
 verkreech hy de gabe van repnicheyt /
 hy heeft zijn rapier ende poingaert /
 daer hy de werelot tot noch toe mede
 ghedient hadde / booz den outaer van
 onse **V**. **V**rouwē van **M**onserraedt
 doen ophanghen / zijne kleederen den
 armen ghegeven / ende aengetrocken
 een grof ende rouwe langhe casacke
 van kanevas / met een koorde gegort /
 ende ghegaen in pelgrimagien met
 blooten hoofde / met den palster inde
 handt ende met een fleschken aen zijn
D ij
riem

riem om uyt te dvincken / leydende
 een heplich leven in alle deuchden/
 bysonder in ootmoedicheydt ende ver-
 stervinghe zijns selfs. Ende dit is alles
 gheschiet int jaer 1521. op den selven
 tijt als Martinus Luther in Duyt-
 slant openbare oozloghe verklaerde
 tegen de Catholijcke Roomsche kere-
 ke. Int jaer 1523. is hy vooz d'eer-
 ste reyse tot Rome ghekomen / van
 daer ghegaen naer Venetien / heeft
 aenghenomen de reyse naer Jerusa-
 lem. Wederom gekomen zijnde / heeft
 hy die eerste beginselen der Latijn-
 scher tale begost te leeren nu drie en
 dertich jaren out wesende / ende heb-
 bende eyndelijck tot Parijs zijne stu-
 dien voleynt / ende brandende met een
 besonderen pber om zijnen eben nae-
 sten mensche te helpen ende te bren-
 ghen totter eeuwighe salicheyt / heeft
 vergadert sommighe mede ghesellen
 wesende van eenen pber / wille ende
 begeerte met hem / ende hebben bup-
 ten

ten de stad van Parijs/op den Martelaers bergh beloften ghedaen van armoede/van te Romen te gaen/ende hunnen dienst aen de Apostolische stoele aldaer te presenteren. Ende dese beloften gheschieden op onser L. Vrouwen Hemel-vaerts-dagh in't jaer 1534. als Henricus den VIII. Coninck van Enghelandt met al zijn rijck afweeck vande authozitept ende ghehoorzaemhept van den stoel van Romen / ende hem selven stelde naest Godt het hooft der Kercke aldaer. Daer na is hy met hen naer Romen gherepft / ende dat ghenakende is hy in een kercksche ter zijden afgegaen/ alwaer ter recommandatie van God den Vader/die hem verscheen/Jesus metten crups geladen hem aensprekende seyde : Ick sal u lieden te Romen behulpich wesen. Sp hebben dan hun t' samenderhandt ghepresenteert aenden Paus Paulus den derden van dien naem. Heeft met ap-

probatie ende auctoziteyt des selven
 Paus (die in den gheest des opper-
 sten Priefters seyde vande instellinge
 der Societeyt, Doozwaer den vingher
 Godts is hier) inghestelt ende gheson-
 deert de Societeyt Iesu int jaer 1540.
 tot bescherminghe ende verbeydin-
 ghe van het H. Catholijck Roomsch
 gheloove dooz alle Christelijcke rijc-
 ken ende ober soo verre gelegen Pra-
 vintien vande Indianen ende Bar-
 barische menschen/daer het licht van
 het H. Euangelie noch noyt en had-
 de gheschenen. Is daer nae gewoz-
 den Pzepoost Generael van de vooz-
 seyde Societeyt, veel siecken/ koozt si-
 gen/besetenen/quellenden ende strijt-
 barigen van gheest/ vzwoutwen in ba-
 rens noot/menschen in noot der Zee/
 zijn dooz hem verlost/ doodē heeft hy
 verweckt / heeft veel Hemelsche ver-
 openbaringhen ende op-togingen in-
 den geest ghehadt/ als mede de gabe
 van ghebedt ende tranen/ ende den
 gheest

gheest der prophetien. Ende dooz
 d'overbloedigheyt zijnder salige zie-
 le/ was dickwils zijn aensicht klaer
 blinckende ende schoot straelen uyt
 van heyligheyt. Ten lesta naer me-
 nichbuldigen arbeeyt/vermaert dooz
 mitakelen ende heyligh leven / is de-
 ser werelt overledē op een vry-dagh/
 Int jaer 1556. den 31. Julij / oude
 wesende 65. jaren / P. Franciscus
 Xaverius hadde in zijn leven den H. P.
 Ignatium in so grooter weerde ende
 devotie/dat hy den naem des selfs af-
 snee van de brieven die P. Ignatius aen
 hem sont/en droegh die over hem aen
 zijn borst / iae als hy uyt Indien ee-
 nighe brieven schreefaen P. Ignatium,
 schreef hy die knielende op beyde zijn
 knien. Nae de doot van P. Ignatius
 riepen de Duybelen dooz de besete-
 nen dat haren meesten vrant nu doot
 was / ende dat hy inden Hemel was
 onder de ffondateurs der religieuse
 ordenen. Int jaer 1569. den 31. Ju-
 lij

lij als zijn lichaem vooz d'eerste reyse verdragen worde/hoozdement twee daghen langh een Hemels Musijck= sangh aen zijn graf ende tombe.

Ghebedt tot den H. P. Ignatius.

O Gloziusen Patroon/S. Ig-
natus/ende weerdigen funda-
teur vā de Oude der Societeyt I E S U:
Wien Godt upt de wereltsche oozlo-
ghen ghetrocken heeft / ende eenen
gheestelijcken veldt-Heer vooz zijne
H. Kercke ghestelt heeft teghen de
Apostaten van de H. Catholijcke
Roomsche Religie : Wy bidden u/
helpt alle behoefstighe leden der heyl-
ligher Kercke in haren noodt : ver-
krijght der jonckheyt leerbaere her-
ten/den bedaechde Christenē begeer-
te tot Godts dienst / vasticheyt int
oudt Roomsch ende Catholijck ghe-
loobe / ende betweechlijcken smaeck
int gebruyck der H. Sacramenten/
ende

van den H. P. Franciscus Xaveris. 465

ende voort bekeeringe voort alle son-
daeren ende volstandicheydt in alle
deughden/ Amen.

Kort relaes van't leven van den
H. P. Franciscus Xaverius der
Societeyt I E S V.

DEN H. Franciscus Xaverius mede-
gesel vanden H. Ignatius fonda-
teur der Societeyt I E S V, is gesonden/
van den Paus Paulus den derden, als
Nuntius Apostolicus in Oost-Indien/
om aldaer te verkondighen ende te
verbeyden het Catholijck Roomsch
gheloobe/ ende dat ter instantien van
Ioannes den derden Koninck vā Por-
tugael/ den welcken hem ghemaect
ende ghestelt heeft zijnen Generalen
Predicant / visitateur / ende refoz-
meerder van dien lands. Alwaer
hy Christum predikende / in den
tijt van tien jarē meer als thien hon-
dert duysent Zielen bekeert heeft.

D V

Hy

Hy heeft gehad de gabe der tongen/
 ende den gheest der pꝛophetien/heeft
 meteen woꝛdt heele leggers doen
 wijcken/heeft blinden/kreupelen/en
 siecken ghenesen / heeft verlost die in
 schip-bzekens ende barens noot wa-
 ren / ende die vanden dupbel beseten
 waren / heeft vander doot verweckt
 vijf-en-twintigh dooden. Was altijt
 besich met zy selven te castijden, ende
 een yeghelijck in den noot by te staen
 naer siele ende lichaem, Was altijt
 in ghedurigh perijckel des levens/
 waer upt hem Godt den Heere / soo
 te lande / als te water / mirake-
 leuselijck altoos verlost heeft / tot
 dat hy in een seeckere plaetse San-
 chiano ghenoeemt (alwaer hy was
 verwachtende 't schip om naer China
 te varen ende aldaer te pꝛediken (is
 overleden in't jaer 1552. den 2. De-
 cember/out wesende 55. jaren. Sijn
 lichaem hebben zy in ongheluste
 kalck ghelept / om op het vooꝛ-jaer in
 D'eer 2

d'eerste lente / de reliquien met haer
te nemen nae Indien/ende na dat het
vier maenden in levende kalck gele-
ghen hadde / hebben zy dat soo goet
ende gheheel ghebonden of het versch
begraven hadde ghelweest / ende het
bleesch soo levende / schoon / ende
wel-rieckende/ als oock de kleederen
(met de welke Melchior Nunnus een
Priester der Societeit IESU, daer
naer nae Japonien gherepft is) dat-
ter niet en ghebrack als alleen den
gheest ende het leven. D'ijf maenden
naer zijn overlijden isser versch bloet
uptgheloopen van lieffelijcker geur.
Hier na heeft noch vier maenden in
over-wozpen aerde ghelegghen sonder
kiste. Ende den sestiensten maendt
is het eben-onbedorven bevonden als
den eersten/ghy sout seggen niet dat
hy gestorven was/maer dat hy sliep.
Sijn doot is van God oock in Euro-
pen bekendt ghemaect / want een
houten Crucifix in zijns Vaders
D vj hups

hups heeft een gheheel jaer nae zijn doodt alle vyz-daeghen bloedt ghesweet/ ende oock dickwils van te voren/ soo menichmael als Xaverius in lijden was/ ghelijckmen heeft bemerckt confererende den dach des swetens met het overschrijven vande swaricheden van Xaverius.

Desen H. Franciscus is begaest gheweest met ontallijcke miraekelen/ soo in zijn leven als naer zijne doodt/ is upt zijns moeders lichaem upt gescheyden om het H. Evangelie te verkondigen onder de Heydenen/ ende en is niet geenen anderen naem genoemt om zijne vzoome septe wille als Apostel van Indien, ende alsoo is hy oock ghenoeemt gheweest in't relaes gedaen in't Consistorie van den Doozluchtigen Cardinael Del Monte, in de presentie van den Paus Gregorius den XV. die den H. Franciscus Xavier ghecanoniseert heeft/ ende in't ghetal der Heyligen aengheschreven den

van den H. P. Franciscus Xaverius 469
den 12. Meert 1622. Ter eeren ende
glozie Godts/ zijnder V. Relige / en
van het edel ende Konincklijck ghe-
flachte van Xavier , afkomende van
het bloedt vande Koningen van Pa-
barren/ waer uyt hy gebooren is ou-
trent Pampilona.

Gebedt tot den H. P. Fran-
ciscus Xaverius.

Godt die het Euangelie des rijcx
Tonder de Barbarische mensche/
ende de verborghen natien dooz het
prediken van den H. Franciscus Xave-
rius utwen onverwinnelijckē dienaer
hebt gesaeyt ende by de selve dooz de
onbederffelijckheyt van zijn alder-
supberste lichaem / zijne heylicheydt
hebt verthoont: gheeft ons dat wy
die t' utwer eeren zijne gedenckenisse
vieren/ de volmaecktheyt van zijn le-
ven oock mogen nabolgen: Dooz Je-
sum Christum onsen Heere/ etc.

Kort

MEDITATIE

Van den heylighen Vader

IGNATIUS,

Fondateur van de Societeyt

I E S U.

Ick hebbe ghevonden David den soone van Iesse, eenen man naer mijn herte; die in alles mijnen wille doen sal.
Actorum 13. cap.

Eerste. Poinct. **E**ertijds is David upt het midden van de kudden der schapen van God upt geroepen ende Coninck ober het volck van Israel ghestelt. Godt die hadde ghesloten de Societeyt I E S U op te rechten. Hy heeft dan gesocht eenen voorzanger. Maer hoe sochbuldichlijcken? Den eenen vriendt en soeckt soo sochbuldichlijcken niet den anderen / noch den verloozen soon zijn vader / noch oock een Moeder haer kind / ghelijck Godt

Godt Ignatium, hy heeft hem gesocht ende gevonden/maer waer? Hy heeft Paulum ghebonden als hy die kercke vervolchde. Hy heeft Augustinum ghebonden/ als hy een slabe van zijn lichaem was. Hy heeft Ignatium ghebonden int midden der wapenen/ als hy gequetst was. Heere wat wilt ghy dat ick doe? Ick wil dat hy sal draghen mijnen naem voor alle Heydenen/ Coningen ende kinderen van Israël: dat hy van eenen soldaet des wereldts / worde eenen soldaet van Christus / ende eenen voor-gangher bande Heyligen des Heeren. Christus heeft u ghesocht / waer heeft hy u ghebonden? wt midden van Babylonien/ waer heeft hy u ghesteldt? daer ghy nu sult oorlogghen / om hier naer te regneren. Ghy zyt nu ghebonden: siet dat ghy u selven niet weder en gaet verliezen / die den boedt achterwaerdtst treckt/ die verliest zy selven.

2. *Poinct.* Eenen man naer het herte
Godts.

Het is veel by de menschen te zijn
naer het herte van eenen Prince.
Maer wat ist te zijn naer het herte
Godts? weecht dat eens. Hy en
segt niet/ een man naer het herte van
eenen Enghel/ maer van Godt: dit
betuyghen die gratien/daer zijn Zie-
le mede verciert was. Dit betuycht
sulcke menichte der menschen die hen
uyt alle contrepen des wereldts tot
hem begeben hebben. Dit betuycht
die versprepinghe van zijn Religi-
eusen dooz de gantsche aert-bodem/
op eenen soo korten tijt. Dit en zijn
gheen dinghen dan van een / die een
Man is/naer het herte Gods. Ghy
hebt somtijdts gheweest naer het
herte des Dupbels/ ghy zijt nu ghe-
stelt onder de heplighe vergaderin-
ghe vande H. Kercke / ende ghy zijt
geworzen een naer het herte Gods/
wilt

wilt ghy danckbaer zijn / schenckt hem u herte.

3. *Poinct.* Die in alles mijnen wille doen sal.

Daer zijnder vele die den wil des Heeren doen / hier in / ofte daer in: luttel die in alles doenden wil des Heeren. Onder dese is Ignatius: In alles / oock in het minste socht hy den wil des Heeren / ende daerom heeft hy sy selven met zijn medeghesellen opgeoffert aen den Paus van Roomen. Daerom heeft hy in zijn constitutien ende ordinantien geleert onsen wille ghelijck te maecken aen de wille des Heeren. Daerom en was daer niet dat hem de moet conde doen verliesen / jae ooc niet swaers overs oorkomen / als dat de Societept soude te niet ghedaen worden. Nochtans soude hy dit lichtelijcken verdraghen hebben / steunende op de wille Godts. Ghy sult door experi-
entie

entie leeren / datter niet soo wel en
smaeckt / als het gaet behaghen van
den Goddelijcken wil.

4. *Poinct.* Als hy kleyn was in zijn oog-
ghen, is hy gheworden den voor-
ganger van den leger des Heeren.

Hoe kleyn was hy inde oogen des
wereldts / als hy zijn broodt was
biddende van deure tot deure / als hy
bande hzugghe vallende / aen een pe-
ghelijck diende tot een spodt. Hoe
kleyn was hy in die oogghen des we-
relts / als hy van een deel soldaten
is qualijck onthaelt gheweest / van
zijn kleederen berooft / met voeten
ghetreden / ende booz eenen sot ghe-
houden. Hoe kleyn was hy in die
oogghen des wereldts als hy onder de
kinders als een kindt was leerende:
hoe kleyn / als hy inden kercker was
sittende. Kleyn was hy in die oogen
des wereldts / minder was hy in zijn
epghen oogghen / groot was hy in de
oogen

oogen des Heeren. Sijnen roep/zijn
 studeren/zijn wijsheyt/ zijn ordina-
 tien/roepen/ dat hy groot ghelweest
 is/ maer inde ooghen des Heeren.
 Den elfsten reghel van het koardt be-
 grijp der Constitutien lecrdt ons de
 minste zijn in die ooghen des we-
 relchts / maer soo doende konnen wy
 worden de grootste in die ooghen des
 Heeren.

5. *Poinct.* Om dat hy kleyn ghe-
 weest is inde ooghen des werelchts/
 daerom is hy nu groot in die ooghen
 des Heeren/ ende onder die Engelen
 Godts/ nu heeft hy vooz die armoe-
 de/rijckdom/ vooz versmaetheyt / ee-
 re/ vooz hongher ende dorst/die over-
 bloedicheyt van het hups des Heerē.
 Nu siet hy/ als van eenen hooghen
 toozen/ ons hier beneden woostelen-
 de int dit sandt. In eenen soldaet kan
 veel doen de ooghen van eenen Capi-
 teyn / sal in ons min kunnen doen/
 die ooghe van onsen H. Vader ? wy
 zijn

zijn een spectacul aen hem geworden:
 hy vermaendt ons met zijn exempel
 ende hy helpt ons met zijn ghebedt/
 ten is niet kleyn/sulcken voorganger
 te hebben op der aerden/ ende sulckē
 Patroon te hebben in den Hemel.
 Maer niemant en sal met hem ghe-
 croont worden / dan die met hem sal
 wettelijcken ghestreden hebben.

Ghebedt.

Godt die glozificeert den ghenen/ die
 u glozificeren/ende die ge-eert wort
 dooz d' eeren van uwe Heplighen/verleent
 ghenadelijcken/dat wy/ die de glorieuse
 verdiensten vanden H. Ignatius eeren/
 moghen gheboelen zijne saliche bystan-
 den. Dooz onsen Heere Iesum Christum,
 uwen lieven Sone / die met u ende den
 Heplighen Gheest/ een Godt/leeft ende
 regneert van eeuwighept tot eeuwig-
 hept/Amen.

LIEDEKEN,
 Ter eeren van den H. P.
 I G N A T I U S.

Op de wijze :

Schoon Liefjenzent, &c.

I.

I Gnati bzoet/
 Van edele bloet/
 Ghy zijt Kerf-nacht ghebozen.
 Als I E S U S goet/
 In een Stall' van ootmoet/
 Die u met liefde soet/
 Wt duysent heeft vercozen.

2.

Na 'stwerelts raet/
 Die pooght om baet/
 Socht ghy krijchs-handel/
 In desen staet/
 Vol laghen ghy nu gaet/
 En loopt in doodes graet/
 Na vrede keert u wandel.

3. Pe.

3.

Petrus verscheen/
 Ghenas u been/
 Maria Godes Moeder/
 Verkreegh vooz heen/
 De supberheyt met een/
 En toonde u met vzeen/
 Haer kint vooz een behoeder.

4.

'tCrijghs ghewaet/
 Ghy haest verlaet/
 En hinght ten thoone/
 Te Montferraet/
 Met een vzolijck ghelaet/
 Liet varen 'smenschen pzaet/
 Om de hemelsche croone.

5.

Maec 'theyplich Landt/
 Liept ghy ter hant/
 In arm Pelgrims cleeren/
 Christus plapsant/
 Verscheen u triumphant/
 Als men u sloech ter kant/
 En wilde doen weer-keeren.

6. Bupten

6.

Bupten Parijs,
Dol eer en prijs/
Hebt ghy Godt trouw gegeven/
Als seer onwijs/
Den * Achtsten ouden-grijs/ * Henricus
Weerstont het claer bewijs/ VIII. Co-
Van Godes Kerck verheben, Enghelant.

7.

Nen Tibers Zoom/
Quaemt ghy te stoom/
Om mannen upt te lesen/
Tot haet en schzoom/
Vander hellen bloed-stroom/
Maer I E S U S, seyde/ vzoom/
Ick sal u hulper wesen.

8.

Verre bekent/
Seer excellent/
De Societeyt I E S U,
Haer fondament/
In veelen in-gepzent/
Hebt ghy na Godt vol-endt/
En Satan sept/ ick vzeef u.

9. Den

9.

Den Apostaet/
 Luther vol haet/
 En vleeſſchelijcke luſten/
 Die boos van daet/
 Verliet ſijn hoghen ſtaet/
 En ſtropde ketters zaet/
 Alles bracht in onruſten.

10.

Als oock Calvijn,
 Den vos ſeer fijn/
 Die dooz looſe kroken/
 Op dien termijn/
 Quam ſpoutwen 'thelſch fenijn/
 Onder Gods leeringhs ſchijn/
 Hebt ghy den neck ghebzoken.

11.

Francois Xavier,
 Den eed'len ſaphier/
 Is dooz u gheſonden/
 Vol Hemels vier/
 Na Indien van hier/
 Om dooz des Gheests beſtier/
 'tEuangeli te verkonden.

12. D soet

12.

D soet adbrÿs/
Was al tot prijs,
En meerdere Godts eere,
Een licht erquÿs/
Met der stralen upt-rijs/
Na's Helychepts bewÿs/
Scheen upt u aensicht heere.

13.

D' Engelen bly/
Met melody/
Heeftmen daer hoozen singhen/
Twee daghen by/
Als u tombe ter zy/
Werde ghedraghen by
Den Autaer, daer zy gingen.

14.

Princelijck man/
Die't quaet verwan/
Om het goet te verwerben/
Als wy hier van/
Moeten elders komen an/
Wilt ons toch helpen dan/
Roomsch Katholijck te sterben.

£

MEDI-

MEDITATIE

Vanden Heyligen Vader
FRANCISCUS XAVERIUS,
 Priester der Societeyt **JESU,**
 ende Apostel van Indien.

Desen is my een uytverkoren vat, om
 mijnen naem te draghen voor de
 Heydenen ende Coninghen, ende
 kinderen van Israel. *Actorum. 9.*

Eerste **D**esen is een uytverkoren
Point. **D**esen is een uytverkoren
 vat, &c. Hy is waerach-
 telijck verkoosen geweest van God/
 om door zijn geselschapp te ver-eeren
 soo heylighe vergaderinghe van den
 heyligen Vader Ignatius/ daer hy
 eerst mede spottede. Hy is verkoosen
 van Godt almachtich / om Indien
 te bekeeren : Hy is van Godt ver-
 kosen/ ghelijck te kennen ghegheven
 heeft

heeft dat hemels visioen/ in het welcke hy hem liet voorsztaen dat hy een Indiaen droegh op zijn schouderen/ ja also dat hy van het ingebeelde gewichte ontspronck upt sinen staep: hy is van God verkosen/ so betuyght den H. Vader Ignatius/ om in die plaerse van P. Bobadilla (die om sijn sieckte bedwonghen was t'huys te blijven) in Indien te reysen. Ghy insghelijcx afghesneden van de werelt / ende verkosen onder de kinderen Gods / het welck aen dupsenden beter als ghy niet ghejoudt en is/ siet dat ghy ulven roep wel waer neemt.

2. Poinct. **A**enmerck hoe dat den heplighen Vader Xaverius was een vat ter eeren / een vat vol deuchden/ een vat van aerde / maer draghende enen hemelschen schadt/ bewarende door eene besondere weldaet Gods/ de Bloeme van die maeghdelycke

X ŷ

reys

reynicheydt onghetuyst ende ongeschonden / daghelijcks vernieuwend die belofte van reynicheydt / ende dat principelijck int beginsel sijnder meditatie : voozwaer een uytverkozen dat ende een tabernakel vanden heplighen Geest : want zijn sic haem oock gheheel ghevonden is / naer dat het in brandende kalck langhen tijdt was begraven gheweest / ende de vijffste maendt naer zijn doot wel-rieckende bloedt ghestoxt heeft / eene klare ende over groote ghetuyghenisse van zijn heplicheydt : iae is oock naer seshien maenden vol saps ghevonden gheweest. O hoe schoon is een supber gheslachte ! Ick sal pooghen naer te volghen dese Engelsche supberheydt van den heplighen Vader Faberius / daghelijcks vernieuwend die gheloften oft die begeerte van te gelooven,

3. *Poinct.* Om mynen naem te dra-
ghen voor die Heydenen ende
Coninghen ende kinderen van Is-
rael.

Menmerckt hoe dat hy den naem
I E S V ghedraghen ende verkondicht
heeft aen Barbaren ende Heyde-
nen: in woorden ende wercken heeft
hy Iesum beleden / boozwaer ist
saecke dat het soo triumphant is
dooz een leyzere te betwysen / dat-
men is van het hoff van eenen Her-
toghe / dooz eenen sluper datmen is
een soldaet van den Coninck / wat
moet het dan wesen / dat men den
naem I E S V draegt ende dat in d'oo-
ghen ende ghetuyghenisse der En-
ghelen?

4. *Ponict* Ick sal hem toonen hoe veel
hy verdraeghen moet voor mynen
naem.

Hy heeft het hem ghetoont / als hy
£ ij: draom-

Droomde / dat hy eenen mooz droech
 op zijn schouderen. Den Dupvel
 is gewoon te berghen het ghene dat
 hy draghen moet / aen die hem dient.
 Christus en bedriecht niet / hy toont
 het ghene dat wy lijden moeten / en-
 de dat niet voor eenen werelvelij-
 ken Prince / maer voor zijnen na-
 me. Voorwaer het sal ons in der
 eeuwigheyt gloziens zijn / dat wy
 wat ter liefden van hem gheleden
 hebben.

5. Point. Menmerckt met wat een
 begeerte hy gewenscht heeft voor het
 gheloobe zijn bloet te moghen ver-
 gieten. Menmerckt wat hy al ghe-
 leden heeft / nu in spijs ende drack /
 nu in koude ende naecktheyt / nu in
 het brandende sandt / nu zo selven
 voor andere castpende tot den bloede
 toe / nu van de dupvels ghegheest:
 dit lijdt hy altemael ende voor wie ?
 voor den naem J E S U : ghy die daer
 zijt een beminder Jesu / ghy moet ar-
 bejden

heyden te wesen een medegesel van
den heylighen Faberius in het lijden/
om hier naemaels hem te verghefel-
schappen in glozie.

Ghebedt.

Godt die glozificeert den genen/
die u glozificeren/ ende die ge-
eert wort door d'eeren van uwe Heylighen/
verleent genadelijckē/ dat wy
die de gloziuse verdiensten van den
H. Faberius eeren / moghen geboe-
len sijne salighe bystanden. Door
onsen Heere Jesum Christum, uwen
Sone / die met u ende den Heylighen
Gheest / een Godt / leeft ende
regneert van eeuwicheyt tot eeu-
wicheyt/ Amen.

LIEDEKEN,

Ter eeren van den H. P.
FRANCISCUS XAVERIUS.

Op de wijze:

Schoon Liefjen jent, &c.

1.

A Postel fier/
Francois Xavier,
Die vooz veel onwijken/
Dooz Godts bestier/
Op een soete manier/
Ontbonckt met Hemels vier/
Den Son weer deede rijzen.

2.

Den Son wiens dach/
Men schijnen sach/
In 't Oost langhe te voozen/
Als Thomas plagh/
Met yberich ghewach/
Te roepen/siet op/ ach/
En laet geen licht verloozen.

Groot:

3.

Groot-moedich Helt/
Ghy zijt ghestelt/
Dooz die Indianen,
Die op-ghebelt/
Nu moedich zijn te belt/
Tegen Satans ghewelt/
Met Krupcen en met vanen.

4.

Japan hebt ghy/
Bekeert daer by/
En veel onderwesen/
Daer nu zy vry/
Zijn van Afgodery/
En van 's Duybels gery/
Ten vollen zijn ghenesen.

5.

Ghy hebt gheboon/
Staet op/ o Doon/
Sy zijn rasch op gheresen/
Ghesondt en schoon/
Stronden zy daer ten toon/
En hebben Godes Soon/
Gedanckt ende gheprezen.

¶ v

W lief=

6.

O liefden groot/
 Sterck als de doot/
 Deede u ver schijnen/
 Op eenen stoot/
 In het schip ende boot/
 Daer zy waren in noodt/
 En meenden te verdwijnen.

7.

Tot Ignatium vzoet/
 Schreef ghy met ootmoet/
 Op utwe knien gheboghen/
 Den Hemel goet/
 Die den kleynen behoedt/
 Heeft u met liefde soet/
 In de locht op gheroghen.

8.

Ghy zijt den Man/
 Die 't Heerz verwan/
 Dooz pvere ghebeden/
 Die geven kan/
 De droppelen die van/
 O volheyt komen an/
 Vol van eeuwighe vreden.

9.

Al' swerelts goet/
Stiet ghy met de voet/
En zyt ghebleven/
Dast van ghemoet/
Als een broom-vechter doet/
In't supz soo braef als 'tsoet/
Om hier boven te leven.

10.

Ghy hebt ghekeert/
I E S U M begheert/
In leven en in sterben/
Dijn Cruys u cert/
Dooz sweeten upt-ghekeert/
En wonder pzeferbeert/
D lichaem van bederven.

11.

Prince, sta by/
Aen onse zy/
En wilt van nu verschoonen/
Ong fauten by/
By I E S U S t'aller ty/
Die ons ghebenedy/
Van boven upt zyn thronen.

Æ vj

De

De maniere

Om Misse te dienen.

Priester.

IN nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen. Introibo ad altare Dei.

Discipel. **Ad Deum qui letificat iuventutem meam.**

P. Iudica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo & doloso erue me.

D. **Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti / et quare tristis in cedo / dum affligit me inimicus?**

P. Emitte lucem tuam, & veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, & adduxerunt, in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

D. **Et introibo ad altare Dei / ad Deum qui letificat iuventutem meam.**

P. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus me-

us meus : quare tristis es anima mea, & quere conturbas me?

D. Spera in Deo / quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et Deus meus.

P. Gloria Patri, & Filio: & Spiritui sancto.

D. Sicut erat in principio / et nunc / et semper et in secula seculorum / Amen.

P. Introibo ad altare Dei.

D. Ad Deum qui letificat iuventutem meam.

P. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

D. Qui fecit celum et terram,

P. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ, &c. Ideo precor, &c.

D. Misereatur tui omnipotens Deus / et dimissis omnibus peccatis tuis / perducatur te ad vitam eternam.

P. Amen.

D. Confiteor Deo omnipotenti / beate Marie semper virgini / beato Michaeli Archangelo / beato Joanni Baptiste /

Baptiste/ Sanctis Apostolis Petro
 et Paulo / omnibus sanctis et tibi
 Pater / qui peccavi nimis cogitatio-
 ne/ verbo/ et opere/ mea culpa/ mea
 culpa / mea maxima culpa. Ideo
 precor beatam Mariam semper vir-
 ginem/ beatum Michaelen Archan-
 gelum / beatum Joannem Bap-
 tistam/ sanctos Apostolos Petrum et
 Paulum/ omnes Sanctos/ et te Pa-
 ter / orare pro me ad Dominum
 Deum nostrum.

P. Misereatur vestri omnipotens
 Deus, &c.

D. Amen.

P. Indulgentiam, &c. D. Amen.

P. Deus tu conversus vivificabis nos.

D. Et plebs tua letabitur in te.

P. Ostende nobis Domine misericordi-
 am tuam.

D. Et salutare tuum da nobis.

P. Domine exaudi orationem meam.

D. Et clamor meus ad te veniat.

P. Dominus vobiscum.

D. Et

D. Et cum spiritu tuo.

P. Kyrie eleyson. **D. Kyrie eleyson.**

P. Kyrie eleyson. **D. Chyriste eleyson.**

P. Chyriste eleyson. **D. Chyriste eleyson.**

P. Kyrie eleyson.

D. Kyrie eleyson.

P. Kyrie eleyson.

P. Dominus vobiscum.

D. Et cum spiritu tuo.

P. Per omnium secula seculorum.

D. Amen.

Int eynde van d'Epistel salmen
antwoorden.

D. Deo gratias.

P. Dominus vobiscum.

D. Et cum spiritu tuo.

P. Sequentia sancti Euangelij secundum
Matheum, Joannem, &c.

D. Glozia tibi Domine.

Int eynde van d'Euangelium soo moet-
men antwoorden. **D. Laus
tibi Chyriste.**

P. Dominus Vobiscum.

D. Et cum spiritu tuo.

Als

Als den Priester ghelesen hebbende het
Euangelium seyt: Orate fratres.

**D. Suscipiat Dominus sacrificium
de manibus tuis / ad laudē et gloziam
nominis sui / ad utilitatem quoque
nostram / totiusque Ecclesie sue sancte**

P. Per omnia secula seculorum.

D. Amen.

P. Dominus vobiscum.

D. Et cum spiritu tuo.

P. Sursum corda.

D. Habemus ad Dominum.

P. Gratias agamus Domino Deo nostro.

D. Dignum et iustum est.

P. Per omnia secula seculorum.

D. Amen.

P. Et ne nos in ducas in tentationem.

D. Sed libera nos a malo.

P. Per omnia secula seculorum.

D. Amen.

P. Pax Domini sit semper vobiscum.

D. Et cum spiritu tuo.

P. Ite

P. Ite Missa est. Benedicamus Domino.

D. **Deo gratias.**

P. Requiescant in pace. D. **Amen.**

P. Benedicat vos omnipotens Deus, Pa-
ter, & Filius, & Spiritus sanctus.

D. **Amen.**

P. Dominus vobiscum.

D. **Et cum spiritu tuo.**

P. Initium sancti Euangelij secundum
Ioannem.

D. **Gloria tibi Domine.**

Int eynde van d' Euangelium van S. Ian.

D. **Deo gratias.**

Hymn. SS. Ambros. & August.

TE Deum laudamus : te Dominum
confitemur.

Te æternum Patrem : omnis terra vene-
ratur.

Tibi omnes Angeli : tibi cæli, & vniversæ
porestates.

Tibi Cherubim & Seraphim : incessabili
voce proclamant.

San-

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus
Deus Sabaoth.

Pleni sunt cæli & terra : majestatis
gloriæ tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus.

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat ex
ercitus.

Te per orbem terrarum : sancta con-
fiteetur Ecclesia.

Patrem immensæ majestatis.

Venerandum tuum verum , & uni-
cum Filium.

Sanctum quoq; paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriæ, Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus homi-
nem : non horruisti virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo : aperuisti
credentibus regna cælorum.

Tu ad dextram Dei sedes : in gloria
Patris.

Iudex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus , tuis famulis
sub-

subveni : quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac cum Sanctis tuis : gloria munerari.

Salvum fac populum tuum Domine : & benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, & extolle illos : usque in æternum.

Per singulos dies : benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sæculum : & in sæculum sæculi.

Dignare Domine die isto: sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos : quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi: non confundar in æternum.

De Psalmen die in de H. Kerck
ghebruyckt worden/ in de Vesper
ende Compleet/ op Sonda-
ghen ende H. daghen

Dominica ad Vesperas.

Psalmus. 109.

Dixit Dominus Domino meo :
Sede à dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos :
scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuæ emittet Dominus
ex Sion : Dominare in medio inimico-
rum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ
in splendoribus sanctorum : ex utero ante
luciferum genui te.

Juravit Dominus , & non pænitebit
eum : Tu es sacerdos in æternum secun-
dum ordinem Melchisedech.

Dominus à dextris tuis : confregit in
die iræ suæ reges.

Judi-

Judicabit in nationibus , implebit ruinas: cōquassabit capita in terra multorū.

De torrente in via bibet : propterea exaltabit caput.

Gloria Patri, & Filio: & Spiritui factō

Sicut erat in principio , & nunc , & semper: & in sæcula sæculorum, Amen.

Psalmus. 110.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo : in consilio justorum , & congregatione.

Magna opera Domini : exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio & magnificentia opus ejus: & justitia ejus manet in seculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors & miserator Dominus: escam dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui: virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut dedet illis hereditatem gentium : opera manuum ejus veritas & judicium.

Fide-

Fidelia omnia mandata ejus, confirmata in sæculum sæculi: facta in veritate & æquitate.

Redemptionem misit populo suo: mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum & terribile nomen ejus: initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus omnibus faciendis eum: laudatio ejus manet in sæculū sæculi.

Gloria Patri, & Filio.

Psalmus III.

BEatas vir qui timet Dominum: in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus: generatio rectorum benedicetur.

Gloria & divitiæ in domo ejus: & justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exortum est in tenebris lumen rectis: misericors, & miserator, & justus.

Iucundus homo, qui miseretur, & commodat, disponet sermones suos in iudicio: quia in æternū nō commovebitur.

In

In memoria æterna erit justus : ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus : non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit, pauperibus, justitia ejus manet in sæculum sæculi : cornu ejus, exaltabitur in gloria.

Peccator videbit & irascetur, dentibus suis fremet & tabescet : desiderium peccatorum peribit.

Gloria Patri, & Filio.

Psalmus 112.

LAudate pueri Dominum : laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum : ex hoc nunc & usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum : laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus : & super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui
in al-

in altis habitat: & humilia respicit in caelo
& in terra?

Suscitans á terra inopem: & de sterco-
re erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus:
cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo:
matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, & Filio.

Psalmus. 113

IN exitu Israel de Ægypto: domus Ja-
cob de populo barbaro.

Facta est Judea sanctificatio ejus: Israel
potestas ejus.

Mare vidit, & fugit; Jordanis conyer-
sus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes: &
colles sicut agni ovium.

Quid est tibi mare, quodd fugisti: &
tu Jordanis, quia conversus es retrorsum?

Montes exultastis sicut arietes: & col-
les sicut agni ovium.

A facie

A facie Domini mota est terra: à facie
 Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aqua-
 rum: & rupem in fontes aquarum.

Non nobis Domine, non nobis: sed
 nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua, & veritate
 tua: ne quando dicant gentes, Ubi est
 Deus eorum?

Deus autem noster in coelo: omnia
 quaecumque voluit, fecit.

Simulacra gentium, argentum & au-
 rum: opera manuum hominum.

Os habent, & non loquentur: oculos
 habent, & non videbunt.

Aures habent, & non audient: nares
 habent, & non odorabunt.

Manus habent, & non palpabunt, pe-
 des habent, & non ambulabunt: non cla-
 mabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea: &
 omnes qui confidunt in eis.

Domus Israel speravit in Domino: ad-
 iutor eorum, & protector eorum est.

¶

Domus

Domus Aaron speravit in Domino:
adjutor eorum, & protector eorum est.

Qui timent Dominum, speraverunt
in Domino: adjutor eorum, & protector
eorum est.

Dominus memor fuit nostri: & bene-
dixit nobis.

Benedixit domui Israel: benedixit do-
mui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Domi-
num: pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos: super vos,
& super filios vestros.

Benedicti vos à Domino: qui fecit cœ-
lum & terram.

Coelum cœli Domino: terram autem
dedit filijs hominum.

Non mortui laudabunt te Domine: ne-
que omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedicimus
Domino: ex hoc nunc & usque in sæcu-
lum.

Gloria Patri, & Filio.

D. Gregor. Hymnus.

Lucis creator optime,
 Lucem dierum proferens,
 Primordiis lucis novæ,
 Mundi parans originem.

Qui manè junctum vesperi,
 Diem vocari præcipis,
 Tetrum chaos illabitur,
 Audi preces cum fletibus.

Ne meus gravata crimine,
 Ditæ sit exul munere,
 Dum nil perenne cogitat,
 Seseque culpis illigat.

Cælorum pulset intimum,
 Vitale tollat præmium:
 Vitemus omne noxium,
 Purgemus omne pessimum.

Præsta Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne sæculum.

Amen.

Vers. Dirigatur Domine oratio mea.

Resp. Sicut incensum in conspectu tuo.

P ij

Can-

Canticum B. Mariæ Virginis.

Luc. cap. 1.

Magnificat : anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus : in
Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ:
ecce enim ex hoc beatam me dicent om-
nes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est:
& sanctum nomen ejus:

Et misericordia ejus à progenie in
progenies : timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dis-
persit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede : & exalta-
vit humiles.

Esurientes implevit bonis : & divites
dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum : recorda-
tus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros :
Abraham, & semini ejus in sæcula.

Gloria patri, & Filio.

Door den voor-gaenden Psalm
 In exitu, &c. ghebruyckt men dick-
 wils (op Feest-dagen der Heyligē)
 een van dees' drie nae-voigghende
 Psalmen.

Psalmus. 115.

Credidi, propter quod locutus sum:
 Ego autem humilatus sum nimis.
 Ego dixi in excessu meo: Omnis ho-
 mo mendax.

Quid retribuam Domino: pro omni-
 bus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam: & nomen
 Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram
 omni populo ejus: pretiosa in conspectu
 Domini mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus: ego
 servus tuus, & filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo
 hostiam laudis: & nomen Domini in-
 vocabo.

¶ iij

Vota

Vota mea Domino reddam in con-
spectu omnis populi ejus: in atriis domus
Domini, in medio tui Jerusalem.

Gloria Patri, & Filio.

D. Gregor. Hymnus.

DEus tuorum militum
Sors, & corona, præmium,
Laudes canentes martyris,
Absolve nexu criminis.

Hic nempe mundi gaudia,
Et blandimenta noxia
Caduca rite deputans,
Pervenit ad cœlestia.

Pœnas cucurrit fortiter,
Et sustulit viriliter,
Pro te effudens sanguinem,
Æterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplicii
Te poscimus piissime,
In hoc triumpho martyris,
Dimitte noxam servulis.

Laus & perennis gloria,
Deo Patri, & Filio,

Sancto

Sancto simul Paraclito,
In sempiterna sæcula. Amen.

Vers. Gloria & honore coronasti eum
Domine.

Resp. Et constituisti eum super opera
manuum tuarum.

Hymnus.

SAnctorum meritis inclyta gaudia
Spangamus socij, gesta que fortia:
Nam gliscit animus promere cantibus.
Victorum genus optimum.

Hisunt quos retinens mundus inhor-
ruit:

Ipsam nam sterili flore peraridum
Sprevere penitus, teque secuti sunt,
Rex Christe bone cælitus.

Hi pro te furias atque ferocia
Calcarunt hominum sævaque verbera:
Cessit hic lacerans fortiter ungula,
Nec carpsit penetralia.

Cæduntur gladiis more bidentium:

¶ iij

Non

Non murmur resonat , non querimonia :

Sed corde tacito mens bene conscia
Conseruat patientiam.

Quæ vox , quæ poterit lingua retexere,

Quæ tu Martyribus munera præparas ?

Rubri nam fluido sanguine laureis
Ditantur bene fulgidis.

Te summa Deitas, vnâque poscimus,
Vt culpas abluas , noxia subtrahas,
Des pacem famulis , nos quoque gloriam

Per cuncta tibi sæcula, Amen.

Vers. Lætamini in Domino , & exultate iusti. *Resp.* Et gloriamini omnes recti corde.

Psalms. 116.

LAudate Dominum omnes gentes:
Laudate eum omnes populi.
Quoniam confirmata est super nos
miseri-

miseriordia ejus: & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, & Filio.

Psalmus. 131.

Memento Domine David: & omnis mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino: votum vovit Deo Jacob,

Si introjero in tabernaculum domus meæ: si ascendero in lectum strati mei.

Si dederò somnum oculis meis: & palpebris meis dormitationem.

Et requiem temporibus meis, donec inveniam locum Domino: tabernaculum Deo Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephrata: invenimus eam in campis silvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus: adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus:

Surge Domine in requiem tuam: tu & arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam: & sancti tui exultent.

Propter David seruum tuum : non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, & non frustrabitur eum : De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filij tui testamentum meum : & testimonia mea hæc, quæ docebo eos.

Et filij eorum usque in sæculum : sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion : elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi : hîc habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam ; pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari : & sancti ejus exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu David : paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione : super ipsum autem effloreat sanctificatio mea.

Gloria Patri, & Filio.

Sicut erat in principio.

Hym-

Hymnus.

Iste Confessor Domini sacratus,
Festa plebs cujus celebrat per orbem,

Hodie lætus meruit secreta
Scandere cæli.

Qui pius, prudens, humilis, pudicus,
Sobrius, castus fuit, & quietus,
Vita dum præsens vegetavit ejus
Corporis artus.

Ad sacrum cujus tumulum frequenter

Membra languentum modò fanitati,
Quolibet morbo fuerint gravata,
Restituuntur.

Unde nunc noster chorus in honorem

Ipsius, hymnum canit hunc libenter,
Ut piis ejus meritis juvemur
Omne per ævum.

Sit salus illi, decus, atque virtus,
Qui supra cæli residens cacumen

Totius mundi machinam gubernat
Trinus & vnus. Amen.

Vers Amavit eum Dominus, & ornauit
eum. *Resp.* Stulam gloriæ induit
eum.

De tweede Vesper

der

APOSTOLEN:

Dixit Dominus, &c. Laudate pueri, &c.
Credidi, &c. *Als voozen,*

Daer na volght :

Psalms 125.

IN convertendo Dominus captivita-
tem Sion : facti sumus sicut consolati.
Tunc repletum est gaudio os nostrum:
& lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter genres: Magnifica-
vit Dominus facere cum eis,

Magni-

Magnificavit Dominus facere nobiscum : facti sumus lætantes.

Converte Domine captivitatem nostram : sicut torrens in Austro.

Qui seminant in lacrymis : in exultatione metent.

Euntes ibant & flebant: mittentes semina sua.

Venientes autem venient cum exultatione : portantes manipulos suos.

Gloria Patri, & Filio.

Psalms. 138.

Domine probasti me , & cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam & resurrectionem meam.

Intellexisti cogitationes meas de longè: semitam meam, & funiculum meum investigasti.

Et omnes vias meas prævidisti : quia non est sermo in lingua mea.

Ecce Domine tu cognovisti omnia, novissima & antiqua : tu formasti me & posuisti super me manum tuam.

Mira-

Mirabilis facta est scientia tua ex me:
confortata est, & non potero ad eam.

Quò ibo à spiritu tuo? & quò à facie
tua fugiam?

Si ascendero in cælum, tu illic es: si
descendero in infernum, ades.

Si sumpsero pennas meas diluculo: &
habitavero in extremis maris.

Etenim illuc manus tua deducet me:
& tenebit me dextera tua.

Et dixi, Forsitan tenebræ conculca-
bunt me: & nox illuminatio mea in de-
licijs meis.

Quia tenebræ nõ obscurabuntur à te,
& nox sicut dies illuminabitur: sicut te-
nebræ ejus, ita & lumen ejus.

Quia tu possedisti renes meos: susce-
pisti me de utero matris meæ.

Confitebor tibi, quia terribiliter mag-
nificatus es: mirabilia opera tua, & ani-
ma mea cognoscit nimis.

Non est occultatum os meum à te,
quod fecisti in occulto: & substantia mea
in inferioribus terræ.

Imperfectum meum viderunt oculi
tui, & in libro tuo omnes scribentur: di-
es formabuntur, & nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificati sunt
amici tui Deus: nimis confortatus est
principatus eorum.

Dinumerabo eos, & super arenā mul-
tiplicabūtur: exurrexi, & adhuc sum tecū.

Si occideris Deus peccatores: viri
sanguinum declinate à me.

Quia dicitis in cogitatione: Accipient
in vanitate civitates tuas.

Nonne qui oderunt te Domine, ode-
ram: & super inimicos tuos tabescebam?

Perfecto odio oderam illos: & inimi-
ci facti sunt mihi.

Proba me Deus, & scito cor meum:
interroga me, & cognosce semitas meas.

Et vide si via iniquitatis in me est: &
deduc me in via æterna.

Gloria Patri, & Filio.

Hymnus.

EXultet cælum laudibus,
Resultet terra gaudiis,

Apo-

Apostolorum gloriam
Saera canunt solemnia.

Vos sæcli iusti iudices,
Et vera mundi lumina,
Vocis precamur cordium,
Audite preces supplicum.

Qui cælum verbo clauditis,
Seraſque ejus ſolvitis,
Nos à peccatis omnibus
Solvite juffu quæſumus.

Quorum præcepto ſubditur
Salus & languor omnium:
Sanate ægros moribus,
Nos reddentes virtutibus.

Ut cùm iudex advenerit
Chriſtus in fine ſæculi,
Nos ſempiterni gaudij
Faciât eſſe compotes.

Deo Patri ſit gloria,
Ejuſque ſoli Filio,
Cum Spiritu paraclito.

Et nunc & in perpetuum. Amen.

Vers. In omnē terram exivit ſonus eorum,

Reſp. Et in fines orbis terræ verba eorum.

De Vesper van onse Lieve
Vrouw' / ende van de
Maechden/ etc.

Dixit Dominus, &c. Laudate
pueri, &c. Als voozen.

Daer nae volcht:

Psalmus. 121.

Lætatus sum in his, quæ dicta sunt
mihi: in domum Domini ibimus
Stantes erant pedes nostri: in atrijs tu-
is Jerusalem.

Jerusalem quæ ædificatur ut civitas:
cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus
Domini: testimonium Israel, ad confi-
tendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio:
sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem:
& abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in
turribus tuis.

Propter

Propter fratres meos , & proximos
meos : loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri:
quæsiui bona tibi.

Gloria Patri, & Filio.

Psalms 126.

Nisi Dominus ædificaverit domum:
in vanum laboraverunt, qui ædifi-
cant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem:
frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est Vobis ante lucem surgere:
surgite postquam federitis , qui mandu-
catis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum:
ecce hereditas Domini , filij ; merces,
fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filij
excessorum.

Beatus vir, qui implevit desiderium su-
um ex ipsis: non confundetur cum loque-
tur inimicis suis in porta.

Gloria Patri, & Filio.

Psal.

Psalms 126.

Lauda Jerusalem Dominum : lauda
Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit seras portarum
tuarum : benedixit filijs tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe
frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terre: ve-
lociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : nebulam
sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccel-
las : ante faciem frigoris ejus quis susti-
nebit?

Emittet verbum suum , & liquefaciet
ea : flabit spiritus ejus, & fluent aquæ.

Qui annunciat verbum suum Jacob:
justitias & judicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi : & ju-
dicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, & Filio.

Hym-

Hymnus.

Ave maris stella,
 Dei mater alma,
 Atque semper virgo,
 Felix cæli porta.

Sumens illud Ave,
 Gabrielis ore,
 Funda nos in pace,
 Mutans Euæ nomen.

Solve vincla reis,
 Profer lumen cæcis,
 Mala nostra pelle,
 Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem,
 Sumat per te preces,
 Qui pro nobis natus,
 Tulit esse tuus.

Virgo singularis,
 Inter omnes mitis,
 Nos culpis solutos,
 Mites fac & castos.

Vitam præsta puram,
 Iter para tutum:
 Ut videntes Iesum,

Semper collætetur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritu sancto,
Tribus honor unus. Amen.

Vers. Diffusa est gratia in labiis tuis.

Resp. Propterea benedixit te Deus in æternum.

D. Grego. Hymnus.

Iesu corona virginum,
Quem mater illa concipit,
Quæ sola virgo parturit,
Hæc vota clemens accipe.

Quis pascis inter lilia,
Septus choreis virginum,
Sponsas decorans gloria,
Sponsisque reddens præmia.

Quocunque pergis, virgines
Sequuntur, atque laudibus
Post te canentes cursitant,
Hymnosque dulces personant.

Te deprecamur largius,
Nostris adauge sensibus,
Nescire prorsus omnia

Corruptionis vulnera.

Laus, honor, virtus, gloria

Deo Patri, & Filio,

Sancto simul Paraclito,

In sæculorum sæcula. Amen.

Vers. Specie tua, & pulchritudine tua.

Resp. Intende prosperè procede, & regna.

Hymnus.

Fortem virili pectore
Laudemus omnes feminam,
Quæ sanctitatis gloria
Ubique fulget inclyta.

Hæc Christi amore faucia
Dum mundi amorem noxium
Horrescit, ad cælestia
Iter peregit arduum.

Carnem domans jejuniis,
Dulcique mentem pabulo
Orationis nutriens,
Cæli potitur gaudiis.

Rex

Rex Christe virtus fortium,
 Qui magna solus efficis,
 Hujus precatu quæsumus,
 Audi benignus supplices.

Deo Patri sit gloria,
 Ejusque soli Filio,
 Cum Spiritu paraclito,
 Et nunc & in perpetuum. Amen.

Vers. Specie tua & pulchritudine tua.

Resp. Intende, prospere procede, & regna.

Hymnus.

URbs Ierusalem beata,
 Dicta pacis visio,
 Quæ construitur in cælis
 Vivis ex lapidibus,
 Et Angelis coronata,
 Ut sponsata comite.

Nova veniens è cælo
 Nuptiali thalamo,
 Præparata ut sponsata
 Copuletur Domino:

Plateæ & muri ejus

Ex auro purissimo.

Portæ nitent margaritis

Adytis patentibus,

Et virtute meritorum

Illuc introducitur

Omnis qui ob Christi nomen

Hic in mundo premitur.

Tunsonibus, pressuris

Expoliti lapides

Suis coaptantur locis

Per manus artificis,

Disponuntur permansuri

Sacris ædificiis.

Gloria & honor Deo

Usquequaque altissimo,

Una Patri, Filioque,

Inclyto Paraclito,

Cui laus est & potestas

Per immensa sæcula. Amen.

Vers. Hæc est domus Domini, firmiter
ædificata. *Resp.* Benè fundata est supra fir-
mam petram.

AD COMPLETORIUM.

CONverte nos Deus salutaris noster.

Resp. Et averte iram tuam à nobis.

Vers. Deus in adiutorium meum intende.

Resp. Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, & Filio.

Psalmus 4.

CUM invocarem, exaudivit me Deus
iustitiæ meæ : in tribulatione dilasti mihi.

Miserere mei : & exaudi orationem meam.

Filij hominum usquequò gravi corde :
ut quid diligitis vanitatem , & quæritis mendacium ?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum : Dominus exaudiet me, cum clamavero ad eum.

Iraescimini, & nolite peccare : quæ dicitis

℞

citis

citis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiæ, & sperare in Domino : multi dicunt, Quis ostendit nobis bona?

Signatum est super nos lumen vultus tui Domine : dedisti lætitiã in corde meo.

A fructu frumenti, vini, & olei sui: multiplicati sunt.

In pace in idipsum : dormiam, & requiescam.

Quoniam tu Domine singulariter in spe : constituisti me.

Gloria Patri, & Filio.

Psalmus 70.

IN te Domine speravi, non confundar in æternum : in justitia tua libera me. Inclina ad me aurem tuam : accelera ut ervas me.

Esto mihi in Deum protectorem, & in domum refugij : ut salvum me facias.

Quoni-

Quoniam fortitudo mea, & refugium meum es tu : & propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi : quoniam tu es protector meus.

In manus tuas commendo spiritum meum : redemisti me Domine Deus veritatis. Gloria Patri, & Filio.

Psalmus 90.

Qui habitat in adjutorio altissimi: in protectione Dei cæli commorabitur.

Dicet Domino, Susceptor meus es tu, & refugium meum: Deus meus, sperabo in eum.

Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium : & à verbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi : & sub pennis ejus sperabis.

Scuto circumdabit te veritas ejus: non timebis à timore nocturno.

A sagitta volante in die, à negotio per-

ambulante in tenebris : ab incurſu & dæmonio meridiano.

Cadent a latere tuo mille , & decem millia à dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.

Verumtamen oculis tuis conſiderabis: & retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es Domine ſpes mea: Altiffimum poſuiſti refugium tuum.

Non accedet ad te malum: & flagellum nõ appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis ſuis mandavit de te: ut cuſtodiant te in omnibus viis tuis.

In manibus portabunt te: ne fortè offendas ad lapidem pedem tuum.

Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis : & conculcabis leonem & draconem.

Quoniam in me ſperavit , liberabo eum : protegam eum, quoniam cognovit nomen meum.

Clamabit ad me , & ego exaudiam eum: cum ipſo ſum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.

Longitudine dierum replebo eum: &
ostendam illi salutare meum.
Gloria Patri, & Filio.
Sicut erat in principio.

Psalmus 133.

ECce nunc benedicite Dominum:
omnes servi Domini.

Qui statis in domo Domini: in atrijs
domus Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in
sancta: & benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion: qui
fecit coelum & terram.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Sicut erat in Principio, &c.

Ad orationem vespertinam.

TE lucis ante terminum,
Rerum creator poscimus,

Ut solita clementia
Sis praesul ad custodiam.

℞ iij

Procu

Procul recedant somnia,
 Et noctium phantasmata :
 Hostemque nostrum comprime,
 Ne polluantur corpora.

Præsta Pater omnipotens,
 Per Iesum Christum Dominum,
 Qui tecum in perpetuum
 Regnat, cum sancto Spiritu, Amen.

Miserere mei Domine & exaudi ora-
 tionem meam.

In manus tuas Domine commendo
 spiritum meum. In manus tuas Domi-
 ne commendo Spiritum meum.

Redemisti nos Domine Deus verita-
 tis. Commendo spiritum meum.

Gloria Patri & Filio & spiritui sancto.
 In manus tuas Domine commendo
 spiritum meum.

Custodi nos Domine ut pupillam o-
 culi.

Sub umbra alarum tuarum protege
 nos.

Canticum Simeonis.

Salva nos.

Luc. Capit. 2.

Nunc dimittis servum tuum Domine: secundum verbum tuum in pace.
 Quia viderunt oculi mei : salutare
 tuum.

Quod parasti : ante faciem omnium
 populorum.

Lumen ad revelationem Gentium: &
 gloriam plebis tuæ Israel.

Gloria Patri, & Filio.

ANTIPHONÆ

Tot lof van onse V. Vrouwe.

Vanden Advent tot onser L.

Vrouwe Lichtmisse.

Alma Redemptoris Mater , qua per-
 via cæli

Porta manes , & stella maris, Succurre
 cadenti,

Surgere qui curat, populo : Tu qua genuisti,

℞ iij

Natu-

*Natura mirante, tuum sanctum genitorem:
Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab ore
Sumens illud Ave, peccatorum miserere.*

Angelus Domini nunciavit Mariæ.
Et concepit de Spiritu Sancto.

*Post partum virgo inviolata permansisti,
Dei Genitrix intercede pro nobis.*

ANTIPHONA.

Van Licht-Misse tot Witten-
donderdagh.

Ave Regina cœlorum, Ave Domina
Angelorum.

*Salve radix, salve porta; Ex qua mundo
lux est orta:*

*Gaude virgo gloriosa, Super omnes speciosa,
Vale ô valde decora, Et pro nobis Christum
exora.*

Dignare me laudare te virgo sacrata.
Da mihi virtutem, contra hostes tuos.

ANTI-

ANTIPHONA.

Van Paesschen tot sater-dagh
na Sinxen.

Regina cœli lætare, Alleluja. Quia
quem meruisti portare, Alleluja.
Resurrexit sicut dixit, Alleluja. Ora pro
nobis Deum, Alleluja.

Gaude & lætare virgo Maria, Alleluja.

Quia surrexit Dominus verè, Alleluja.

ANTIPHONA.

Van Sinxen tot den Advent.

Salve Regina, mater misericordiæ,
vita, dulcedo, & spes nostra, salve.
Ad te clamamus exules filij Evæ. Ad te
suspiramus, gementes & flentes in hac
lachrimarū valle. Eja ergo Advocata no-
stra, illos tuos misericordes oculos ad nos
converte, Et Iesum benedictum fructum
ventris tui nobis post hoc exiliū ostende.
O Clemens, Opia, O dulcis virgo Maria.

Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

℞

Chri-

Hymnus.

CHriste qui lux es & dies,
Noctis tenebras detegis,
Lucisq̄ue lumen crederis,
Lumen beatum prædicans.

Precamur sancte Domine,
Defende nos in hac nocte :
Sit nobis in te requies,
Quietam noctem tribue.

Ne gravis somnus irruat,
Nec hostis nos surripiat :
Ne caro, illi consentiens,
Nos tibi reos statuatur.

Oculi somnum capiant,
Cor ad te semper vigilet,
Dextera tua protegat,
Famulos qui te diligunt.

Defensor noster aspice,
Insidiantes reprime,
Guberna tuos famulos,
Quos sanguine mercatus es .
Memento nostri Domine ,
In gravi isto corpore ,

Qui

Qui es defensor animæ,
Adesto nobis Domine,
Deo Patri sit gloria,
Ejusque soli Filio,
Cum Spiritu Paracrito,
Et nunc & in perpetuum, Amen.

FINIS.

Z bi

T A-

TAFEL
des
BOECKS,
Van de oeffeningen ende ge-
beden, daer in begrepen.

	Cozte ende debootte oeffeninghe / op de vijf letteren / van den soeten ende alderheylighsten Name JESUS.	Pag. 1
	Litanie vanden soeten naem Jesu.	8
	Een ghebedt van S. Bernardus , tot JESUM, vooz alle Chzistene menschen.	13
	Cozte ende debote oeffeninghe / op de vijf letteren / van den H. Naem Maria.	16
	Goetwilligen ende Godtbruchtigen leser.	17
	Litanie van onse L. Vrouwe.	27
	Oeffeningen ende gebeden des moezghens,	33
	Tot	

2

TAFEL deses BOECK.

Tot Godt den Vader.	35
Tot den Heere Iesus.	36
Tot Godt den Heylighen Geest.	37
Tot onse lieve Vrouw / ende alle Heylighen.	37
Tot onsen goeden Enghel.	38
Ermen eenich werck begint.	38
De Benedictie.	39
Ghebedt om gheestelijck gewapent te worden.	39
Ghebedt der ouders vooz hare kin- deren.	41
Ghebedt der kinderen vooz hare le- vende Ouders.	42
Vooz alle staten des menschen leven- de ende doode.	43
Ghebedt in tribulatie ende benaut- hept.	46
Gebedt vooz den H. Thomas Aquinas gemaecte / om zyn selven gansche- lijck aen God op te dragen.	48
Ghebedt vooz die in den Houwe- lijcken staet zyn.	51
Ghebedt vooz de Weduwen.	54
Ghe-	

TAFEL deses BOECKS.

Ghebedt vooz de Maechden.	56
Oeffeningen ende gebeden onder de H. Misse.	59
Maniere van Biechten / ende ver- scheyden ghebeden.	80
Ghebedt vooz de Biechte.	87
Een formulier van Contritie ofte vol- komen berou der sonden / ende van liefde tot Godt boven al.	89
Een generale Biechte.	90
Een ghebedt na de Biechte.	93
Ghebedt als men gaet ten H. Sacra- ment / genomen upt het Roomsche Missael.	94
In het ontfanghen van't H. Sacra- ment des Aptaers.	97
Ghebedt van den H. Thomas Aquinas, na't ontfangē vant H. Sacram.	97
Oeffeninge ende gebeden tot de vijf- tien Bloetstoztingen CHRISTI.	100
Ghebedt vande Passie Chzisti.	108
Tot Chzistum Jesum / hanghende doot aenden Cruyce.	120
De seve Psalmē der Penitentie.	123
	Lita-

TAFEL deses BOECKS. 7

Litanien, bedeylt op de seven
dagen vander weke.

Eerst, Des Sondaeghs.

Oude Litanie / der H. Roomscher
kercke. 145

Versheyden Lof-sangē der H. ker-
cke / tot de Moeder Gods. 160

Lof-sangh diemen ghebzuypcken sal
van Licht-misse / tot den avondt
voor witten donderdagh. 162

Lof-sangh diemen ghebzuypcken sal
van Pasch-avondt tot den uyt-
gheslooten Saterdach avont na
Sinxen. 164

Lof-sangh diemen ghebzuypcken sal
van Saterdach avont na Sinxen
tot den Advent. 165

Vande Heplighen. 167

Van de glorie des Hemels. 171

Item Sondaeghs.

Litanie / vande alderheplichste Dyp-
vuldigheyt. 175

Vande

TAFEL deses BOECKS.

Vande H. Diebuldicheyt.	182
Contemplatien ober de Schepselen Godts.	185

Des Maendaeghs.

Litanie vooz de geloovige zielen.	191
Ghebedt vooz alle gheloovighe zie- len.	199
Een ghebedt vooz die zielen int Va- ghevier.	200
Van de Doodt.	201
Van de verfmadinghe des We- relts.	204
Gesang/ Menedige werelt/valsche berrader.	207
Ghesangh / Als Iola d'onberade Maecht.	211
Ghesangh / Als Jesus vol liefde eens smozghens vzoech.	216
Ghesangh / Wilt u van sond ontla- sten,	219

Des Dijnfdaeghs.

Litanie tot de heplige Engelen.	223
Vande	

TAFEL deses BOECKS. 6

Vande H. Enghelen. 233

Des Woensdaeghs.

Litanie/ vanden heyligen Geest. 237

Lof-sangh van den H. Gheest/ Veni
creator Spiritus. 247

Eenē Loffang tot den H. Geest. 249

Des Woensdaechs Litanie vande
Apostolen. 252

Vanden H. Willebrozdus Apostel
van Nederlant. 261

Des Donderdaeghs.

Litanie/ van het hochweerdich heyl-
lich Sacrament des Altaers. 265

Gheestelijke lof-sangh / van't H.
Sacrament / in't Latijn / Pange
lingua. 271

Den selven lof-sangh in dupts. 273

Eenen anderen lof-sangh. 275

Noch eenen lof-sangh in't latijn. 277

O Salutaris hostia ! 279

Ave

TAFEL deses BOECKS.

Ave verum corpus natum de Maria Vir-
gine. 279

Des Vrydaeghs.

- De gulde Litanie. 281
Ghebedt te noen tijt/ van 'tlijden en-
de doot Chzisti. 301
Een consideratie op de woorden van
Pilatus / Ecce homo ; als hy Je-
sum aen de Joden vertoonde. 303
Vande seven woorden. 305

Item 'sVrydaeghs.

- Litanie / tot den ghekrupsten Chzi-
stum. 310
Een nieu gheestelijck Liet. 319
Gesangh van de Passie Chzisti. 322
Eē ander van de Passie Chzisti. 325

Des Saterdaeghs.

- Litanie/ van onse lieve Vrouw/ als
vooren zijn gestelt int Latijn. 331
Lof-

TAFEL defes BOECKS.

8

- Lof-fangen ter eeren bande **V. Ma-**
 ghete ende **Moeder Godts** Maria,
 diemen plagh te fingen in tijt van
 pefte oft haeftrige fiechte: int latijn
 beginnende. *Hæc est præclarum.* 335
 De boozgaende Lof-fangh in **Rijm**/
 ende **Latijn.** 337. 339.
 Noch een anderen Lof-fangh / tot
 Maria de **Moeder Godts.** 340
 Lof-fangh van onse **V. Vrouw.** 342
 Lof-fangh / **O Coningin'** des he-
 mels schoon. 345
 Lof-fangh / **Maria Maget** reyn. 347

Item Saterdaeghs.

- Litanie bande **V. V. Maegden.** 349
 Een geestelijc Liedeken / tot leeringe
 van alle goede **Maechdekens.** 363
 Een t'samen-spzaecke van de liefde /
 tusschen de **Vruyt eē Chzisten** zie-
 le / ende den **Vruydegom Chzi-**
 stus. 368
 Ghebeden / des **Avondts** slapen
 gaende. 372
 Een

TAFEL defes BOECKS.

Eē formulier van contritie/ ofte vol-	
komen berou der sonden.	373
Een opofferinge tot voldoeninge/ en	
gebet om gratie te verkrijgen.	376
Ghebedt vooz de gheloovighe zie-	
len.	379
Tot de weerdige Maghet Maria/	
ende alle Heplighen.	379
De Benedictie.	380
Titanie/vooz de Siecken.	380
Tegens tentatie in't geloobe.	392
Tot het Crucifix datmē den Siec-	
ken sal verthoonen.	393
Als den Siecken de gewijde keerffe	
inde handt heeft.	394
Hier nae als nu de ziele inden strijt	
haers afscheydens gheperst wozt/	
salmen de volghende ghebeden le-	
sen.	395
Naet overlijden vande persone / sal-	
men terstondt lesen de Psalmen/	
Miserere mei Deus, ende De profun-	
dis clamavi, etc.	407
Ghebedt vooz d'overledenen.	411
	Dooz.

TAFEL deses BOECKS. 21

Vooz Dader ende Moeder.	412
Vooz alle vzienden ende weldoenders.	412
Gebedt vooz die eerst van den hupse sal sterben.	413
Korte Chzistelijcke oeffeninghe vooz de Jonckheyt.	414
Verthien merckelijcke puncten/ gese- tekent 1. 2. 3. &c.	430
Daghelijcksche lesse.	434
Godsvruchtige hupshoudinge vande H. Elzearius, Grabe vā Adrianē.	436
Lof-sangh van de Weduwen.	441
Lof-sangh van de ghetroude Vrouwen.	443
Itinerarium, dat is / ghebeden vooz de Reysende.	449
Eē gebedt als men bupten reysst.	455
Kort verhael van 't leven van den H. Ignatius Loyola/ fondateur der Societeyt Jesu. Ghecanoniseert vanden Paus Gregorius den XV. den 12. Meert. Anno 1622.	458
Gebedt tot dē H. V. Ignatius.	464
Kort	

TAFEL deses BOECKS.

- Kort relaes / van 't leven van den H.
 P. Franciscus Xaverius der So-
 cieteyt Jesu. 465
 Ghebedt tot den H. P. Franciscus
 Xaverius. 469
 Meditatie van den H. vader Igna-
 tius, Fondateur van de Societeyt
 I E S U. 470
 Liedeken ter eeren vanden H. Pater
 Ignatius.
 Meditatie vanden H. vader Fran-
 ciscus Xaverius. 482
 Liedeken ter eeren vanden H. P.
 Franciscus Xavier. 488
 De maniere om Misse te dienen 492.
 De Psalmen die inde H. Kerck ghe-
 bruyckt worden / inde Vesper ende
 Compleet / op Sondaghen ende
 H. daghen. 500

Eynde des Registers.

APPROBATIO.

Tot meerdere Godts glorie, ende zijnder H. Moeder Maria, moghen dese Oeffeningen, Ghebeden ende Meditationen gedruet, gelefen, ende van alle Catholijcke menschen gheuseert worden.

GUILIELMUS FABRITIUS,
Lovaniensis, Apostolicus & Archiducalis librorum Censor.

N O T A

Syt ghedachtich Catholijcken
 tot aller stondt/
 Dte seghenen vooz't vooz-hooft/
 bozst ende mondt/
 Met het teecken des H. Cruyces/
 minst en meest/
 In den naem des Vaders ✠ / des
 Soons ✠ / en des H. Geest ✠.
 Vooz quade ghedachten / vooz-
 den ende oock wercken :
 Bid die H. Drievuldigheydt / om
 u verstercken.
 Wilt vvacker sijn tot deught , in
 dit onseecker leven :
 Op dat ons G O D T de Heer / den
 Hemel weer wil gheben.

A M E N.